

PROGRAMMA JAARREKENING 2019

Inhoud

1. Voorwoord.....	3
2. Programmaverantwoording.....	4
1. Bestuur en burger	4
2. Veiligheid	8
3. Openbare ruimte	13
4. Economische zaken, recreatie en toerisme.....	22
5. Sociaal domein	29
6. Natuur en milieu.....	37
7. Ruimtelijke ontwikkeling	42
Beleidsindicatoren.....	52
3. Verantwoording van de paragrafen.....	54
§1. Lokale heffingen	55
§2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	57
§3. Onderhoud Kapitaalgoederen	67
§4. Financiering	73
§5. Bedrijfsvoering	77
§6. Verbonden Partijen	83
§7. Grondbeleid	91
4. Jaarrekening.....	94
1. Balans per 31 december 2019	95
2. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.....	97
3. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	98
4. Toelichting op de balans	100

5. Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.....	113
6. Exploitatie resultaat voor en na bestemming.....	114
7. Overzicht aanwending bedrag onvoorzien	144
8. Overzicht incidentele baten en lasten.....	145
9. Niet uit de balans blijvende verplichtingen en rechten	147
10. Sisa-bijlage.....	148
11. Wet Normering Topinkomens	151
12. Overzicht investeringskredieten.....	153
13. Taakveldenoverzicht	156
14. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	159

1. Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2019.

Het college vraagt u om de jaarstukken vast te stellen en akkoord te gaan met de voorstellen voor resultaatbestemming. De gemeenteraad behandelt de jaarstukken op 30 juni 2020.

De belangrijkste functie van de jaarstukken is het afleggen van verantwoording door het college van burgemeester en wethouders over de realisering van het voorgenomen beleid en de middelen die daarvoor zijn ingezet. Het uitgangspunt voor deze jaarstukken is de begroting 2019, die is bijgesteld bij de voorjaarsnota 2019 en bij de najaarsnota 2019. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Deze jaarstukken voldoen aan de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Een samenloop van incidentele tegenvallers en een structurele overschrijding van budgetten in het sociaal domein hebben geleid tot een negatief resultaat van afgerond € 2.229.000 in 2019. Het rekeningresultaat over 2019 is als volgt opgebouwd:

Geraamd begrotingsresultaat najaarsnota 2019	€ 452.000	N
Verhoging verliesvoorziening grondexploitaties	€ 989.000	N
Meer zorg geleverd dan bij najaarsnota geraamd	€ 126.000	N
Extra dotatie pensioenen wethouders en ex-wethouders	€ 408.000	N
Verkoop gronden vertraagd	€ 177.000	N
Overig	€ 77.000	N
Negatief rekeningresultaat 2019	€ 2.229.000	N

De toename van de kosten in het sociaal domein is structureel van aard en betekent een uitdaging voor het college en de raad om de financiële gezondheid van de gemeente Wijdemeren te borgen; in de komende p&c-producten wordt hier verder gevolg aan gegeven.

De jaarstukken 2019 zijn te downloaden via www.wijdemeren.nl

Het college van burgemeester en wethouders.

2. Programmaverantwoording

Algemeen: Covid-19

De uitbraak van COVID-19 (corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijke maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen.

1. Bestuur en burger

Beschrijving programma

De gemeente Wijdmeren stelt inwoners in haar communicatie centraal. We communiceren tijdig op een open, actieve en respectvolle wijze. Zoveel mogelijk op maat en passend bij de persoon en zijn wensen en mogelijkheden. We betrekken inwoners bij (nieuw) beleid en projecten om draagvlak te krijgen en een beter plan te kunnen maken.

► Verkiezingen

Wat willen we bereiken?

In 2019 zijn er drie verkiezingen. Op 20 maart is er een combinatie van de verkiezingen voor Provinciale Staten en het Waterschap en op 23 mei is er de verkiezing van het Europees Parlement. Om het telproces te verbeteren willen we meedoen met het experiment centrale stemopneming.

Wat hebben we bereikt?

De verkiezingen zijn op een goede en prettige wijze zonder incidenten verlopen.

Wat gaan we doen?

Vanuit het team Verkiezingen (Burgerzaken) bereiden we het geheel voor. De combinatie van drie verkiezingen in het voorjaar vergt veel van de beschikbare capaciteit. Mogelijkerwijs is hiervoor externe ondersteuning nodig. In budgettaire zin is in de begroting voor 2019 met deze verkiezingen rekening gehouden. Op grond van de Tijdelijke Experimentenwet stembiljetten en tijdelijke stemopneming stellen wij voor - na instemming door de gemeenteraad - ons aan te melden voor het experiment centrale stemopneming. Hiermee wordt de definitieve uitslag van de verkiezingen op kandidaten-niveau de dag na de verkiezingen vastgesteld door een apart daarvoor ingesteld gemeentelijk stembureau.

Wat hebben we gedaan?

De gemeente nam deel aan het experiment met een centrale stemopneming na de verkiezingsdagen. De raad is over het verloop van de verkiezingen en de deelname door middel van een raadsinformatiebrief (2019-RI-32) geïnformeerd.

► Doorontwikkeling dienstverlening

Wat willen we bereiken?

De dienstverlening van de gemeente aan haar inwoners, bedrijven en instellingen ontwikkelt zich verder. We hanteren daarbij de leidende principes: Service op maat, Verbindend en Gastvrij. De focus ligt op verdergaande digitalisering, maar ook bijvoorbeeld op een verruiming van de eerstelijnsafhandeling van vragen door het klantcontactcentrum (KCC). Zoals in de voorjaarsnota 2019 is aangekondigd krijgen we vanaf 2019 te maken met een vermindering in de afgifte van het aantal reisdocumenten. Dit hangt samen met een verlenging van de geldigheidsduur van de reisdocumenten vanaf 2014. De geldigheid is toen van 5 naar 10 jaar gegaan.

Wat hebben we bereikt?

De digitalisering van het dienstenaanbod van de gemeente is stapsgewijs verder ingevoerd. De verwachting is dat dit de komende jaren verder kan worden uitgebouwd. Inmiddels is de vermindering van het aantal klantcontacten aan de balies merkbaar. Hiertegenover staat een toename aan vragen met een complex karakter. De organisatie wordt daar verder op ingericht, getraind en voorbereid.

Wat gaan we doen?

Stapsgewijs de digitalisering van het gemeentelijke productenaanbod uitbreiden, waarbij er constant aandacht is voor de leidende principes. Op interactieve wijze wordt in 2019 een vernieuwde dienstverleningsvisie ontwikkeld voor vier jaar. In een participatietraject vragen we inwoners, bedrijven en instellingen wat ze van de gemeentelijke dienstverlening verwachten. De gemeenteraad wordt hierin ook betrokken.

Wat hebben we gedaan?

Het opmaken van een vernieuwde dienstverleningsvisie krijgt in 2020 vorm. In het kader van het dorpenbeleid is tijdens de dorpenavonden ook bij de inwoners opgehaald hoe er tegen de doorontwikkeling van de dienstverlening wordt aangekeken.

► **Rechtsbescherming**

Wat willen we bereiken?

- Inwoners die het niet eens zijn met een handeling of een beslissing zijn tevreden met de wijze waarop wij de klacht of het bezwaarschrift hebben afgehandeld. Maximaal 5% van de klachten kunnen wij niet bevredigend voor de klager oplossen en sturen wij door naar de gemeentelijke ombudscommissie.
- Tenminste 95% van de bezwaarschriften handelen wij binnen de wettelijke termijnen af.
- Bij 85% van de bezwaarschriften zetten wij in op actie tot pre-mediation.

Wat hebben we bereikt?

- In 2019 zijn geen klachten voorgelegd aan de gemeentelijke ombudscommissie.
- 95 % van de bezwaarschriften is binnen de wettelijke termijn afgehandeld.
- In ongeveer 75 % van de gevallen is actie ondernomen om pre-mediation in te zetten. In de praktijk blijkt dat 85%, zeker in handhavingszaken, een hoog percentage is. In de bezwaarfase van handhavingszaken is mediation vaak al een gelopen koers.

Wat gaan we doen?

- Doelmatigheidsonderzoek uitvoeren, waarbij wij inwoners met een klacht betrekken.
- Termijnen bewaken, controleren en medewerkers rappelleren.
- Een extra middel ontwikkelen om in te zetten voor de zaken en bezwaarmakers die zich in eerste instantie niet voor pre-mediation lenen.

Wat hebben we gedaan?

- Er is een doelmatigheidsonderzoek naar de afhandeling van klachten uitgevoerd. In raadsinformatiebrief 2019-RI-66 is de raad hierover geïnformeerd.

- De termijnen zijn bewaakt en in enkele gevallen in overleg met betrokkenen opgeschort.

► **Juridische kwaliteit**

Wat willen we bereiken?

Onze producten, zoals de verordeningen, besluiten en overeenkomsten, zijn juridisch van goede kwaliteit en voldoen aan geldende regelgeving.

Wat hebben we bereikt?

Er is juridisch advies gegeven over verschillende verordeningen, besluiten, overeenkomsten, mandaten en projecten.

Wat gaan we doen?

Wij passen op minimaal drie van onze producten een juridische controle toe, rapporteren en geven een terugkoppeling over het resultaat en zorgen voor een structurele borging van de kwaliteitsverbetering.

Wat hebben we gedaan?

Er is een juridische controle uitgevoerd waarbij verschillende soorten beschikkingen en overeenkomsten zijn getoetst. Hiervan is een rapportage opgemaakt. De uitkomsten zijn en worden besproken met directie en teams. Waar mogelijk worden standaardbrieven daar in juridische zin op verbeterd.

► **Gegevensbescherming/informatiebeveiliging**

Wat willen we bereiken?

- De combinatiefunctie van Functionaris gegevensbescherming (FG) en Chief Information en Security Officer (CISO) is in de organisatie geborgd.
- Het plan van aanpak van de FG/CISO is volgens planning uitgevoerd.

Wat hebben we bereikt?

- De gecombineerde positie Functionaris gegevensbescherming (FG) en Chief Information en Security Officer is ingevuld (reeds in 2018) en conform planning geborgd in de organisatie.
- De zwaartepunten van het jaarplan 2019:
 - a. Verbetering kwaliteit van het Verwerkingsregister- deze verbetering is in 2019 onvoldoende geëffectueerd en wordt voortgezet.
 - b. Afronding 2^e i-Bewustzijn cyclus is in 2019 afgerond.

- c. Procesverbeteringen zoals vaststellingsprocedure rechten van betrokkenen, standaardisatie verwerkingsovereenkomst, procedure meldplicht datalekken en procedure publicatie raadstukken van de griffie, zijn in 2019 doorgevoerd.
- d. Ondersteuning door de afdelingen door privacy advies bij ontwikkeling werkprocessen.

Wat gaan we doen?

- De FG/CISO functioneert als zodanig in de organisatie op basis van een vaste dienstbetrekking.
- Verder werken en uitvoering geven aan het plan van aanpak om te voldoen aan de regelgeving op basis van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AGV) en borging in de organisatie.
- Cybercrime terugdringen.

Wat hebben we gedaan?

- De FG/CISO heeft een vaste aanstelling.
- De teammanagers worden actief ondersteund bij hun verantwoordelijkheid het verwerkingsregister op correcte wijze vorm te geven.
- In 2019 is een tekortkoming t.a.v. de handhaving van het veiligheid normenkader van Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (SUWI) verholpen. De gemeente voldoet ondertussen volledig aan voornoemd normenkader.
- De gemeente heeft een informatieveiligheidsanalyse uitgevoerd op basis van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Aan de hand daarvan is een BIO projectplan voor 2020 opgesteld. Deze BIO vormt een verplicht normenkader voor de gemeente.
- Een platform voor veilig e-mailen (Zivver) is eind 2019 ingevoerd. Met dit platform kan de gemeente op een veilige manier vertrouwelijke informatie (in- en extern) versturen.

► Vernieuwen digitale dienstverlening

Wat willen we bereiken?

Een online dienstverleningskanaal dat (technisch) up-to-date is zodat we de digitale dienstverlening kunnen blijven ontwikkelen.

Wat hebben we bereikt?

De website is (technisch) up-to-date.

Wat gaan we doen?

In 2017 is groot onderhoud gepleegd om de website te laten voldoen aan de eisen van deze tijd. Maar technologie gaat snel en er blijven altijd veranderingen nodig. In 2019 stellen we een plan van aanpak op voor een geheel nieuwe online dienstverleningskanaal in 2020-2021. We betrekken inwoners en de eigen organisatie bij het opstellen van het plan.

Wat hebben we gedaan?

We hebben waar nodig technisch onderhoud uitgevoerd. Met een peiling onder het burgerpanel is geïnventariseerd welke (digitale) communicatie- en dienstverleningskanalen gebruikt worden en hoe deze gewaardeerd worden. In 2020 krijgt het plan voor verdere doorontwikkeling verder vorm.

► Bekendmakingen online

Wat willen we bereiken?

Eind 2019 willen we alle bekendmakingen op één punt digitaal publiceren.

Wat hebben we bereikt?

Nagenoeg alle officiële bekendmakingen worden digitaal gepubliceerd (o.a. beleidsregels en huisnummerbesluiten nog niet).

Wat gaan we doen?

Momenteel publiceert de gemeente de bekendmakingen in de lokale bladen en gedeeltelijk online via diverse websites. We gaan op zoek naar één, voor inwoners en ondernemers, publieksvriendelijke manier van digitaal publiceren.

Wat hebben we gedaan?

De bekendmakingen zijn geïnventariseerd. Nagenoeg alle bekendmakingen die in Wijdmeren Informeren gepubliceerd worden, worden ook (digitaal) via www.officielebekendmakingen.nl gepubliceerd. Eventuele verbeteringen worden meegenomen bij het verder ontwikkelen van de digitale dienstverlening in 2020 en verder.

► Bestuurlijke toekomst

Wat willen we bereiken?

Gemeente Wijdmeren kiest ervoor om voor 2028 tot één gemeente Gooi en Vecht te komen. De gemeente sluit alle tussenvormen van ambtelijke en bestuurlijke fusie uit.

Wat hebben we bereikt?

Aan het eind van 2018 heeft de provincie Noord-Holland de ARHI-procedure voor Gooi- en Vechtstreek stopgezet. Op verschillende momenten hebben bestuurders uit de regio uitgesproken dat zij nu zelf aan zet zijn om de bestuurskracht in de regio door samenwerking te versterken. De gemeente Wijdemereren blijft streven naar één gemeente Gooi- en Vecht op termijn. In 2019 is ingezet op de discussie van de toekomst van de bestuurlijke regio en de slagkracht van de regio.

Wat gaan we doen?

Om deze doelstellingen te bereiken is een aanpak nodig op een aantal gebieden. Met de vorming van één gemeente Gooi en Vecht:

- Heeft de gemeente een schaal die ons in staat stelt een meer gelijkwaardige positie in te nemen naast de andere grote gemeenten, zoals Amsterdam, Almere, Utrecht en Amersfoort.
- Kan een dergelijke gemeente een financieel veel robuustere positie innemen.
- Kan een sterke gemeentelijke organisatie worden gevormd, met kwalitatief (nog) beter personeel.
- Kan naast de opschaling tot één gemeente in de regio bestuurlijk ook worden afgeschaald naar krachtige kernen, die een structuur verkrijgen om die kernen goed te faciliteren.
- Kan de dienstverlening aan burgers nog worden verbeterd en kunnen investeringen in voorzieningen om de dienstverlening te optimaliseren gemakkelijker plaatsvinden.

Wat hebben we gedaan?

- Er is in 2020 € 50.000 vrijgemaakt voor een strategisch werkbudget. De samenwerking met gemeentes in de regio op bedrijfsvoering (met name Hilversum en Gooise Meren) is geïntensiveerd. Binnen het mandaat van de raad oriënteert het college zich op een bundeling van beleidsexpertise. We blijven inzetten op het constructief samenwerken in de Regio Gooi en Vechtstreek en het boeken van resultaten met de Regionale Samenwerkingsagenda.

Wat heeft het gekost ?

Programma 1	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Afwijking
Lasten	2.880.736	3.095.559	3.624.509	528.950
Baten	-500.521	-288.000	-390.832	-102.832
Saldo vóór bestemming	2.380.215	2.807.559	3.233.677	426.118
Mutaties reserves	-51.600	-74.700	-77.052	-2.352
Saldo na bestemming	2.328.615	2.732.859	3.156.625	423.766

Zie voor een overzicht van de kosten per product en een toelichting op de verschillen tussen de raming en de realisatie de financiële rekening vanaf pagina 116.

2. Veiligheid

Beschrijving programma

Dit programma beschrijft de centrale opgave voor de gemeente Wijdmeren op het gebied van Veiligheid. Deze opgave is gelegen in het vinden van een balans tussen het waardevolle landschap, de hedendaagse dynamiek met behoud van leefbare kernen en een actieve burger, waarbij de prettige veilige leefgemeenschap wordt behouden die het nu is. Dit weerspiegelt zich in een brede kijk op veiligheid en vraagt om een integrale aanpak en integrale organisatie van veiligheidsopgaven.

De gemeente Wijdmeren is een mooie en relatief veilige gemeente. De gemeente is centraal gelegen ten opzichte van de grote steden Amsterdam en Utrecht en heeft met deze ligging, het omvangrijke plasseengebied en de omvang van de bevolking te maken met een verschillende knelpunten over de leefomgeving en de openbare orde en veiligheid. Om een vertrouwde, veilige omgeving te zijn moet Wijdmeren blijven werken aan de sociale en fysieke veiligheid. De menselijke maat is de kracht van Wijdmeren en is de afgelopen jaren versterkt door onder andere de start van vrijwilligersplatform De Appelboom (mei 2016). Een veranderende samenleving vraagt tevens om een wendbare overheid met een goed georganiseerd netwerk van lokale en regionale partners, weerbare bewoners en bedrijven. Samen moeten zij op tijd anticiperen op maatschappelijke vraagstukken en reageren wanneer de omstandigheden daarom vragen.

Uitgangspunten van dit programma zijn:

- De Gemeentewet
- De Algemene Plaatselijke Verordening (APV 2018)
- Het Meerjaren Veiligheidsplan met Uitvoeringsprogramma
- Het Handhavingprogramma

► Veiligheid en leefbaarheid in de kernen

Wat willen we bereiken?

Het behouden van de huidige situatie en ons weren tegen nieuwe vormen van criminaliteit op de thema's:

- Veilige woon- en leefomgeving
- Bedrijvigheid en veiligheid
- Jeugd en veiligheid

- Fysieke veiligheid
- Integriteit en veiligheid

Wat hebben we bereikt?

Het totaal aantal geregistreerde misdrijven in de gemeente Wijdmeren is in 2019 met +1% gestegen ten opzichte van 2018. Deze ontwikkeling is gunstiger dan de gemiddelde regionale ontwikkeling (+3%). Omdat Wijdmeren een relatief kleine gemeente is, kunnen procentuele stijgingen en dalingen snel groot zijn.

Wat gaan we doen?

Strategische thema's welke nader wordt uitgewerkt in het Meerjaren Veiligheidsplan:

- Informatiepositie, Intelligence
- Ondermijnende criminaliteit
- Gemeentelijke handhavers, politie en regiovoering
- Verbinding zorg en veiligheid

Het Meerjaren Veiligheidsbeleid 2019 – 2022 uitvoeren:

- Informatiepositie en intelligence versterken.
- Brede regiovoering vanuit de verantwoordelijkheid voor kwaliteit lokale gemeenschap, inclusief waarden als tolerantie en veiligheid.
- Integrale ketenbrede aanpak - samen met bewoners, ondernemers en professionals blijven werken aan een sluitend systeem van preventie, barrières en repressie, waarmee onveiligheid wordt voorkomen en wordt aangepakt. Het betreft zowel 'veel voorkomende' als 'high impact'-criminaliteit.
- Naast vergrijpen als woninginbraak en diefstal uit auto's, richten we ons ook op overlast en sociale weerbaarheid, de infrastructuur, verkeersveiligheid, brandveilig leven, rampenbestrijding en crisisbeheersing.
- Verbeteren gemeentelijke regiovoering op het snijvlak van veiligheid en zorg, zowel ambtelijk als bestuurlijk en verbeteren van de informatieposities, -deling én – bescherming.
- Handhavers vormen een volwaardige partner op het gebied van wijkveiligheid en – leefbaarheid, fungeren als gastheer en treden indien nodig op ter normalisering.
- Meer inspelen op de eigen kracht van onze samenleving en initiatieven van burgers en ondernemers die zijn gericht op het verbeteren van de veiligheid en leefbaarheid aanmoedigen en ondersteunen, in relatie tot evenementen, recreatie en toerisme.

- Activeren van de overheid in de kern (o.a. inloopspreekuren, schouwen) in het kader van de fysieke en sociale kwaliteit van de kern.
- Interventies bestaan (zover mogelijk) uit een combinatie van bestuursrechtelijke, strafrechtelijke en private interventies.
- Proactief informeren van onze samenleving, transparant zijn en bieden van een handelingsperspectief.
- Krachtige regionale samenwerking op niveau van Midden-Nederland wordt gecontinueerd.
- Aanpak cybercrime.

Wat hebben we gedaan?

Aan het Meerjaren Veiligheidsplan is uitvoering gegeven door middel van de lokale veiligheidsagenda (vastgesteld door het college op 2 juli 2019). Hierin zijn strategische thema's gekoppeld aan concrete taken en werkzaamheden waar in 2019 en 2020 aan gewerkt is en wordt. Mede voor de continuïteit van het programma is het nodig om het restant van het beschikbare budget van 2019 beschikbaar te houden voor 2020, zoals aangekondigd in de najaarsnota 2019.

Wie zijn daarbij betrokken?

Provincie Noord-Holland, buurtbemiddeling, veiligheidsregio, bedrijfsleven, inwoners, welzijns- en zorginstellingen (waaronder GGZ, verslavingszorg, Veilig Thuis), Zorg- en Veiligheidshuis, woningcorporaties, scholen, Kamer van Koophandel, Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing (RPC), Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek (OFGV), Recreatie Midden-Nederland (RMN), Recreatie- en Toerisme organisaties, gemeenten binnen Midden-Nederland (39), Politie Midden-Nederland, Openbaar Ministerie, GGD, verslavingsinstellingen, brandweer, RIEC, Bureau Regionale Veiligheid Strategie, Belastingdienst, bedrijfsleven, semioverheden, scholen en inwoners, ministerie Justitie en Veiligheid en andere in de gemeente actieve organisaties.

► Standplaatsenbeleid

Wat willen we bereiken?

Een lokaal standplaatsenbeleid dat aansluit bij de behoefte van de Wijdemeerse samenleving per kern.

Wat hebben we bereikt?

Het college heeft op 7 mei 2019 het ambitedocument Ondernemersmanagement Wijdemereren vastgesteld. Bij het opstellen van dit ambitedocument is gebleken dat het huidige standplaatsenbeleid aansluit bij de behoefte.

Wat gaan we doen?

- Het huidige standplaatsenbeleid evalueren.
- In beeld brengen waar onze inwoners behoefte aan hebben in het kader van ambulante handel in de kern.
- De randvoorwaarden en knelpunten van het standplaatsenbeleid in kaart brengen.
- Het standplaatsenbeleid actualiseren.

Wat hebben we gedaan?

De gemeente heeft in beeld dat er diverse ontwikkelingen zijn die het standplaatsenbeleid en de regulering van ambulante handel in onze gemeente raken. Denk hierbij aan de herontwikkeling van het Lindeplein.

Wie zijn daarbij betrokken?

Gemeente, Ondernemersvereniging Wijdemereren, Centrale Vereniging voor de Ambulante Handel (CVAH), huidige standplaatshouders en inwoners.

► Evenementenbeleid 2019-2022

Wat willen we bereiken?

Een actualisatie van het huidige evenementenbeleid, waarbij er ruimte is voor evenementen met een lokale, regionale en interregionale aantrekkingskracht.

- Overlast voor omwonenden minimaliseren.
- Veiligheid voor deelnemers en bezoekers van evenementen waarborgen.

Wat hebben we bereikt?

Wijdemereren heeft ruimte geboden aan minstens zoveel evenementen als in voorgaande jaren, die zowel lokale als (inter)regionale aantrekkingskracht hebben. Daarbij is dit jaar het proces vergunningverlening sterk verbeterd. Door dit proces zorgvuldig te doorlopen is er voldoende aandacht voor het minimaliseren van overlast voor omwonenden en het borgen van veiligheid van bezoekers.

Wat gaan we doen?

- Aan de hand van de evaluatie het evenementenbeleid 2019-2022 actualiseren.
- In kaart brengen van de evententerreinen en de mogelijkheden per terrein (met medewerking van de OFGV).
- Stakeholders worden breed geconsulteerd en/of hebben inspraak.
- Onderzoeken op welke wijze we de overlast van zogenaamde 'mini-evenementen' verder kunnen beperken.
- Belangrijke thema's als duurzaamheid en alcoholmatiging worden onderdeel van het evenementenbeleid.

Wat hebben we gedaan?

Het evenementenbeleid 2019-2022 is vastgesteld tijdens de raadsvergadering op 12 november 2019. Hierbij zijn stakeholders betrokken geweest door middel van een evaluatie eind 2017 en twee informatieavonden voorafgaand aan de gecombineerde commissievergadering BM en MZ op 6 november 2019. In dit geactualiseerde evenementenbeleid is nadrukkelijk ruimte voor duurzaamheid en de matiging van verdovende middelen. Om het proces vergunningverlening bij evenementen voor alle belanghebbenden inzichtelijk te maken, is er een draaiboek evenementen opgesteld. In dit draaiboek staan de stappen beschreven bij het proces vergunningverlening van evenementen met daaraan gekoppeld de termijnen.

Wie zijn daarbij betrokken?

Gemeente, omwonenden van evenementen, ondernemers, politie, brandweer, de gemeentelijke of gemeenschappelijke gezondheidsdienst (GGD), Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR), OFGV, Recreatieschap Midden-Nederland (RMN).

► Rampenbestrijding

Wat willen we bereiken?

- Een adequate (direct inzetbaar) en goed geëquipeerde crisisorganisatie
- Opvang en verzorging conform landelijke prestatienorm: 10% van de getroffen van een ramp opvangen en verzorgen met een maximum van 200 personen.
- Focus op verminderd en niet-zelfredzamen.

Wat hebben we bereikt?

In 2019 is gebleken dat de crisisorganisatie in staat is om adequaat en correct te handelen in geval van crises. Voorbeeld hiervan is de brand aan de Oude Molenmeent in mei 2019. Nog steeds staan er zes teamleiders Acute Bevolkingszorg op hard piket waardoor de interne crisisorganisatie 24/7 bereikbaar is. Door het aanhouden van opvanglocaties en de focus te verleggen naar niet- en verminderd zelfredzamen wordt de regionale lijn gevolgd.

Wat gaan we doen?

- In het 1e of 2e kwartaal een oefening organiseren waarbij een opvanglocatie wordt geopend en ingericht.
- Opvanglocaties terugbrengen tot twee à drie strategische locaties. Inventariseren wat er nodig is om deze locaties te kunnen inrichten conform landelijke prestatienorm.
- In kaart brengen van verminderd en niet-zelfredzamen, onder andere door hierin de verbinding te zoeken met het sociaal domein.
- Lokale crisismedewerkers maken onderdeel uit van een doorlopend OTO-programma (opleiden, trainen, oefenen).
- Teamleiders Acute Bevolkingszorg blijven op hard piket. Dit betekent dat er altijd een functionaris beschikbaar is als contactpersoon voor de regionale crisisorganisatie en als leidinggevende voor de lokale organisatie.

Wat hebben we gedaan?

Er is een structureel overleg met teamleiders Acute Bevolkingszorg. De ervaring heeft geleerd dat het prettig is om tijdens dit overleg scenario's op lokaal niveau te oefenen. Eind 2019 heeft dit voor het eerst plaatsgevonden, waarbij de opvang van verminderd zelfredzamen het thema was. De (loco-)burgemeester(s) en adviseur hebben deelgenomen aan verschillende trainingen en oefeningen uit een doorlopend programma van Opleiden, Trainen en Oefenen (OTO).

In samenwerking met het sociaal domein zijn locaties in kaart gebracht waar verminderd zelfredzamen verblijven. In afwachting van deze inventarisatie zijn de bestaande opvanglocaties aangehouden voordat er een keuze wordt gemaakt om het aantal opvanglocaties terug te schalen naar twee à drie strategische locaties. Deze afbouw moet geleidelijk en zorgvuldig gebeuren. Daarbij blijft de trend nog steeds dat meer wordt vertrouwd op de zelfredzaamheid van inwoners.

Wie zijn daarbij betrokken?

Gemeente, veiligheidsregio, GGD - GHOR.

► Veiligheid en leefbaarheid in de openbare ruimte – inzet van de BOA

Wat willen we bereiken

- De Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) spelen een actieve rol namens de gemeente door in de kernen van Wijdmeren zichtbaar aanwezig te zijn voor de inwoners en de bedrijven waar dat nodig is en handhavend op te treden tegen excessen. Zij dragen op die manier bij aan de leefbaarheid en de veiligheid in en van de openbare ruimte.
- De BOA's treden op aan de hand van de door de gemeenteraad vastgestelde voorschriften in de APV ondersteund door hun strafrechtelijke bevoegdheden die hen door het Openbaar Ministerie zijn gegeven. Zowel in lokaal als in regionaal verband dragen zij bij aan de uitvoering van het beleid om het alcoholgebruik bij jongeren terug te dringen.
- De BOA's leveren inzet bij de uitvoering van het Meerjaren Veiligheidsplan (bijvoorbeeld door meervoudig kijken op het gebied van ondermijnende criminaliteit) en bij uitvoering van het Vergunningen-, Toezicht- en Handhavingsbeleid (VTH), aan het door de gemeenteraad in december 2017 vastgestelde VTH-beleid. Het in dat beleid geformuleerde ambitieuze programma past net binnen de grenzen van de huidige beschikbare capaciteit.
- De BOA's leveren ondersteuning bij de controles voor adresonderzoeken ten behoeve van de Basisregistratie Personen en de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit.
- Bevorderen van de veiligheid op de plassen in onze gemeente, door een zichtbare bijdrage te leveren aan inzet op de plassen (bijvoorbeeld patrouilleren op naleving snelvaarverbod).

Wat hebben we bereikt?

Inzet in de openbare ruimte door het houden van toezicht en zo nodig handhavend optreden naar aanleiding van klachten van inwoners en bedrijven. De BOA's zijn inmiddels een bekend aanspreekpunt in de wijken en dorpskernen.

Het integraal met handhavingspartners uitgevoerde project 'snelvaren' heeft tot het resultaat geleid dat bekend is dat klachten serieus genomen worden, dat er door alle samenwerkende partners handhavend wordt opgetreden en waar nodig voorlichting gegeven wordt aan met name de jeugd. Hiervoor is samenwerking gezocht en gevonden met JeugdPunt. Ook heeft het project geresulteerd in het opnieuw tegen het licht houden van de ontheffingen voor het snelvaren die verleend worden door Recreatie Midden

Nederland en wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheid (strengere) voorwaarden in die ontheffingen op te nemen.

De controles voor adresonderzoeken op grond van de Basisregistratie Personen hebben inzicht gegeven in de juistheid van de gegevens.

Wat gaan we doen?

- Zichtbare aanwezigheid van de BOA's in de kernen en op het water. Met de politie (wijkagent) en het wijkteam zijn de BOA's de ogen en oren in de wijk en daarmee zijn zij een verbindende factor tussen de inwoners, de verschillende handhavingsdiensten en het wijkteam.
- Een proef uitvoeren met een wekelijks spreekuur in het wijkcentrum in Nederhorst den Berg.
- Deelnemen aan de regionale BOA-poule.
- Uitvoeren van de uitvoeringsprogramma's.
- Aanstellen van een derde BOA.

Wat hebben we gedaan?

Sinds oktober 2019 is een derde BOA bij de gemeente in dienst getreden. Daarmee kunnen we voldoen aan de toenemende vraag van onze inwoners op het gebied van toezicht en in de openbare ruimte.

Nog altijd worden door de BOA's in overleg met de schooldirecties bij alle scholen frequent toezicht gehouden op het parkeren door ouders/verzorgers van kinderen op plekken waar dat uitdrukkelijk niet is toegestaan en op locaties waar verkeersonveilige situaties ontstaan door het parkeergedrag. In het algemeen wordt daarbij waarschuwend opgetreden, maar verbaliserend optreden is helaas veelvuldig noodzakelijk.

Op grond van klachten van inwoners is op een aantal plaatsen gecontroleerd op het naleven van de APV-voorschriften over het los laten lopen van honden. Om de eigenaar te kunnen waarschuwen is echter een betrapting op heterdaad noodzakelijk.

Wie zijn daarbij betrokken?

Provincie Noord-Holland, buurtbemiddeling, veiligheidsregio, inwoners en bedrijven, bewoners, welzijns- en zorginstellingen (waaronder GGZ, verslavingszorg, Veilig Thuis), scholen, Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek (OFGV), Recreatie Midden-Nederland (RMN), GAD, Politie Midden-Nederland, Openbaar Ministerie, brandweer, ministerie Justitie en Veiligheid en andere in de gemeente actieve organisaties, BOA-netwerk in de regio.

Wat heeft het gekost ?

Programma 2	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Afwijking
Lasten	3.605.566	2.879.892	2.736.959	- 142.933
Baten	-1.239.476	-48.000	-53.108	-5.108
Saldo vóór bestemming	2.366.091	2.831.892	2.683.851	-148.041
Mutaties reserves	-16.980	-75.000	-31.310	43.690
Saldo na bestemming	2.349.110	2.756.892	2.652.542	-104.350

Zie voor een overzicht van de kosten per product en een toelichting op de verschillen tussen de raming en de realisatie de financiële rekening op pagina 119.

3. Openbare ruimte

Beschrijving programma

Dit programma betreft de inrichting en het beheer en onderhoud van onder andere riolering, (water)wegen, bruggen, openbare verlichting, speel- en groenvoorziening, bomen, begraafplaatsen en openbare gebouwen. Daarmee draagt dit programma bij aan de leefbaarheid in onze gemeente. Uitgangspunt is dat de openbare ruimte en gebouwen schoon en veilig moeten zijn. De gebruiker van deze ruimte mag bij normaal gebruik geen schade of letsel oplopen als gevolg van onvoldoende onderhoud. Het kwaliteitsniveau wordt voor een belangrijk deel bepaald door de wensen van de inwoners, bedrijven en de (financiële) grenzen van de gemeente.

Er wordt uitgegaan van een sober en doelmatig basisniveau, echter de inwoners en bedrijven wordt de mogelijkheid geboden iets extra's te realiseren door actief te participeren in de inrichting én in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Participatie speelt een belangrijke rol en draagt bij aan het gezamenlijk verbeteren van de leefbaarheid in onze gemeente. Ook vanuit de gemeente zelf wordt verder ingezet op het opwaarderen van de openbare ruimte, vooral daar waar participatie minder van toepassing is (hoofdwegen en komingangen).

Het verbeteren van de verkeersveiligheid, mede vanuit uit de 'top-13' van verkeersonveilige situaties en standaard bij andere (her)inrichtingsvraagstukken, blijft een belangrijk aandachtspunt. De aandacht gaat daarbij vooral uit naar de kwetsbaarder verkeersdeelnemers, voetgangers en fietsers.

Wettelijke basis voor dit programma

De wettelijke basis is vastgelegd in o.a.

- Gemeentewet (zorgplicht)
- Wegenwet
- Wegenverkeerswet
- Wet milieubeheer
- Wet natuurbescherming
- Afvalstoffenwet
- Wet informatievoorziening ondergrondse netwerken (WION)
- Kaderrichtlijn Water en de Waterwet.

Nieuw is het Deltaplan ruimtelijke adaptatie. Uit de Wet milieubeheer en de Wet gemeentelijke watertaken volgt de verplichting tot het hebben van een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP), waarin naast de gemeentelijke watertaken ook waterrobuustheid en waterkwaliteit staat beschreven. Daarnaast schrijft de wet een goede samenwerking met de watersysteembeheerder (Waterschap AGV) voor.

Betrokken partijen

Naast de gemeente zijn ook andere instanties verantwoordelijk voor de openbare ruimte binnen de gemeentegrenzen. Het beleid en beheer van de waterwegen valt merendeels onder verantwoording van het Plassenschap Loosdrecht e.o. (Recreatie Midden-Nederland) en het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (Waternet). Andere betrokken partijen zijn o.a. Rijk, provincie Noord-Holland, Natuurmonumenten, Nutsbedrijven, GAD hulpverleningsdiensten, (buur)gemeenten en de Regio. Ook met deze organisaties wordt, vanuit een integrale benadering en verantwoordelijkheid, steeds naar samenwerking gezocht om samen op te trekken in efficiënte en eenduidige inrichting en beheer van de openbare ruimte.

Vervolgens wordt ingezet op het overleg en samenwerking met organisaties als VVN en de Fietsersbond, met als doel gezamenlijk voorstellen te maken voor een betere en veiliger inrichting van onze wegeninfrastructuur.

► Openbaar groen

Wat willen we bereiken?

- Inrichting, beheer en onderhoud van het openbaar groen in de gemeenschappelijke openbare ruimte op basisniveau C. De gemeentelijke openbare ruimte op basisniveau B.
- Bijhouden in regulier beheer hinderlijk op voet- en fietspaden overhangend groen.
- Participatie via De Appelboom verder voortzetten, relaties onderhouden en website actualiseren en bijhouden.
- Conform Bomenbeleidsplan 2012-2035 bomen beheren en algehele kwaliteit van boombestand verbeteren.
- Meer diversiteit in de nieuwe beplantingen aanbrengen voor insecten en duurzaamheid.

Wat hebben we bereikt?

- Het bijenlint is met 1376 m² uitgebreid waarvan 231 m² prairietuin aangelegd.
- Achterstallig onderhoud is uitgevoerd op sportpark Rading (SV Loosdrecht e.o.) is gereed.
- 227 bomen zijn aangeplant als herplant voor gekapte bomen. Er worden nog 91 bomen terug geplant. Over 2019 betekent dit een percentage herplant van ca. 77%.

Wat gaan we doen?

- Jaarlijks wordt een klein deel van de onderhoud intensieve- of versleten plantsoenen gerenoveerd of omgevormd tot onderhoud extensief plantsoen. Renovatie of herinrichting gaat altijd in samenspraak met omwonenden en liefst in participatie (Appelboom-projecten). Voor de groenvoorziening Veenderij in Nederhorst den Berg wordt de renovatie vanwege capaciteitsproblemen uitgesteld.
- Het aantal participatieprojecten verder uitbreiden en bestaande projecten in overleg met de relaties op kwaliteit houden.
- In 2019 worden de projecten uit het Investeringsplan Catharina Amaliaplantsoen in Loosdrecht en de groen- en speelvoorzieningen aan de Eksterlaan/Randweg en Veenderij in Nederhorst den Berg gerenoveerd in overleg met betrokkenen.
- Beheer website verbeteren en actualiseren. Zie www.deappelboom.nl
- In 2019 wordt voorkomen dat nieuwe gevallen van over voet- en fietspaden hangend particulier groen ontstaan.
- Schouw in de dorpen organiseren voor het verbeteren van de openbare ruimte (fiets en voetpaden) in verband met rolstoeltoegankelijkheid.
- Specifiek voor komende jaren wordt bij boombeheer de aandacht gericht op de grote gevolgen van essentaksterfte. In 2018 is gestart met de eerste directe controle op het voorkomen van ernstige aantasting van onze essen in Nederhorst den Berg en Oud-Loosdrecht. Inschatting is dat jaarlijks 100 essen gaan verdwijnen om de gevolgen van de ziekte beheersbaar te houden.
- Er wordt een openbare aanbesteding gehouden voor het conform Handboek Bomen 2018 aanplanten van bomen (jaarlijks ongeveer 150–200, norm minimaal 75% herplant)

- Bijenlinten in de participatieprojecten voorzien van meer diversiteit.
- De schade en consequenties van de droogte in de zomer 2018 worden in het nieuwe groeiseizoen 2019 in beeld gebracht.
- Onderzoeken of het beheer en onderhoud van het openbaar groen kan worden overgedragen aan sportvereniging SV Loosdrecht.

Wat hebben we gedaan?

- Het onderhoud van het openbaar groen in de gemeenschappelijke openbare ruimte is op minimaal C-niveau onderhouden.
- Het onderhoud van het openbaar groen in de gemeentelijke openbare ruimte is minimaal op B-niveau onderhouden.
- Het aantal participatieprojecten is beperkt uitgebreid waarvan de belangrijkste het project De Paddenpoel is.
- Het beheer van de website De Appelboom is verbeterd en actueel.
- Gemeentelijk overhangend groen is tijdens regulier werk weggenomen.
- Klachten over particulier overhangend groen is samen met de BOA's aangepakt.
- De schouw in de dorpen is uitgesteld, dit wordt onderdeel van het dorpenbeleid.
- Bomen in het werkblok Nederhorst den Berg en Oud-Loosdrecht zijn na boomveiligheidscontrole conform onderhoudsplan onderhouden of gekapt, mede als maatregel tegen de essentaksterfte.
- De aanbesteding voor de aanplant van bomen is uitgevoerd.
- Het aanbrengen van meer diversiteit in de bijenlinten is uitgevoerd.
- De droogteschade en de financiële consequentie is in beeld gebracht.
- De overdracht van beheer en onderhoud van het groen aan SV Loosdrecht is gerealiseerd, de herplant moet nog worden uitgevoerd.
- Conform het raadsbesluit van 29 januari 2019 is de evaluatie van het bomenbeleidsplan 2011-2035 bijna afgerond.

Wie zijn daarbij betrokken?

Bij alle projecten in de openbare ruimte worden de bewoners en andere betrokkenen actief betrokken. Daarnaast zijn er Appelboom-projecten waarbij het initiatief van bewoners of bedrijven afkomstig is die we waar mogelijk faciliteren. Als het kan daarbij samenwerken met Natuurmonumenten, provincie Noord-Holland, diverse lokale ondernemers of regiogemeenten.

► **Wet natuurbescherming en beheer invasieve exoten op het land**

Wat willen we bereiken?

- De huidige gedragscode Flora- en Faunawet Gemeente Wijdemeren verliest de goedkeuring van het Rijk. Tot een nieuwe gedragscode bestendig beheer Wet natuurbescherming is geaccepteerd door het Rijk maken we tijdelijk gebruik van een andere nog toegestane gedragscode.
- We brengen in beeld welke risico's en beheermogelijkheden er zijn aan landplanten op de Europese Unielijst van invasieve exoten. Voor dieren wachten we eerst de nationale beheerplannen af, in ons gemeentelijk beheer moeten we hier op anticiperen.

Wat hebben we bereikt?

- De nieuwe gedragscode versie 2 is gemaakt, echter niet aan het Rijk aangeboden. De Rijksoverheidsdienst neemt deze niet in behandeling, omdat onze gedragscode niet generiek is. Het ontbreken van een goedgekeurde gedragscode vergt meer aandacht en mogelijk ontheffingsaanvragen van de Wet natuurbescherming bij komende projecten.
- Er is een plan van aanpak vastgesteld voor de bestrijding van cabomba.

Wat gaan we doen?

Samen met de gemeente Nieuwkoop en ecologische adviesbureaus zijn we een nieuwe gedragscode bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling Wet natuurbescherming aan het voorbereiden voor goedkeuring door het Rijk. Doorlooptijd van deze procedure is onbekend. We gaan in beeld brengen waar invasieve exoten (m.n. landplanten) te vinden zijn in de gemeente. Deze planten komen van nature niet in Nederland voor en zijn schadelijk voor de natuur. Bij projecten en renovaties gaan we die verwijderen.

Wat hebben we gedaan?

- Samen met de gemeente Nieuwkoop is de gedragscode versie 2 gemaakt.
- Er is overleg gevoerd met de partners van het gebiedsakkoord m.b.t. invasieve landplanten (waterplant cabomba en rode rivierkreeft worden in gebiedsakkoord behandeld).

Wie zijn daarbij betrokken?

Voor de gedragscode werken we samen met de vergelijkbare gemeente Nieuwkoop en twee ecologische adviesbureaus. Voor ontwikkeling van beleid en plan van aanpak landplanten op de Europese Unielijst invasieve exoten werken we samen met

buurgemeenten in het Gooi en terreineigenaren (TBO's) als de provincie en Natuurmonumenten. Daarnaast gaan we onze inwoners inschakelen om gericht bepaalde invasieve planten te melden.

► **Straatmeubilair**

Wat willen we bereiken?

Veilig en goed functionerend straatmeubilair op de juiste plaatsen.

Wat gaan we doen?

Wij controleren en onderhouden het straatmeubilair op een sober maar veilig en voldoende functionerend niveau. Als het meubilair vervangen moet worden gebeurt dit circulair.

Wat hebben we gedaan?

Het straatmeubilair is op basisniveau onderhouden. De samenwerking met Land en Boschzigt en de Landgoedwinkel voor het schilderen van bankplanken is voorgezet.

Wie zijn daarbij betrokken?

Wij werken samen met stichting Land en Boschzigt. Zij schilderen bankplanken voor ons.

► **Gladheidsbestrijding**

Wat willen we bereiken?

In de wintermaanden willen wij gladheid op onze hoofdwegen en hoofdfietspaden, uit het oogpunt van de verkeersveiligheid zoveel mogelijk voorkomen. Rondom de winkelcentra plaatsen we zoutbakken.

Wat hebben we bereikt?

Er zijn geen ongevallen gemeld in het seizoen 2019. De zoutbakken zijn geplaatst.

Wat gaan we doen?

Adequaat inspelen op de weersverwachtingen. Waarbij de gladheid voor het seizoen 2018-2019 wordt bestreden conform het door het college vastgestelde gladheidsbestrijdingsplan.

Wat hebben we gedaan?

De gladheidsbestrijding is volgens het vastgestelde beleid uitgevoerd. In 2019 zijn 21 strooiacties uitgevoerd.

Wie zijn daarbij betrokken?

- De gladheid wordt gecoördineerd door drie gladheidscoördinatoren van de gemeente.
- De uitvoering van de bestrijding wordt gedaan door Stads Beheer Service en de Tomingroep.
- Meteoconsult voor het actuele weerbericht toegespitst op Wijdemeren.

► Gemeentelijke watertaken / riolering

Wat willen we bereiken?

Begin 2018 is het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) vastgesteld. Hierin staan de volgende doelen centraal:

- Doelmatig: het behoud van de goede werking van de riolering om de kans op storingen, onnodige vuilemissies en wateroverlast doelmatig te beperken. Rioolvernieuwing voor het behouden van voldoende kwaliteit van de riolering, waarbij kosten en kans op calamiteiten in evenwicht zijn. In samenhang met de ambities voor het oppervlaktewater en 'Wijdemeren klimaatbestendig' en de inrichtingsopgave voor de omgeving.
- Klimaatbestendig: doorlopend, vanuit een integrale beschouwing van het watersysteem, benutten van kansen die ontwikkelingen, renovaties en vervangingen bieden om te anticiperen op klimaatveranderingen.
- Veilig en gezond: alle vuilwater wordt ingezameld en getransporteerd naar RWZI Horstermeer of wordt lokaal voldoende gezuiverd om te lozen. Geen lozing van vuilwater op regenwaterriolering. Lozing van vuilwater (of afvalwater) naar oppervlaktewater als gevolg van hevige neerslag, onderhoudswerkzaamheden, storingen of calamiteiten anderszins moet zo veel als doelmatig kan, voorkomen worden.
- Duurzaam: bijdragen aan een duurzame en circulaire economie; bijdragen aan de ambitie van de regionale samenwerkingsagenda van de regio Gooi en Vechtstreek om in 2030 energieneutraal en in 2050 klimaatneutraal te zijn.
- Beheersbaar en betaalbaar: beter inzicht krijgen in de werkelijke toestand en het functioneren van de (afval)waterketen en waar mogelijk terugdringen van kosten.

Wat hebben we bereikt?

- De basis, het databeheer, is op orde gebracht. Achterstanden in het databeheer zijn weggewerkt wat de weg vrij maakt voor het opstellen van meerjarige beheerplannen.
- Bij alle reconstructies is een klimaatbestendige inrichting van het integrale watersysteem als uitgangspunt vertaald naar concrete lokale maatregelen.
- Bij alle reconstructies is het vuilwaterriool verbeterd om lozing van vuilwater op o.a. oppervlaktewater te reduceren. Het is standaardpraktijk om in de bebouwde omgeving zoveel als mogelijk regenwater af te koppelen naar een apart hemelwaterriool.
- In het bestuurlijk overleg water (alle gemeenten in de Regio Gooi & Vecht, Amsterdam en het AGV) is een bijdrage geleverd aan voorstellen die leiden tot een duurzame en circulaire economie. Deze onderwerpen staan ook op de regionale agenda zoals de regionale energiestrategie (RES).

Wat gaan we doen?

- Het uitvoeringsprogramma bij het GRP vormt de leidraad bij de uitvoering van onze werkzaamheden. Een aantal relevante onderdelen hieruit zijn:
- Uitvoeren van de volgende herinrichtingsprojecten:
 - Van Breelaan e.o.(Ankeveen)
 - Oud Loosdrechtsedijk 'tussen de rotondes' (Loosdrecht)
 - Prinsessenbuurt (Loosdrecht)
 - Kortenhoefsedijk (Kortenhoef)
 - Zuidereinde-Noord ('s-Graveland)
- Voorbereiden van de volgende herinrichtingsprojecten:
 - Edelenbuurt (Loosdrecht)
 - Botenbuurt (Loosdrecht)
 - Voortuinen Dammerweg 26-109 (Nederhorst den Berg)
 - Persleiding Stichtse Kade (Kortenhoef)
 - Hoefijzer (Loosdrecht)
 - Overmeer-Noord
- Handvatten opstellen voor de projectleiders op welke wijze de gemeente haar bewoners en bedrijven stimuleert en faciliteert om gelijktijdig met herinrichtingsprojecten van de openbare ruimte zijn/haar eigen perceel duurzaam, klimaatadaptief en water robuust in te richten (bijv. Operatie Steenbreek).

- In vroeg stadium toetsen van alle investerings-, beheer- en particuliere ruimtelijke ontwikkelingsplannen of goed rekening gehouden is met extreme neerslag, hitte, droogte (inclusief waterkwaliteit) en alle kansen voldoende zijn benut.
- Samen met Waternet starten we onderzoek(en) op om te zoeken naar mogelijke oplossingen van de grondwaterproblematiek, in combinatie met de verwachte (veen)bodemdaling in de Horn- en Kuijerpolder (Nederhorst den Berg).
- Gemeente en Waterschap stellen samen een kader vast voor het al dan niet rechtsreeks kunnen lozen van afgekoppeld regenwater, om discussie bij elk individueel project te voorkomen en de ambities ten aanzien van afkoppelen van verhardingen van gemengde riolen effectief te kunnen realiseren.
- Uitwerken van een ‘gebiedskaart waterlozingen’ ingedeeld in de drie categorieën (schoon, vervuild en kwetsbaar) en deze door gemeente en waterschap laten vaststellen.
- Onderzoek naar herstel van het functioneren van het verbeterd gescheiden stelsel op bedrijventerrein Rading (Loosdrecht).
- Opstarten van een onderzoek naar en ontwerp van verantwoorde ombouw van gemengd stelsel in Kortenhoef naar gescheiden stelsel, inclusief klimaatbestendige en duurzame inrichting tot 2021.
- Onderzoeken van haalbaarheid en opstellen van een plan van aanpak voor het overdragen van het eigendom en beheer van gemeentelijk rioolstelsel op jachthavens en andere recreatieterreinen aan de betreffende eigenaren.

Wat hebben we gedaan?

- De herinrichtingsprojecten Oud-Loosdrechtsedijk tussen de rotondes worden uitgevoerd. Voor het project Kortenhoefsedijk is een krediet verkregen, echter is nader technisch onderzoek naar de beschoeiing noodzakelijk. Voor het overige zijn de projecten Van Breelaan, Zuidereinde-Noord, Prinsessenbuurt, Overmeer-Noord en het Hoefijzer/Boomhoek in voorbereiding.
- Het opstellen van handvatten om het eigen perceel duurzaam en klimaatbestendig in te richten is gedeeltelijk uitgevoerd. Het uitwisselen van ervaringen met de regiogemeenten via ISARIZ leidt tot regelmatige aanvullingen.
- Bij alle herinrichtingsprojecten vindt onderzoek en toetsing plaats of de gekozen maatregelen bijdragen aan een verbetering van het gehele watersysteem.

- Het onderzoek in samenwerking met Waternet naar de grondwaterproblematiek in de Horstermeerpolder is nog niet gestart, o.a. vanwege een gewijzigde prioriteitstelling bij Waternet.
- Het onderzoek in samenwerking met Waternet naar de kwaliteit van lozingen van afgekoppeld regenwater is afgerond. De conclusies moeten nog vertaald worden naar een hanteerbaar en haalbaar kader.
- De ‘gebiedskaart waterlozingen’ is nog niet opgesteld.
- Het onderzoek naar een verbeterd gescheiden stelsel op bedrijventerrein De Rading is nog niet gestart. Uit onderzoek is gebleken dat de basisgegevens niet op orde waren, deze zijn eerst aangevuld.
- Wegens prioritering van de herinrichtingsprojecten bij de begroting 2020-2023 is het onderzoek naar ombouw van het rioolstelsel in Kortenhoef verschoven. Het opstellen van een plan van aanpak voor eventuele overdracht van het rioolstelsel op jachthavens en recreatieterreinen is uitgesteld. Prioriteit is het opstellen van een meerjarig beheerplan.

Wie zijn daarbij betrokken?

Waterschap, buurgemeenten binnen het AGV-gebied, Bestuurlijk Overleg Water AGV-gebied (BOWA), Intergemeentelijke Samenwerking (ISARIZ), recreatieondernemers, aannemers, advies- en onderzoeksbureaus, inwoners, onderwijsinstellingen, Rioned (brancheorganisatie).

Uitvaartverzorging

Wat willen we bereiken?

Op een respectvolle en zorgvuldige wijze invulling geven aan het beleidsveld uitvaartverzorging. Hierbij zo optimaal mogelijk inspelen op de veranderende behoeften, zoals toename crematies, afname begrafenissen en gebruik aula's.

Wat hebben we bereikt?

De administratie is op orde. Alle begraafplaatsen zijn inmiddels voorzien van urnenvoorzieningen.

Wat gaan we doen?

In vervolg op de gemaakte keuzes uit het ‘strategiedocument uitvaartverzorging’, gaan we verder met het opwaarderen en uitbreiden van de voorzieningen op onze begraafplaatsen

(kinderhoven, strooivelden, urnenvoorzieningen, aula's etc.) Voor 2019 staat de renovatie van de aula op de Rading op het programma.

Wat hebben we gedaan?

- De voorbereiding van de renovatie van de aula op de begraafplaats van Loosdrecht is in 2019 gestart. De uitvoering van deze renovatie vindt in 2020 plaats.
- Op orde brengen van de administratie en het uiterlijk en onderhoud van de begraafplaatsen. Het rechthebbendenonderzoek is afgerond. De jaarlijkse bovengrondse ruiming is uitgevoerd en op de begraafplaatsen zijn de monumenten gesteld.

Wie zijn daarbij betrokken?

Nabestaanden en begrafenisondernemingen.

► Speelvoorzieningen

Wat willen we bereiken?

Eigentijdse speelvoorzieningen in de gemeente. Het aantal locaties neemt af maar de voorzieningen zijn afgestemd op de leeftijdsopbouw van de wijk. De grootscheepse renovatie van alle speelvoorzieningen vindt in nauwe samenspraak plaats met de wijken waar de voorzieningen zich bevinden.

Wat hebben we bereikt?

We hebben uitvoering gegeven aan het beleid in nauwe samenspraak met direct omwonenden.

Wat gaan we doen?

In een aantal jaarschijven voeren we het speelplan 2014 uit. Ook in 2019 worden een aantal locaties gerenoveerd.

Wat hebben we gedaan?

Renovatie speelvoorzieningen Kikkerbeet en De Vijnen (nog paar bomen in 2020)

Wie zijn daarbij betrokken?

Wijkbewoners en ook specifiek de kinderen van de wijk.

► Gebouwen

Wat willen we bereiken?

Gebouwen die functioneel ingezet worden voor het doel waarvoor de gemeente het gebouw wil gebruiken. De gebouwen maken mogelijk dat wij onze gemeentelijke taken kunnen uitvoeren op de wijze zoals wij dat wensen te doen. Daarnaast moeten onze gebouwen veilig en voldoende comfortabel zijn voor de gebruikers. In toenemende mate zal het thema duurzaamheid de komende periode een rol gaan spelen. Wij besteden daar al enige tijd veel aandacht aan. Gelet op de aanstaande energietransitie zal deze aandacht de komende jaren intensiveren.

Wat gaan we doen?

- Op basis van het duurzaam meerjarenonderhoudsplan en de onderhoudscontracten geven wij uitvoering aan het planmatig onderhoud van onze gebouwen en installaties. Wij werken hierbij met jaarplannen voor het beheer en onderhoud.
- In 2019 willen wij de regierol als beheerder van onze gebouwen verder uitwerken. Onze basistaak bestaat uit het zorgen voor het actualiseren van het meerjarenbeheerplan, het laten vervaardigen van jaaruitvoeringsplannen en het geven van opdracht voor aanbestedingen, bestekken en opdrachtverlening voor beheerswerkzaamheden. In de komende periode gaan wij bezien of wij tot een vereenvoudiging en versnelling van het proces van planvorming tot concrete uitvoering van onderhoudswerkzaamheden kunnen komen.
- Concrete duurzaamheidsmaatregelen in 2019 in en op gemeentelijke gebouwen, zoals zonnepanelen voor sporthal de Fuik, scoutinggebouw De Kwakel, cultureel centrum Kortenhoef.

Wat hebben we gedaan?

- Jaarlijks en planmatig onderhoud uitgevoerd en storingen zijn opgelost.
- Laten voorbereiden renovatie toiletgroepen gemeentehuis en verbouwing aula Rading.
- Door de energiecoöperatie Wijdemeren zijn er zonnepanelen geplaatst op Sporthal de Fuik en het scoutinggebouw aan de Kwakel 52 Kortenhoef.
- Het meerjarenonderhoudsplan gebouwen (MJOP) voor de jaren 2019-2028 is geactualiseerd en in de raad van december 2019 vastgesteld.

Wie zijn daarbij betrokken?

Gebruikers van gebouwen, aannemers, adviesbureaus en architecten.

► Openbare Verlichting/ verkeersregelinstallatie 's (OV / hierna VRI 's)

Wat willen we bereiken?

- Goed functionerende openbare verlichting. De basis is het Beleidsplan openbare verlichting gemeente Wijdemeren 2015-2020. De belangrijkste doelen zijn lage onderhoudskosten en verduurzamen van de openbare verlichting.
- Goed functionerende verkeersregelinstallaties.

Wat hebben we bereikt?

- Vervanging van openbare verlichting conform de uitgangspunten van het beleidsplan.
- De VRI's functioneren naar behoren en worden periodiek onderhouden en gecontroleerd.

Wat gaan we doen?

- Vanaf 2019 wordt op basis van technische levensduur vervangen, zoals opgenomen in het beleidsplan. Toegewerkt wordt naar een halvering in energiegebruik in 2030 te behalen, conform het SER-Energieakkoord 2013. Voor 2019 is het streven minimaal 60% van de openbare verlichting te hebben ver-LED.
- Aafgeschreven en sterk verouderde VRI's worden vervangen. Voor 2019 is de voetgangersoversteekplaats (VOP) nabij het verpleeghuis Beukenhof aan de Nieuw-Loosdrechtsedijk ingepland. Hierbij wordt rekening gehouden met de nieuwbouw van het verpleeghuis en mogelijke wijziging van de openbare inrichting en oversteekplaats. We gaan onderzoeken of we de hoeveelheid openbare verlichting kunnen verminderen met het oog op duurzaamheid en energiebesparing.

Wat hebben we gedaan?

- Er zijn nieuwe LED-armaturen opgehangen. Op deze manier besparen we steeds meer energie.
- Er zijn geen VRI's vervangen, omdat ze nog naar behoren functioneren.
- De vervanging of verandering van de voetgangersoversteekplaats nabij de Beukenhof wordt gecombineerd met de nieuwbouwplannen van het verzorgingshuis.

Wie zijn daarbij betrokken?

Gemeente Hilversum en aannemers.

► Waterwerken

Wat willen we bereiken?

Waterwerken (bruggen en beschoeiing) veilig en technisch afdoende onderhouden.

Wat hebben we bereikt?

Het jaarlijks onderhoud aan de bruggen is uitgevoerd.

Wat gaan we doen?

- Alle bruggen worden elke vier jaar visueel geïnspecteerd op basis waarvan de reguliere onderhoudsbehoefte wordt bepaald en uitgevoerd.
- De visuele inspectie kan aanleiding geven voor nader constructief onderzoek. Op grond van constructief onderzoek wordt bepaald of een vervanging van een brug noodzakelijk is. Hiervoor wordt een apart krediet in het investeringsplan gevraagd.
- Op basis van het Beheerplan overige waterwerken 2015-2026, wordt uitvoering gegeven aan het onderhoudsprogramma voor beschoeiingen, steigers, etc. Bij materiaalkeuze speelt het verduurzamen een belangrijke rol, waarbij actuele ontwikkelingen worden gevolgd. Het achterstallig onderhoud gaan we de lopende 10 jaren inhalen.

Wat hebben we gedaan?

- De voorgenomen visuele inspectie van de bruggen is uitgebreid met een constructief onderzoek. Dit is nodig om eventuele risico's in beeld te krijgen.
- Het beheerplan overige waterwerken dient na ca. vier jaar geactualiseerd te worden. De actualisatie is eind 2019 in gang gezet mede naar aanleiding van het financieel provinciaal toezicht over het onderhoud van de beschoeiingen.

Wie zijn daarbij betrokken?

Aannemers en ingenieursbureaus.

► Verkeersveiligheid

Wat willen we bereiken?

Wij willen de verkeersveiligheid stapsgewijs verder verbeteren, c.q. het aantal potentieel gevaarlijke verkeerspunten terugbrengen. Hierbij wordt extra aandacht besteed aan de verkeersveiligheid voor voetgangers en fietsers.

Wat hebben we bereikt?

Er vallen in Wijdemeren relatief weinig gewonden in het verkeer. Verkeersveiligheid is een standaard onderdeel bij zowel de uitvoering van groot onderhoud als bij integrale herinrichtingen.

Wat gaan we doen?

- Op basis van het Beleidsplan Verkeersveiligheid (BPV), het plan Verkeersonveilige Situaties (VOS) en het Verkeersrealisatieplan (VRP) wordt uitvoering gegeven aan de laatste maatregelen uit de top 13 (concrete projecten zie hierboven).
- In 2019 wordt verdere uitvoering gegeven aan het beboddingsplan (BOR 292). Op basis van het vastgestelde beboddingsplan worden waar nodig verkeersbesluiten herzien, overtollige bebodding verwijderd en verouderde bebodding vervangen. De 30 km bebodding bij komingangen (VOS) wordt hierin meegenomen.
- In 2019 zullen we verder gaan met het aanpakken van de VOS-projecten. Tevens zullen we een start maken met gerichte verkeersacties (Aandacht, Toezicht, Handhaving) rondom verschillende wegen. Dit zal met politie, BOA's e.a. worden opgepakt.

Wat hebben we gedaan?

- De Machineweg is heringericht.
- Na afstemming van prioriteiten met de gemeente Hilversum wordt de rotonde Loosdrechtseweg/Rading/ Molenmeent meegenomen bij de aanpak van de doorfietsroutes.
- De herinrichting Eikenlaan/Beukenlaan/Nootweg is grotendeels uitgevoerd.
- Gestart is met de uitvoering van de herinrichting van de Oud-Loosdrechtsedijk tussen de rotondes, de verwachting is dat deze in april 2020 gereed is.
- Gestart is met de voorbereiding van de herinrichting van de Kortenhoefsedijk.
- De oversteek Randweg-Wilgenlaan in Nederhorst den Berg is veilig heringericht.
- Op beleidsniveau is besloten tot het opstellen van een nieuw Mobiliteitsplan, zie verder hoofdstuk 7.
- Afgelopen jaar is slechts een klein deel van het beboddingsplan uitgevoerd. Op regionaal niveau is namelijk besloten om de inkoop van bebodding regionaal circulair aan te besteden. De verwachting is dat in het eerste kwartaal 2020 het aanbestedingsproces is afgerond.
- In het veiligheidsoverleg verkeer zijn afspraken gemaakt voor gerichte verkeersacties met politie en BOA's.

Wie zijn daarbij betrokken?

Verkeersveiligheidsmaatregelen worden pas uitgevoerd na overleg met externe deskundigen zoals ingenieursbureaus en de verkeerspolitie. Voor het plaatsen en verwijderen van veel verkeersborden zijn verkeersbesluiten nodig die apart worden gecommuniceerd en waarbij ook bezwaar en beroep mogelijk is.

► Wegen

Wat willen we bereiken?

We willen de technische staat van onze wegen op minimaal C-niveau houden. Daarnaast willen wij de hoofdstructuur op een eenduidiger en aantrekkelijker niveau inrichten. Indien mogelijk maken wij ook onderscheid in de gemeenschappelijke openbare ruimte (basisniveau C) en de gemeentelijke openbare ruimte (basisniveau B).

Wat hebben we bereikt?

Het doel om een eenduidiger en aantrekkelijker niveau van inrichting te bereiken hebben wij uitgevoerd via de herinrichting van de ondergenoemde wegen en woonwijken.

Wat gaan we doen?

Zodra onze verhardingen het onderhoudsniveau C-niveau bereiken, gaan wij onderhoud uitvoeren.

- Klein onderhoud voeren wij uit middels een open posten bestek, waarmee wij de aannemer snel en efficiënt kunnen aansturen.
- Grote wegvakken worden meervoudig onderhands aanbesteed en bepaald na inspectie in het voorjaar van 2019.
- Als integrale herinrichtingen in uitvoering zijn opgenomen:
 - Oud-Loosdrechtsedijk 'tussen de rotondes' (doorgeschoven uit 2018)
 - Kortenhoefsedijk (VOS) (doorgeschoven uit 2018)
 - Herinrichting park Eksterlaan/Randweg (VRP/VOS) Zie Overmeer-Noord
 - Herinrichting Van Breelaan e.o.
 - Herinrichting Prinses Margrietstraat
 - Herinrichting Zuidereinde-Noord
 - Herinrichting rotonde Rading Molenmeent (project i.s.m. gemeente Hilversum)(VOS)
- Als integrale herinrichtingen in voorbereiding zijn opgenomen:
 - Herinrichting Edelenbuurt
 - Herinrichting botenbuurt fase 1: Regenboog, Vrijheid en Pampus
 - Dammerweg
 - Hoefijzer Loosdrecht
 - Overmeer-Noord

Wat hebben we gedaan?

- In het klein onderhoud en grotere (asfalt)wegvakken zijn diverse projecten over de hele gemeente uitgevoerd.
- Van de integrale herinrichtingen is de voortgang als volgt:
 - Oud-Loosdrechtsedijk tussen de rotondes: in uitvoering genomen.
 - Kortenhoefsedijk: krediet verkregen, aanbesteding opgeschort wegens nieuwe technische inzichten inzake vervanging beschoeiing.
 - Overmeer-Noord/park Eksterlaan: krediet verkregen, aanbesteding in voorbereiding voor uitvoering begin 2020.
 - Van Breelaan: voorbereiding gestart.
 - Prinses Margrietstraat (Prinsessenbuurt): voorbereiding opgeschort, nu gepland in 1^e kwartaal 2020.
 - Zuidereinde-Noord: diverse voorbereidend onderzoek gestart, waaronder Flora & Fauna, voorbereiding start tweede kwartaal 2020.
 - Ronde Rading: voorbereiding opgeschort wegens andere prioriteitstelling van mede-beheerder Hilversum.
 - Edelenbuurt: in IP begroting 2020 verschoven naar 2021.
 - Botenbuurt: wegens noodzakelijk onderzoek naar kwaliteit riool is voorbereiding opgeschort naar 2020.
 - Dammerweg: in IP begroting 2020 verschoven naar voorbereiding 2020.
 - Hoefijzer Loosdrecht: gedeelte Boomhoek/Muyeveld in voorbereiding.

Wie zijn daarbij betrokken?

Bij alle projecten in de openbare ruimte worden de bewoners, ondernemers en anderen (bijv. Fietsersbond, busmaatschappij(en) en nood- en hulpdiensten) actief betrokken.

Wat heeft het gekost ?

Programma 3	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Afwijking
Lasten	9.552.749	10.149.117	10.045.662	103.455
Baten	-7.426.942	-6.710.900	-6.939.422	-228.522
Saldo vóór bestemming	2.125.807	3.438.217	3.106.241	-331.977
Mutaties reserves	330.727	-160.252	-68.467	-91.786
Saldo na bestemming	2.456.533	3.277.965	3.037.774	-240.191

Zie voor een overzicht van de kosten per product en een toelichting op de verschillen tussen de raming en de realisatie de financiële rekening vanaf pagina 121.

4. Economische zaken, recreatie en toerisme

Beschrijving programma

Dit programma omvat het gemeentelijk beleid gericht op bevordering van de (sociaal-) economische activiteiten, zoals recreatie, toerisme, werkgelegenheid, (detail)handel en industrie. Het voorkomen van leegstand en aantrekkelijke winkelgebieden zijn actuele en belangrijke onderdelen van het economisch beleid. Daarnaast gaat de aandacht ook zeker uit naar de sector recreatie en toerisme. In dit programma is tevens het gemeentelijk Waterbeleid ondergebracht, zoals de omgang met de Kader Richtlijn Water (KRW) voor oppervlakte- en grondwater en het pilotproject 'Veenslib'. Hier ligt een relatie met de programma's 3, 7 en 8.

Het beleid is vastgelegd in de nota's:

- Plannen van Aanpak Permanente Bewoning I en II 2005.
- Geef economie de Ruimte (2006).
- Visie Recreatie & Toerisme (2009).
- Horecanota (2006).
- Detailhandel structuurvisie (2007).
- De Kern van Wijdemereren (2012).
- De regionale detailhandelsvisie (2014).
- Beleidskader vrijetijdslocaties gemeente Wijdemereren (2018).

Het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen is richtinggevend voor beleid en projecten die gericht zijn op herstel en verbetering van de toeristisch-economische waarde van het gebied, alsmede de natuur- en waterkwaliteit. Het is een akkoord tussen de provincies Noord-Holland en Utrecht, de gemeenten Wijdemereren en Stichtse Vecht en Hilversum, het Waterschap AGV, het Plassenschap Loosdrecht e.o. en diverse private partijen. Bij het akkoord hoort een uitvoeringsprogramma dat loopt over een periode van 10 jaar vanaf eind 2017 en dat vrijwel het gehele grondgebied van Wijdemereren beslaat. De gezamenlijke investering van de deelnemende partijen in die periode bedraagt circa € 77 miljoen. Het aandeel van Wijdemereren daarin is circa € 3 miljoen. Het programma is erop gericht om het beleid, zoals verwoord in de eerdere visiestukken tot realisatie te brengen, in een win-win met de voornemens die verwoord zijn in het Natura 2000-beleid en in de Kader Richtlijn

Water. Door het brede draagvlak bij bestuurlijke en private partijen is het Gebiedsakkoord een unieke kans om de langgekoesterde wens om het gebied te revitaliseren tot uitvoering te brengen. Verbetering van natuurwaarden en de waterkwaliteit van Loosdrechtse-, Kortenhoefse- en Ankeveense plassen, alsmede die van de Spiegel- en Blijkpolderplas en de Wijde Blik zullen sterk bijdragen aan de leefbaarheid en de toeristisch-economische waarde van het gebied. Zie verder ook de toelichting op pagina 20.

Water

Met betrekking tot de watertaken wordt dit programma sterk beïnvloed door regelgeving van hogere overheden, zoals o.a. het Nationaal en Provinciaal Waterplan, Waterwet, de Europese Kader Richtlijn Water, de Europese Zwemwaterrichtlijn, de Groene Uitweg, de Ecologische Hoofd Structuur (EHS) en de groene Ruggengraat. Het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) heeft Watergebiedsplannen in voorbereiding die beogen de soms nog matige waterkwaliteit in delen van de gemeente fors te verbeteren.

Op het watergebied vindt regulier overleg plaats met Natuurmonumenten, Waternet, Plassenschap Loosdrecht e.o., lokale ondernemers, Politie Gooi & Vechtstreek en de Regio Gooi & Vechtstreek. De Advies & Beheercommissie Wijde Blik en Spiegel- & Blijkpolderplas functioneert. De rol van Natuurmonumenten en die van de ondernemers zal hierin groter worden. Verder heeft op beleidsniveau overleg en afstemming plaats over o.a. het stroomgebied Rijn-West, de Kader Richtlijn Water en de Hollandse Waterlinie. Twee maal per jaar is er overleg met de relatiebeheerder van Waternet om de onderlinge communicatie te stroomlijnen. De gemeenten in het beheersgebied van AGV hebben met elkaar en met het waterschap een samenwerkingsverband gesloten onder de naam 'Bestuurlijk Overleg Water AGV-gebied' (BOWA).

Met de provincie, de waterleidingbedrijven en de gemeenten in Gooi en Vechtstreek is een convenant gesloten waarin gezamenlijk wordt gewaakt over de kwaliteit van de dieper gelegen grondwaterstromen. (Gebiedsgericht Grondwaterbeheer). Zie hiervoor ook programma 7.

Economische Zaken

Goed gevulde en veilige bedrijventerreinen en winkelgebieden zijn van belang voor de leefbaarheid, de werkgelegenheid en het voorzieningenniveau in de verschillende kernen. In regionaal verband zoekt de gemeente naar mogelijkheden om schuifruimte en uitbreidingsruimte voor bedrijven te creëren. Daarnaast zoekt de gemeente naar mogelijkheden om bedrijventerreinen in de gemeente te verbeteren of te revitaliseren.

Met het opzetten van een Bedrijven Investeringszone op de Nootweg en het Keurmerk Veilig Ondernemen op de Meenthof zijn twee succesvolle projecten voortgezet. Bezien wordt, mede in het kader van het Gebiedsakkoord, of opnieuw een Bedrijven Investeringszone kan worden opgezet. Voor wat betreft strategische, economische overwegingen en samenwerking met bedrijven, wordt waarde gehecht aan de input van ondernemers via het Economisch Platform. Daarnaast vindt nog altijd overleg plaats met ondernemers via het Breed Ondernemersoverleg. Het ondernemersmanagement is opgezet zodat er allerlei nieuwe impulsen kunnen worden gegeven aan de bedrijvigheid en werkgelegenheid in onze gemeente en regio.

► Economisch Platform Wijdemeren

Wat willen we bereiken?

De gemeente wil ondernemers betrekken bij het maken van strategische keuzes die invloed hebben op het economische welzijn van bedrijven. De gemeente wil zich hierbij positioneren als partner voor de ondernemers die veel strategische kennis en andere knowhow in huis hebben.

Wat hebben we bereikt?

- Ondernemersparticipatie is in 2019 breed opgepakt. Naar aanleiding van de gesprekken van de kwartiermaker met het Economisch platform en andere gremia is er bijvoorbeeld een strategisch ondernemersmanager aangesteld. Daarmee bieden we niet alleen een vast aanspreekpunt voor ondernemers, maar wordt ook een impuls gegeven aan de dienstverlening en worden economische beleidsvraagstukken in de gemeente opgepakt. Daarbij wordt nauw samengewerkt met het lokale bedrijfsleven.
- Op regionaal niveau wordt samengewerkt aan implementatie van een digitaal ondernemersloket. Daarmee komen we tegemoet aan de behoefte om snel(ler) relevante informatie en de juiste contactpersoon te vinden binnen de gemeente.

Wat gaan we doen?

Er worden sessies georganiseerd waarin strategische vraagstukken behandeld worden. Te denken valt aan de bereikbaarheid van Wijdemeren, behoud en creëren van voldoende bedrijfsruimte en borging van ondernemersbelangen bij het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen. Op deze manier wil de gemeente ondernemers de ruimte geven hun inzichten met betrekking tot de economische bedrijvigheid van Wijdemeren te delen en te ontwikkelen.

Wat hebben we gedaan?

- De gemeente heeft het Economisch Platform in 2019 geraadpleegd over de invulling van het ondernemersloket. Daarnaast is er regelmatig overleg geweest tussen de gemeente en het bestuur van Ondernemend Wijdemeren. Het breed ondernemersoverleg (waarin ook de horecasector vertegenwoordigd) is voortgezet.
- Ook de verkiezing van beste ondernemer heeft weer plaatsgevonden. Dit jaar in de categorie familiebedrijven. We zien dat de ondernemersprijs lokaal echt leeft en aan populariteit wint. Zo zijn er dit jaar weer meer bedrijven genomineerd en is een hoger aantal stemmen uitgebracht dan het jaar ervoor.

Wie zijn daarbij betrokken?

Ondernemers uit Wijdemeren.

► Onderzoek nieuwe Bedrijven Investerings Zone (BIZ)

Wat willen we bereiken?

Na de BIZ aan de Nootweg wil de gemeente onderzoeken of er op andere plaatsen ook een BIZ of een Ondernemingsfonds opgericht kan worden. De BIZ is namelijk een goed bindmiddel tussen ondernemers en zorgt voor ontplooiing van diverse initiatieven binnen bijvoorbeeld bedrijventerreinen, recreatiegebieden en winkelgebieden.

Wat hebben we bereikt?

Ondernemers zijn geïnformeerd en gestimuleerd om zich professioneler te organiseren en na te denken over de mogelijkheden die oprichting van een BIZ biedt.

Wat gaan we doen?

De gemeente onderzoekt de mogelijkheden tot het oprichten van een nieuwe BIZ/Ondernemingsfonds. De gemeente gaat hiertoe in gesprek met geïnteresseerde ondernemers en gaat naar aanleiding van die gesprekken onderzoeken of er een geschikte locatie/mogelijkheid is.

Wat hebben we gedaan?

Er hebben verkennende gesprekken plaatsgevonden met Ondernemend Wijdemeren, recreatieondernemers en de winkeliersvereniging Meenthof over het versterken van de organisatiegraad en mogelijke oprichting van een BIZ. Het initiatief hiervoor ligt nu bij de ondernemers.

Wie zijn daarbij betrokken?

Ondernemers uit Wijdemeren.

► Bedrijventerreinen

Wat willen we bereiken?

In 2018 is in Metropool Regio Amsterdam (MRA)-verband onderzoek gedaan naar de bedrijventerreinen o.a. in Wijdemereren. In 2017 is door de regio onderzoek gedaan naar de toekomst van bedrijventerreinen in Wijdemereren. Naar aanleiding van de onderzoeken worden acties ondernomen om de bedrijventerreinen en het gebruik daarvan te verbeteren.

Wat hebben we bereikt?

- Door diverse onderzoeken is de noodzaak en urgentie zichtbaar gemaakt om te investeren in revitalisering dan wel herstructurering van de bedrijventerreinen. Werkgelegenheid loopt mede door de vergrijzing terug. Tegelijkertijd is er een tekort aan ruimte voor bedrijven om zich te vestigen of uit te breiden. In de Regio GV is een tekort van 14 á 20 hectare aan bedrijfsruimte.
- In 2019 zijn de eerste stappen richting passende maatregelen gezet. Er is OTW-subsidie (Ontwikkeling Toekomstbestendige Werklocaties) aangevraagd bij de provincie. Deze subsidie is toegekend en wordt ingezet voor het opstellen van een toekomstvisie bedrijventerreinen.
- Ook is er een gezamenlijk werkplan werklandschappen vastgesteld met als doel beter samen te werken aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat in de regio.

Wat gaan we doen?

- Naar aanleiding het MRA-onderzoek uit 2018 naar de status van bedrijventerreinen gaan we aan de slag met het ontwikkelen van een gerichte verbeteraanpak voor Wijdemereren.
- In regionaal verband wordt een actieplan werklocaties opgesteld, dat is gericht op creëren van schuif- en uitbreidingsruimte voor bedrijven en verbetering van werklocaties. Hierbij wordt ook bezien of gebruik kan worden gemaakt van subsidiemogelijkheden vanuit Rijk en/of provincie, zoals regio-enveloppen en subsidies ten behoeve van herstructurering en intelligent ruimtegebruik bedrijventerreinen (HIRB).

Wat hebben we gedaan?

- Er is een verkenning gedaan met Projectbureau Herstructurering van de provincie Noord-Holland. Dit heeft geleid tot een subsidieaanvraag bij de provincie. Met deze subsidie kunnen we in 2020 aan de slag met het ontwikkelen van de toekomstvisie voor

bedrijventerreinen. Op basis van offertes is een bureau geselecteerd om dit proces te begeleiden.

- Acties die voort zijn gekomen uit het werkplan werklandschappen zijn o.a. de verbetering van de digitale dienstverlening door het beter ontsluiten van informatie via een ondernemersloket, en het organiseren van een werksessie over een discussiekaart met potentieel geschikte locaties voor de ontwikkeling/uitbreiding van bedrijventerreinen.

Wie zijn daarbij betrokken?

Ondernemers, bedrijfsverenigingen, regio Gooi en Vechtstreek.

► Marketingplan

Wat willen we bereiken?

Voor een vitale economische sector in Wijdemereren is het vaststellen van doelgroepen een belangrijke zaak. Zo weten namelijk zowel ondernemers als overheid waar ze zich op moeten richten met hun activiteiten.

Wat hebben we bereikt?

Wijdemereren heeft input geleverd aan regionaal toeristisch beleid en marketinguitingen via Toerisme Gooi en Vecht.

Wat gaan we doen?

In regionaal verband wordt, via Amsterdam Marketing, een marketingplan uitgewerkt, waarin unique selling points van de regio vastgesteld en uitgewerkt worden.

Wat hebben we gedaan?

Wijdemereren heeft geparticipeerd in het platform Recreatie en Toerisme. Vanuit de regio is er aansluiting gezocht bij marketingcampagnes van o.a. Utrecht marketing en Amsterdam Partners. Ook zijn er diverse persbewerkingen gedaan.

Wie zijn daarbij betrokken?

Regio Gooi en Vechtstreek, ondernemers.

Recreatie en toerisme

Naast het bepalen van een nieuwe gerichte koers voor het Regionaal Bureau voor Toerisme en een intensief contact en samenwerking met het Platform voor Recreatie en Toerisme Wijdemereren, zet het programma in op draagvlak onder ondernemers en op samenwerking tussen bijvoorbeeld cultuur en recreatie. Diverse beleidsinspanningen en uitwerkingsprojecten van het Gebiedsakkoord moeten leiden tot het creëren van een

nieuw vrijetijdslandschap om de inwoners van Wijdemereren, naast de regiobewoner en de (internationale) toerist, de kwaliteit en diversiteit te bieden die zij mogen verwachten. Daarnaast wordt een transitie van de verblijfsrecreatiesector voorbereid en gestimuleerd. Deze transitie wordt gericht op meer kort verblijf, integratie met natuur en uitbreiding en modernisering van faciliteiten. Regionaal wordt gewerkt aan het verder positioneren van Wijdemereren en omgeving als aantrekkelijk gebied voor (onder andere) toeristen die Amsterdam bezoeken.

► Toerisme Gooi & Vecht

Wat willen we bereiken?

Binnen de Regio Gooi en Vechtstreek zijn het RBT en Itrovator per 2016 samengevoegd tot Toerisme Gooi & Vecht. In 2018 wordt overeenstemming gezocht over de gewenste nieuwe bestuursstructuur, de marketingstrategie en de doelgroepen waarop de nieuwe organisatie zich gaat richten. In 2019 wordt de organisatie verder ingericht ten behoeve van de overeengekomen uitvoering.

Wat hebben we bereikt?

In 2019 is de organisatie toekomstbestendig gemaakt. Stichting Toerisme Gooi is per 31 dec 2019 opgeheven en als uitvoeringstak ondergebracht bij de regio Gooi en Vechtstreek.

Wat gaan we doen?

De gemeente Wijdemereren besluit binnen de regio mee over de nieuwe bestuursstructuur en de inrichting van Toerisme Gooi & Vecht. Daarnaast wordt uitvoering gegeven aan de gekozen marketingstrategie en het doelgroepenbeleid.

Wat hebben we gedaan?

De organisatie is heringericht. Daarnaast is er aansluiting gezocht bij regionale partners als Utrecht Marketing, Amsterdam Partners en Hilversum Marketing.

Wie zijn daarbij betrokken?

Regio Gooi en Vechtstreek.

► Watermagazine

Wat willen we bereiken?

In het verleden werd gewerkt met een traditionele waterkaart voor het gebied met daarop zowel toeristische verwijzingen als nuttige informatie over voorzieningen in het gebied. Deze benadering biedt onvoldoende mogelijkheden voor ondernemers om zich te presenteren en vormt doublures met de vele informatiekaarten en boekjes die er al zijn. We streven naar een nieuwe benadering: een watermagazine.

Wat hebben we bereikt?

In 2019 is dit nog niet van de grond gekomen. Verwacht werd dat een Watermagazine met adverteerders en een betaalde redactionele inhoud een verdienmodel zou kunnen inhouden. Ondanks diverse gesprekken is er geen private ondernemer gevonden, die aan dit project wilde meedoen.

Wat gaan we doen?

In samenwerking met Toerisme Gooi & Vecht wordt een uitgever gevonden die op eigen risico wil deelnemen in de ontwikkeling van een watermagazine met daarin uitgebreide redactionele en promotionele ruimte voor ondernemers. In het blad zit een uitvouwkaart met nuttige info. Bij het watermagazine komt ook een waterkaart. Deze waterkaart is ook los verkrijgbaar.

Wat hebben we gedaan?

Contacten met private uitgevers hebben tot op heden nog geen resultaat opgeleverd.

Wie zijn daarbij betrokken?

Regio Gooi en Vechtstreek, Toerisme Gooi & Vecht.

► Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (GOV)

Wat willen we bereiken?

In december 2017 is het GOV ondertekend en het daaraan gehechte uitvoeringsprogramma is voortvarend ter hand genomen. Het akkoord behelst naast ecologische opgaven, een uitgebreid pakket aan maatregelen om de watersport en (verblijfs-) recreatiesector te moderniseren. Binnen een periode van 10 jaar ontstaat een eigentijds vrijetijdslandschap waar de lokale en regionale bewoner, maar ook de (internationale) toerist graag vertoeft.

Wat hebben we bereikt?

Doordat diverse projecten van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen zijn opgestart treffen we de partijen die van belang zijn voor watergerelateerde zaken zeer regelmatig op projectniveau. Dit heeft het algemene overleg grotendeels vervangen en leidt tot meer diepgang in de gesprekken.

Het gebiedsakkoord is in uitvoering. Er lopen diverse projecten, waarbij de 21 partijen van het akkoord samenwerken en waarbij ook bewoners en belanghebbenden worden betrokken. Samenhang tussen de activiteiten en regie op de uitvoering gebeurt via de bestuurlijke stuurgroep en de ambtelijke regiegroep die regulier bij elkaar komen.

In 2019 is de financiële structuur en het beheer van de middelen nader vormgegeven, waardoor een goede bewaking van de financiën is geborgd.

Voorbeelden van concrete zaken:

- Realisatie wandelbruggetje over de 's-Gravelandsevaart.
- inzicht gekregen in de hoeveelheid en kwaliteit van de bagger in de Loosdrechtse Plassen, Vuntus, Stille Plas en Nieuwe Polderplas.
- Verkenning en onderzoek naar depotlocaties voor bagger.
- Beperken fosfaatbelasting Bethune-overschot.
- Fiets-voetveer over de plassen.
- Aankoop Nieuwe Polderplas door de provincie, waarmee ontwikkeling van recreatie en natuur daar mogelijk wordt.
- Vaststellen Nota van reikwijdte en detailniveau voor de MER over de vaarverbinding Loosdrechtse Plassen - Hilversums Kanaal en opstellen van het MER.
- Realisatie faunapassage in combinatie met initiatief gele brug Ankeveen.
- Actie 'clean up the lake'.

Wat gaan we doen?

In het Uitvoeringsprogramma van het GOV staat een reeks van maatregelen. In 2019:

- Aanpak problematiek bagger en zwevend slib. De hoeveelheid bagger in de Loosdrechtse Plassen is enorm en is een probleem zowel voor de waterkwaliteit als voor de fysieke gebruiksmogelijkheden voor een ieder die wil varen of zwemmen in de plas. Het verwijderen van die bagger is begonnen met de pilot Veenslib en wordt als onderdeel van het GOV in een meerjarige aanpak voortgezet.
- Ontwikkelen nieuwe vaarverbindingen. De aantrekkelijkheid van het Loosdrechts plassegebied hangt nauw samen met de mogelijkheid om, naast tochten op de plassen, meerdere kortere rondjes te varen in het plassegebied. In het Uitvoeringsprogramma bij het GOV, staan de reeds in de structuurvisie respectievelijk het visiestuk 'De kern van Wijdemeren' beschreven vaarverbinding tussen de Eerste Plas en de Wijde Blik/Hilversums Kanaal en de verbetering van de vaarmogelijkheden door de 's-Gravelandsevaart Midden en Noord (en de Gooise Vaart), benoemd als uit te werken projecten. Beide projecten zijn reeds opgestart en de uitvoering zal in 2019 worden voortgezet.
- Ontwikkelen nieuwe verbindingen over land. Tezamen met de Regio Gooi en Vechtstreek wordt in 2018 het wandelroutenetwerk Gooi en Vechtstreek en Diemerscheg aangelegd. In 2019 worden de mogelijkheden voor verdere verfijning van het netwerk opgepakt via uitvoering van projecten.
- Transitie verblijfsrecreatiesector, waarmee de economische vitaliteit van de sector wordt vergroot en een meer divers en passend aanbod van recreatie ontstaat. Het in 2018 vastgestelde beleidskader vrijetijdslocaties Wijdemeren wordt gehanteerd. Daarnaast neemt de gemeente deel in het transitieteam dat zich met de transitie bezig

houdt en van waaruit ook de gebiedsloods wordt ingezet die in 2018 is geworven. De gebiedsloods wordt in 2019 ingezet op het snijvlak van overheid en ondernemers om sturing, impuls en ondersteuning te geven aan de transitie.

- Uitzichtpunt Driesprong: als laatste van de drie in uitvoering genomen recreatieterreintjes/uitzichtpunten voor fietsers langs de dijken, wordt het terreintje op de hoek Oud-Loosdrechtsedijk – Horndijk – Veendijk ingericht.
- Pilotproject Veenslib. Vooruitlopend op de integrale aanpak van het baggerprobleem, onderdeel van het GOV, is in 2016 de pilot Veenslib gestart. Door brede publieke samenwerking, met private financiële inbreng, moet een methode gevonden worden om veenslib toe te passen als bouwstof voor legakkerherstel. Voor zover de pilot in 2018 nog niet is afgerond, wordt dit in 2019 gedaan, waarbij tevens monitoring plaatsvindt van de resultaten.
- Van dorpslint naar recreatieboulevard. In het Uitvoeringsprogramma van het GOV is beschreven dat de herinrichting van het 'Hoefijzer' zodanig geschiedt dat per kern een herkenbaar en recreatief aantrekkelijk straatbeeld ontstaat. De grens publiek–privaat moet dan visueel niet zo nadrukkelijk zichtbaar zijn. De in de afgelopen jaren ontwikkelde aanpak bij de Boomhoek wordt voortgezet bij de overige onderdelen van het 'Hoefijzer'. Klimaatadaptieve maatregelen worden nadrukkelijk meegenomen.
- Aanpak cabomba en andere exoten. Er wordt een plan opgesteld en uitgevoerd voor de bestrijding van cabomba en andere exoten, zoals de Amerikaanse rivierkreeft. Het plan zal gericht zijn op het binnen de perken en beheersbaar houden van deze exoten en ganzenvraat.
- Onderdeel van het GOV is ook het versterken van ecologische waarden. In dat kader bevat het uitvoeringsprogramma van het GOV diverse projecten waarin de gemeente participeert. Zo worden diverse fauna-oversteekplaatsen gerealiseerd, er wordt in diverse projecten gewerkt aan instandhouding en realisatie van habitat voor flora en fauna, er wordt gewerkt aan realisatie van het Nationale natuurnetwerk (NNN) en aan verbetering van de waterkwaliteit.
- Nu de prijswinnaars bekend zijn van het Icoon voor de Oostelijke Vechtplassen, wordt in overleg met de winnaars verder bekeken of we de winnende iconen ook daadwerkelijk kunnen realiseren.

Wat hebben we gedaan?

- De hoeveelheid en de kwaliteit van de bagger in de Loosdrechtse Plassen, Vuntus, Stille Plas en Nieuwe Polderplas is in beeld gebracht en er is gezocht naar depots waar deze na het baggeren kan worden bewaard tot het wordt toegepast voor de realisatie van

nieuwe natuur voor moerasvogels. Er is ook een plan opgesteld voor het baggeren van de plassen.

- Voor de vaarverbinding Loosdrechtse Plassen – Hilversums kanaal is een MER-rapportage opgesteld aan de hand van de Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) ten behoeve van de milieueffectrapportage die de raad op 4 april 2019 heeft vastgesteld. Belanghebbenden zijn in het proces betrokken. Eind december is het MER ter inzage gelegd.
- Voor de bevaarbaarheid 's-Gravelandsevaart is een onderzoek gedaan om een beeld te krijgen van de staat van de funderingen van de woningen aan de vaart en mogelijke kosten die gemoeid zijn met eventueel benodigde aanpassingen. Ook is een quickscan gedaan naar de ecologische waarden van de 's-Gravelandsevaart. Er zijn drie bewonersavonden gehouden. Daarbij is met bewoners en belanghebbenden gesproken over achtergronden en inhoud van het project en zijn zij uitgenodigd mee te denken over te ontwikkelen plannen. In de loop van het jaar is het project stilgezet. Mede na overleg met de Stichting Behoud Erfgoed 's-Gravelandsevaart is eind 2019 door de stuurgroep besloten de scope van het project te verbreden; zodat ruimte is meer alternatieven te onderzoeken, waarmee het aanbod voor waterrecreatie kan worden vergroot.
- De aanleg van het wandelroutenetwerk is voortgezet. Realisatie van nieuwe wandelpaden wordt meegenomen bij het opstellen van natuurinrichtingsplannen. Eén van de zichtbare elementen is de realisatie van het wandelbruggetje over de 's-Gravelandsevaart.
- Voor wat betreft de transitie van de recreatiesector is de gebiedsloods actief ingezet om ondernemers te ondersteunen bij het ontwikkelen van plannen. De gebiedsloods heeft gevraagd en ongevraagd bedrijven bezocht en spreekt met hen over mogelijkheden om de vitaliteit van het bedrijf te vergroten. In 2019 is de focus met name gelegd op de watersportsector en de laatste maanden ook op de verblijfsrecreatiesector. De gemeente neemt deel in het transitieteam dat zorg draagt voor afstemming en samenhang tussen gewenste ontwikkelingen bij de verschillende partijen.
- Voor de inrichting van het uitzichtpunt Driesprong is een plan opgesteld dat in januari 2020 met omwonenden wordt besproken. Voordat het plan werd opgesteld, is ecologisch onderzoek uitgevoerd.
- Het pilotproject Veenslib is afgerond. Het blijkt mogelijk het slib te gebruiken voor het herstel van legakkers. Enkele laatste (particuliere) percelen zijn nog niet gebaggerd, maar het baggeren daarvan wordt meegenomen in het grotere baggerproject.

- Bij het project 'Van dorpslint naar recreatieboulevard' worden ook de klimaatadaptieve maatregelen meegenomen. Voor wat betreft de herinrichting van Boomhoek, moest in dat kader gewacht worden op uitkomsten van onderzoek over mogelijkheden om regenwater te kunnen lozen op de plassen, hetgeen de herinrichting vertraagde. Daarnaast is de herinrichting vertraagd vanwege werkzaamheden elders aan 'het Hoefijzer' in combinatie met het feit dat ook bereikbaarheid voldoende geborgd moet zijn.
- Voor de bestrijding van cabomba is een plan van aanpak opgesteld dat inmiddels in uitvoering is. Volgens het plan wordt de cabomba in jachthavens zoveel mogelijk verwijderd. In natuurgebieden wordt de groei zoveel mogelijk beheerst.
- Voor de Amerikaanse rivierkreeft wordt nog nader onderzoek gedaan naar de meest effectieve wijze van bestrijding. Er wordt ook een aanpak voor het probleem van ganzenvraat opgesteld.
- Er is een start gemaakt met realisatie van fauna-oversteekplaatsen. Mogelijkheden per oversteekplaats worden in beeld gebracht. De realisatie van 'De gele brug' in Ankeveen wordt gecombineerd met de aanleg van een faunapassage. Vanuit het gebiedsakkoord worden daarvoor middelen ter beschikking gesteld.
- In het kader van het project 'Realisatie Nieuwe Natuur' wordt gezocht naar geschikte locaties om habitat te ontwikkelen voor beschermde vogels; met name moerasvogels. Er is in dat kader een integratiesessie gehouden om de locaties met belanghebbenden te bespreken.
- Het inrichtingsplan voor 't Hol, ten bate van natuurrealisatie, is bijna gereed.
- De provincie is gestart met de NNN-realisatie en probeert beheerafspraken met de grondeigenaren te maken dan wel de gronden te verwerven. Mede door tussenkomst van de gemeente is een pilot gestart waarbij grondeigenaren zelf het inrichtingsplan opstellen.
- Verder is uitvoering gegeven aan 'Het Schone Water- experiment', waarbij burgers en scholen metingen in het water van de plassen kunnen doen en gegevens verzamelen over aanwezige planten en dieren.
- Er zijn (nog) geen concrete plannen om het Icoon te realiseren. In beginsel is realisatie en exploitatie een aangelegenheid van de winnaar. Bij lopende projecten wordt beoordeeld of realisatie van het Icoon een plaats kan krijgen in het project.

Wie zijn daarbij betrokken?

De 21 partijen die het GOV hebben ondertekend.

 Wat heeft het gekost?

Programma 4	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Afwijking
Lasten	2.080.693	2.379.662	2.578.249	198.587
Baten	-80.122	-40.900	-310.205	-269.305
Saldo vóór bestemming	2.000.571	2.338.762	2.268.044	-70.718
Mutaties reserves	-1.298.476	-1.570.721	-1.530.863	-39.858
Saldo na bestemming	702.095	768.041	737.181	-30.860

Voor een overzicht per product en een analyse van de verschillen tussen begroting en realisatie vanaf pagina 125.

5. Sociaal domein

Beschrijving programma

Dit programma omvat de activiteiten die zich richten op het stimuleren van de leefbaarheid in de kernen en zorg zo dichtbij als mogelijk. Naast de uitvoering van de bestaande regelingen, spitst het programma zich toe op het in beeld brengen en ondersteunen van wijkgerichte- en preventieve voorzieningen die het mogelijk maken dat inwoners dichtbij hun woonplaats hiervan gebruik kunnen maken. Daarbij haken we zoveel mogelijk aan op het rijke verenigingsleven van onze gemeente.

Het beleid voor de uitvoering van dit programma is onder meer beschreven in:

- Nota Maatschappelijke Agenda (MAG) 2018-2021
- Cultuurnota 2018-2021
- Regionale woonvisie tot 2030 en Woonvisie Wijdemereren t/m 2020
- Prestatieafspraken Wijdemereren (woningbouwvereniging)
- Samenwerkingsovereenkomst Bibliotheek en de gemeenten Eemnes, Gooische meren, Weesp en Wijdemereren tot en met 2020
- (Regionale) Beleidsnota bescherming en opvang t/m 2020
- Verordening maatschappelijke ondersteuning 2018
- Regeling Mantelzorgwaardering Wijdemereren
- Nota Minimabeleid en schuldhulpverlening, nieuwe is in de maak (Q2 2018)
- Verordening Re-integratie, Loonkostensubsidie en Studietoelage Wijdemereren 2015
- Verordening Tegenprestatie Participatiewet, IOAW en IOAZ Wijdemereren 2015
- Verordening individuele inkomenstoeslag Wijdemereren 2015
- Handhavingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Wijdemereren 2016
- Regionale Samenwerkingsagenda
- Huisvestingsverordening;
- (Regionale) Woonvisie;
- Regionaal Actie Programma Wonen2 (2017-2020)

Alle activiteiten in dit programma zijn primair gericht op de uitvoering van de onder andere de volgende wettelijke taken:

- Wet gemeentelijke anti-discriminatievoorzieningen
- Wet op het Primair Onderwijs
- Wet op het voortgezet onderwijs

- Wet passend onderwijs
- Wet op de expertisecentra
- Leerplichtwet 1969
- Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB)
- Wet op het onderwijstoezicht
- Bibliotheekwet
- Wet publieke zorg
- Jeugdwet
- Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen
- Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet OKE)
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
- Participatiewet (incl. Wet taaleis)
- Wet Inburgering
- Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
- Huisvestingswet
- Mediawet
- Woningwet

► Zorg en welzijn

Wat willen we bereiken?

- Voor inwoners die dit nodig hebben blijft zorg op basis van de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet beschikbaar.
- Er is voor inwoners laagdrempelige ondersteuning beschikbaar om problemen te voorkomen of vroegtijdig aan te pakken. Hiertoe blijft het voorzieningenniveau op peil, of wordt waar nodig uitgebreid.
- We vergroten het inzicht in het huidige klantbestand en weten wat de (zorg)behoefte van onze inwoners is en op welke manier we hier invulling aan kunnen geven.
- We verbeteren de samenwerking tussen de gemeente en hulp- en welzijnsorganisaties en tussen organisaties onderling.
- We geven uitwerking aan de opgave “Merkbaar beter in het Sociaal Domein” zoals overeengekomen in het Interbestuurlijk programma (IBP).

Wat hebben we bereikt?

- Inwoners hebben het afgelopen jaar hun zorg en ondersteuning ontvangen. De aanvragen daarvoor zijn binnen de daarvoor vastgestelde termijnen afgehandeld.
- Het project AutoMaatje is succesvol en uitgebreid.
- Er is laagdrempelige ondersteuning aanwezig. Het aanbod van algemene voorzieningen blijft in ontwikkeling. We trekken hier samen op met bestaande en nieuwe partners.
- Door middel van de zorganalyse hebben we een beter kwantitatief beeld van de verleende zorg gekregen.
- Onderdeel van de opgave ‘Merkbaar beter in het sociaal domein’ is het doel mensen met afstand tot de arbeidsmarkt perspectief op werk bieden. Hiervoor is regionaal het plan Perspectief op werk opgesteld, op basis waarvan de Gooi en Vechtstreek als arbeidsmarktregio 1 miljoen euro ontvangt om dit plan uit te voeren.

Wat gaan we doen?

Het huidige beleid wordt voortgezet zoals vastgesteld in de diverse verordeningen en in de Maatschappelijke agenda. Wij leggen de nadruk op vroeg-signalering, preventie, versterken van het zelf organiserend vermogen, het optimaliseren van communicatie en ondersteuning ten aanzien van zorgmogelijkheden en het aanvraagproces.

- We vergroten de formatie consultants Wmo (conform knelpuntennotitie) om de aanvragen voor voorzieningen zorgvuldig en tijdig te kunnen afhandelen.
- We onderzoeken de behoefte naar algemene voorzieningen en preventief aanbod op twee manieren; we maken beter gebruik van de informatie die we al hebben en gaan

actief op zoek naar informatie bij inwoners en partners.

- Reeds aanwezige informatie kunnen we beter gebruiken door het zorggebruik in kaart te brengen. Hiervoor maken we gebruik van applicaties die het verkrijgen van inzicht in het klantbestand vergemakkelijken en die het digitaal werken ondersteunen. Daarnaast maken we gebruik van de gegevens uit de tweejaarlijkse Zorganalyse en de jaarlijkse monitor sociaal domein.
- We gaan actief op zoek naar informatie door per kern het gesprek met inwoners te voeren. Dit kan door het organiseren van kerngerichte bijeenkomsten, maar ook door gebruik van online communicatie of spreekuren;
- We voeren overleg met partners met betrekking tot het systematisch monitoren en verbeteren van de samenwerking, bijvoorbeeld door samenwerking te zoeken in de vorm van een innovatieplatform.
- We vertalen deze behoefte naar heldere voorstellen om de wijk te versterken en betrekken partners om bij te dragen aan de invulling.
- We evalueren het gebruik van de Wijdehuizen.
- Het IBP legt 12 thema’s vast waarop de komende vier jaar voor inwoners een merkbaar verschil binnen het sociaal domein moet worden bereikt. Op basis van de verzamelde informatie zoals hierboven beschreven prioriteren we de uitwerking van de thema’s. Het vormgeven van activiteiten om de gestelde ambitie van het IBP te behalen zal zowel op lokaal als regionaal niveau worden uitgewerkt.

Wat hebben we gedaan?

- We hebben de wachttijden van inwoners na een aanvraag voor een Wmo-voorziening structureel gemonitord. De extra formatie consultants Wmo heeft ertoe geleid dat de achterstanden in de Wmo zijn weggewerkt.
- We hebben een zorganalyse uitgevoerd. Deze analyse is gebaseerd op de gegevens uit het Digitaal Leefplein, waarin de gebruikte zorg door onze inwoners wordt geregistreerd.
- In 2019 hebben de dorpsavonden plaatsgevonden. De verslagen van de dorpsavonden zijn op de website gepubliceerd.
- Er is geïnvesteerd in een nauwer contact met onze subsidiepartners zorg en welzijn, gericht op beter zicht op kwaliteit en inhoud.
- Het concept van ‘t Wijdehuis in de kernen Nederhorst den Berg, Kortenhoef en Loosdrecht is geëvalueerd. Hierover is de raad begin 2020 geïnformeerd.
- De uitwerking van het IBP beperkt zich op dit moment veelal tot diverse programmatische aanpakken. Hierop sluiten we regionaal aan, maar de VNG heeft ook geconcludeerd dat nog niet op alle thema’s de beoogde samenwerking op gang is

gekomen. De moeizame verhouding ten opzichte van het Rijk met betrekking tot de financiële situatie van gemeenten door de decentralisaties is daar een belangrijk voorbeeld van.

Wie zijn daarbij betrokken?

Inwoners, wijkteam, het Rijk en organisaties die bij onze inwoners betrokken zijn.

► Jeugd

Wat willen we bereiken?

- Jongeren in de gemeente groeien op tot gezonde en zelfstandige volwassenen
- Problemen in opvoeden of opgroeien worden laagdrempelig beantwoord
- We investeren in innovatieve oplossingen om problemen in opvoeden en opgroeien aan te pakken.

Wat hebben we bereikt?

- Er is een goede afstemming tussen het wijkteam, de consultants en medewerkers van Jeugd en Gezin, de praktijkondersteuners (inclusief jeugd), kinderopvang en onderwijs. Hierdoor kunnen eenvoudige casussen sneller worden opgepakt.
- Er is samen met partners onderzocht op welke manier laagdrempelige en tijdige zorg kan worden ingezet. Een voorbeeld hiervan is de opvoedcoach en de consultant echtscheiding.

Wat gaan we doen?

Jeugd valt onder Zorg en Welzijn en de hierboven genoemde acties gelden dan ook op het gebied van de Jeugdwet. Het belangrijkste verschil is dat de rijksuitkering voor dit taakgebied op basis van het historisch verdeelmodel sinds de invoering in 2015 onvoldoende is gebleken. Daarom leggen we op dit gebied nog meer de nadruk op innovatieve oplossingen die kostenbesparend werken.

- We versterken de samenwerking tussen consultants van de gemeente en de eerstelijnszorg
- We zorgen dat de aanwezige algemene voorzieningen beter bekend worden en verbreden zo nodig het aanbod als het huidige aanbod niet aansluit bij de behoefte die we signaleren. Dit doen we op basis van de zorganalyse of signalen van samenwerkingspartners Zorg en Welzijn.
- We geven uitvoering aan het regionaal opgestelde Transformatieplan jeugd
- We werken samen met (lokale) aanbieders aan innovatieve manieren om problemen laagdrempelig te kunnen oplossen of beter maatwerk te bieden

Wat hebben we gedaan?

- We zijn gestart met het rookvrij maken van (alle) speelplekken in de gemeente, door het plaatsen van borden waarop een 'rookvrije plek' wordt gemarkeerd. (In het eerste kwartaal van 2020 zijn alle borden geplaatst.)
- We hebben bijeenkomsten georganiseerd met praktijkondersteuners, basisscholen, kinderopvang en Jeugd en Gezin. Dit blijft in ontwikkeling en is een doorlopend proces;
- Regionaal is samengewerkt aan de actielijnen zoals die zijn geformuleerd in het Transformatieplan Jeugd. De ontwikkelingen binnen de jeugdbescherming, waarover de raad eind december 2019 per brief is geïnformeerd (RIB 2019-WB-95), maken dit des te belangrijker.

Wie zijn daarbij betrokken?

Inwoners, wijkteam, jongerenwerk, Jeugd en Gezin en andere organisaties die bij onze inwoners betrokken zijn.

► Bijstand en re-integratie

Wat willen we bereiken?

- We willen een snellere en betere doorstroom van mensen uit de bijstand naar duurzame werkplekken.
- We vergroten het aantal werkgevers in Wijdmeren, die ook plek bieden aan werknemers met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt.
- We willen schulden zo vroeg mogelijk signaleren en voorkomen dat een huurachterstand ontstaat of huisuitzetting volgt.
- We geven uitwerking aan de opgave "Problematische schulden voorkomen en oplossen" zoals overeengekomen in het IBP.

Wat hebben we bereikt?

- Er zijn in totaal 56 uitkeringen beëindigd, waarvan er 26 huishoudens volledig zijn uitgestroomd vanwege inkomen uit arbeid. 30 huishoudens hebben inkomen uit parttimewerk. In Wijdmeren maakten in 2019 in totaal 207 huishoudens gebruik van een bijstandsuitkering; dit is een toename van 4 huishoudens ten opzichte van 2018.
- In 2019 is na een aanbesteding het re-integratiebedrijf Inner-Aktie gestart. In hun eerste halfjaar hebben zij 7 mensen voor 100% laten uitstromen en 6 mensen parttime uit laten stromen.
- De samenwerking met het Werkgeversservicepunt verliep niet altijd optimaal door de frequente wisseling van personeel, waardoor er via hen minder plaatsingen zijn geweest dan verwacht.

- We hebben een samenwerking gerealiseerd met woningbouwverenigingen en de schuldhulpmaatjes van Versa. Door vroegtijdige signalering werken we samen aan het voorkomen van huisuitzettingen.
- In samenwerking met de Kredietbank wordt in de schuldhulp steeds meer gebruik gemaakt van saneringskrediet. Bij een schuldsanering is de schuldenaar in één keer van al zijn schuldeisers af en heeft hij nog maar één schuldeiser, de Kredietbank. Dat neemt direct heel veel stress weg.

Wat gaan we doen?

- Uitvoeren aanbesteding re-integratietaken gemeente;
- Meer werkgevers aansporen mensen met een lange afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen;
- Analyse van ons bestand (inclusief de statushouders) door middel van het diagnosesysteem Competensys en iNzicht in Sociaal Domein van Civision;
- We verwerken maatregelen van het Rijk in een nieuwe nota Armoede en Schuldhulp. Ook de opgaven van het IBP krijgen hierin zoveel mogelijk vorm, afhankelijk van de aansluiting bij de populatie van Wijdemeren en financiële vertaling door het Rijk;
- We starten met een pilot “Vroeg erop af” in samenwerking met de woningbouwcorporaties en Versa Welzijn.

Wat hebben we gedaan?

- De aanbesteding van re-integratie hebben we half februari afgerond.
- Het gekozen re-integratiebedrijf werkt met verschillende trainingen om mensen te motiveren, te trainen en te begeleiden naar een reguliere werkplek. Daarnaast is er speciale aandacht voor statushouders en zijn er contacten met lokale werkgevers om hen een plek te geven voor een (taal)stage.
- Met een zeer krappe bezetting als gevolg van ziekte en tegenslag was er geen tijd om naast de hoofdtaken nog verschillende diagnosesystemen in te vullen. Wel hebben de verschillende re-integratiepartijen werkzaam in de gemeente een analyse gemaakt van hun klanten. Zo zijn bijvoorbeeld de statushouders in kaart gebracht door de coördinator statushouders.
- De nieuwe Nota Armoede en Schuldhulp is op 7 maart 2019 door de raad vastgesteld.
- De pilot Vroeg erop af zal in de loop van 2020 worden geëvalueerd.

Wie zijn daarbij betrokken?

De gemeente, werkgeversservicepunt, UWV en werkgevers.

► Inburgering

Wat willen we bereiken?

- Voorbereiding van de nieuwe wet op de inburgering voor 2020; veel taken komen weer terug naar de gemeente, zoals het regelen van de Inburgeringscursussen
- Doorgaan en verbeteren van de huidige lokale werkwijze van trajecten voor statushouders.
- We geven uitwerking aan de opgave “Nederland en migrant goed voorbereid” zoals overeengekomen in het Interbestuurlijk programma (IBP).

Wat hebben we bereikt?

- De invoering van de nieuwe wet is uitgesteld tot 2021. Er komen veel extra taken naar gemeenten met deze wet, de financiering hiervan is nog een twistpunt tussen VNG en Rijk. Regionaal stemmen we werkzaamheden op elkaar af en leren we van elkaar.
- In onze aanpak van statushouders hebben we meer stroomlijn kunnen brengen door (verplichte) activiteiten zoveel mogelijk op elkaar aan te laten sluiten.
- Het IBP maakt melding van o.a. verbetering van arbeidsparticipatie en taalniveau van nieuwkomers. In 2019 zijn dankzij intensievere trajecten 8 statushouders volledig uit de uitkering gestroomd, en hebben 14 statushouders parttime werk gevonden. Ook hebben we door middel van de WEB-gelden taalcursussen kunnen bieden aan een groot aantal (ex) statushouders waarmee hun taalniveau is verhoogd.

Wat gaan we doen?

- Bepalen wat we regionaal gaan doen (zoals aanbesteden Inburgeringscursussen) en wat lokaal
- Administratieve processen inrichten op de door het Rijk aangekondigde maatregelen, zoals het inhouden van alle vaste lasten en slechts ‘zakgeld’ voor statushouders de eerste twee jaar. De opgaven van het IBP krijgen zoveel mogelijk vorm, afhankelijk van de aansluiting bij de populatie van Wijdemeren en financiële vertaling door het Rijk.
- De huidige trajecten voor statushouders beter op elkaar laten aansluiten -van taalstage naar leerwerkplek naar opleiding en/of werk- met minder vrijblijvendheid

Wat hebben we gedaan?

- Regionaal wordt vooral ingezet op opleidings- en duale trajecten voor statushouders, lokaal willen we statushouders zoveel mogelijk kennis laten maken met hun eigen omgeving; dit is alleen mogelijk door de grote inzet van de vele vrijwilligers in Wijdemeren.

- In overleg met onze leveranciers is de inrichting van de uitkeringsystemen toegepast op de nieuwe eisen, met Vluchtelingenwerk en lokale vrijwilligers zijn we al begonnen met budgetcoaching en –begeleiding
- We hebben 2019 gebruikt om beter te leren samenwerken in bestaande netwerken en nieuwe netwerken aan te boren in de zoektocht naar het behouden en creëren van nieuwe (taal)stages en werk(ervarings)plekken. De uitstroom van statushouders naar (parttime) werk is hierdoor significant toegenomen.

Wie zijn daarbij betrokken?

Team beleid, team W&I, wijkteam, inburgeringsconsulent, Vluchtelingenwerk, Werkgeversservicepunt (WSP), re-integratie-adviseurs, lokale vrijwilligers (kerken, Kursusprojekt, De Appelboom), regio, woningbouwverenigingen, Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA), aanbieders Inburgeringscursussen, Ondernemend Wijdemereren, bibliotheek, Digitaalhuis.

► Sterke kernen

Wat willen we bereiken?

- Meer sociale initiatieven op. Het platform waardoor initiatieven van inwoners zichtbaar worden en dat maakt het matchen van vraag en aanbod van vrijwilligerswerk zichtbaar.
- De vrijwilligers in Wijdemereren voelen zich gewaardeerd voor hun inzet en worden hierin ondersteund.

Wat hebben we bereikt?

- Het aantal initiatieven op De Appelboom groeit per jaar met 15 tot 20. In 2019 zijn er 175 projecten, hiervan zijn er 65 sociale/maatschappelijk en 110 straten in groen. Bij deze projecten waren op moment van schrijven 1445 vrijwilligers actief.
- De bekendheid van De Appelboom en sociaal makelaar onder inwoners neemt toe en dit zorgt voor meer hulpvragen uit de zorgsector (huisartsenpraktijken, sociaal wijkteam voor vrijwilligersbemiddeling voor individuele cliënten.)
- Een goed samenwerkend netwerk van organisaties die betrokken zijn bij vrijwillige ondersteuning.
- Enquête vrijwillige inzet is uitgezet onder de vrijwilligers in Wijdemereren om input op te halen voor het schrijven van een beleidsplan vrijwillige inzet.

Wat gaan we doen?

- We geven uitvoering aan het vast te stellen Kernbeleid
- We borgen de inzet van de sociaal makelaar in Wijdemereren.
- We vergroten de bekendheid van De Appelboom en noteren op de website ontwikkelingen, zodat de mogelijkheden van dit platform optimaal kunnen worden benut door inwoners.
- De tweede editie van de vrijwilligersavond wordt georganiseerd
- Met inwoners, verenigingen en ervaringsdeskundigen een nota vrijwillige inzet opstellen.

Wat hebben we gedaan?

- Het dorpenbeleid is in september 2019 door de gemeenteraad vastgesteld. Per januari 2020 geven we uitvoering aan dit plan met twee dorpscoördinatoren, de ondersteuner en de sociaal makelaar.
- De vrijwilligersavond die om het jaar plaatsvindt om de vrijwilligers in Wijdemereren te bedanken was op 28 november 2019. Hierop heeft de gemeente veel positieve reacties ontvangen.
- Het aantal vrijwilligersvacatures dat wordt aangemeld groeit. In 2019 zijn 95 vacatures succesvol gevuld. De succesvolle plaatsingen komen tot stand door een goede netwerkpositie van de sociaal makelaar. Voorbeelden van waar vrijwilligers succesvol zijn geplaatst, zijn het AutoMaatje, Versa, De bibliotheek, de Fietsboot, het Digitaalhuis spreekuur in Nederhorst en Loosdrecht, groei van het taalcafé Loosdrecht, Stichting Sloep (maatschappelijke stage), uitbreiding van het aantal taalcoaches, koppelingen van inwoners aan initiatieven. Deze ontwikkelingen zorgen voor meer sociale cohesie, meer betrokkenheid van inwoners met hun buurt en geeft inwoners eigenwaarde en waardering.

Wie zijn daarbij betrokken?

Medewerkers gemeente, vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties.

► Wonen

Wat willen we bereiken?

- We dragen bij aan de mogelijkheden van de verschillende doelgroepen om een passende woning binnen onze gemeente te vinden.
- Voor bestaande bouw zijn afspraken gemaakt over onderhoud, verduurzaming en samenwerking bij huisvesting bijzondere doelgroepen en voorkoming huurachterstanden/huisuitzettingen.

Wat hebben we bereikt?

- We hebben in 2019 de nieuwbouwwoningen op het Knorr-terrein kunnen toewijzen aan starters en doorstromers uit Wijdemeren.
- In de huisvestingsverordening is de mogelijkheid voor lokale toewijzing gehandhaafd, is de mogelijkheid opgenomen om grotere woningen aan gezinnen met kinderen toe te wijzen en is de mogelijkheid gecreëerd om voor bijzondere doelgroepen - die moeten uitstromen uit een instelling - na een jaar zoeken voorrang te krijgen voor woningtoewijzing.

Wat gaan we doen?

- Inzetten van een wooncoach
- Per kern permanente woonlocaties in beeld brengen inclusief de mogelijkheid tot alternatieve woonvormen
- Prestatieafspraken 2019 vaststellen met woningbouwcorporaties
- Vaststellen nieuwe huisvestingsverordening Regio Gooi en Vechtstreek.

Wat hebben we gedaan?

- De wooncoach is gestart met gesprekken met huurders in Nederhorst den Berg.
- Er is een enquête onder inwoners gehouden (december 2019) voor het maken van een kanskaart woningbouw.
- Zijn prestatieafspraken gemaakt en is een hennepconvenant getekend.
- De huisvestingsverordening is voor vier jaar vastgesteld.
- Er heeft in samenwerking met de MRA een woonbehoefteonderzoek plaatsgevonden onder de inwoners van Wijdemeren.
- De gemeente is gestart met de voorbereiding van de woonvisie 2021-2025.

Wie zijn daarbij betrokken?

Gemeente, woningbouwcorporaties, huurderorganisaties en de Regio Gooi en Vechtstreek.

► **Kunst en cultuur**

Wat willen we bereiken?

- Dat bestaande culturele voorzieningen in de kernen behouden blijven en dat cultuur zichtbaarder wordt.
- We geven een impuls aan kunst en cultuur in Wijdemeren.

Wat hebben we bereikt?

- De UIT-agenda biedt een overzicht van lokale culturele activiteiten in de gemeente en is verspreid onder alle huishoudens in de gemeente.
- In samenwerking met een werkgroep zijn culturele activiteiten ontwikkeld en uitgevoerd in de Kunst- en Cultuurweek.

Wat gaan we doen?

- We geven uitvoering aan de Cultuurnota Wijdemeren
- We werken regionaal samen op gebied van Cultuur, Educatie, Recreatie en Toerisme
- We geven invulling aan de impuls kunst en cultuur. Zoals is vastgesteld in het bestuursakkoord zal de uitwerking hiervan met de Raad worden besproken.

Wat hebben we gedaan?

- Door de Kunst- en Cultuurweek is het culturele aanbod van de gemeente zichtbaar gemaakt. Dit is in samenwerking met lokale instellingen en organisaties tot stand gekomen (hiermee is uitvoering gegeven aan doel 3 van de cultuurnota).
- In 2019 en 2020 wordt muziekonderwijs voortgezet. In 2020 wordt gezien hoe we na 2020 uitvoering geven aan muziekonderwijs.
- We werken samen in regionaal verband om onze culturele identiteit te behouden en vergroten. Het grachtenfestival is in regionaal verband georganiseerd.
- De Kunst- en Cultuurweek geeft een impuls aan kunst en cultuur in Wijdemeren. In de week zijn verscheidene culturele activiteiten ontwikkeld voor inwoners. De bezoekersaantallen en positieve reacties geven reden om dit project in 2020 te continueren. Daarbij kijken we kritisch naar de inzet en rol als gemeente.
- Het project dat muzieklessen in het basisonderwijs verzorgt is in afgeslankte vorm voortgezet. In 2020 wordt bekeken hoe we in de toekomst invulling geven aan dit project, mogelijk met andere partijen.

Wie zijn daarbij betrokken?

Gemeente Wijdemeren, inwoners, verenigingen en ondernemers, regio gemeenten.

► **Onderwijs en kinderopvang**

Wat willen we bereiken?

- Kwaliteit van onderwijs en de keuzevrijheid in de kernen blijft gewaarborgd.
- Peuters worden vroegtijdig ondersteund in hun ontwikkeling op educatief en sociaal vlak.

- We dragen bij aan een goede kwaliteit van de kinderopvang in Wijdemereren.

Wat hebben we bereikt?

- De kwaliteit van het onderwijs is goed, zo blijkt uit de inspectierapporten.
- Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) wordt in alle kernen aangeboden.

Wat gaan we doen?

- We treden in overleg met de schoolbesturen over de toekomst van het onderwijs in de kernen.
- We gaan onderzoeken hoe we het aantal voorschoolse educatie uren in 2020 uit kunnen breiden van 10 naar 16 uur per week.
- We gaan in overleg met de partners om alle peuters van niet-werkende ouders (Asscher-kinderen) te kunnen leiden naar de kinderopvang.
- We geven uitvoering aan het aangescherpte handhavingsbeleid door meer uren in te zetten op handhaving.

Wat hebben we gedaan?

- Er zijn op dit moment geen signalen dat sluiting van een school in een van de kernen aan de orde is.
- We hebben met de partners Jeugd en Gezin en de kinderopvang het VVE beleid geëvalueerd, en daar waar nodig aangepast met het oog op nieuwe wetgeving. Dit is in samenhang gedaan met het beleid omtrent plaatsing van kinderen van niet-werkende ouders (Asscher-gelden). De nieuwe verordening die op basis daarvan is opgesteld wordt in 2020 aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd.
- Handhaving is conform beleid aangescherpt en kinderopvanglocaties zijn door de GGD geïnspecteerd.

Wie zijn daarbij betrokken?

Kinderopvang, GGD en onderwijs.

► Integraal Kindcentra (IKC) Loosdrecht

Wat willen we bereiken?

Realisatie van twee Integrale Kindcentra in de kern Nieuw-Loosdrecht.

Wat hebben we bereikt?

In de raadsvergadering van 6 juli 2017 heeft de raad ingestemd met het plan tot realisatie van twee Integrale Kind Centra (IKC's) van de onderwijsstichtingen Proceon (Terpstra en

Rehobothschool) en Talent Primair (Sterrenwachter en Lindschool) in Loosdrecht. Vanaf dat moment is er gewerkt aan de verdere planvorming en voorbereiding hiervan. Op 19 november 2019 was de officiële start van verbouw en uitbreiding van het IKC Proceon. Volgens de huidige planning wordt het nieuwe IKC in december 2020 in gebruik genomen.

Wat gaan we doen?

In juli 2017 heeft de raad ingestemd met het verstrekken van het benodigde krediet voor de realisering van de twee IKC's. Dit project wordt verder uitgevoerd in 2019. De planning is om in de zomer van 2020 en de zomer van 2021 de nieuwe schoolgebouwen in gebruik te nemen.

Wat hebben we gedaan?

Volgens de in het raadsvoorstel aangegeven planning zouden per oktober 2019 beide IKC's in gebruik genomen kunnen worden. Naderhand is dit bijgesteld op verzoek van beide schoolbesturen en is de volgorde van realisatie gewijzigd, waarbij de planning was dat medio 2021 beide IKC's gereed zouden zijn. Er is echter verdere vertraging ontstaan in de planning voor de realisatie van het IKC Talent Primair. Op dit moment is de verwachting dat dit IKC op zijn vroegst per 1 januari 2022 in gebruik kan worden genomen.

Wie zijn daarbij betrokken?

Schoolbesturen en kinderopvang.

► Extra IKC in Wijdemereren

Wat willen we bereiken?

We hebben zicht op de mogelijkheden voor realisatie van een extra Integraal Kind Centrum in Wijdemereren. Dit betreft een extra IKC buiten de IKC's in Loosdrecht.

Wat hebben we bereikt?

De mogelijkheden voor samenwerking in een IKC in Nederhorst den Berg zijn verkend. In de loop van 2020 wordt dit onderwerp ter bespreking voorgelegd aan de commissie maatschappelijke en sociale zaken.

Wat gaan we doen?

De mogelijkheden voor realisatie van een extra IKC in Wijdemereren, worden onderzocht met een haalbaarheidsonderzoek.

Wat hebben we gedaan?

De beste mogelijkheden voor de realisatie van een derde IKC bieden zich aan in Nederhorst den Berg. Een onderzoek is uitgevoerd om de mogelijke varianten van samenwerking in een IKC in deze kern te verkennen. De uitkomst van het onderzoek is dat er geen mogelijkheden zijn voor samenwerking in deze kern. In overleg met de betrokken schoolbesturen beraden we ons over het vervolg.

Wie zijn daarbij betrokken?

Schoolbesturen en kinderopvang.

► Toekomstvisie sociaal maatschappelijke accommodaties

Wat willen we bereiken?

Optimaal, duurzaam gebruik van het gemeentelijk (maatschappelijk) vastgoed.

Wat hebben we bereikt?

Een integraal ambtelijk advies is in concept gereed.

Wat gaan we doen?

De gemeenteraad wordt voorgesteld de Toekomstvisie Maatschappelijk Vastgoed vast te stellen. Deze toekomstvisie legt vast welke accommodaties, al dan niet in gemeentelijk eigendom, voor de langere termijn noodzakelijk zijn om een gevarieerd, sociaal en maatschappelijk leven in onze gemeente en kernen te behouden. Daarbij worden kwantiteit, kwaliteit en duurzaamheid van gebouwen die we zelf willen behouden vastgesteld en welke accommodaties van derden ingezet kunnen worden.

Wat hebben we gedaan?

- Formuleren en vaststellen van de beleidsuitgangspunten voor maatschappelijk vastgoed.
- Vaststellen uitvoeringsregels om invulling te geven aan de beleidsuitgangspunten.
- Inventariseren en analyseren van de vastgoedportefeuille waarna uiteindelijk het toekomstperspectief voor de panden in de verschillende kernen wordt gedefinieerd (afstoten, consolideren, renderen, etc.).

Wie zijn daarbij betrokken?

Sociaal maatschappelijke instellingen.

Wat heeft het gekost?

Programma 5	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Afwijking
Lasten	17.808.124	19.415.454	20.244.533	829.079
Baten	-10.499.492	-5.133.175	-5.339.400	-206.225
Saldo vóór bestemming	7.308.632	14.282.279	14.905.133	622.854
Mutaties reserves	-956.675	12.456	42.567	30.111
Saldo na bestemming	6.351.957	14.295.735	14.947.700	652.965

Zie voor een overzicht van de kosten per product en een toelichting op de verschillen tussen de raming en de realisatie de financiële rekening vanaf pagina 128.

6. Natuur en milieu

Beschrijving programma

De natuur in Wijdemeren vormt de basis voor vele vormen van recreatie. Daarom is er een nauwe relatie met het programma 4 en het beschreven Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen. Het Gebiedsakkoord geeft aan dat het belang van een goede natuurwaterkwaliteit de spil vormt waarom de recreatie en dus een belangrijk deel van onze economische bedrijvigheid draait. Het behalen van de Natura 2000 doelen wordt kansrijker wanneer deze op gebiedsniveau worden beschouwd en niet zozeer als een beperking worden gezien, maar ook als een kans. De gemeente werkt hierbij samen met de in het Gebiedsakkoord genoemde partijen.

Daarnaast is er regelmatig overleg met Natuurmonumenten als grootste grondeigenaar (TBO) in onze gemeente. Dit overleg vindt zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau regelmatig plaats. Ook is er een jaarlijkse bijeenkomst met de gemeenteraad.

De strikt milieugerelateerde taken zijn sinds 2013 overgedragen aan de Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek (OFGV). Voornamelijk betreft het de VTH-taken. Deskundigheid op dit terrein is daar geconcentreerd. Wanneer nieuwe taken door decentralisatie vanuit rijk of provincie bij de gemeente worden neergelegd levert dat per onderwerp de vraag op of en in hoeverre dat past binnen de bestaande financiële afspraken met de OFGV.

Het convenant Gebiedsgericht Grondwaterbeheer Gooi loopt af in 2021 en gewerkt wordt aan een nieuw convenant voor de periode daarna, waarbij het accent zal liggen op het beheer van de afgekochte vervuilingen. Wijdemeren wordt daarmee kosteneffectief ontzorgd.

Duurzaamheid wordt als rode draad binnen het gemeentelijk beleid gezien. Vanaf nu zal gewerkt worden met een Duurzaamheidsagenda. Daarin worden de onderwerpen gedefinieerd en geprioriteerd. De Energietransitie, het afstappen van aardgas vanaf 2050 en het vinden van nieuwe warmtebronnen staan voorop. Daarbij moeten regionale keuzes en afspraken worden gemaakt; ingrijpende verduurzaming van het gebouwenbestand – zowel bestaande bouw als nieuwbouw (zie ook paragraaf 3) - is een voorwaarde. De Regio is de beste schaal om keuzes te maken en deze te implementeren. Daarom wordt nauw samengewerkt met de omringende gemeenten in Regio Gooi en Vechtstreek, zowel voor het uitwerken van beleid als het nemen van maatregelen. Een Regionale Energiestrategie

(RES) is in voorbereiding. Belangrijk onderdeel van het duurzaamheidsbeleid is circulariteit.

Bij de bewoners moet het gevoel van urgentie nog verder worden verhoogd. Ook door kleine maatregelen kan men een bijdrage leveren. Daarom is de gemeente bijvoorbeeld aangesloten bij Operatie Steenbreek en de Statiegeldalliantie.

De inzameling van huishoudelijke afvalstoffen wordt uitgevoerd door de regionale Grondstoffen en Afvalstoffendienst (GAD). Binnen dit verband is gekozen voor het optimaliseren van scheiding van afvalstoffen aan de bron waarbij vier stromen aan huis worden opgehaald. Deze keuze wordt de komende tijd geëvalueerd aan de hand van kosten en effectiviteit, waarbij ervaringen tot nu toe, voortschrijdend inzicht en technologische ontwikkelingen een rol spelen.

Beleidsstukken die hierbij een rol spelen zijn:

- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (2017)
- Notitie Duurzaamheid (2016)
- Notitie Duurzaam Doe je Gewoon (2017)
- Van afval naar Grondstof (VANG, 2016)
- Regionale Energiestrategie Samen op Pad (2017)

► Samenwerking met Waterschap Amstel Gooi en Vecht (AGV)/ Waternet

Wat willen we bereiken?

Waternet beheert namens het Waterschap AGV vele wateren en watergangen in onze gemeente. De wijze van beheer, zoals de instelling van de peilen, heeft soms ingrijpende gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden. Waternet werkt aan diverse watergebiedsplannen, waarbij voor samenhangende gebieden een integraal beheer wordt bepaald. Verbetering van de waterkwaliteit als bedoeld in de Kader Richtlijn Water (KRW) staat centraal.

Wat hebben we bereikt?

Doordat Waternet en de gemeente elkaar regelmatig treffen over diverse onderwerpen is het wederzijds begrip voor elkaars verantwoordelijkheden gegroeid. Vaak hebben we verantwoordelijkheden op dezelfde gronden en door overleg wordt de kans dat we elkaar tegenwerken verkleind. Het kan blijven voorkomen dat er verschillend tegen mogelijkheden aangekeken wordt. Bij het ontwerp van de wijk Nedervecht was, en is er een spanningsveld tussen openbare gebruiksfuncties en waterberging.

Ten aanzien van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen delen we met Waternet de opgave om de KRW (Kader Richtlijn Water)-doelen te realiseren in het belang van de kwaliteitsverbetering van het gebied

Wat gaan we doen?

We nemen actief deel in de voorbereiding van deze watergebiedsplannen en houden daarbij de gemeentelijke belangen en de gebruiksmogelijkheden voor de inwoners (inwoners, agrariërs en bedrijven) scherp in het oog. Ook letten we op de uitvoerbaarheid van eventuele taken die daarbij aan de gemeente worden toegedicht.

Wat hebben we gedaan?

In het kader van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen nemen we gezamenlijk deel aan diverse projectgroepen (aanpak baggeren en zwevend slib, aanleg gebieden voor moerasvogels, vaarverbindingen, realisatie NNN, inrichting Nieuwe Polderplas) en zijn we beiden vertegenwoordigd in de stuurgroep en de regiegroep. Goede waterkwaliteit blijft immers een centraal thema in het OVP-gebied.

In de Horstermeerpolder wordt gewerkt aan het inrichtingsplan ter uitwerking van de afspraken met natuur en bewoners. Bij het omgaan met de diepe (brakke) kwel en de kwel uit het AN-KO (Ankeveen-Kortenhoefse plassen) gebied houden Waternet en gemeente de ruimtelijke consequenties en de haalbaarheid daarvan in de projectgroep samen in het oog.

Wie zijn daarbij betrokken?

Waternet en Waterschap Amstel, Gooi en Vecht.

► Gebiedsgericht Grondwaterbeheer Gooi (GBG)

Wat willen we bereiken?

Door deelname aan het convenant GBG heeft de gemeente Wijdemeren zich verzekerd van een kosteneffectieve beheersing van de in het Gooi en ook in onze gemeente aanwezige vervuilingen die de diepe grondwaterstromen kunnen bedreigen.

Wat hebben we bereikt?

Het gebiedsgericht grondwaterbeheer heeft ertoe geleid dat alle vervuilingen bekend zijn en dat het beheer daarvan is afgekocht door de provincie Noord-Holland.

Wat gaan we doen?

We nemen bestuurlijk en ambtelijk deel aan het regulier overleg en bereiden een voortzetting van het convenant voor, vanaf 2021.

Wat hebben we gedaan?

Om verzekerd te zijn van een kundig en doeltreffend beheer van de vervuilingen in het Gooi en een veilige drinkwatervoorziening bereiden we nieuwe afspraken voor die gaan gelden vanaf 2021.

Wie zijn daarbij betrokken?

Provincie Noord-Holland, regiogemeenten, Waternet, Vitens en PWN.

► Duurzaamheidsagenda

Wat willen we bereiken?

In het najaar van 2018 wordt de duurzaamheidsagenda aan de raad voorgelegd. In deze duurzaamheidsagenda willen we stap voor stap aan de slag met de daarin benoemde onderwerpen. We definiëren deze, prioriteren ze en bereiden een concrete aanpak voor. We borduren voort op de in de notitie Duurzaamheid (2016) beschreven aanpak: informeren, faciliteren, het goede voorbeeld geven

Wat hebben we bereikt?

Op 13 december 2018 is de Duurzaamheidsagenda 2018-2021 vastgesteld door de raad. In 2019 is er uitvoering aan gegeven. Er is een laadpalenbeleid opgesteld waarmee we een versnelling in het te plaatsen laadnetwerk beogen. Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt rekening gehouden met het effect op de waterhuishouding.

Wat gaan we doen?

- We werken een Regionale Energiestrategie (RES) uit
- We gaan verder met het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed

Wat hebben we gedaan?

In de regio Noord-Holland Zuid, sub-regio Gooi en Vechtstreek werken we aan de RES. De concept RES bieden we in juli 2020 aan het rijk aan. Op basis van drie scenario's is het gesprek met bewoners en belanghebbenden gevoerd over waar we in onze gemeente ruimte hebben voor grootschalige duurzame energieopwekking. Grootste kansen voor opwekken van energie liggen op daken.

Gemeentelijk vastgoed is verduurzaamd met onder andere zonnepanelen. De besparingen die we realiseren in de exploitatie zijn toegevoegd aan de reserve duurzaamheid. We monitoren het energieverbruik. Bij natuurlijke vervangingsmomenten overwegen we altijd de duurzamere variant. In 2019 heeft ons vastgoed een energielabel gekregen.

Van de 23 locaties hebben:

- 13 locaties een A-label
- 3 locaties een B-label
- 4 locaties een C-label
- 3 locaties een G-label.

De openbare verlichting is voor een groot deel verantwoordelijk voor het elektriciteitsverbruik. We gaan daarom verder met het vervangen van de huidige openbare verlichting door ledverlichting.

Wie zijn daarbij betrokken?

Bewoners, bedrijven, Energiecoöperatie Wijdemereren, Regio Gooi en Vechtstreek, regiogemeenten en partners in 'Samen op pad'.

► Energiecoöperatie Wijdemereren

Wat willen we bereiken?

Een slagvaardige lokale energiecoöperatie die zich inzet voor bewustwording onder de inwoners van Wijdemereren omtrent de noodzaak van de energietransitie, bewoners en ondernemers helpt bij verduurzamen van de gebouwde omgeving en collectieve opwekkingsprojecten realiseert.

Wat hebben we bereikt?

De gemeente heeft de oprichting van de Energiecoöperatie Wijdemereren financieel ondersteund. De coöperatie is projecten gestart voor collectieve, lokaal en duurzaam opgewekte energie. De Energiecoöperatie Wijdemereren is actief op het vlak van informatieverstrekking en collectieve inkoopprojecten. Daarmee geven we invulling aan de Motie warme voetjes die door de gemeenteraad op 11 juli 2019 is aangenomen. In Wijdemereren zijn meer dan 20 energiecoaches actief.

Wat gaan we doen?

We dragen bij in de niet door eigen inkomsten gedekte kosten van de energiecoöperatie en helpen hen in het vinden van locaties voor collectieve energieopwekking waar inwoners door het kopen van certificaten in kunnen deelnemen als men zelf niet de mogelijkheid heeft om energie op te wekken. We stellen waar mogelijk onze publieke daken ter beschikking.

Wat hebben we gedaan?

In 2019 heeft de Energiecoöperatie Wijdemereren diverse voorlichtingsavonden, straatgesprekken, gezamenlijke inkooptrajecten en collectieve opwekkingsprojecten

georganiseerd. Collectieve opwekkingsprojecten zijn onder andere georganiseerd op De Fuik en het scoutinggebouw Klaas Toxopeus.

In samenwerking met de Energiecoöperatie Wijdemereren heeft de gemeente ingeschreven op de R&E gelden en via de Regeling Reductie Energie 90.000 euro subsidie ontvangen met als doel in 2020 1.000 huishoudens te bereiken met kleine energiebesparende maatregelen en energiecoachgesprekken.

Wie zijn daarbij betrokken?

Energiecoöperatie Wijdemereren, inwoners en eigenaren die hun dak ter beschikking willen stellen.

► Energietransitie

Wat willen we bereiken?

Zo mogelijk ruim voordat in 2050 Nederland van het aardgas af gaat moeten alternatieve energiebronnen voor koken, verlichting en verwarming van huizen en bedrijfspanden gevonden worden. Er ontstaat dan een mix van huidige en nog te ontwikkelen alternatieven, waarvan groene stroom een belangrijk onderdeel is. De Regio is de schaal voor keuzes die wijkgericht worden uitgewerkt.

Wat hebben we bereikt?

Inwoners kunnen antwoorden op duurzaamheidsvragen krijgen via het gemeentelijk energieloket. In 2019 zijn de eerste stappen gezet om de bestaande initiatieven voor het verduurzamen van de bebouwde omgeving regionaal te bundelen. Zo zorgen we voor een effectieve aanpak en duidelijke informatievoorziening voor woningeigenaren, huurders en VVE's. De uitkomst van deze bundeling is de aanzet tot een regionaal energiedienstenbedrijf. In de regio werken we samen aan het opstellen van een warmtevisie. Eind 2019 zijn hier voor de eerste stappen genomen.

Wat gaan we doen?

Met de regiogemeenten en andere stakeholders gaan we mogelijkheden onderzoeken, keuzes voorbereiden en voorbeeldwijken aanwijzen. We houden rekening met de lokale en regionale mogelijkheden en voortschrijdende technische ontwikkelingen. We bereiden experimenten voor om de haalbaarheid van oplossingen te toetsen. Vanaf juli 2018 wordt niet meer meegewerkt aan nieuwbouwwontwikkelingen die nog worden aangesloten op het aardgasnet. We geven uitvoering aan de intenties van het strategiedocument 'Samen op Pad'.

Wat hebben we gedaan?

De gemeente onderzoekt mogelijkheid om met een lokaal project mee te doen met de regionale subsidieaanvraag aardgasvrije wijken. In onze gemeente zien we goede kansen voor aquathermie (warmte uit oppervlaktewater) voor het verwarmen van woningen en bedrijven.

Wie zijn daarbij betrokken?

Regio Gooi en Vechtstreek, woningcorporaties, projectontwikkelaars en netwerkbedrijven.

► **Communicatie, deelname aan landelijke acties**

Wat willen we bereiken?

Door aan te sluiten bij landelijke acties als Operatie Steenbreek, Dag van de Duurzaamheid en de Statiegeldalliantie vergroten we de slagkracht van acties die erop gericht zijn om het duurzaamheidsbesef bij de inwoners te vergroten.

Wat hebben we bereikt?

Op de gemeentelijke communicatiekanalen zoals de website en via social media brengen we de noodzaak van de energietransitie voortdurend onder de aandacht. Zo worden tips opgenomen over besparingsmogelijkheden, duurzaam energie opwekken of andere duurzame acties.

Wat gaan we doen?

Op daartoe geëigende momenten worden kleinere acties ondersteund. We vervaardigen periodiek een special die zich richt op een bepaald thema binnen duurzaamheid. Deze wordt gecommuniceerd via onze bestaande (social media) kanalen. Samen optrekken met de gemeenten in de regio en aanhaken op bekende thema's vergroten het effect.

Wat hebben we gedaan?

Op de jaarlijkse Dag van de Duurzaamheid - 10 oktober 2019 - hebben we een duurzaamheidskrant uitgegeven. Daarin zetten we aan de hand van de vier thema's van de duurzaamheidsagenda in op bewustwording. De krant is in heel Wijdemeren verspreid. Van 30 maart tot en met 6 april 2019 was de week van de duurzaamheid. Door heel de gemeente vonden deze week acties plaats in het kader van duurzaamheid, zoals: lezingen, operatie steenbreek, bijeenkomsten, duurzame huizenroute en het repaircafé. De Energie Coöperatie Wijdemeren werkte mee hieraan. Met een prijsvraag roepen we inwoners op om met groene initiatieven te komen. Hiermee brengen we denkkracht op gang.

Wie zijn daarbij betrokken?

Landelijke organisaties en regiogemeenten.

► **VANG (Van Afval naar Grondstof)**

Wat willen we bereiken?

Door bronscheiding van het huishoudelijk afval verder te verbeteren kan uit het afval een steeds hoogwaardiger tussenproduct worden vervaardigd. De bewustwording onder de inwoners dat afval grotendeels herbruikbaar is wordt vergroot. Als een andere werkwijze dan de huidige in de praktijk beter en goedkoper blijkt, brengen we dat in GAD-verband in.

Wat hebben we bereikt?

Regionaal is het scheidingspercentage gestegen van 55% in 2015 naar 68% in 2019 (* berekend naar aanleiding van resultaten tot en met eerste half jaar 2019). Het restafval is gedaald naar 164 kg per inwoner. Om de doelstelling van 75% afvalscheiding te behalen, moet het bestanddeel restafval dalen van 234 kg per inwoner in 2015 naar 128 kg per inwoner in 2020. Door de wijziging van de inzamelstructuur van het VANG-plan zijn de resultaten van GFT in 2019 gestegen van 88 naar 113 kg en PMD van 5 kg naar 28 kg per inwoner.

Wat gaan we doen?

We dringen bij de GAD aan op het monitoren en evalueren van het systeem van PMD-inzameling en zullen erop aandringen dat in Regioverband de juiste keuzes worden gemaakt. De gemaakte keuze tot het invoeren van de vierde bak leidt in 2019 tot het concreet aanwijzen van verschillende locaties voor ondergrondse containers.

Wat hebben we gedaan?

Waar geen ruimte is voor een vierde minicontainer gaan de inwoners voor restafval gebruik maken van een ondergrondse verzamelcontainer. Bij hoogbouw en in centra waar inwoners geen gebruik maken van minicontainers worden ondergrondse voorzieningen geplaatst voor het inzamelen van grondstoffen en restafval. Aansluiting op het nieuwe inzamelsysteem in de gemeente Wijdemeren wordt nu voorbereid. Uitvoering staat voor 2021 in de planning opgenomen.

Wie zijn daarbij betrokken?

Regiogemeenten en de GAD.

► Circulariteit

Wat willen we bereiken?

Door circulariteit centraal te stellen kunnen we bereiken dat meer processen minder beslag leggen op grondstoffen, zeker voor de bronnen die schaars worden. In MRA-verband hebben we als onderdeel van de Regio de intentie Circulaire Inkoop ondertekend. Deze intentie wordt verder uitgewerkt

Wat hebben we bereikt?

Er is een roadmap circulair inkopen en opdrachtgever ontwikkeld en vastgesteld door het college op 3 december 2019. Deze roadmap bevat 102 inkooppakketten die na volledige uitwerking invulling geven aan 100 % circulair inkopen. Deze roadmap wordt in 2020 gepresenteerd aan alle belanghebbenden.

Wat gaan we doen?

Door te starten bij het inkoopproces wordt circulair denken ingebed in het gemeentelijk handelen. Ook de verbonden partijen worden voortdurend om aandacht gevraagd.

Wat hebben we gedaan?

Tijdens de duurzaamheidstop van oktober 2019 zijn vijf inkooppakketten vastgesteld met betrekking tot duurzaam inkopen en opdrachtgeverschap. Met de vijf inkooppakketten wordt een extra impuls gegeven, een concrete start van het inkooptraject gemaakt, en een duidelijk signaal aan de markt gegeven. Het betreft pakketten waar inmiddels de nodige praktijkervaring mee is opgedaan. Om de ervaring zo breed mogelijk te maken is gekozen voor zowel pakketten in de openbare ruimte als voor pakketten die op de organisatie zelf betrekking hebben.

Wie zijn daarbij betrokken?

Alle gemeentelijke diensten.

► Wet Bodembescherming

Wat willen we bereiken?

Met de komst van de Omgevingswet gaan de provincies hun taken op grond van de Wet bodembescherming aan de gemeenten overdragen. De VNG begeleidt de gemeenten bij deze overgang. Doordat de regels veranderen krijgt de gemeente meer vrijheid om, binnen grenswaarden, zelf keuzes voor bodemkwaliteit te maken. Alle gemeenten worden op de dag van de invoering van de Omgevingswet bevoegd gezag voor bodem. De precieze afbakening van taken op het gebied van grondwater is nog onderwerp van discussie. Wettelijk is bepaald dat de omgevingsdienst het handhavingsdeel uitvoert; de gemeente is vrij in de wijze waarop zij het vergunningsdeel organiseert. De omgevingsvisie

is daarvoor het instrument. De vergunningverlening en handhaving moeten voor burgers en bedrijven inzichtelijk en duidelijk geregeld worden. De lasten voor de gemeente moet niet of zo min mogelijk stijgen.

Wat hebben we bereikt?

Er is een overlegstructuur opgesteld binnen de provincie met een stuurgroep, werkgroep en klankbordgroep. De verschillende betrokken partijen (provincie, gemeenten en omgevingsdiensten) zijn in gesprek met elkaar om een warme overdracht van bodemtaken te organiseren.

Wat gaan we doen?

Met de provincie voeren we nauw overleg over de financiële en organisatorische consequenties van deze overdracht. Met de provincie en de omgevingsdienst OFGV voeren we overleg over de overdracht en verdeling en aansluiting van taken.

Wat hebben we gedaan?

We zijn in overleg met de betrokken partijen over een overdrachtsdocument en een nieuwe bekostigingssystematiek.

Wie zijn daarbij betrokken?

VNG, Provincie Noord-Holland en OFGV.

Wat heeft het gekost ?

Zie voor een overzicht van de kosten per product en een toelichting op de verschillen tussen de raming en de realisatie de financiële rekening vanaf pagina 133.

Programma 6	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Afwijking
Lasten	585.542	626.275	642.649	16.374
Baten	-6.103	0	-7.524	-7.524
Saldo vóór bestemming	579.439	626.275	635.126	8.851
Mutaties reserves	-100.000	0	0	0
Saldo na bestemming	479.439	626.275	635.126	8.851

7. Ruimtelijke ontwikkeling

Beschrijving programma

Dit programma omvat activiteiten op het gebied van:

- volkshuisvesting en ruimtelijke ordening
- bouw- en woningtoezicht
- handhaving bouwregelgeving
- het exploiteren van wateren en (bouw)gronden in gemeentelijk eigendom

Dit programma heeft raakvlakken met programma Veiligheid, programma Openbare Ruimte, Programma Sociaal Domein en het programma Natuur en Milieu. Het programma wordt beïnvloed door beleid en regelgeving van hogere overheden. Dominante ontwikkeling hierin is de invoering van de nieuwe Omgevingswet per 1 januari 2021. Voor wat betreft het beleidskader kunnen daarnaast nog worden genoemd:

- Nota Ruimte
- Wet ruimtelijke ordening
- Besluit ruimtelijke ordening
- Crisis- en herstelwet
- Woningwet
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)
- Huisvestingswet 2014
- Structuurvisie Noord-Holland 2040
- Omgevingsvisie Noord-Holland (na vaststelling)
- De provinciale ruimtelijke verordening
- VTH-uitvoeringsprogramma omgevingsrecht gemeente Wijdemereren 2018-2019
- Uitvoeringsprogramma OFGV 2019

Het beleid voor de uitvoering van dit programma is onder meer beschreven in:

- Huisvestingsverordening
- Handboek Inrichting Openbare ruimte (HIOR)
- Welstandsnota
- Monumentennota
- Erfgoednota
- Nota Zichtbare Handhaving

- VTH-beleid omgevingsrecht 2017-2020
- Regionaal beleidskader VTH 2019-2022 voor de door de OFGV uit te voeren taken
- (Regionale) Woonvisie
- Notitie woonboten
- Nota parkeernormering
- Nota Snippergroen
- Nota Grondbeleid 2020-2024
- Beleidsregels landgoederen Wijdemereren 2004
- Beleidsregels Paardenbakken 2006
- Structuurvisie Wijdemereren 2012
- Bouwkostenbeleid 2014
- Nota Plattelandswoningen
- Wegencategoriseringsplan
- Regionaal Actie Programma Wonen2 (2017-2020)

► De nieuwe Omgevingswet

Wat willen we bereiken?

De wetgeving op het terrein van de fysieke leefomgeving is in de afgelopen decennia enorm uitgebreid. De rijksoverheid heeft een nieuwe wet voorbereid die de basis moet vormen voor een meer samenhangende benadering. Per 1 januari 2021 treedt naar verwachting de Omgevingswet (Ow) in werking. Deze wet brengt veel verandering met zich mee. De wet bundelt bijvoorbeeld 26 bestaande wetten op het gebied van onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur.

De Omgevingswet vereenvoudigt en bundelt het omgevingsrecht. Met dit nieuwe stelsel, krijgen zowel de gemeente als de inwoners meer vrijheden in het omgaan met de fysieke leefomgeving. Dit heeft forse gevolgen voor inwoners, ondernemers, de gemeentelijke organisatie en politiek.

De wet leidt tot een wezenlijk andere manier van werken, waarbij integrale planvorming en uitvoering centraal staan en waarbij iedere schakel in de keten (overheid, inwoners, ondernemers) een rol speelt. In plaats van het volgen van een bij hogerhand bepaald stamien, is uitgangspunt van de Omgevingswet dat gemeenten actief zelf hun lokale beleidskeuzes maken bij de inrichting van de leefomgeving. De verandering heeft grote gevolgen: inwoners en ondernemers krijgen meer invloed op de inrichting en het gebruik van hun leefomgeving,

overheden gaan nauwer in ketens samenwerken, er moeten meer integrale visies worden ontwikkeld en meer integrale procedures en processen worden ingericht. Door de integrale benadering komt er als uitgangspunt meer ruimte voor initiatieven.

De gemeente gaat in een (verplichte) omgevingsvisie en in omgevingsplannen duidelijk maken waar inwoners en bedrijven de ruimte krijgen (benutten van verruiming in de bandbreedte) en waar de normen niet verruimd (kunnen) worden of gekozen wordt voor strengere normering (duurzaamheidseisen). De gemeenteraad zal hierin een afweging moeten maken. Tegelijkertijd moet een forse slag met digitalisering worden gemaakt.

Initiatiefnemers moeten snel digitaal kunnen beschikken over de juiste informatie en over de regels die gelden in hun leefomgeving. De Omgevingswet vereist toegankelijke en transparante gegevens en digitaal gegevensbeheer. Alle gemeenten staan voor de taak de Omgevingswet te implementeren. Het is de bedoeling dat we hierbij in de regio samen optrekken.

Wat hebben we bereikt?

Op 26 februari 2019 heeft het college het Uitvoeringsplan omgevingswet vastgesteld, is een projectorganisatie opgetuigd, en zijn alle voorbereidende werkzaamheden opgestart. In oktober 2019 heeft een extern bureau de opdracht gekregen om de gemeente te ondersteunen met de omgevingsvisie. In december 2019 is een opdracht verstrekt voor een deel van de vervangende software die aansluit op de nieuwe omgevingswet. Tot slot zijn diverse stappen gezet om de werkprocessen anders in te richten.

Wat gaan we doen?

In het op Uitvoeringsplan Omgevingswet staat dat we via drie sporen ons voorbereiden op de nieuwe Omgevingswet:

1. Beleid en instrumenten
2. Digitalisering
3. Organisatieontwikkeling

Per spoor is aangegeven wat de veranderopgave is.

Wat hebben we gedaan?

Inmiddels is – ter uitvoering van het raadskrediet – een projectorganisatie opgetuigd; voor ieder (deel)spoor zijn projectgroepen bemenst en voor ieder (deel)spoor is inmiddels een (globale tot gedetailleerde) planning ingevuld. In september 2019 is

een oriënterende sessie voor de raad georganiseerd, waarin een overzicht is gegeven van de stand van zaken van de invoering van de omgevingswet. Het intranet wordt benut om alle collega's op de hoogte te houden over belangrijke gebeurtenissen aan de hand van een omgevingswet-groep.

Er zijn verschillende informatiebijeenkomsten bezocht om op de hoogte te blijven van landelijke ontwikkelingen en kennisuitwisseling met andere gemeenten.

Samen met de Regio Gooi en Vechtstreek maakt de gemeente een regionaal koersdocument. Dit document wordt simultaan met de gemeentelijke omgevingsvisie ontwikkeld, zodat er wederzijdse kruisbestuiving kan plaatsvinden. De werkzaamheden aan beide visies zullen in 2020 uitgevoerd worden. In het kader van het dorpenbeleid zijn bij de vijf avonden toekomstbeelden opgehaald die in het vervolgproces worden meegenomen.

In het kader van de digitalisering (DSO) is in eerste instantie bewust een meer afwachtende opstelling gekozen: eerst de ontwikkelingen en informatie afwachten. In de tweede helft van 2019 is nieuwe software besteld die in de eerste helft van 2020 wordt geïmplementeerd. Hier ligt naar verwachting nog een grote ICT- en veranderopgave. Tot slot is spoor 3 opgepakt met een aanzet voor de beoogde versnelling van de vergunningsprocessen. Het 'omgevingswet-proof' maken van de raadsprocessen bij procedures in de ruimtelijke ordening wordt in 2020 in overleg met de griffie voorbereid. Voor de organisatiekant zijn de voorbereidingen voor de trainingsopgave gestart.

Wie zijn daarbij betrokken?

Regiogemeenten, inwoners en gebiedspartners.

► Actuele en digitale bestemmingsplannen

Wat willen we bereiken?

- Afronding actualiseringsslag bestemmingsplannen.
- De laatste analoge plannen digitaal maken.
- Het repareren van geldende bestemmingsplannen, waarin bestemmingen en/of regels niet juist zijn vastgelegd

Wat gaan we doen?

- Bestemmingsplan Horstermeer wordt in 2019 onherroepelijk. Het bestemmingsplan Plassengebied Loosdrecht wordt uiterlijk in 2019 onherroepelijk.

- Het Dode Eind, het Wijde Blik en Dorpscentrum Oud Loosdrecht zijn de laatste plannen die nog niet digitaal zijn vastgesteld. Vaststelling is beoogd in 2019.
- Naar aanleiding van de recente besluitvorming over de actualiseringsplicht per 1 juli 2018 worden –in de aanloop naar de Omgevingswet- de nog noodzakelijke activiteiten ten aanzien van het repareren van vigerende bestemmingsplannen voor 2019 in beeld gebracht.

Wat hebben we bereikt ?

Gewerkt wordt aan een inrichtingsplan ter uitvoering van de natuurvisie voor de Horstermeer. Als daartoe aanleiding is, wordt het bestemmingsplan Horstermeer op onderdelen aangepast.

Wat hebben we gedaan ?

Voor een drietal plannen (Het Dode Eind, Het Wijde Blik en Dorpscentrum Oud-Loosdrecht) geldt dat deze niet geheel zijn gedigitaliseerd, maar in pdf-vorm wel zijn te raadplegen op ruimtelijke plannen.nl. Hiermee wordt voldaan aan de wettelijke verplichting.

Het jaar 2019 is benut om informatie te vergaren voor het opstellen van de zogenaamde Veegplannen. Met deze plannen wordt beoogd (bekende) omissies weg te nemen, zodat richting het Omgevingsplan wordt gewerkt met goede ruimtelijke plannen.

Voorts is in 2019 een start gemaakt met een paraplu-herziening: parkeren.

Wie zijn daarbij betrokken?

Belanghebbenden en ketenpartners.

► Dennenlaan

Wat willen we bereiken?

In eerste instantie is in samenwerking met de woningbouwcorporatie Gooi en Omstreken een plan ontwikkeld om op het terrein 23 'tiny houses' in de sociale sfeer, voor een maximale periode van 10 jaar, te plaatsen. Deze woningen zijn vooral bedoeld voor starters en/of oudere doorstromers op de woningmarkt. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat het gehele terrein gesaneerd moet worden. Om deze kosten te kunnen verantwoorden is een nieuw plan ontwikkeld. Er is nu sprake van het plaatsen van 16 tiny houses op een kleiner terrein. Het terreingedeelte voor de tiny houses wordt verkocht aan de woningbouwcorporatie opdat de te maken kosten hieruit kunnen worden bekostigd.

Wat hebben we bereikt?

De raad van bestuur van de woningbouwcorporatie heeft ingestemd met de plannen. De laatste hand wordt gelegd aan de koopovereenkomst en de precieze ruimtelijke invulling.

Wat hebben we gedaan?

De meeste voorbereidingen voor de tiny houses zijn getroffen. Het is met name aan de woningcorporatie om deze daadwerkelijk te plaatsen.

Wie zijn daarbij betrokken?

Omwonenden, bedrijven, woningcorporatie en gemeente Wijdemeren.

► Woningbouw Nedervecht

Wat willen we bereiken?

Woningbouw in Nederhorst den Berg en nieuwe sportaccommodaties.

Wat hebben we bereikt?

De nieuwe sportaccommodaties zijn gerealiseerd. De woningbouw verloopt voorspoedig. De definitieve inrichting van de openbare ruimte wordt in mei 2020 afgerond.

Wat gaan we doen?

De verplaatsing van het agrarisch bedrijf is in 2018 afgerond. De bouw en aanleg van het tenniscomplex is in 2018 gestart en wordt volgens planning in april 2019 in gebruik genomen. Eind 2018 kan het oude tenniscomplex gesloopt worden om deze locatie bouwrijp te maken voor de realisatie van de laatste woningen. De bouw van deze woningen start in het tweede kwartaal 2019 en wordt in 2020 opgeleverd. Ook de laatste twee vrije kavels ter plaatse van het huidige tenniscomplex gaan dan in de verkoop. In de eerste helft van 2019 actualiseren wij de grondexploitatie. Volgens planning sluiten wij de grondexploitatie na afronding van alle financiële handelingen in 2022.

Wat hebben we gedaan?

Het tenniscomplex is in gebruik genomen. Rondom het tenniscomplex is de aanleg voor de watercompensatie en de aanplant van groenvoorzieningen in volle gang. Het oude tenniscomplex is gesloopt, de nieuwbouw door de projectontwikkelaar en verkoop van de laatste vrije kavels is zo goed als afgerond.

Wie zijn daarbij betrokken?

Tenniscomplex: Stichting Tennisvereniging Nederhorst den Berg en Tennisvereniging Nederhorst den Berg. Woningbouw: projectontwikkelaar en uitvoerend aannemer.

► Woningbouw Ter Sype Loosdrecht

Wat willen we bereiken?

Woningbouw in het gebied Ter Sype in Loosdrecht.

Wat hebben we bereikt?

We zijn in gesprek met de ontwikkelaar en de andere partijen in het gebied.

Wat gaan we doen?

De grondexploitatie wordt in 2020 geactualiseerd. Het Luchthavenbesluit is in 2014 gewijzigd vastgesteld waardoor, gezien de ligging van vliegveld Hilversum, vooralsnog slechts een deel van het oorspronkelijke plan kan worden ontwikkeld voor woningbouw. Er kunnen volgens de huidige inzichten 60 tot 80 woningen worden gerealiseerd. Er wordt nog overleg gevoerd met allerlei betrokkenen om te bezien hoe we toch de woningbouw in combinatie met andere functies zo goed mogelijk kunnen invullen.

Wat hebben we gedaan?

Voor de ontsluiting van de ontwikkeling van het Achtererf is door middel van een allonge de overeenkomst met de ontwikkelaar van Ter Sype aangepast. We zijn in gesprek met de ontwikkelaar om een haalbaar plan te maken voor de resterende gronden.

Wie zijn daarbij betrokken?

Regiogemeenten, initiatiefnemers, omwonenden, betrokkenen.

► Ontwikkeling het Achtererf Loosdrecht

Wat willen we bereiken?

Het bouwen van 35 tot 45 woningen op het Achtererf in Loosdrecht.

Wat hebben we bereikt?

De gemeente heeft een intentieovereenkomst gesloten met de ontwikkelaars. Ook is er door het afsluiten van diverse overeenkomsten voor gezorgd dat de hoofdontsluiting van het Achtererf via de Tjalk gaat verlopen.

Wat gaan we doen?

In 2020 werken we dit plan samen met de ontwikkelaars verder uit. Dit zal leiden tot het afsluiten van een anterieure overeenkomst. De ontwikkelaars van het plan kunnen dan vervolgens de bestemmingsplan wijziging en de overige vergunningen aanvragen. Ook de communicatie met omwonenden en geïnteresseerden is in principe een actie van de ontwikkelaars, al zal de gemeente blijven aandringen op goede communicatie van hun kant.

Wat hebben we gedaan?

Samen met de ontwikkelaars wordt gewerkt aan de planontwikkeling. De ontwikkelaars hebben daarvoor onder andere een bijeenkomst met de omwonenden georganiseerd.

Wie zijn daarbij betrokken?

Initiatiefnemers, omwonenden, betrokkenen.

► Plein Lindelaan

Wat willen we bereiken?

Realiseren van een duurzame inrichting van het plein Lindelaan te Loosdrecht.

Wat hebben we bereikt?

Vanwege uitstel van de nieuwbouw van de scholen en andere prioriteiten is pas eind 2019 gestart met de haalbaarheidsonderzoeken.

Wat gaan we doen?

We willen de locatie Plein Lindelaan in samenhang met andere maatschappelijke locaties in Loosdrecht bezien. Met name waar we het beste de maatschappelijke voorzieningen onder kunnen brengen willen we in een breder verband onderzoeken. Onder andere de vrijkomende scholen de Terpstraschool en de Lindschool betrekken we hierbij.

Dit zijn onderzoeken op de haalbaarheid vanuit stedenbouwkundig en financieel oogpunt. We pakken dit in de loop van 2020 op, zodat we een voorstel kunnen maken voor alle locaties voordat de scholen vrijkomen.

Wat hebben we gedaan?

We zijn gestart met de onderzoeken. Gezien de vertraging op de nieuwbouw van de scholen is er meer tijd beschikbaar gekomen voor deze onderzoeken.

Wie zijn daarbij betrokken?

Het haalbaarheidsonderzoek is in eerste instantie intern. In een later stadium wordt het besproken met initiatiefnemer, omwonenden en betrokkenen.

► Visie Polder Kortenhoef

Wat willen we bereiken?

In de polder Kortenhoef is een viertal initiatieven:

- Plan Groenewoud (Afvalzorg)
- Zuidsingel fase 8 (v.o.f. Jacobswoud / gemeente)
- Programma Groen (provincie)
- Emmaweg (VLEK)

De gemeente Wijdemereren heeft een visie over het gebied laten opstellen. De visie betreft een onderzoek naar de samenhang van de diverse toekomstige planologische ontwikkelingen om inzicht te verkrijgen hoe de plannen bij elkaar passen. Daarbij komen de landschappelijke- en stedenbouwkundige mogelijkheden aan de orde. Er is ook uitgewerkt wat daarbij de consequentie is voor de verkeer(s)intensiteit.

Wat hebben we bereikt?

- De vier plannen geven in combinatie met elkaar een verbetering van het gebied. Het is een kans om in de polder aan een aantal opgaven invulling te geven.
- In de visie worden de landschappelijke en stedenbouwkundige mogelijkheden uiteengezet en de verschillende plannen worden in hun onderlinge samenhang bekeken. Er is sprake van natuurontwikkeling, invulling van de woningbouwopgave en het wegnemen van verrommeling aan de Emmaweg. Bovendien wordt de voormalige vuilnisbelt in de polder gesaneerd met de realisatie van de woningbouw van plan Groenewoud.
- Plan Groenewoud is in een vergevorderd stadium. Er is inmiddels een ontwerpbestemmingsplan opgesteld. Het ontwerpbestemmingsplan is nog niet ter visie gelegd, vanwege de samenhang met de visie polder Kortenhoef en een nader onderzoek naar de inbreng van de benodigde grond voor plan Groenewoud door Natuurmonumenten.
- Het initiatief van de provincie (zie 4) betreft natuurontwikkeling. De bestuurlijke borging daarvan is inmiddels vastgelegd in het op 6 december 2017 gesloten gebiedsakkoord. Om de voortgang van de projecten uit het gebiedsakkoord (de

natuuropgave) te bewaken en uit te voeren is er een regiegroep opgericht. Daaraan neemt Wijdemereren deel. Deze regiegroep bewaakt onder meer de voortgang van de natuurdoelstelling in de polder Kortenhoef.

- In de visie van 22 juni 2016 was het uitgangspunt bij het plan voor de Emmaweg dat de ruimte-voor-ruimte regeling toegepast wordt voor de invulling van de kavels. Intussen is de strikte ruimte-voor-ruimte regel verlaten. Nieuw uitgangspunt is een nieuwe kleinschalige ruimtelijke ontwikkeling voor de aanpak van de verrommeling aan de Emmaweg. Met de initiatiefnemers is afgesproken dat rond de zomer van 2019 een plan wordt ingediend dat invulling geeft aan dit uitgangspunt.
- Het plan voor Zuidsingel fase 8 betreft een pilot in het kader van de omgevingswet. Het plan doorloopt de nieuwe participatieprocedure, waarbij het plan tot stand komt met input van de omgeving. Het is de bedoeling om er geen concreet plan voor neer te leggen, maar om het (stedenbouwkundig) plan eerst aan belangstellenden, belanghebbenden en ketenpartners van de toekomstige woningbouwlocatie voor te leggen. Uitgangspunt daarbij is wel dat er een plan komt voor woningbouw.
- Er is een verkeersonderzoek gedaan. Het onderzoek is bedoeld om inzichtelijk te krijgen wat de ruimte is als het gaat om extra verkeersbewegingen. Vanuit dit gegeven kunnen de ruimtelijke initiatieven verder uitgewerkt worden.

Wat gaan we doen?

We gaan in gesprek met inwoners, initiatiefnemers en met de provincie. De visie Polder Kortenhoef kan gebruikt worden als startdocument voor het overleg met de provincie en initiatiefnemers over de toekomstige invulling van de polder. Nieuwe ontwikkelingen buiten Bestaand Stedelijk Gebied (BSG) moeten voorgelegd worden aan de provincie. Zonder instemming van de provincie zijn dergelijke ontwikkelingen niet mogelijk. Gesprekken met de provincie zijn in de verkennende fase.

Het plan wordt in het kader van de participatie nog voorgelegd aan de betrokken inwoners.

De verkeersintensiteit op de Emmaweg is een belangrijk thema in dit plan. Op basis van het uitgevoerde onderzoek worden vervolgstappen gezet.

Wat hebben we gedaan?

De afzonderlijke plannen worden door de initiatiefnemers in het kader van de participatie nog voorgelegd aan de betrokken inwoners.

De visie is een onderzoek naar de samenhang van de diverse toekomstige planologische ontwikkelingen en om inzicht te verkrijgen hoe de plannen op elkaar

passen. De visie is niet bedoeld als toetsingskader. Het gaat hier dus niet om een nieuw ruimtelijk planologisch kader.

De plannen worden getoetst op het moment dat ze worden ingediend. Bij de uitwerking van de afzonderlijke plannen komt de gelegenheid om te reageren

De afzonderlijke plannen worden door de initiatiefnemers in het kader van de participatie nog voorgelegd aan de betrokken inwoners.

Er is akkoord van de regio als het gaat om de afstemming van het aantal woningen van plan Groenwoud en plan Zuidsingel fase 8.

Gesprekken met de provincie over uitwerking van plan Groenewoud, ontwikkeling natuur (NNN) en plan VLEK zijn gaande.

Het onderzoek naar de verkeersafwikkeling is nagenoeg gereed. Dat betreft naast de omgeving Emmaweg ook een onderzoek naar de situatie bij de Smidsbrug.

Wie zijn daarbij betrokken?

Inwoners, omwonenden, belanghebbenden, provincie, Afvalzorg en Natuurmonumenten.

► **Nederhorst Noord**

Wat willen we bereiken?

Realiseren van nieuwe woningen in een beperkte uitbreidingslocatie ten noorden van de kern Nederhorst den Berg

Wat hebben we bereikt?

Zoals bekend, valt het beoogde uitbreidingsgebied onder de Natuurbeschermingswet. Er is met de eigenaar en provincie overleg geweest over de mogelijkheden om bouwen en natuurontwikkeling te combineren. Dit heeft nog niet tot een definitief resultaat geleid.

Wat gaan we doen?

Onderzoek naar de haalbaarheid van en randvoorwaarden voor woningbouw op deze locatie. Conform het bestuursakkoord streven we daarbij voor nieuwbouw naar 35% sociale huur, 30% koop tot 220.000 euro, 20% middel/dure koop- en/of huur en 15% vrije sector.

Wie zijn daarbij betrokken?

Provincie Noord-Holland + ontwikkelaar

► **Rondweg bedrijventerrein de Slenk**

Wat willen we bereiken?

Op bedrijventerrein De Slenk is al langer behoefte aan een goede ontsluiting van het terrein. De Traggans is nu een doodlopende weg. Daardoor is de verkeersafwikkeling problematisch. Vrachtwagens moeten achteruit het bedrijventerrein af, of moeten keren op de Traggans zelf. Het initiatief voor een rondweg was eerder opgenomen in de stedenbouwkundige visie voor De Slenk die in 2009 is opgesteld. In 2011 is er in het bestemmingsplan buitengebied Ankeveen een plan gemaakt voor een rondweg rondom bedrijventerrein de Slenk. Perceel Cannenburgerweg 75 was onderdeel van die projecteerde rondweg. Dat plan is destijds niet doorgegaan.

Wat hebben we bereikt?

Het plan is nog steeds actueel, echter tijdelijk on hold gezet. In verband met de PAS-problematiek heeft de initiatiefnemer besloten af te wachten tot hierover meer duidelijkheid is.

Wat gaan we doen?

Er is een nieuw particulier initiatief ingediend voor het perceel aan de Cannenburgerweg 75. Dat beoogt een passende afronding van het bedrijventerrein. Onderdeel van dat plan is een deel van de rondweg. Dit geeft nu opnieuw de mogelijkheid om tot een rondweg te komen. Tegelijkertijd wordt een proces opgestart om meer integraal naar de opties tot revitalisering van deze werklocatie te kijken. (zie ook programma Economische ontwikkeling, onderwerp: bedrijventerreinen)

Wat hebben we gedaan?

Er zijn voorbereidende gesprekken geweest met initiatiefnemer. Daarnaast is er gestart met opstellen van een toekomstvisie bedrijventerreinen, waarin de rondweg ook een plek zal krijgen

Wie zijn daarbij betrokken?

Provincie Noord-Holland.

► De Porseleinhaven Loosdrecht

Wat willen we bereiken?

Het realiseren van een kleinschalig centrum met woningen in Oud-Loosdrecht

Wat hebben we bereikt?

Het eerste deel van het centrum bestaande uit samen 7 appartementen, 12 pakhuisen en 12 commerciële ruimten is in aanbouw.

Wat gaan we doen?

Tot nu toe zijn de passantenhaven, het dorpsplein (Grootzeil) en de pier gerealiseerd. In 2016 is een ontwikkelovereenkomst gesloten met de projectontwikkelaar. De vergunning voor het eerste deelplan is in 2018 onherroepelijk geworden en voor het vierde deelplan (nu: tweede fase) wordt deze in 2018 verstrekt en zal deze in 2019 bruikbaar worden. De verkoop van de woningen en commerciële ruimten in deze twee deelplannen is gestart. Naar verwachting starten we nog in 2018 met de bouw van deze deelplannen. Deze bouw loopt in 2019 door en wordt naar verwachting eerste helft 2020 opgeleverd. In 2019 wordt ook gestart met de deelplannen aan de andere zijde van de haven. Bij de oplevering van de woningen en commerciële ruimten dient ook de openbare ruimte ingericht te worden. Dit ligt bij de gemeente.

In 2018 is de woning op perceel 2, een vrij kavel aan de Spinaker, gebouwd. Deze woning heeft de gemeente gebouwd voor een voormalige bewoner van het plangebied. Hiermee is aan deze contractuele verplichting voldaan. Nog lopende contractuele zaken zijn de ligplaats voor de woonark en de bouw van de woning op perceel 5, door de bewoner zelf. Naar verwachting lopen deze zaken nog in 2019 door.

Wat hebben we gedaan?

Het eerste deelplan is volgens planning in uitvoering genomen en wordt in het eerste kwartaal 2020 opgeleverd. De commerciële ruimte onder de appartementen in dit deelplan is in december verkocht: hier komt een horecagelegenheid. Een mooie functie die een levendig centrum kan helpen creëren.

Het vierde deelplan is vanwege de trage verkoop later in uitvoering gegaan, maar ook hier is mee gestart. De oplevering is gepland voor de tweede helft 2020.

Om een lang conflict over het voldoen aan de contractuele verplichtingen met de voormalige bewoner te beëindigen is externe bemiddeling ingezet. Naar verwachting komt er in het eerste halfjaar van 2020 een voorstel.

Wie zijn daarbij betrokken?

Projectontwikkelaar

► Grondzaken

Wat willen we bereiken?

Het streven is om alle gronden die geen strategisch grondbezit zijn en geen structurele groenfunctie hebben uit te geven. De gemeente streeft er naar dat geen grond wordt gebruikt zonder dat daarvoor een regeling is getroffen.

Wat hebben we bereikt?

Eind 2019 is het laatste besluit over het project snippergroen genomen. Er volgen nog afrondende werkzaamheden in het eerste kwartaal van 2020. Verder is in december 2019 een besluit genomen door het college over de hangende toezeggingen met betrekking tot vergoeding voor de projectprijs en eventuele herbeoordeling van enkele dossiers. De werkzaamheden hiervoor vinden plaats in 2020.

Wat gaan we doen?

Als privaatrechtelijke grondeigenaar geeft de gemeente grond uit, bijvoorbeeld door koop, huur en pacht. De contracten hiertoe worden gesloten en beheerd. De gemeente bezwaart ook gronden, bijvoorbeeld door vis- en jachtrechten uit te geven en opstalrechten te vestigen.

Wat hebben we gedaan?

In 2019 zijn er veel gronden door de gemeente uitgegeven. In 2019 zijn er 17 huurovereenkomsten gesloten en 23 percelen grond verkocht. Meerdere verhuur- en verkoopdossiers bevinden zich in een laatste fase van het proces en worden in 2020 afgerond. Doordat er voor een tweetal geplande overdrachten in 2019 niet tot overeenstemming kon worden gekomen over de voorwaarden, zijn de geplande opbrengsten flink achtergebleven. Het ligt in de lijn der verwachting dat deze verkopen in 2020 wel gerealiseerd worden.

Wie zijn daarbij betrokken?

Iedereen die grond wil kopen in eigendom van de gemeente.

► **Metropoolregio Amsterdam Platform Ruimtelijke Ordening (MRA PRO)**

Wat willen we bereiken?

De gemeenten in Gooi en Vechtstreek zijn steeds meer verweven met een grotere regio; de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Recreatie en toerisme, de arbeidsmarkt, de woningmarkt maar ook dagelijks woon-werkverkeer spelen zich steeds meer af op het schaalniveau van de MRA.

Gooi en Vechtstreek is een gevarieerde en centraal gelegen woon-werkomgeving met aantrekkingskracht op hoogwaardige bedrijven, ondernemers en getalenteerde werknemers uit binnen en buitenland. Amsterdam en de metropoolregio hebben elkaar nodig voor een sterke internationale concurrentiepositie, die de regio een duurzame welvaart biedt.

Wat hebben we bereikt?

Er is verder gewerkt aan de afstemming op gebied van wonen, economie, mobiliteit en duurzaamheid. Inbreng vanuit de gemeenten in Gooi en Vechtstreek is afgestemd in de regionale overleggen. Via een stoplichtkalender rapporteert de MRA over de voortgang van de activiteiten.

Wat gaan we doen?

Met de regio voortzetten van de samenwerking op metropoolniveau met betrekking tot de thema's ruimtelijke ontwikkeling, wonen, economie, klimaatbestendigheid en verkeer en vervoer via de projecten die zijn opgenomen in de MRA Actie-Agenda 2016-2020. Voor de regio Gooi en Vechtstreek zijn de belangrijke punten:

- de recreatief –toeristische kwaliteiten;
- het aantrekkelijke woonmilieu;
- de grote diversiteit aan landschappen;
- de creatieve sector;
- de strategische ligging;
- de goede bereikbaarheid.

In de MRA Actie-agenda zijn thematisch acties benoemd en is aangegeven welke partijen bij deze acties betrokken zijn.

Wat hebben we gedaan?

Er is uitvoering gegeven aan de MRA actie-agenda. De Regio Gooi en Vechtstreek vertegenwoordigt de gemeente Wijdemereren daarbij. De MRA rapporteert via een stoplichtkalender over de resultaten en voortgang van de tientallen projecten uit de MRA-agenda.

In 2019 is verder de MRA samenwerking geëvalueerd en daarover is een rapport uitgebracht. Over de wijzigingen die daaruit voortvloeien voor de samenwerking wordt nog gesproken. Ook is in 2019 een MRA-agenda 2.0 opgesteld, omdat de oude agenda afliep. Input hiervoor is gegeven via de Regio Gooi en Vechtstreek.

Wie zijn daarbij betrokken?

Vertegenwoordiging bij de MRA verloopt via de Regio Gooi en Vechtstreek.

► **Wet Geluidhinder B-lijst**

Wat willen we bereiken?

De geluidhinder beperken bij bestaande situaties als bedoeld in artikel 89 van de Wet geluidhinder. Toen in de jaren 1980 de Wet geluidhinder van kracht werd, is voor situaties die op dat moment al een te hoge geluidbelasting ondervonden in de wet een saneringsplicht opgenomen. De nog te saneren woningen in Wijdemereren staan op de zogenaamde B-lijst.

Wat hebben we bereikt?

Voor drie projecten is voorbereidingssubsidie ontvangen om de geluidhinder door wegverkeerslawaai te beperken bij woningen die bij de invoering van de wet Geluidhinder al boven de norm zaten. Dit betreft de volgende projecten:

- Noordereinde 's-Graveland
- Zuidereinde 's-Graveland
- Rest Wijdemereren

Wat gaan we doen?

Met de in 2018 verkregen subsidie in 2019 een saneringsprogramma opstellen en uitvoeringssubsidie aanvragen voor drie projecten:

- Geluidsanering Noordereinde te 's-Graveland (130 woningen);

- Geluidsanering Zuidereinde te 's-Graveland (87 woningen);
- Geluidsanering rest Wijdemeren (86 woningen). De sanering kan bestaan uit maatregelen aan de bron, in de overdracht of aan de woning. Bij maatregelen aan de woning wordt onderzocht of een combinatie met warmte-isolatie haalbaar is.

Wat hebben we gedaan?

Als nader onderzoek zijn er verkeerstellingen uitgevoerd. Op basis daarvan is de geluidsbelasting berekend en is de B-lijst gesaneerd. Voor het project tussen de rotondes in Loosdrecht is een vervroegde projectstart aangevraagd en wordt in ieder geval geluidreducerend asfalt toegepast. De aanvraag voor de uitvoeringssubsidie is in voorbereiding.

Wie zijn daarbij betrokken?

Aanwonenden van de betreffende weggedeeltes, ministerie van I en W.

► Verkeer en Vervoer

Wat willen we bereiken?

We willen een goede en vlotte ontsluiting en aansluiting van onze kernen, met waar mogelijk het verbeteren van de bereikbaarheid. Dit betreft vooral ook het openbaar vervoer en het in regionaal verband bevorderen van meer fiets- en wandelroutes. Veiligheid en doorstroming voor alle verkeersgebruikers staat centraal.

Wat hebben we bereikt?

- De belangen van Wijdemeren zijn met de gezamenlijke regionale zienswijze over nieuwe openbaarvervoerconcessie ingebracht bij de provincie Noord-Holland.
- Voor de doorfietsroutes is na vaststelling van de tracés een intentieovereenkomst gesloten met de regiogemeentes en de provincie Noord-Holland waarin staat dat iedere deelnemer zich inspant de vastgestelde route op haar grondgebied te optimaliseren.
- Verkeerstellingen zijn uitgevoerd en op de gemeentepagina gepubliceerd

Wat gaan we doen?

- Bij infrastructurele projecten wordt de (verbeterde) verkeers- en vervoersafwikkeling nadrukkelijk integraal afgewogen, waarbij waar mogelijk de CROW normering als leidraad wordt gehanteerd.

- De mogelijkheden en consequenties worden beoordeeld om het nachtelijk vrachtverkeer op doorgaande binnenstedelijke wegen te beperken, met uitzondering van bestemmingsverkeer. In eerste instantie worden het Noordereinde en Zuidereinde hierop bezien.
- Nadrukkelijk wordt meegedacht en Wijdemeerse inbreng geleverd in de ontwikkelingen mobiliteitsconcessie op regionaal en provinciaal niveau.
- Specifiek met betrekking tot de verkeers- en parkeerdruk bij strandje de Zuwe wordt naar structurele mogelijkheden gezocht om deze overlast te beperken.

Wat hebben we gedaan?

- De gemeente Wijdemeren heeft actief geparticipeerd in de regio via het portefeuillehoudersoverleg fysiek domein en de ambtelijke werkgroep mobiliteit op de dossiers openbaar vervoer, doorfietspaden, mobiliteitsplannen en Gooicorridor.
- Met de provincie Noord-Holland is ambtelijk overleg voor uitwerking van verkeersmaatregelen bij de Zuwe.
- De gemeente Wijdemeren heeft zowel bestuurlijk als ambtelijk actief geparticipeerd in het overleg over de ontwikkelingen van het Utrechtse deel van de N201.
- Gestart is met het opstellen van het Mobiliteitsplan Wijdemeren 2045 in samenwerking met een extern bureau om te komen tot een meer integrale planvorming op het terrein van verkeer en vervoer.
- Met de politie en brandweer wordt regulier overleg gevoerd op bestuurlijk niveau.

Wie zijn daarbij betrokken?

Provincie Noord-Holland, regiogemeentes en de Regio Gooi & Vechtstreek, Provincie Utrecht.

► Toezicht en Handhaving

Wat willen we bereiken?

- Adequate naleving van de regels op het gebied van bouw- en woningtoezicht en de bestemmingsplanregels en aanverwante wetgeving binnen het Omgevingsrecht.
- Voorkomen van en handhaven op illegale bouw en strijdig gebruik, waaronder het tegengaan van onrechtmatige bewoning van (recreatie)objecten.

- Binnen de kaders die door de gemeenteraad in december 2017 zijn vastgesteld in het VTH-beleid omgevingsrecht 2018-2021, uitvoering geven aan de wettelijke taken en daarvoor prioriteiten vaststellen.
- Monitoren van de behaalde resultaten, het naleefgedrag en de actuele ontwikkelingen zoals afgesproken met de provincie in het kader van de Wet revitalisering generiek toezicht (IBT).
- Controleren tijdens de bouw en vaststellen of dat in overeenstemming met verleende vergunningen wordt uitgevoerd. Handhavend optreden indien van die vergunning wordt afgeweken.
- Signaleren van gerealiseerde bouwwerken in de vergunning vrije ruimte. Het gebruik en ondersteuning van recente luchtfoto's is daarbij van essentieel belang. Daarbij wordt ook tenminste tweemaal per jaar gevlogen om van bepaalde locaties de feitelijke situatie vast te leggen, om zo afwijkingen ten opzichte van eerdere luchtfoto's te kunnen vaststellen.
- Actieve inzet van toezicht op de veiligheid van bouwwerken in het algemeen en de brandveiligheid in de zorg (provinciaal speerpunt 2019-2020), bij scholen en kinderopvang in het bijzonder.
- In het kader van de big-8 cyclus monitoren wij de behaalde resultaten, het naleefgedrag en de actuele ontwikkelingen en leggen dat mede ten behoeve van het horizontaal toezicht vast in VTH jaarverslag 2019.
- Expliciete aandacht is er voor de door de provincie op grond van het interbestuurlijk toezicht (IBT) als speerpunt opgenomen taken op het gebied van:
 - Brandveiligheid in woonzorgcentra (doorlopend in 2019-2020)
 - Zwembaden (met name de rvs-verbindingen- en ophangsystemen).
 - Permanente bewoning recreatiewoningen
 - Brandveiligheid gevels hoogbouw.

Wat hebben we bereikt?

De gemeenteraad heeft op 19 december 2017 het VTH-beleid omgevingsrecht 2018-2021 vastgesteld.

Bij brief van 4 mei 2018 heeft het college het op 1 mei 2018 vastgestelde VTH-uitvoeringsprogramma omgevingsrecht 2018-2019 aan de gemeenteraad bekend gemaakt.

Het jaarverslag 2018, met daarbij ook het jaarverslag van de OFGV, is eveneens bekend gemaakt aan de gemeenteraad.

Wat hebben we gedaan?

De werkzaamheden van het team Vergunningen, Toezicht & Handhaving worden in overeenstemming met het beleid en het uitvoeringsprogramma uitgevoerd. De resultaten daarvan zoals de uitgevoerde (aantallen) controles worden uitvoerig beschreven in het jaarverslag 2019. De daarvoor noodzakelijke gegevens (ook van de OFGV en regionale brandweerorganisatie) worden in het eerste kwartaal van 2020 verzameld. Het jaarverslag wordt na vaststelling door het college met een raadsinformatiebrief kenbaar gemaakt aan de gemeenteraad.

De OFGV heeft het toezicht en de handhaving voor wat betreft milieu uitgevoerd. Het jaarverslag van de OFGV wordt in het eerste kwartaal van 2019 geleverd. Uitvoering heeft plaatsgevonden op basis van het jaarprogramma. In 2019 is de gemeenschappelijke regeling van de OFGV gewijzigd, waardoor niet meer wordt gewerkt met aparte dienstverleningsovereenkomsten.

Wie zijn daarbij betrokken?

Waternet, OFGV, Natuurmonumenten, GAD, RMN, brandweer, Belastingdienst, deurwaarders, UWV (sociale recherche) en de politie. In regionaal verband is structureel overleg met alle gemeenten in Flevoland en de Gooi en Vechtstreek.

Wat heeft het gekost?

Programma 7	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Afwijking (*)
Lasten	6.554.536	7.470.061	9.097.677	1.627.616
Baten	-5.432.273	-6.507.117	-7.270.665	-763.548
Saldo vóór bestemming	1.122.263	962.944	1.827.012	864.068
Mutaties reserves	179.102	-62.100	-46.205	15.895
Saldo na bestemming	1.301.365	900.844	1.780.807	879.963

Zie voor een overzicht per product en een analyse van de verschillen tussen de begroting en de realisatie de financiële rekening vanaf pag. 134.

Beleidsindicatoren

Met de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording van 5 maart 2016 zijn gemeenten voortaan gehouden om de maatschappelijke effecten die met de verschillende programma's worden beoogd, toe te lichten aan de hand van beleidsindicatoren. Omdat het wenselijk is de resultaten van gemeenten te kunnen vergelijken zijn conform de ministeriele regeling een aantal beleidsindicatoren verplicht gesteld. Deze beleidsindicatoren zijn in onderstaand overzicht opgenomen. Via de website ['waar staat je gemeente'](#) zijn de gegevens te raadplegen. Via deze website is ook meer achtergrond informatie aanwezig over de gekozen beleidsindicatoren en de bronnen. Voor de beleidsindicatoren van het taakveld 'bestuur en ondersteuning' beschikt de gemeente zelf over informatie.

#	Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Indicator	Jaar
1	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	6,0	2019
2	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	5,8	2018
3	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 513	2018
4a	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	17,7%	2019
4b	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Totale kosten inhuur externen	€ 2.039.000	2019
5	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	15,2%	2018
6	1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	45	2019
7	1. Veiligheid	Harde kern jongeren	Aantal per 10.000 inwoners	Niet bekend	
8	1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	Niet bekend	
9	1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,3	2018
10	1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2,7	2018
11	1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2,7	2018
12	2. Verkeer en vervoer	Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	% van alle ongevallen in Wijdmeren	20%	2018
13	2. Verkeer en vervoer	Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	% van alle ongevallen in Wijdmeren	4%	2018
14	3. Economie	Functiemenging	%	45,2%	2019
15	3. Economie	Bruto Gemeentelijk Product	Verhouding tussen verwacht en gemeten product		
16	3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 64 jaar	188,1	2019
17	4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	0	2018
18	4. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	27	2018
19	4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,5%	2018
20	5. Sport, cultuur en recreatie	Niet sporters	% (meest recente gegeven is 2016)	46,4%	2016
21	6. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	603,4	2019
22	6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	0%	2018
23	6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	3%	2018

#	Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Indicator	Jaar
24	6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van	67,6%	2018
25	6. Sociaal domein	Achterstandsleerlingen	% 4 t/m 12 jarigen (bron: NJI)	3,34%	2018
26	6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen (bron: NJI)	1,04%	2018
27	6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners	15,5	6/2019
28	6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	97,4	6/2018
29	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	7,4%	6/2019
30	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,5%	6/2019
31	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,3%	6/2018
32	6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 1.000 inwoners	42	6/2019
33	7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	170	2017
34	7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	8,5%	2018
35	8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	384	2019
36	8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	8,4	2017
37	8. Vhrosv	Demografische druk	%	64,3%	2019
38	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	936	2019
39	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	1010	2019

3. Verantwoording van de paragrafen

§1. Lokale heffingen

Inleiding

Sinds 2016 wordt de uitvoering van de WOZ en gemeentelijke belastingen uitgevoerd door de "Belastingsamenwerking Stichtse Vecht, Weesp, Wijdemereren" (BSWW) Dit is een bedrijfsvoeringsorganisatie binnen de wet gemeenschappelijke regelingen. Om diverse redenen hebben de colleges van de 3 deelnemende gemeenten besloten om de samenwerking met ingang van 1-1-2020 te staken en ieder afzonderlijk een keuze te maken voor de voortzetting van de belastingtaken. De gemeente Wijdemereren heeft de keuze gemaakt om de belastingtaken onder te brengen bij de gemeente Hilversum onder de naam Gastheerschap belastingen Hilversum. In 2019 zijn de belastingtaken nog uitgevoerd door de BSWW. De BSWW heeft in 2019 voor de 3 deelnemende gemeenten de heffing, inning en invordering van alle belastingen verzorgt. Voor Wijdemereren is tot en met april tevens zorggedragen voor inning en invordering van de leges volgend uit verstrekte omgevingsvergunningen. De heffing, inning en invordering van de leges volgend uit lijkbezorging en burgerzaken en de leges omgevingsvergunningen (vanaf mei) zijn volledig door de gemeente uitgevoerd. In deze paragraaf een overzicht van de belastingen en leges, die zijn opgelegd aan burgers, ondernemingen, organisaties en toeristen.

Beleidskader

Gemeentelijke heffingen kunnen worden onderscheiden in ongebonden heffingen en heffingen die gebonden zijn aan bepaalde leveringen en diensten van de gemeente. Ongebonden heffingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. Dit zijn onroerendezaakbelastingen (OZB), roerende-ruimtebelastingen (RRB), hondenbelasting, toeristenbelasting en de forensenbelasting. Kenmerkend voor de gebonden heffingen is dat de geraamde opbrengsten niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten van de leveringen en diensten. In onze gemeente gaat het om afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges en lijkbezorgingsrechten.

Tarievenbeleid

De ongebonden heffingen zijn voor 2019, m.u.v. de tarieven voor de OZB-woningen, in het algemeen met 2,4% verhoogd om de gevolgen van de inflatie op te vangen. De tarieven voor de OZB woningen zijn t.o.v. 2018 gedaald van 0,1284 % tot 0,1220%. Deze afname met 5% is toegepast om de stijging van onroerendezaakbelasting op het niveau van 2,4% te houden. Bij de gebonden heffingen streven we naar volledige kostendekking. Voor de resterende looptijd van het gemeentelijk rioleringsplan die loopt tot 2021 is het tarief rioolheffing bepaald op 270,00. Op het tarief van de afvalstoffenheffing voor zowel één- alsook meerpersoonshuishoudens is een eenmalige korting toegepast van resp. € 21,41 en € 15,45 (2018: resp. € 18,12 en € 13,20). Deze korting is het gevolg van de middelen die zijn terugbetaald door de afvalverwerker.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de ontwikkeling van de tarieven in de afgelopen jaren en de tarieven 2019.

Heffing	Tariefsontwikkeling in % ten opzichte van het voorgaande jaar				Tarief 2019
	2016	2017	2018	2019	
OZB / RRB woningen	1,00	-/- 0,60	-/- 6,70	-/- 5,00	0,1220%
Toeristenbelasting	1,00	1,00	1,50	2,40	€ 1,21
Forensenbelasting	1,00	1,00	1,50	2,40	(1) € 271,00
Hondenbelasting	1,00	1,00	1,50	2,40	(2) € 79,50
Afvalstoffenheffing	2,00	-/- 12,20	12,73	1,17	(3) € 270,84
Rioolheffing	6.40	-/- 4,40	-/- 0,78	-/- 5,48	(4) € 270,00
Lijkbezorgingsrechten	Afwijkend	1,00	1,50	2,40	(5) Diversen
Leges	1,0	1,00	1,50	2,40	Diversen
Waarvan inflatiecorrectie	1,00	1,00	1,50	2,40	

Ad.1 Betreft WOZ waarde kleiner dan € 150.000.

Ad.2 Betreft het tarief voor de eerste hond.

Ad.3 Betreft het tarief voor meerpersoonshuishoudens. Op dit tarief is in 2019 een éénmalige korting toegepast van resp. € 21,41 voor meerpersoonshuishoudens en € 15,45 voor éénpersoonshuishoudens. In 2018 bedroeg deze korting nog resp. € 18,12 en 13,20.

Ad.4 Betreft eigenaren aangesloten op riool.

Ad.5 Sinds 2016 is een nieuwe structuur voor de tarieven van kracht.

Ontwikkeling in gemeentelijke belastingen

Opbrengsten

De opbrengsten van de verschillende heffingen in de tabel zijn ook voor die bedragen in de jaarrekening opgenomen, daarin zijn ook verrekeningen over voorgaande jaren zijn opgenomen. Het is dus niet de zuivere opbrengst van het belastingjaar 2019.

De aanslagen voor de toeristen- en de forensenbelasting worden voor een belangrijk deel in het jaar volgend op het betreffende belastingjaar opgelegd. In deze rekening is voor de opbrengsten 2019 uitgegaan van een raming die is gebaseerd op de realisatie 2018.

De legesopbrengsten zijn € 215.000 hoger dan oorspronkelijk en € 100.000 hoger dan de raming na begrotingswijzigingen. Daarentegen is er een duidelijke afname t.o.v. het topjaar 2018, totaal bijna € 300.000. De meeropbrengst na begrotingswijzigingen heeft, evenals in voorgaande jaren, voornamelijk betrekking op de leges omgevingsvergunningen. Hoewel niet zo overweldigend als in 2018 zijn ook in 2019 de, toen nog positieve economische stemming en de extreem lage rente, oorzaak van vele extra bouwaanvragen.

Omschrijving	Opbrengst 2018	Raming 2019 oorspronkelijk	Raming 2019 na wijziging	Opbrengst 2019
Onroerendezaakbelasting	6.084.000	6.421.000	6.375.000	6.338.300
Roerende zaakbelasting	60.700	64.000	64.000	61.700
Toeristenbelasting	290.400	295.000	295.000	285.500
Forensenbelasting	408.400	426.000	426.000	407.900
Hondenbelasting	119.000	125.000	115.000	115.200
Afvalstoffenheffing	2.666.400	2.561.000	2.561.000	2.542.400
Rioolheffing	3.560.300	3.337.000	3.337.000	3.431.300
Lijkbezorging	369.200	340.000	340.000	354.100
Leges	1.428.600	915.000	1.030.000	1.130.200
Totaal	14.987.000	14.484.000	14.543.000	14.666.600

Kwijtschelding van belastingen

Kwijtschelding wordt verleend voor de hondenbelasting en de afvalstoffenheffing. Het kwijtscheldingsbeleid is niet gewijzigd. Wijdemeren hanteert de maximale kwijtscheldingsnorm, wat betekent dat 100% van de bijstandsnorm tot de kosten van bestaan worden gerekend. In 2019 voert de BSWW nog het kwijtscheldingsbeleid voor de gemeente uit. In 2019 bedroeg het totaalbedrag aan verleende kwijtschelding € 64.700. In 2018 was dit nog € 80.500 en in 2017 € 69.100.

§2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Informatie over het weerstandsvermogen is van belang om te weten of en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Deze tegenvallers kunnen incidenteel en structureel van aard zijn, maar hebben altijd invloed op de financiële positie van de gemeente.

De omvang van het weerstandsvermogen is afhankelijk van de financiële risico's die de gemeente loopt en de kans dat de risico's daadwerkelijk effectief worden.

De mate van flexibiliteit van de gemeentebegroting speelt een belangrijke rol bij de bepaling van het weerstandvermogen: hoe snel kunnen tegenvallers worden opgevangen door ombuigingen van bestaand beleid al dan niet in combinatie met belastingverhogingen. Ook de omvang van de vrij aanwendbare reserves is daarbij van belang. Vanuit het provinciaal toezicht zijn geen directe normen voor het weerstandsvermogen aangegeven.

COVID-19

“Het COVID-19 (corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting veel beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.”

Weerstandscapaciteit

Met de beschikbare weerstandscapaciteit bedoelen we de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten te dekken.

Onder benodigde weerstandscapaciteit verstaan we alle risico's waarvoor nog geen maatregelen zijn getroffen, die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Tot het treffen van dergelijke maatregelen behoren onder andere het instellen van voorzieningen, het afdekken van risicogebieden met verzekeringen dan wel andere risico beperkende acties.

Risico's en reserves zijn continu aan verandering onderhevig, het weerstandsvermogen is dan ook een momentopname.

Berekening Risicobedrag (kans-effect)

De gewenste weerstandscapaciteit is bepaald conform de Nota risicomanagement 2019, die op 19 september 2019 door de raad is vastgesteld. Hierbij is gebruik gemaakt van kans-klassen. Op grond van de kansen van optreden zijn de risico's bepaald tussen de 20% en 60%. Risico's waarbij de kans van optreden groter is dan 60% zijn uit voorzichtigheid volledig voorzien. Bij de waardering van grondexploitaties worden de risico's waarbij de kans van optreden groter is dan 60% uit voorzichtigheid volledig meegenomen in de waardering van de grondexploitaties en in de risicoanalyse niet verder meegenomen.

Berekening weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente kan beschikken om niet begrote kosten op te vangen. De weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende componenten:

- Algemene reserve
- Onvoorzien
- Stille reserves uit voor verkoop beschikbaar zijnde activa

Algemene reserve

De algemene reserve bedroeg op 31 december 2019 € 5.004.307 (2018 € 7.485.594). T.o.v. de situatie per 1-1-2019 is een bedrag van € 136.425 toegevoegd na de resultaatbestemming 2018. Het overschot van de het budget van de rekenkamer is conform raadsbesluit toegevoegd aan de algemene reserve, dit is een bedrag van € 10.848. Daar staan tegenover een aantal onttrekkingen: Het betreft fase 2 van de financiering van het Gebiedsakkoord een bedrag van € 1.275.000.

Verder is bij het Bestuursakkoord afgesproken dat in 2019 t.b.v. de organisatieontwikkeling nog eens € 653.000 aan de algemene reserve wordt onttrokken. Verder zijn de lasten van het meerjarig veiligheidsplan ad € 31.310, het restant van het voor het gastheerschap belasting beschikbaar gestelde budget van totaal € 357.400 en het restant van het organisatieontwikkelingsbudget van € 211.800 t.l.v. de algemene reserve gebracht, alsmede de hogere storting in de reserve rationeel wegbeheer. Aan het saldo per 31-12-2019 is (nog) niet onttrokken het na resultaatbestemming ten laste van de algemene reserve te brengen deel van het nadelig saldo over het boekjaar 2019.

Onvoorzien

De post onvoorzien is een incidenteel budget dat dient als dekking van optredende risico's. In de begroting is hiervoor in de verschillende jaarschijven een budget van € 67.000 opgenomen. In 2019 is de post onvoorzien bij de najaarsnota afgeraamd tot € 0.

Stille reserves uit voor verkoop beschikbaar zijnde activa

Conform de nota risicomangement kunnen stille reserves uit voor verkoop beschikbaar zijnde activa worden meegenomen in de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit. Een aantal legakkers zijn in het bezit van de gemeente, getaxeed en voor verkoop beschikbaar. Deze stille reserves worden vooralsnog geschat op € 300.000.

Weerstandscapaciteit (x € 1.000)	
Algemene reserve 31-12-2019	5.004
Bij: Stille reserves	300
Af: Rekeningresultaat 2019 na bestemming (concept)	1.795
Totale weerstandscapaciteit	3.509

Risico's

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de paragraaf Weerstandvermogen o.a. een inventarisatie van de risico's dient te bevatten en het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's. Hieronder volgt de inventarisatie van de belangrijkste risico's waarvoor in 2019 geen of geen volledige beheersmaatregelen getroffen waren.

A. Riolering

Het rioelstelsel is de laatste jaren veel beter in kaart gebracht, hierdoor weten we beter hoe het functioneert en kunnen we risico's verkleinen. Grote calamiteiten hebben zich de laatste jaren niet voorgedaan. De meest waarschijnlijke calamiteiten zijn het gedeeltelijk instorten van het stelsel, een onvoorzien langdurige buiten gebruikstelling en milieuschade. De komende jaren zullen we onder meer rioolgemalen renoveren, planmatig het stelsel reinigen en inspecteren en foutieve lozingen op het oppervlaktewater reduceren.

Voor normale onderhoudskosten en kapitaallasten van investeringen is een onderhoudsvoorziening beschikbaar. In de voorziening is geen rekening gehouden met calamiteiten.

- Omvang: € 250.000
- Kans: klein
- Incidenteel

B. Grondexploitaties

Aan de grondexploitaties zitten hoge risico's. Voor de gronden die al in exploitatie zijn genomen zijn voorzieningen gevormd ter hoogte van het geprognosticeerd tekort. Daarnaast is per grondexploitatie een risicoanalyse gemaakt. Gestreefd wordt naar het elimineren of verminderen van een risico. In voorkomend geval moet een risico geaccepteerd worden. Indien het resultaat hierdoor dusdanig verslechtert dat een verhoging van een voorziening noodzakelijk is, zal deze bij de eerstvolgende herziening (of tussentijds) worden bijgesteld. Meerdere risico's die bij de grondexploitaties worden onderkend hebben een relatie met een tijdige doorlooptijd. De uitvoering kan vertraging oplopen als gevolg van het stopzetten of aanpassen van deelplannen maar ook door vertraging van de vergunningverlening.

De kans van optreden van de diverse risico's zijn vertaald naar percentages variërend tussen de 20% en 60% voor het bepalen van de hoogte van het benodigde weerstandvermogen. Risico's waarbij de kans van optreden groter is dan 60% zijn uit voorzichtigheid volledig meegenomen in de waardering van de grondexploitaties en hier niet meegenomen.

- Omvang: € 2.433.000
- Kans: gemiddeld (variërend van zeer klein tot zeer groot)
- Incidenteel

C. Gegarandeerde geldleningen

De gemeente stond eind 2019 direct garant voor een bedrag van afgerond € 892.000 aan openstaande geldleningen. De overige garantstellingen betreffen voor het merendeel achtervangovereenkomsten voor het Waarborgfonds Sociale Woningbouw en het Waarborgsom Eigen Woningen (hypotheek garantie). Dat betekent dat de gemeente pas aangesproken wordt als deze fondsen niet voldoende middelen meer hebben.

Van de garantstelling waar de gemeente direct garant voor staat heeft € 796.387 (ultimo 2019) betrekking op een garantstelling aan een woningbouwcorporatie. In de risicoberekening laten we deze buiten beschouwing. De overige garantstelling betreft één organisatie. We gaan hieruit van een risico van 10%. Per 31 december 2019 stond de gemeente nog direct garant voor een lening van afgerond € 122.000.

- Omvang: € 122.000
- Kans: zeer klein
- Incidenteel

D. Sociaal domein (WMO/ Jeugd/ Participatiewet)

Binnen de uitvoering van het sociaal domein, bestaande uit de WMO, de Jeugdzorg en de uitvoering van de participatiewet bestaan er meerdere risico's. De uitgaven voor het sociaal domein is in 2019 harder gestegen dan verwacht. Voor de uitvoering van de taken van het sociaal domein is een bestemmingsreserve gevormd. Een deel van de uitgaven van 2019 is dan ook gedekt uit deze reserve. We gaan ervan uit dat de gevormde reserve ad € 456.000 grotendeels de te onderkennen risico's kan opvangen.

- Omvang: € 280.000
- Kans: groot
- Structureel

E. Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw)

De Wsw is ondergebracht in de Participatiewet. Het Werkvoorzieningschap Tomingroep voert dit voor de deelnemende gemeenten uit. Tomin heeft in 2019 te maken gehad met tegenvallende resultaten. Hiertoe zijn maatregelen ingezet om te zorgen dat de opbrengsten de kosten blijven dekken. Er resteert voor de gemeenten een risico dat zij eventuele onvoorziene tekorten moeten aanvullen.

- Omvang: € 200.000
- Kans: gemiddeld
- Incidenteel

F. Bruggen

Jaarlijks inspecteren wij onze bruggen en voeren reparaties uit. Bij onvoldoende onderhoud en/of een te zware aslast kan een brug beschadigen. In dat geval moeten omleidingen worden ingesteld, wellicht een noodbrug geplaatst worden, reparaties worden uitgevoerd of een nieuwe brug worden gebouwd. In 2018 en 2019 hebben zich geen calamiteiten met bruggen voorgedaan.

- Omvang: € 200.000
- Kans: klein
- Incidenteel

G. Beschoeiingen

De gemeente heeft een grote hoeveelheid beschoeiingen in onderhoud. De staat van een aantal delen is nog slecht. De achterstanden in het onderhoud worden door de uitvoering van het 'Beheerplan overige waterwerken' fasegewijs ingelopen gedurende de jaren 2015-2026. Het risico is dat door het wegslaan van beschoeiing de aanliggende wegconstructie ernstig verzakt.

- Omvang: € 100.000
- Kans: klein
- Incidenteel

H. Feitelijke bestuursdwang

Bij het opleggen van bestuursdwang bestaat er een risico dat de verhaalbare kosten niet ontvangen worden. Dit risico wordt gecijferd op € 50.000.

- Omvang: € 50.000
- Kans: klein
- Incidenteel

I. Informatiebeveiliging

In 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Om datalekken te voorkomen zijn er technische en organisatorische maatregelen getroffen. Echter, er blijft altijd een risico op een datalek. Wanneer er sprake is van een ernstig datalek, zal de Autoriteit Persoonsgegevens het lek beoordelen en neemt daarin mee welke acties de organisatie ondernomen heeft om persoonlijke gegevens te beschermen. De boete zal lager zijn of zelfs niet gegeven worden, als organisaties kunnen aantonen dat er voldoende maatregelen getroffen zijn om de risico's zo klein mogelijk te houden. Eventuele vervolgschade als gevolg van een datalek is gedekt op de aansprakelijkheidsverzekering. Een eventuele boete is niet verzekerd. Aan de gemeente zijn nog geen boetes opgelegd.

- Omvang: € 25.000
- Kans: klein
- Incidenteel

J. Asbest en bodemverontreiniging

Bij reconstructie projecten is de kans aanwezig op asbest en bodemverontreiniging wat niet op voorhand bekend is ondanks de bodemonderzoeken die vooraf worden verricht. In 2018 heeft dit risico zich niet voorgedaan.

- Omvang: € 250.000
- Kans: groot
- Incidenteel

K. Provinciale bodemtaken

Het Rijk, het IPO en de VNG hebben afspraken gemaakt over het traject waarbij de bodemtaken die thans bij de provincies berusten, grotendeels worden overgedragen aan de gemeenten. Onder de bevoegdheid van de provincie zijn voor de gemeente Wijdemeren, voor zover deze bekend zijn, alle ernstige en urgente situaties beschikt. Gedurende een tweejarig proces, dat reeds gestart is in 2018, zal sprake zijn van een 'warme overdracht', opdat de gemeenten de gelegenheid hebben om de nieuwe taken goed kunnen inbedden in hun organisaties. In beginsel gaan alle bevoegdheden en verantwoordelijkheden over naar de gemeenten. De provincies blijven bevoegd inzake de ernstige, urgente gevallen en het grondwater. Het voordeel is dat de gemeenten als bevoegd gezag kunnen sturen op het grondgebruik en dit in hun Omgevingsvisies kunnen verankeren. Ingevolge de afspraken met de VNG zullen de gemeenten via het Gemeentefonds vooralsnog worden gecompenseerd voor de kosten van deze nieuwe taken. Omdat hierover nog onvoldoende duidelijk is, bestaat toch het risico dat er kosten die bij de gemeenten belanden onvoldoende gedekt zijn. Over de orde van grootte kan in dit stadium nog geen inschatting worden gemaakt en het genoemde bedrag is dan ook niet meer dan een schatting.

- Omvang: € 50.000
- Kans: gemiddeld
- Incidenteel/Structureel

L. Implementatie Omgevingswet

Het in werking treden van de Omgevingswet is tot nader order uitgesteld. Deze wet brengt veel verandering met zich mee. Met behulp van een rekenmodel van de VNG en Deloitte is een inschatting gemaakt van incidentele en structurele kosten. Op grond van de uitkomst daarvan is een bestemmingsreserve gevormd, van totaal € 600.000 (zijnde 25% van de VNG en Deloitte raming). Deze bestemmingsreserve ziet op dekking van de invoeringskosten, exploitatielasten en frictiekosten in de jaren 2019-2022. Momenteel is nog onvoldoende duidelijk of gemeenten worden gecompenseerd via het Gemeentefonds. Het risico bestaat dat het gereserveerde bedrag ontoereikend is. Structurele lasten vanaf het moment van invoering van de omgevingswet zijn (nog) niet begroot.

- Omvang: € 250.000
- Kans: groot
- Incidenteel/Structureel

M. Programma Aanpak Stikstof (PAS)

De uitspraken van de Raad van State en het Europese Hof van Justitie dat er geen gebruik meer mag worden gemaakt van het PAS leiden ertoe dat er geen basis meer bestaat om toestemming te verlenen voor activiteiten die leiden tot een stikstoftoename in Natura2000 gebieden (de gemeente ligt voor ca. 80% in Natura-2000 gebied). Dit heeft directe gevolgen voor bestemmingsplannen en concrete ruimtelijke ontwikkelingen, waaronder woningbouw, tenzij aangetoond kan worden dat de ruimtelijke ontwikkeling geen toename van stikstofdepositie op overbelaste stikstofgevoelige natuurwaarden in een Natura 2000-gebied veroorzaakt. Dit kan door middel van het opstellen van een 'voortoets', d.w.z. dat per plan of project een individuele ecologisch beoordeling gemaakt wordt waaruit blijkt dat er geen sprake is van significante negatieve gevolgen voor Natura-2000 gebieden. Indien zekerheid ontbreekt dat natuurlijke kenmerken onaangetast blijven biedt de wet nog een mogelijkheid om alsnog een plan doorgang te laten vinden indien er wordt voldaan aan een drietal voorwaarden. Dit alles geeft onzekerheid voor ruimtelijke ontwikkelingen waarvan de grootte in dit stadium nog niet kan worden bepaald. Het opgenomen bedrag is slechts een aanname omdat een onderbouwing op dit moment niet mogelijk is, gezien de ontwikkelingen rondom de PAS.

- Omvang: € 60.000
- Kans: groot
- Incidenteel/Structureel

N. Overige risico's

Uit de inventarisatie van de risico's kwamen 26 risico's naar voren. Hierboven zijn de 13 belangrijkste risico's beschreven. De overige 13 risico's bedragen € 536.000. Tevens zijn voor de overige risico's ook diverse beheersmaatregelen getroffen waardoor het uiteindelijke risico sterk verminderd is. De bedragen worden te klein geacht om de risico's afzonderlijk te beschrijven.

- Omvang: Totaal € 536.000
- Kans: zeer klein tot gemiddeld
- Incidenteel

In de nota Risicomanagement 2019 zijn de kansen en financiële gevolgen ingedeeld in klassen. Deze staan in onderstaand overzicht vermeld.

Kans klassen

Klasse	Frequentie dat risico zich voordoet	Kans (waarschijnlijkheid)	Te hanteren percentage in risicoprofiel
1	< of 1x per 10 jaar	Zeër klein	20%
2	1x per 5-10 jaar	Klein	30%
3	1x per 2-5 jaar	Gemiddeld	40%
4	1x per 1-2jaar	Groot	50%
5	1x per jaar of >	Zeër groot	60%

Financiële gevolgen

klasse	Financieel gevolg
1	< € 50.000
2	> € 50.000 en < € 100.000
3	> € 100.000 en < € 250.000
4	> € 250.000 en € 500.000
5	> € 500.000

In het samenvattende overzicht van de risico's op de volgende pagina hebben alle risico's met behulp van de kans en gevolg klassen een risico score gekregen. Deze risico scores zijn weergegeven in de risicokaart:

Samenvatting risico's

	Omschrijving risico	Omvang maximum in €	Kans optreden risico (1)	Financiële gevolgen (2)	Risico-score	Struct./Inciden-teel
A	Riolering	250.000	2	4	8	I
B	Grondexploitaties	2.433.000	3	5	15	I
C	Gegarandeerde geldleningen	122.000	1	3	3	I
D	Sociaal domein (WMO/Jeugd/P-wet)	280.000	4	3	12	I/S
E	Wsw (Tomingroep)	200.000	3	3	9	I/S
F	Bruggen	200.000	2	3	6	I
G	Beschoeiing	100.000	2	3	6	I
H	Feitelijke bestuursdwang	50.000	2	2	4	I
I	Informatiebeveiliging	25.000	2	1	2	I
J	Asbest en bodemerontreiniging	250.000	4	4	16	I
K	Provinciale bodemtaken	50.000	3	2	6	I/S
L	Implementatie Omgevingswet	250.000	4	4	16	I/S
M	Programma Aanpak Stikstof (PAS)	60.000	4	2	8	I/S
N	Overige risico's	536.000	2	1	2	I
Totaal belangrijkste risico's		4.806.000				

De risicoscores uit de vorige tabel zijn in onderstaande matrix verwerkt. De letters corresponderen met bovenstaande tabel. De scores in het rode en oranje gedeelte zijn risico's die aandacht behoeven.

Risicokaart

Gevolg: 5			B		
Gevolg: 4		A		J, L	
Gevolg: 3	C	F, G	E	D	
Gevolg: 2		H	K	M	
Gevolg: 1		I, N			
	Kans: 1	Kans:2	Kans: 3	Kans: 4	Kans: 5

Weerstandscapaciteit:

In september 2019 is de nota Risicomanagement 2019 vastgesteld. In deze nota is de kans van optreden van de diverse risico's door vertaald naar percentages variërend tussen de 20% en 60% voor het bepalen van de hoogte van het benodigde weerstandsvormogen. In de gevallen van risico's waarbij de kans van optreden groter is dan 60% wordt uit voorzichtigheid de daarmee samenhangende kosten volledig voorzien.

Bij de waardering van de grondexploitaties worden de risico's waarbij de kans van optreden groter is dan 60% uit voorzichtigheid volledig meegenomen in de waardering van de grondexploitaties en in de risicoanalyse niet verder meegenomen. Voor de berekening van de hoogte van het risicobedrag per geïnventariseerd risico wordt het percentage toegepast op het risicobedrag wat resteert na genomen beheersmaatregelen om de kans van optreden van het betreffende risico te mitigeren

Op basis van voorgaande uitgangspunten is onderstaande opstelling gemaakt:

Totale geïdentificeerde risico's (minus genomen beheersmaatregelen)		€ 4.806
Minus correctie i.v.m. kansberekening	-/-	€ 3.272
Benodigde weerstandscapaciteit		€ 1.534
Beschikbare weerstandscapaciteit (algemene reserve) voor resultaatbestemming		€ 5.004
Stille reserves uit voor verkoop beschikbare activa		€ 300
Af: Van nadelig resultaat 2019 ad € 2.229 komt t.l.v. algemene reserve		€ 1.795
Beschikbare weerstandscapaciteit na onttrekking nadelig saldo		€ 3.509
Benodigde weerstandscapaciteit	-/-	€ 1.534
Vrij beschikbare reserves (incl. stille reserves)		€ 1.975

Ratio weerstandsvermogen:

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de gekwantificeerde risico's, en wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal. Bij een zekerheidspercentage van 20% tot 60% is het weerstandsvermogen:

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Weerstandscapaciteit} \quad \text{€ 3.509}}{\text{Benodigde weerstandscap.} \quad \text{€ 1.534}} = \text{-----} = 2,29 \text{ (was 2,37)}$$

Het is van belang te weten of er sprake is van toereikend weerstandsvermogen. Om het weerstandsvermogen te beoordelen wordt gebruik gemaakt van de onderstaande normering van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement:

Ratio weerstandsvermogen (x) Betekenis

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Bij een ratio van 1,0 is de beschikbare weerstandscapaciteit gelijk aan de benodigde weerstands-capaciteit. In de nota risicomanagement 2019 is de ondergrens van de ratio weerstandsvermogen op 1,0 vastgesteld.

Geconcludeerd kan worden dat het weerstandsvermogen van Wijdemereren, ondanks de daling van het kengetal nog uitstekend is om de onderkende risico's op te vangen. Jaarlijks zal het weerstandsvermogen getoetst worden om te zien of de gewenste ratio nog steeds wordt bereikt.

Financiële positie

Kengetallen

Sinds 2015 is een besluit genomen tot wijziging van de het Besluit begroting en verantwoording in verband met het verplicht opnemen van financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. De invoering van de set van vijf kengetallen is voornamelijk bedoeld om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken.

De kengetallen die betrekking hebben op de begroting zijn afkomstig uit de primaire begroting.

1. Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De hoogte van de inkomsten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schulden een gemeente kan dragen. Normaal bevindt de netto schuldquote van een gemeente zich ergens tussen de 0% en 100%. Voor een gemeente geldt dat het licht op oranje springt boven de 100% en op rood springt als deze quote hoger is dan 130%. Voor Wijdemereren geldt per eind 2019 een netto schuldquote die als normaal wordt beschouwd.

	(Bedragen x € 1.000)	R 2018	B 2019	R 2019
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	23.811	24.794	21.281
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	5.499	6.035	4.812
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	2.490	2.500	5.525
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	1.533	1.456	1.446
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	1.095	2.000	1.568
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	320	100	25
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	5.284	1.800	4.285
H	Totale baten (cf.17 lid c BBV, dus excl. mutaties reserves)	50.955	47.208	52.980
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	46%	59%	46%

Wanneer de netto schuldquote wordt gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is sprake van onderstaande quote:

	(bedragen x € 1.000)	R 2018	B 2019	R 2019
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	23.811	24.794	21.281
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	5.499	6.035	4.812
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	2.490	2.500	5.525
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	531	85	488
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	1.095	2.000	1.568
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	320	100	25
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	5.284	1.800	4.285
H	Totale baten (cf.17 lid c BBV, dus excl. mutaties reserves)	50.955	47.208	52.980
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	48%	62%	48%

2. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (algemene reserve en bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Zolang de solvabiliteitsratio van de gemeente boven de 20% is, kan de gemeente haar financiële verplichtingen op normale wijze voldoen.

	(bedragen x € 1.000)	R 2018	B 2019	R 2019
A	Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	24.169	20.179	19.184
B	Balans totaal	62.620	67.094	58.816
	Solvabiliteit(A/B) X 100%	39%	30%	33%

3. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en de structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

	(Bedragen x € 1.000)	R 2018	B 2019	R 2019
A	Totale structurele lasten	46.632	45.520	47.428
B	Totale structurele baten	47.773	44.545	45.096
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	1.210	1.237	1.631
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	762	1.530	2.528
E	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV, dus excl. mutaties reserves)	50.955	47.208	52.890
	Structurele exploitatieruimte((B-A)+(D-C))/E x 100%	1%	-1%	-3%

4. Grondexploitaties

Grondexploitaties kunnen een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale geraamde baten. Voor de berekening worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgronden in exploitatie (Ter Sype, Porseleinhaven en Nedervecht) bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de jaarstukken of de programmabegroting en uitgedrukt in een percentage. Hoe kleiner het percentage hoe minder de risico's van de grondexploitaties voor de gemeente zijn.

	(Bedragen x € 1.000)	R 2018	B 2019	R 2019
A	NIEGG (cf. art.38 lid a punt 1 BBV)	0	0	0
B	Bouwgronden in exploitatie (cf.art.38 lid b BBV)	7.681	2.983	2.055
C	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV, dus excl. mutaties reserves)	50.955	47.208	52.980
	Grondexploitatie(A+B)/C x 100%	15%	6%	4%

5. Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten wordt verstaan de Ozb, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 en uit te drukken in een percentage:

	(Bedragen x € 1.000)	R 2018	B 2019	R 2019
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde in 2019 van: € 384.000.	449	460	469
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	286	270	270
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	268	278	271
D	Eventuele heffingskorting	0	0	0
E	Total woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde(A+B+C-D)	1003	1.008	1.010
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin (bron Atlas Coelo)	723	721	721
	Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar er voor(E/F) x 100%	139%	140%	140%

6. Schuld per inwoner van de gemeente.

De netto schuld per inwoner wordt bepaald door de aangegane vaste geldleningen per ultimo van het jaar te delen door het aantal inwoners van de gemeente per die datum. De netto schuld per inwoner is erg afhankelijk van het de investeringen die de gemeente jaarlijks uitvoert. De netto schuld per inwoner per ultimo 2019 is t.o.v. ultimo 2018 gedaald van €992 naar €874.

	(Bedragen x € 1.000)	R 2018	B 2019	R 2019
A	Stand vaste geldleningen per einde jaar	23.811	24.794	21.281
B	Aantal inwoners gemeente ultimo van het jaar	24.013	24.000	24.360
	Schuld per inwoner (A/B) in euro' s	992	1.031	874

7. Onbenutte belastingcapaciteit.

Voordat een gemeente bij een slecht weerscenario een beroep kan doen op de artikel 12 status, zal eerst de onbenutte belastingcapaciteit van de gemeente ten volle moeten worden benut.

De onbenutte belasting capaciteit wordt berekend door:

- het gemiddelde tarief onroerende-zaakbelastingen van alle gemeenten in het voor-voorgaande jaar te verhogen met 20%. Dit is de grenswaarde. Deze grenswaarde bedraagt voor 2019 0,1853% (Bron Coelo).
- Het gemiddeld gewogen tarief voor onroerende zaakbelastingen van de gemeente te bepalen. Deze bedraagt voor 2019 0,1523%.
- Het verschil tussen beide getallen is de onbenutte belastingcapaciteit van de gemeente.

	Omschrijving	R 2018	R 2019
A	Gem. gewogen tarief OZB alle gemeenten voor voorgaand jaar	0,1627	0,1544
B	Gem. gewogen tarief OZB alle gemeenten verhoogd met 20% (art 12)	0,1952	0,1853
C	Gem. gewogen tarief ozb gemeente Wijdemeren	0,1591	0,1523
	Onbenutte belastingcapaciteit (B-C)	0,0361	0,0330

De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt voor 2019 0,33%, wat neerkomt op ca. € 1.500.000.

Samenvatting kengetallen

	R 2018	B 2019	R 2019
1a. Netto schuldquote	46%	59%	46%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	48%	62%	48%
2. Solvabiliteitsratio	39%	30%	33%
3. Structurele exploitatieruimte	1%	-1%	-3%
4. Grondexploitatie	15%	6%	4%
5. Belastingcapaciteit	139%	140%	140%
6. Schuld per inwoner	992	1.031	874
7. Onbenutte belastingcapaciteit	0,036	n.v.t.	0,033

§3. Onderhoud Kapitaalgoederen

Beschrijving paragraaf

De gemeente draagt wettelijke verantwoordelijkheid voor het beheer van de openbare ruimte. Deze ruimte bestaat in Wijdemeren uit veel water en natuurgebied, waarvoor de verantwoordelijkheid bij andere (overheids-) organisaties ligt. De openbare ruimte vertegenwoordigt een grote kapitaalwaarde. Efficiënt en effectief beheer en onderhoud is van groot belang om kapitaalvernietiging te voorkomen.

Openbare ruimte algemeen

De voornaamste kapitaalgoederen betreffen de wegen, riolering, kunst- en waterwerken, openbare verlichting, groenvoorziening en openbare gebouwen. Het beheer hiervan is complex en begint bij het vastleggen van diverse gegevens in beheersystemen. In deze systemen worden gegevens bijgehouden als materiaal, ouderdom, locatie en staat van onderhoud. Op basis hiervan worden onderhouds- en vervangingsplannen opgesteld en op elkaar afgestemd vanuit een integrale benadering. Deze plannen vormen de input voor de begroting.

Naast de gemeente zijn ook andere instanties verantwoordelijk voor de openbare ruimte binnen de gemeentegrenzen. Het beleid en beheer van de waterwegen valt merendeels onder verantwoording van het Plassenschap Loosdrecht e.o. en het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (Waternet). Andere betrokken partijen zijn o.a. Rijk, Provincie, Natuurmonumenten, Nutsbedrijven en hulpverleningsdiensten. Ook met deze partijen wordt, vanuit een integrale benadering en verantwoordelijkheid én efficiency, steeds naar samenwerking gezocht in beheer en onderhoudswerkzaamheden.

Kwaliteitsniveau's

Door het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek (CROW) worden diverse kwaliteitsniveaus onderscheiden. De gemeente hanteert de in onderstaande tabel weergegeven, niveau's voor groen en wegen als basis voor de kwaliteit van de kapitaalgoederen van de gemeente.

A+	Zeer Goed	Nagenoeg ongeschonden
A	Goed	Mooi en functioneel
B	Voldoende	Functioneel
C	Matig	Onrustig beeld, discomfort of enige vorm van hinder
D	Slecht	Kapitaalvernietiging, functieverlies

Beleids- en beheerplannen

Onderdeel	Beleids- en beheerplan	Actualisatie
Wegen	Lange Termijn Beheerplan Wegen 2018-2021, ➔ Geactualiseerd in 2018	2021
Riolering	Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2018-2021, ➔ Geactualiseerd in 2018	2021
Waterwerken	Beheerplan overige waterwerken 2016-2026	2021
Openbare verlichting	Beleids- en uitvoeringsplan OV 2015-2020	2020
Groenvoorziening	Bomenbeleidsplan 2012-2035	2020
Gemeentelijke gebouwen	Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) gebouwen 2015-2024	2019

Verantwoording lasten en baten

De lasten en baten, die voortvloeien uit het onderhoud van de kapitaalgoederen worden op totaalniveau verantwoord in programma 3, Openbare ruimte. In financiële rekening zijn de overzichten "Wat gaat het kosten" en de "Openbare ruimte per product" opgenomen.

Wegen

Beleidskader

De raad heeft de minimale kwaliteit van de wegen vastgesteld op C-niveau volgens de CROW systematiek. Vervolgens is als maximum percentage van verhardingen dat niet voldoet aan minimaal C-niveau vastgesteld op 10%. Op basis van de actuele wegininspecties ligt het percentage in werkelijkheid op 8,7% lag, waarmee sprake is een van voldoende niveau. In 2017 is het Lange Termijn Beheerplan Wegen 2018-2021 opgesteld en door de raad vastgesteld.

De wegen worden eens per twee jaar geïnspecteerd door een extern bureau (jaarlijks om en om noord en zuid). Op basis van de bevindingen worden de onderhoudsmaatregelen en kosten voor de korte (1-5 jaar) en middellange (6-10 jaar) termijn bepaald. Ook worden eigen waarnemingen en meldingen van bewoners over de staat van onderhoud, meegenomen bij het opstellen van de onderhoudsplannen. Vervolgens worden de onderhoudswerkzaamheden voor de komende jaren in de begroting verwerkt. Dit betreft het regulier klein onderhoud alsook de integrale herinrichtingen/groot onderhoud. Renovaties van grote wegvakken worden integraal benaderd, waarbij waar nodig en mogelijk ook renovaties van bijvoorbeeld riolering, openbaar groen en/of openbare verlichting word meegenomen. In die zin is het Lange Termijn Beheerplan Wegen vertaald naar een uitvoeringsprogramma op grond waarvan o.a. het Investeringsplan is bepaald, eind 2019 is een nadere uitwerking hiervan in gang gezet om met name de achterstand van het onderhoud van de asfaltwegen in te lopen.

Financiën

De stand van de Reserve Rationeel Wegbeheer bedroeg op 1 januari 2019 afgerond € 5.822.000. Door storting in de reserve en onttrekking van de kapitaallasten 2019 heeft de reserve per ultimo 2019 een saldo van € 5.904.000. Mede op basis van het Lange Termijn Beheerplan Wegen vinden jaarlijks stortingen en onttrekkingen plaats en wordt het verloop van de reserve bewaakt.

Bedragen x 1.000

4.500.01	Rekening		Begroting	Rekening
	2018	2019	2019	2019
Rationeel Wegbeheer				
Lasten apparaat	292	289		287
Uitbestedingen / mat. Lasten	598	531		399
Kapitaallasten	541	594		538
Totaal lasten	1.431	1.414		1.224
Totaal baten	-/-280	-/- 61		-/-138
Saldo voor bestemming	1.151	1.353		1.086
Toevoeging aan reserves t.b.v. uitvoering van de plannen	638	638		638
Toevoeging subsidies aan reserve	185	0		0
Vrijval reserve t.b.v. dekking kapitaallasten	-/-644	-/-703		-/-648
Saldo na bestemming	1.330	1.288		1.076

Bedragen x 1.000

4.500.02	Rekening		Begroting	Rekening
	2018	2019	2019	2019
Overig beheer van wegen				
Lasten apparaat	13	270		255
Uitbestedingen / mat. lasten	103	92		97
Kapitaallasten	34	34		41
Totaal lasten	150	396		393
Totaal baten	-/- 9	0		0
Saldo voor bestemming	141	396		393
Mutaties Reserves	-/- 6	-/- 3		0
Saldo na bestemming	135	393		393

Straatmeubilair

Het straatmeubilair is in eigen beheer gecontroleerd op veiligheid en voldoende functioneren. Op basis van de bevindingen is jaarlijks onderhoud uitgevoerd op sober maar voldoende niveau.

Bedragen x € 1.000

4.500.03	Rekening	Begroting	Rekening
Straatmeubilair	2018	2019	2019
Lasten apparaat	12	27	25
Uitbestedingen / mat. lasten	13	15	13
Kapitaallasten	0	0	0
Totaal lasten	25	42	38
Totaal baten	0	0	0
Saldo voor bestemming	25	42	38
Mutaties Reserves	0	0	0
Saldo na bestemming	25	42	38

Verkeersregelinstallaties

Er zijn zes geregelde oversteekplaatsen voor voetgangers en één voor autoverkeer (Smidsbrug Kortenhoef). Het onderhoud en beheer is voor € 18.000/jaar en sinds maart 2016 uitbesteed aan de gemeente Hilversum. Het onderhoudsniveau van alle oversteekplaatsen is voldoende.

Openbare Verlichting

Beleidskader

In verband met een achterstand in de technische staat van onderhoud, zijn in vier fases (2014 t/m 2017) ongeveer 1.200 lichtmasten en armaturen/lampen vervangen en "ver-LED" (25% van het totaal OV-areaal).

Na afronding van deze grootschalige vervanging is géén sprake meer van achterstallig onderhoud. Vervolgens worden vanaf 2018 masten en armaturen/lampen onderhouden en duurzaam vervangen op basis van technische levensduur, conform het "Beleidsplan openbare verlichting 2015-2020". Ook bij grootschalige herinrichtingen wordt gekeken of de openbare verlichting vervangen moet worden.

Bedragen x € 1.000

4.500.04	Rekening	Begroting	Rekening
Openbare verlichting	2018	2019	2019
Lasten apparaat	79	69	70
Uitbestedingen / mat. Lasten	185	130	134
Kapitaallasten	109	112	111
Totaal lasten	373	311	315
Totaal baten	0	0	0
Saldo voor bestemming	373	311	315
Mutaties Reserves	0	0	0
Saldo na bestemming	373	311	315

Kunst- en waterwerken

Beleidskader

Voor het beheer en onderhoud van de bruggen heeft in 2013 een inspectie plaatsgevonden, op basis waarvan het onderhoud in de jaren 2014 -2019 wordt uitgevoerd. Groot onderhoud / renovaties worden tot heden apart opgenomen in het investeringsplan, de Reserve Bruggen is hierop niet ingericht. Op verzoek van de Provinciaal toezichthouder is in het 4e kwartaal 2019 gestart met het opzetten van een beheerplan waarin ook de vervangingsinvesteringen opgenomen zullen worden. Het beheerplan zal in 2020 ter besluitvorming aan de raad worden aangeboden.

Voor de overige waterwerken (beschoeiingen, steigers, etc.) wordt het beheer en onderhoud uitgevoerd conform het in 2015 vastgestelde "Beheerplan overige waterwerken 2016-2026". Op basis van de uitgevoerde inventarisatie voor het opstellen van dit beheerplan, is gebleken dat sprake is van een aanzienlijke achterstand in onderhoud van vooral de beschoeiingen. Bij het vaststellen van het plan is door de raad extra krediet in de begroting opgenomen om de achterstanden in de loop van de planjaren 2016-2026 gestaag in te lopen. Op verzoek van de Provinciaal toezichthouder is een actualisatie van het beheerplan in het 4e kwartaal 2019 in gang gezet om tot een meer gedegen financiële onderbouwing te komen. Doel is te bepalen of al dan niet sprake is van achterstanden in het onderhoud of vervanging en of daarvoor wel of niet een voorziening voor getroffen moet worden. Het actuele beheerplan zal in 2020 ter besluitvorming aan de raad worden aangeboden.

Bedragen x 1.000

4.510.01	Rekening	Begroting	Rekening
Bruggen	2018	2019	2019
Lasten apparaat	21	43	44
Uitbestedingen / mat. lasten	58	147	243
Kapitaallasten	36	34	34
Totaal lasten	115	224	321
Totaal baten	0	0	-/-6
Saldo voor bestemming	115	224	315
Resultaatbestemming	-/-91	-/-5	-/-154
Saldo na bestemming	24	219	161

Groenvoorziening

Het minimaal kwaliteitsniveau van het openbaar groen (exclusief bomen) is door de raad vastgesteld op C-niveau voor de "gemeenschappelijke openbare ruimte" (woon-, winkel- en bedrijfsgebieden) en op B-niveau voor de "gemeentelijke openbare ruimte" (doorgaande wegen en komingangen).

De inrichting van het openbaar groen is sober en onderhoudsarm ("gras, boom, struik"). Bewoners en bedrijven krijgen vervolgens de gelegenheid om door middel van participatie een andere inrichting en hoger kwaliteitsniveau te kiezen. Hier tegenover staat dat de bewoners en bedrijven dan zelf voor het beheer en onderhoud van het betreffende groenvak zorgen. In 2018 zijn circa 100 participatie-initiatieven, onder andere via De Appelboom, actief.

Het boombeleidsplan is in 2012 vastgesteld en is bepalend voor de wijze waarop het planmatige boombeheer wordt uitgevoerd. Jaarlijks wordt 1/3 van het totale bomenbestand met een boomveiligheidscontrole (BVC vanaf 2018) gecontroleerd. Dit vormt de basis voor het bepalen van de onderhoudswerkzaamheden voor het komende onderhoudsseizoen worden bepaald.

Het financieel kader is hierbij leidend. Vanaf 2018 is, op basis van een opgesteld beheerrapport, extra financiële ruimte gecreëerd om het totale bomenbestand op minimaal voldoende niveau te onderhouden en beheren.

Bij ziekten en plagen, zoals eikenprocessierups, iepziekte en kastanje bloederziekte worden jaarlijks naar behoefte maatregelen getroffen. Afgelopen jaar zien wij een trend dat het aantal boomziekten stijgt, met name de essentaksterfte, wat in relatie tot het bomenbestand ingrijpend kan zijn. Dat geldt ook voor de bestrijding van de Eikenprocessierups welke een alsmaar grotere inspanning vraagt. Tevens is n.a.v. de langdurige drogere periodes in de afgelopen twee jaar onderzoek naar droogteschade gedaan welke financieel in beeld wordt gebracht.

Bedragen x € 1.000

4.560.01	Rekening	Begroting	Rekening
Openbaar Groen	2018	2019	2019
Lasten apparaat	428	344	364
Uitbestedingen / mat. lasten	890	1.021	1.098
Kapitaallasten	38	58	46
Totaal lasten	1.356	1.423	1.508
Totaal baten	-/-11	-41	-/-41
Saldo voor bestemming	1.345	1.382	1.467
Storting in reserve Groen	75	100	100
t.l.v. reserves	-/-6	-/-4	-/-12
Saldo na bestemming	1.414	1.478	1.555

Riolering

Beleidskader

In het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) zijn de ambities opgenomen voor het uitvoeren van de watertaken (vuilwater, hemelwater en grondwater). Ook verbetermaatregelen zijn hierin opgenomen. De totale kosten voor riolering, inclusief benodigde capaciteit, zijn gekoppeld aan het rioolrecht voor de komende jaren. Begin 2018 heeft de raad het GRP 2018-2021 vastgesteld. Klimaatbestendige inrichting van de openbare ruimte speelt hierin een belangrijke rol. De investeringen volgend uit dit rioleringsplan zijn verwerkt in het Investeringsplan 2019-2022.

Het (gemengd) vuilwaterrioolstelsel wordt cyclisch eens per 7 jaar gereinigd. Het gehele vrijvervalriool wordt, inclusief het hemelwaterrioolstelsel, cyclisch geïnspecteerd waarbij het totale stelsel in 14 jaar volledig in kaart is gebracht. Mede op basis van de inspectiegegevens worden onderhoudsplannen opgesteld, waaraan uitvoering wordt gegeven, zo mogelijk integraal zoals hierboven beschreven. Kolken en minigemalen worden jaarlijks geïnspecteerd en gereinigd, de hoofdgemalen worden 3 keer per jaar geïnspecteerd en zo nodig onderhouden.

De middelen in de voorziening GRP bedroegen op 1 januari 2019 afgerond € 5.000.000. Per ultimo 2019 heeft de voorziening een omvang van afgerond € 6.002.000. Mede op basis van het GRP vinden jaarlijks stortingen en onttrekkingen plaats en wordt het verloop van de voorziening bewaakt. De verwachte afname van de voorziening is niet uitgekomen.

Dit is veroorzaakt door vertraging van bestedingen zoals opgenomen in het uitvoeringsprogramma, vooral voor onderzoek & advies in de voorbereiding van projecten. Voorts zijn investeringen voor het verzamelen en verwerken van data t.b.v. het opzetten van een rioleringsmodel nog niet gerealiseerd. Vanaf 2020 zullen de voorbereide werkzaamheden worden uitgevoerd.

In dit overzicht zijn alleen de uitvoeringskosten verantwoord en niet de belastingbaten.

Bedragen x € 1.000

4.580.01	Rekening	Begroting	Rekening
Gemeentelijk Rioleringsplan	2018	2019	2019
Lasten apparaat	283	339	222
Uitbestedingen / mat. lasten	1.465	1.286	817
Toevoeging voorziening	347	132	1.013
Kapitaallasten	629	666	619
Totaal lasten	2.724	2.423	2.671
Totaal baten	0	0	0
Saldo voor bestemming	2.724	2.423	2.671
Mutaties Reserves	0	0	0
Saldo na bestemming	2.724	2.423	2.671

Gemeentelijke begraafplaatsen

In 2015 is een "strategiedocument uitvaartverzorging" vastgesteld, waarin keuzes zijn voorgesteld om de begraafplaatsen op te waarderen met als doel een eigentijdse uitvoering te geven aan het beleidsveld uitvaartverzorging. Deze keuzes zijn, met uitzondering van de opwaardering van de aula in Loosdrecht, uitgevoerd in 2016 en 2017. Inmiddels is ook besloten tot de opwaardering van de aula in Loosdrecht.

De gemeentelijke begraafplaatsen bevinden zich in voldoende tot goede staat. De uitvoering van het regulier onderhoud vindt plaats in eigen beheer.

Bedragen x € 1.000

4.590.01	Rekening	Begroting	Rekening
Lijkbezorging	2018	2019	2019
Lasten apparaat	154	193	164
Uitbestedingen / mat. lasten	127	139	136
Kapitaallasten	42	39	43
Totaal lasten	323	371	343
Totaal baten	-/- 380	-/- 349	-/- 360
Saldo voor bestemming	-/- 57	22	-/- 17
Mutaties Reserves	-/- 9	-/- 27	-/- 18
Saldo na bestemming	-/- 66	-/- 5	-/- 35

Gebouwen

Beleidskader

Het onderhoud aan de gebouwen wordt uitgevoerd conform het vastgestelde Meerjarenonderhoudsplan (MJOP-gebouwen). Dit onderhoudsplan is gebaseerd op het sober en doelmatig in stand houden van het gemeentelijk vastgoed. In dit plan staan de onderhouds- en renovatiewerkzaamheden per planjaar opgenomen. Jaarlijks worden de activiteiten voor het komende planjaar kritisch beoordeeld op nut en noodzaak, waarbij het behoud van kapitaalwaarde de belangrijkste rol speelt.

In 2019 is dit plan herijkt, de raad heeft het herijkte plan in december 2019 vastgesteld.

Bedragen x € 1.000

Onderhoud gebouwen	Rekening	Begroting	Rekening
	2018	2019	2019
Sporthallen	186	130	104
Overige accommodaties	51	22	73
Gemeentehuis	32	47	88
Gemeentewerf	16	20	10
Totaal onderhoud gebouwen	285	219	275

§4. Financiering

Treasury

Treasury is een bedrijfsproces dat erop is gericht de financiering- en het kasstroommanagement (cashflow) te optimaliseren en te waarborgen dat de gemeente tegemoet kan komen aan haar verplichtingen aan schuldeisers. De uitvoering van de treasury vindt zijn weerslag in de paragraaf financiering die in de begroting en de jaarrekening wordt opgenomen. In de begroting behandelt de paragraaf de plannen van het treasurybeleid. In de jaarrekening gaat de paragraaf in op de resultaten van het treasurybeleid.

Kasgeldlimiet

Kasgeldlimiet	1e kwartaal 2019	2e kwartaal 2019	3e kwartaal 2019	4e kwartaal 2019
1. Toegestane kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal 1 januari (=grondslag)	49.684.000	49.684.000	49.684.000	49.684.000
Kasgeldlimiet in procenten van de grondslag	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet in een bedrag	4.223.140	4.223.140	4.223.140	4.223.140
2. Omvang vlottende korte schuld				
Schulden in rekening-courant	179.826	30	21.629	513.603
Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	5.833.333	1.166.667	666.667	0
Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
Totaal vlottende schuld	6.013.160	1.166.697	688.296	513.603
3. Vlottende middelen				
Tegoeden in rekening courant	502.687	1.419.590	1.552.328	2.582.015
Contante in kas	3.500	3.500	3.500	3.500
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	0	0	0	0
Totaal vlottende middelen	506.187	1.423.090	1.555.828	2.585.515
4. Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende schuld	5.506.973	-/- 256.393	-/- 867.532	-/- 2.071.912
Toegestane kasgeldlimiet	4.223.140	4.223.140	4.223.140	4.223.140
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	- 1.283.833	4.479.533	5.090.672	6.295.052

Juist voor korte financiering (tijdelijke liquiditeitstekorten voor lopende uitgaven opvangen) geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn. Fluctuaties in de korte rente hebben direct een relatief grote impact op de rentelasten. In 2019 was dit, evenals in 2018, niet het geval gezien de lage rentestand. In een aantal gevallen werd door de geldgever een vergoeding verstrekt voor aangetrokken kasgeldmiddelen.

Door middel van de kasgeldlimiet wordt een grens gesteld aan de mogelijkheid om lopende uitgaven kort te financieren, en daarmee wordt dan het eventueel aanwezige risico beperkt. De kasgeldlimiet wordt bepaald op basis van een door het Rijk vastgesteld percentage (8,5%) van het begrotingstotaal. Jaarlijks wordt de gemiddelde korte financiering getoetst aan de kasgeldlimiet. De provincie houdt hierop toezicht. Intern wordt dit per kwartaal getoetst om de liquiditeitspositie goed in de gaten te houden. Voor 2019 is de kasgeldlimiet vastgesteld op afgerond € 4.223.000 (2018 afgerond € 4.380.000). Dit is 8,5% van het begrotingstotaal € 49.684.000 (2018 afgerond € 51.500.000). Dit begrotingstotaal betreft de netto lasten, gecorrigeerd voor doorbelastingen.

Renterisico

Onder renterisico wordt verstaan de mate waarin het saldo van rentelasten en rentebaten verandert door wijzigingen in het rentepercentage voor zowel de korte als voor de lange financiering. Het is de bedoeling grote fluctuaties in de rentelasten, die mogelijk consequenties hebben voor de financiële positie, te vermijden.

De Wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden) geeft twee verplichte richtlijnen voor de bewaking en beheersing van renterisico's: de kasgeldlimiet voor korte financiering (< 1 jaar) en de renterisiconorm voor de lange financiering.

Renterisiconorm

Lange financiering vormt een integraal onderdeel van het lange termijn investeringsbeleid. Het toezicht op de renterisico's is van tevoren goed beheersbaar. Dit kan worden bereikt door informatie over rente en leningen actueel en transparant te krijgen. Verder is het van groot belang om een spreiding van looptijden in de leningenportefeuille te realiseren.

Het renterisico uit hoofde van renteherzieningen en herfinanciering van leningen wordt dan in voldoende mate beperkt.

Renterisiconorm	2019
(bedragen x € 1.000)	
<i>1. Renteherziening</i>	
Renteherziening op vaste schuld o/g (verlaging)	0
Renteherziening op vaste schuld u/g	0
Netto renteherziening op vaste schuld	0
<i>2. Mutatie vaste schuld</i>	
Nieuwe aangetrokken vaste schuld	0
Nieuwe verstrekte lange leningen	0
Netto nieuw aangetrokken schuld	0
<i>3. Betaalde aflossingen</i>	2.530
<i>4. Herfinanciering (laagste van 2 en 3)</i>	2.530
<i>5. Renterisico op vaste schuld (1+4)</i>	2.530
<i>6. Renterisiconorm</i>	
Begrotingstotaal (lasten)(primaire begroting)	49.684
Percentage	20%
Renterisiconorm	9.937
<i>7. Toets renterisiconorm</i>	
Renterisiconorm	9.937
Renterisico op vaste schuld (1+4)	2.530
Ruimte	7.407

Door het rijk is een renterisiconorm van 20% vastgesteld. Dat wil zeggen dat er 20% renterisico mag worden gelopen over de vaste schuld. Het renterisico van € 2.530.000 geeft voor de gemeente Wijdemeren een ruimte van € 7.407.000. Op basis van de huidige rentestand wordt geen enkel renterisico gelopen.

Kasbeheer

Om de kosten van het geldstromenbeheer te beperken dient het liquiditeitsgebruik beperkt te worden door de geldstromen op elkaar af te stemmen. Hierbij dient er op te worden toegezien dat de liquiditeitspositie voldoende is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig kunnen worden nagekomen. Met de BNG is daarvoor in 2019 een raamovereenkomst gesloten. Volgens deze raamovereenkomst wordt tot een bedrag van € 1,8 miljoen krediet in rekening-courant verstrekt.

Debiteurenrisicobeheer

Alleen in de gevallen waarin de invordering niet (meer) mogelijk bleek te zijn, is tot afboeking wegens oninbaarheid overgegaan. In 2019 is voor ruim € 38.000 aan belastingdebiteuren als oninbaar afgeboekt. Dit was in 2018 nog € 88.300. De dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren bedraagt in deze rekening € 218.000. Per ultimo 2019 is de omvang van de voorziening voor dubieuze debiteuren € 245.800 (2018 € 66.000). De dotatie bestaat voor € 96.300 uit de verhoging van de voorziening belasting debiteuren en voor € 121.300 uit verhoging inzake debiteuren "Inkoop Utrecht West". Bij "Inkoop Utrecht West" gaat om afwikkeling debiteuren en crediteuren van een samenwerkingsverband, waarin de gemeente enkele jaren terug kortstondig heeft geparticipeerd. Tegenover de verhoging van de voorziening met € 121.300 staat een vrijval van nog te betalen bedragen van € 152.400 ten gunste van de algemene middelen.

Intern liquiditeitsrisicobeheer

De interne liquiditeitsrisico's worden gebaseerd op een meerjarige liquiditeitsplanning.

Financieringspositie:

	Bedragen x € 1.000	
	Begroting 2019	Rekening 2019
	Situatie per 1-1	Situatie per 1-1
Te financieren boekwaarde activa	65.739	64.565
Financieringsmiddelen:		
Stand Reserves	22.775	22.909
Resultaat 2018 voor bestemming	0	1.260
Stand Voorzieningen	13.636	15.663
Stand Vreemd vermogen lang (incl. waarborgsommen)	23.811	23.811
Totale financieringsmiddelen	60.222	63.643
Financieringstekort	5.517	922

Het totaal van de aangegane onderhandse geldleningen per 1 januari 2019 van € 23,8 miljoen is verdeeld over 7 leningen. Van de geldleningen zijn er 5 afgesloten bij de Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG). Een lening is aangegaan met de Nederlandse Waterschapsbank en de meest recente is aangegaan met de provincie Noord-Brabant. In 2019 is géén nieuwe lening afgesloten.

Mutaties in leningenportefeuille: Bedragen x € 1.000,-	Bedrag
Stand per 1 januari 2019 (excl. waarborgsommen)	23.811
Nieuwe leningen/waarborgsommen	0
Reguliere en vervroegde aflossingen	2.530
Stand per 31 december 2019	21.281

Renteresultaat 2019: Bedragen x € 1.000	2019	2018	2019	2018
	Debet	Debet	Credit	Credit
Rentelasten langlopende leningen	494	589		
Rentelasten kort geld	0	0		
Rentebaten langlopende leningen			25	53
Rentebaten kort geld (deposito's)			8	9

De uitgaven rentelasten kort geld bestaan uit rente rekening-courant BNG en rente kasgeld.

De rentebaten kort geld bestaan uit rente rekening courant BNG en rente kasgeld.

§5. Bedrijfsvoering

Personeel en organisatie

► Kernwaarden

In 2019 is er aandacht besteed aan de vijf kernwaarden die voor de gemeente Wijdemeren gelden. Dit zijn: eigenaarschap, eigentijds en vernieuwend, inclusief, benaderbaar en professioneel. 2020 en verder zal meer en meer in het teken staan om deze vijf kernwaarden te gaan borgen binnen de cultuur van de organisatie. Dit zal op basis van alle werknemers in zijn geheel, per team en per individuele werknemer gestalte moeten gaan krijgen. Hiervoor worden verschillende instrumenten ingezet. Te denken valt bijvoorbeeld aan e-learning via het SEP programma.

► HR21

In 2019 heeft ook de omzetting van de functies naar HR21 functies plaatsgevonden. Dit betekent dat functies binnen Wijdemeren nu beschrijvingen en waarderingen hebben die conform de landelijke, gemeentelijke richtlijnen zijn.

► Inhuur

In 2019 is 18% van de loonsom besteed aan het inhuren van personeel. De loonsom zelf is i.v.m. de cao verhoging gestegen naar 11,3 mln. Ten opzichte van 2018 is het percentage aan inhuur 19%. De inhuur is dus met 1% gedaald ten opzichte van 2018. In verhouding met gemeenten in vergelijkbare grote is dit landelijk ook 19% (bron: Personeelsmonitor 2018). Gemiddeld genomen over alle gemeenten in 2018 was de inhuur zo'n 20% van de loonsom. De inhuur in 2018 was hoger omdat relatief veel teammanagers ingehuurd moesten worden.

► Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA)

De ambtelijke rechtspositie is per 1-1-2020 overgegaan naar de cao gemeenten. Daarmee is de rechtspositie van nagenoeg alle werknemers overgegaan en vallen zij nu onder het recht van het Burgerlijk Wetboek. Alle betreffende werknemers hebben op tijd een arbeidsovereenkomst ontvangen waarin hun arbeidsvoorwaarden zijn bevestigd. Daarnaast is na hard werken het Personeelshandboek tot stand gekomen en vastgesteld. Daarmee is de invoering van de WNRA nagenoeg afgerond.

► Overig

Ander belangrijke organisatieontwikkelingen in 2019 zijn het Gastheerschap Financiën, het opheffen van de BSWW en de Omgevingswet. Het gastheerschap Financiën en de Omgevingswet worden op een andere plek in deze begroting toegelicht.

Opheffen BSWW

Het bestuur van Belastingen SWW heeft een besluit genomen tot het opheffen van de gemeenschappelijke regeling per 1 januari 2020. Dit besluit is door de drie colleges van de drie gemeenten bekrachtigd. Dit betekent dat BSWW vanaf 1 april 2019 niet meer als een geheel heeft geopereerd, de medewerkers zijn ondergebracht bij de rechtsopvolgers en de belastingtaken zijn geleidelijk overgedragen. In het geval van Wijdemeren zijn deze taken ondergebracht bij het Gastheerschap Hilversum. De bedrijfsvoering was weliswaar minder intensief, maar is niet in gevaar gekomen. Het opheffen van BSWW heeft tot extra kosten geleid. Deze kosten zijn verantwoord in een liquidatieplan en bestaan voornamelijk uit kapitaallasten. Voor Wijdemeren betekent het einde van BSWW gederfde inkomsten voor de uitvoering van de overheadtaken ICT, huisvesting en financiën. De 2,89 fte uit Wijdemeren afkomstige medewerkers hebben een terugkeergarantie en zijn per 1 april weer in dienst getreden bij de gemeente. Het invlechten van de belastingtaak in het Gastheerschap gemeente Hilversum heeft frictiekosten met zich meegebracht.

Planning en Control

In 2019 lag de focus op verbetering van de p & c-producten. De producten zijn verbeterd op compactheid, transparantie en leesbaarheid.

Als onderdeel van het gastheerschap financiën Hilversum is per 1 januari 2019 een nieuwe financiële applicatie operationeel geworden. Met deze financiële applicatie kon de betrouwbaarheid van de financiële administratie worden geborgd; de applicatie voldoet aan de eisen die worden gesteld aan de autorisatie en authenticatiemogelijkheden.

In de eerste helft van 2019 is extra tijd besteed aan het oplossen van kinderziektes en werd tegelijkertijd in de oude en nieuwe applicatie gewerkt. Sinds de jaarrekening 2018 is voltooid wordt de oude financiële applicatie alleen nog gebruikt voor raadpleging van financiële gegevens.

Het voornemen bestond om in 2019 een applicatie aanschaffen om managementinformatie digitaal te ontsluiten en presenteren. Tot op heden heeft aanschaf niet plaatsgevonden.

Sinds 1 januari zijn een aantal medewerkers van de financiële administratie geïntegreerd in het team van Hilversum, dit betekent een nieuwe werkwijze in 2019. De functionele aansturing van de financiële administratie vindt plaats in Hilversum, terwijl de medewerkers in dienst zijn van de gemeente Wijdmeren.

Ook zijn werkprocessen vanaf 1 januari 2019 anders ingericht. De implementatie, instructie en monitoring van de nieuwe werkwijzen, die voor alle budgethouders gelden heeft veel tijd en aandacht gekost.

Het opstellen van de jaarrekening 2018 en aansluitend de eindejaarscontrole door de accountant heeft zijn beslag gehad in de eerste helft van 2019. Dit is een grote projectmatige activiteit voor team financiën. De druk op accountantskantoren vanuit de Autoriteit Financiële Markten (AFM) leidt ertoe dat ieder jaar meer en meer diepgaande specificaties moeten worden opgeleverd. Voor een relatief kleine gemeente is het extra moeilijk om hier aan te voldoen omdat het team financiën ook in absolute zin klein is. In aanloop naar de jaarrekening 2018 is tijdelijk een senior financieel beheer aangetrokken, die ook in 2019 is ingezet.

Sociaal Domein

► Toegang tot zorg

De extra beschikbare fte is in 2019 ingezet. We hebben de processen en werkwijze opnieuw bekeken, verbeterd en aangescherpt. Er is geen sprake meer geweest van een achterstand in de afhandeling van aanvragen.

► Administratie

Het zaakgericht werken is gestart in 2019. Het digitaliseren van het aanvraagproces betrof de processen voor de aanvraag van bijzondere bijstand, minimabeleid, chronisch zieken en leerlingenvervoer. Met de digitalisering van de aanvragen, en het verwerken en archiveren ervan zullen we in 2020 en verder volgende stappen zetten.

Informatisering

► Strategisch IT-beleid

Wat willen we bereiken?

Een stabiele, veilige en betaalbare IT-omgeving.

Wat hebben we bereikt?

Een rapport dat richting geeft aan de te nemen ontwikkelstappen richting een stabiele, veilige en betaalbare ICT-omgeving is vastgesteld.

De veiligheid, stabiliteit en performance van de ICT is verhoogd.

Wat gaan we doen?

In 2019 is strategisch ICT-beleid opgesteld dat richting geeft aan de ontwikkeling van het ICT-landschap van Wijdemereren. Wijdemereren heeft vanaf 2002 zelfstandig een ICT-omgeving opgebouwd en in huis beheerd. Met de voortschrijdende ontwikkeling van de ICT en de toenemende digitale dreigingen ontstaan er nieuwe mogelijkheden en uitdagingen waarop keuzes gemaakt moeten worden. Is ICT-beheer in huis de beste oplossing of biedt gedeeltelijke of volledige outsourcing van ICT een hogere garantie van bedrijfszekerheid, veiligheid en gebruiksgemak, uiteraard binnen de financiële kaders die daarvoor beschikbaar gesteld worden.

Wat hebben we gedaan?

In 2019 is de businesscase outsourcing ICT Wijdemereren afgerond. Het rapport geeft aan dat Wijdemereren gefaseerd naar een hybride cloudomgeving kan toegroeien waarbij de primaire kernapplicaties bij de desbetreffende leveranciers worden gehost. De overblijvende ICT kan bij een externe dienstverlener ondergebracht worden of bij een samenwerkingspartner in de regio. Een onderzoeksrapport naar ICT-samenwerking met Hilversum en Gooise Meren is opgesteld; maar daar is verder nog geen besluit over genomen.

In 2019 is een inhaalslag uitgevoerd om de veiligheid, stabiliteit en performance van de ICT te verhogen. Hardware in de computerruimte is vervangen en achterstanden zijn weggewerkt in het verwerken van updates van netwerksoftware.

► Digitalisering documentstromen

Wat willen we bereiken?

De gehele organisatie werkt digitaal zaakgericht met vervanging.

Wat hebben we bereikt?

De gehele organisatie werkt in de basis digitaal zaakgericht.

Wat gaan we doen?

Zaakgericht (digitaal) werken is een groot veranderingsproces voor de organisatie. In 2018 is als onderdeel van de organisatieontwikkeling actief ingezet op een versnelde organisatiebrede overgang naar zaakgericht werken. We ronden dit project in 2019 af en organisatiebreed wordt de procedure vervanging vastgesteld waarna gescande documenten als origineel gelden. Documentstromen worden hierdoor digitaal waardoor informatie altijd en overal beschikbaar komt. Snelheid van dienstverlening krijgt hierdoor een positieve impuls.

Wat hebben we gedaan?

In 2019 is vanuit het programma Ontwikkeling Organisatie de gehele organisatie in de basis haar document huishouding op digitale wijze gaan uitvoeren in de vorm van de invoering van zaakgericht werken. Fase 1 van de invoering is afgerond en een start met fase 2 is gemaakt waarbij een verdere optimalisatie van zaakgericht werken gerealiseerd gaat worden. Vervanging is nog niet gerealiseerd en wordt na afloop van fase 2 opgepakt.

► BAG en BGT-beheer uitbesteden

Wat willen we bereiken?

Hilversum voert het beheer uit van de BAG en BGT voor Wijdemereren.

Wat hebben we bereikt?

Hilversum voert het beheer van de BAG en BGT uit voor Wijdemereren.

Wat gaan we doen?

Hilversum voert vanaf 2^e kwartaal 2019 het beheer van de BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) en de BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie) uit voor Wijdemereren. Hierdoor wordt de kwaliteit van de BAG en BGT verhoogd en de kwetsbaarheid in het beheer verminderd. Dit gebeurt mede omdat het een voorwaarde is van Hilversum om de werkzaamheden van de BSWW over te nemen.

Wat hebben we gedaan?

Een gezamenlijke werkgroep van Hilversum en Wijdemereren heeft een plan van aanpak opgesteld en uitgevoerd hetgeen geleid heeft tot de migratie van het beheer van de BAG en BGT van Wijdemereren naar Hilversum.

Wie zijn daarbij betrokken?

Gemeente Hilversum.

Archief

► Implementatie kwaliteitssysteem

Wat willen we bereiken?

Een geïmplementeerd kwaliteitssysteem.

Wat hebben we bereikt?

Er is nog geen kwaliteitssysteem geïmplementeerd

Wat gaan we doen?

Met het toenemende belang van digitale informatie en informatiebeheer neemt ook de noodzaak tot kwaliteitsbewaking toe. De digitale informatie waar de organisatie mee werkt moet immers ook van de gewenste kwaliteit zijn. Als dit niet het geval is dient de gemeente inzicht te hebben in de vraag welke maatregelen nodig zijn om de kwaliteit van de informatiehuishouding op peil te krijgen en te houden.

Op grond van artikel 16 van de Archiefregeling is een kwaliteitssysteem voor het beheer van informatie wettelijk noodzakelijk. Het beheer en de staat van informatie dienen te voldoen aan in dat kwaliteitssysteem gestelde toetsbare eisen.

In het zaakstelsel Decos JOIN zijn voorzieningen ingericht voor kwaliteitscontroles. Ook voor de overige procesapplicaties is, door steeds verder gaande digitalisering, de opzet van een kwaliteitscontrole nodig om, waar nodig, de kwaliteit van de informatievoorziening te verbeteren.

Wat hebben we gedaan?

Er is prioriteit gegeven aan de organisatiebrede uitrol van zaakgericht werken. Door de beperkte bezetting is er geen tijd/ruimte geweest om het kwaliteitssysteem te implementeren. Dit wordt nu in 2020 meegenomen bij fase 2 van zaakgericht werken.

► Handboek digitale vervanging van papieren informatie

Wat willen we bereiken?

Digitale vervanging van papieren informatie.

Wat hebben we bereikt?

Vervanging is nog niet geregeld.

Wat gaan we doen?

Het handboek vervanging en collegebesluit zijn in januari 2014 vastgesteld. Na een pilot is door een organisatieverandering geen uitvoering gegeven aan besluit en handboek. Door nieuwe ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld het implementeren in 2017 van de nieuwe selectielijst, is een actualisatie van het handboek nodig. Begin 2019 wordt het handboek vervanging volledig geactualiseerd op basis van de dan ingeregelde situatie.

Wat hebben we gedaan?

De organisatiebrede uitrol van zaakgericht werken heeft voorrang gekregen. Als de kwaliteit van beheer en registratie op niveau is wordt vervanging geregeld in samenwerking met archiefinspectie.

Automatisering

► Nieuwe werkplek-PC's

Wat willen we bereiken?

Alle werkplek-PC's vervangen vanuit een flexibel werkplek concept

Wat hebben we bereikt?

De werkplekken zijn nog niet vervangen. Netwerkservers waarop de virtuele werkplekken draaien zijn wel vervangen.

Wat gaan we doen?

Tijd en plaats onafhankelijk kunnen werken vraagt enerzijds om vergaande digitalisering van werkstromen en anderzijds om een werkplek concept waarbij de medewerker in staat is om zijn werkplek 'mee te nemen' en ook zijn werk te kunnen doen op een andere locatie dan het gemeentehuis. Vanuit informatiebeveiliging is bij dit concept van belang dat er geen gegevens op de werkplek-PC achter blijft (zero footprint).

► Heroverweging standaardisatie smartphones

Wat willen we bereiken?

Iedere gebruiker van een gemeentelijke smartphone maakt gebruik van een iPhone.

Wat hebben we bereikt?

Er is gestandaardiseerd op iPhones.

Wat gaan we doen?

In het verleden is gestandaardiseerd op Windows smartphone. Dit platform heeft het niet gered. Er worden nog nauwelijks apps beschikbaar gesteld op dit platform. De alternatieven zijn Android en Apple iOS (iPhone). Qua stabiliteit en beschikbaarheid van apps gaat de voorkeur uit naar iPhone.

Wat hebben we gedaan?

Oude Windows smartphones zijn vervangen door iPhones

► Doorontwikkeling technische beveiliging PC-netwerk

Wat willen we bereiken?

Verhoogde controle en implementatie moderne technieken m.b.t. netwerkbeveiliging

Wat hebben we bereikt?

De doorontwikkeling is nog niet gestart

Wat gaan we doen?

Wijdemeren heeft zich aangesloten bij de door de VNG geïnitieerde aanbesteding GGI-Veilig (GGI=Gemeentelijke Gemeenschappelijk Infrastructuur). In 2019 worden vanuit de aanbesteding diensten afgenomen en nieuwe producten geïntroduceerd waardoor een betere controle komt op vreemd netwerkgedrag en een grotere kans op eliminatie van virussen en malware.

Wat hebben we gedaan?

De aanbesteding GGI-veilig heeft vertraging opgelopen en gaat pas in 2020 tot resultaten komen

Wie zijn daarbij betrokken?

VNG Realisatie

► Patchmanagement

Wat willen we bereiken?

Veilige netwerkomgeving waar updates (patches) snel worden geïnstalleerd.

Wat hebben we bereikt?

Het patchmanagement is weer op orde

Wat gaan we doen?

Het uitvoeren van updates op besturingssoftware en beveiligingsapparatuur wordt deels uitbesteed en geautomatiseerd om beveiligingslekken zo snel als mogelijk te dichten.

Wat hebben we gedaan?

Achterstanden in het uitvoeren van updates zijn weggewerkt.

Wie zijn daarbij betrokken?

Externe dienstverlener

§6. Verbonden Partijen

Inleiding

In deze paragraaf wordt eerst de gemeentelijke visie op verbonden partijen beschreven. Vervolgens wordt per verbonden partij specifieke informatie aangegeven. De verbonden partijen zijn daarbij gerangschikt naar de soorten:

- gemeenschappelijke regelingen;
- vennootschappen en coöperaties.

Beleid

De gemeente Wijdemereren neemt deel in gemeenschappelijke regelingen op grond van wetgeving, of omdat samenwerking in een gemeenschappelijke regeling tot een meer efficiënte uitvoering leidt. Bij de keuze voor een gemeenschappelijke regeling speelt niet alleen efficiëntie een rol, maar ook of het publiek belang er mee wordt gediend.

Governance

Als de uitvoering van een publieke taak aan een verbonden partij is overgedragen, is het onvermijdelijk dat directe sturing door de gemeente minder wordt. Dit omdat de verbonden partij gezamenlijk met andere deelnemers wordt aangestuurd. De invloed van het gemeentebestuur op een verbonden partij is het grootst als de inzet zich richt op de voorkant van de processen van de verbonden partij. Om de invloed van de gemeente op verbonden partijen te optimaliseren neemt de gemeente Wijdemereren deel in overleggen op ambtelijk niveau waarin beleid gevormd wordt en de uitvoering wordt besproken. Ook wordt zowel op ambtelijk niveau als op bestuurlijk niveau de p&c-producten beoordeeld en besproken. De wethouder Financiën neemt deel aan het portefeuillehoudersoverleg Financiën waarin gezamenlijk met de regiogemeenten de stand van zaken en ontwikkelingen van meerdere verbonden partijen wordt besproken.

Het college van B&W van de gemeente Wijdemereren geeft vóór de totstandkoming van de programmabegroting van een gemeenschappelijke regeling al financiële kaders mee door een zienswijze in te dienen op kadernota's.

De gemeenteraad van Wijdemereren toont een sterke betrokkenheid bij de gemeenschappelijke regelingen door zich actief met de inhoud van zienswijzen bezig te houden bij programmabegrotingen en bestemming van rekeningresultaten.

Naam	Regio Gooi en Vechtstreek
Vestigingsplaats	Bussum
Vorm	Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
Visie/ Openbaar belang	Uitvoering regionale taken en behartiging deelnemende gemeenten op de gebieden waaronder WMO, jeugdzorg, GGD, afvalinzameling en energietransitie
Taken	<p>De Regio kan voor de gemeenten de navolgende taken uitvoeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • belangenbehartiging/lobby; • delen kennis, capaciteit en deskundigheid; • bevorderen onderlinge afstemming; • visieontwikkeling; • verwerving van budgetten; • beleidsvoorbereiding; • inkoop en contractbeheer; • gezamenlijk beheer <p>Regionale samenwerkingsagenda: 2019 was het jaar van vaststelling van de regionale samenwerkingsagenda 2019 – 2022 met meer focus in de regionale samenwerking. De Regio gaat deze bestuursperiode van een brede strategische samenwerking op 20 speerpunten naar een gerichte samenwerking op 5 speerpunten. Door in de regionale programma's te focussen op energietransitie, landschap, wonen, werk en mobiliteit verwachten de gemeenten de bestuurskracht op met name het fysiek domein te versterken. Voor het sociaal domein blijft de regionale samenwerking zich richten op de vormgeving van de (jeugd)zorg en ondersteuning voor de meest kwetsbare inwoners in Gooi en Vechtstreek.</p>
Bevoegdheden	<p>De gemeente Wijdemereren heeft bevoegdheden aan de Regio overgedragen voor:</p> <ol style="list-style-type: none"> het verlenen van ambulancezorg op grond van de Tijdelijke wet ambulancezorg en de uitvoering van het ambulancedeel in de meldkamer die gemeenschappelijk met politie en brandweer wordt beheerd;

Naam		Regio Gooi en Vechtstreek		
		<p>b. de uitvoering van hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer inzake afvalstoffen, voor zover deze aan gemeenten is opgedragen, met uitzondering van het bepaalde over afvalwater;</p> <p>c. de uitvoering van de artikelen 2 (algemeen), 5 (jeugdgezondheidszorg), 5a (ouderengezondheidszorg) 6 lid 1 (algemene infectieziekte bestrijding), 15 (beschikbaarstelling deskundigheid) en 15a (vaststelling meldcode signalen huiselijk geweld en kindermishandeling) van de Wet publieke gezondheid.</p> <p>d. De Regio is voor de gemeenten belast met de uitvoering van het Advies en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling Gooi en Vechtstreek als bedoeld in het bepaalde bij of krachtens hoofdstuk 4 van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015).</p>		
Link met programma		Programma 5 Sociaal domein, programma 3 Openbare ruimte, programma 4 Economische zaken, recreatie en toerisme, programma, programma 6 Natuur en milieu en programma 7 Ruimtelijke ontwikkeling.		
Beleidsrealisatie		Uitvoering Regionale Samenwerkingsagenda		
Deelnemende partijen en stemverhouding		Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdmeren en Eemnes (partieel). Elk lid heeft 1 stem in het AB.		
Bestuurder(s)		<p>AB: een wethouder per gemeente</p> <p>DB: drie wethouders</p> <p>Wethouder J. Boermans neemt deel in het AB</p> <p>Wethouder J.J. de Kloet is voorzitter AB-portefeuille voor Cultuur en recreatie</p>		
Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang		<p>De gemeenteraden van Amsterdam en Weesp hebben ingestemd met het herindelingsontwerp gemeenten Weesp en Amsterdam. Het is de bedoeling dat met de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 deze herindeling een feit is en Weesp onderdeel wordt van de gemeente Amsterdam.</p> <p>De financiële gevolgen van uittreding uit de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek worden op dit moment in kaart gebracht. Daarbij wordt bekeken welke diensten de gemeente Weesp ook na 2022 nog blijft afnemen van de Regio G&V en welk effect dit heeft op de gemeentelijke bijdrage van de resterende gemeenten.</p>		
Financiële gegevens		(bedragen x € 1.000)		
		31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 20.399	€ 13.322	€ 9.101
	Vreemd	€ 22.776	€ 35.209	€ 39.253
	Financieel resultaat 2019		€ 1.312	
			€ 508	
			€ 1.820	
	Financieel resultaat 2018		€ 1.169	
			<u>€ 640</u>	
			€ 1.809	
	Financieel resultaat 2017		€ 685	
			<u>€ 2.135</u>	
			€ 2.820	
Risico's		Geen bijzonderheden.		
Naam		Veiligheidsregio regio Gooi en Vechtstreek		
Vestigingsplaats		Hilversum		
Vorm		Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wgr		
Visie/Openbaar belang		<p>Op basis van de Wet Veiligheidsregio's (Wvr) is de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek opgericht. De veiligheidsregio behartigt de gemeenschappelijke belangen van de aan deze regeling deelnemende gemeenten op de volgende terreinen:</p> <p>a. de brandweerzorg;</p> <p>b. de geneeskundige hulpverlening in het kader van rampenbestrijding en crisisbeheersing;</p> <p>c. de gemeentelijke bevolkingszorg in het kader van rampenbestrijding en crisisbeheersing;</p> <p>d. de rampenbestrijding en crisisbeheersing.</p>		
Taken		<p>Algemeen</p> <p>a. het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises;</p>		

Naam	Veiligheidsregio regio Gooi en Vechtstreek
	<p>b. het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan als bedoeld in artikel 7(GR) zijn bepaald;</p> <p>c. het adviseren van het college van burgemeester en wethouders van de aan deze regeling deelnemende gemeenten over de brandweezorg, waartoe behoort: het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt; alsmede het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand.</p> <p>d. het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing;</p> <p>e. het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel;</p> <p>f. het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de in artikel 2 van de GR onder 1d, 2, 3, 4 en 5 genoemde taken.</p> <p>Brandweer Het instellen en in stand houden van de Brandweer Gooi en Vechtstreek die in ieder geval de volgende taken uitvoert;</p> <p>a. het voorkomen, beperken en bestrijden van brand;</p> <p>b. het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand;</p> <p>c. het waarschuwen van de bevolking;</p> <p>d. het verkennen van gevaarlijke stoffen en het verrichten van ontsmetting;</p> <p>e. het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen;</p> <p>f. taken in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing.</p> <p>Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR)</p> <p>a. het instellen en in stand houden van de GHOR Gooi en Vechtstreek die in ieder geval de volgende taken uitvoert;</p> <p>i. de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing door daartoe aangesteld personeel, als onderdeel van een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines, door tussenkomst van een meldkamer;</p> <p>ii. de advisering van andere overheden en organisaties op dat gebied;</p> <p>b. de dienstverleningstaak van de GHOR is ondergebracht bij de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) en als zodanig opgenomen in de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek.</p> <p>Meldkamer</p> <p>a. het, al dan niet gezamenlijk met het algemeen bestuur van naastliggende veiligheidsregio's, instellen en in stand houden van een gemeenschappelijke meldkamer ten behoeve van de brandweertaak, de geneeskundige hulpverlening, het ambulancevervoer en de politietaak, met dien verstande dat de politiechef van de eenheid Midden-Nederland zorg draagt voor het in stand houden van de meldkamer politie, als onderdeel van die meldkamer, die in ieder geval de volgende taken uitvoert:</p> <p>i. het ontvangen, registreren en beoordelen van alle acute hulpvragen ten behoeve van de brandweer, de geneeskundige hulpverlening, het ambulancevervoer, de politie en de bevolkingszorg;</p> <p>ii. het bieden van een adequaat hulpaanbod;</p> <p>iii. het begeleiden en coördineren van de hulpdiensten;</p> <p>b. de meldkamer staat onder leiding van een directeur die door het dagelijks bestuur van de veiligheidsregio (en indien het een gezamenlijk met naastliggende veiligheidsregio's in stand gehouden meldkamer betreft: door de dagelijkse besturen van de betrokken veiligheidsregio's), na overleg met de politiechef van de eenheid Midden-Nederland, wordt benoemd;</p> <p>Bevolkingszorg</p> <p>a. het instellen en in stand houden van een operationele organisatie voor de uitvoering van de gemeenschappelijke taken ten aanzien van de bevolkingszorg waaronder in ieder geval wordt verstaan de gecoördineerde inzet van daartoe aangesteld en opgeleid (inter)regionaal personeel belast met de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen met het oog op een ramp of crisis;</p>

Naam	Veiligheidsregio regio Gooi en Vechtstreek		
	b. de coördinerend functionaris bevolkingszorg als bedoeld in artikel 27 lid 5 van deze regeling sluit detacheringsovereenkomsten met de gemeenten ten behoeve van het personeel dat werkzaam is voor bevolkingszorg.		
Bevoegdheden	Zie taken		
Link met programma	Programma 2 Veiligheid		
Deelnemende partijen en stemverhouding	Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdmeren. Elk lid heeft 1 stem in het AB.		
Bestuurder(s)	AB: een burgemeester per gemeente DB: drie burgemeesters Burgemeester F. Ossel, neemt deel in het AB (vanaf 1 november 2019 burgemeester C. Larson)		
Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang	de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek versterkt haar samenwerking met Veiligheidsregio Flevoland. Hiertoe worden samenwerkingsovereenkomsten gesloten.		
Financiële gegevens		1-1-2019	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 1.582	€ 2.081
	Vreemd vermogen	€ 4.435	€ 5.264
	Financieel resultaat 2019	Positief resultaat	€ 190
	Financieel resultaat 2018	Positief resultaat	€ 697
	Financieel resultaat 2017	Negatief resultaat	€ 341
	Bijdrage		2019: € 1.987
Risico's	Geen bijzonderheden.		

Naam	Werkvoorzieningsschap Tomingroep		
Vestigingsplaats	Hilversum		
Vorm	Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wgr		
Visie/Openbaar belang	Het Werkvoorzieningsschap Tomingroep ('het Schap') voert namens de deelnemende gemeenten taken uit in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) die gericht zijn op het aanbieden van aangepast werk aan mensen met een arbeidsbeperking.		
Taken	Tomingroep heeft als doel om zoveel mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, door het bieden van werk, scholing, begeleiding en bemiddeling, te helpen bij het verkrijgen van een betaalde baan binnen of buiten Tomingroep. De sw-werknemers werken volgens een volwaardige arbeidsovereenkomst en zijn collectief gedetacheerd bij Tomingroep BV. In een samenwerkingsovereenkomst zijn de verhoudingen tussen het Werkvoorzieningsschap Tomingroep en de Tomingroep BV vastgelegd.		
Bevoegdheden	De gemeenten hebben hun bevoegdheden en verplichtingen uit hoofde van de Wsw overgedragen aan het Schap.		
Link met programma	Programma 5 Sociaal domein		
Beleidsrealisatie	In 2018 zijn vanuit Wijdmeren 24,96 standaardeenheden (SE) gerealiseerd bij Tomin. Een standaardeenheid is een fte voor geïndiceerde inwoners, gecorrigeerd naar de zwaarte van arbeidsbeperking.		
Deelnemende partijen en stemverhouding	Almere, Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdmeren. In het algemeen bestuur hebben de leden stemrecht naar rato van het gemiddeld gemeentelijk aandeel in het aantal SE sw-werknemers over de afgelopen tien jaar (tienjaars voortschrijdend gemiddelde), gemeten op 31 december van het voorgaande jaar.		
Bestuurder(s)	AB: een lid van het college van B&W per gemeente. DB: één te benoemen lid uit het AB en de voorzitter en de vice-voorzitter van het Schap		
Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang	Wethouder Van Rijn neemt deel in het DB en het AB De SW subsidie vanuit het Rijk neemt af door beëindiging van de Wsw. In de strategienota hebben Tomin en bestuur afspraken gemaakt over de toekomst van de Tomin, met name door instroom van medewerkers uit de participatiewet. Daarop zou de Tomingroep BV zich verder ontwikkelen tot een zo regulier mogelijk bedrijf. Het Schap heeft een 100% deelneming in Tomingroep BV. Het Schap en de BV hebben een meerjarige samenwerkingsovereenkomst afgesloten. In deze overeenkomst garandeert de BV aan het Schap een nulresultaat, en verklaart het Schap dat de SW-medewerkers bij de BV worden gedetacheerd. Het nulresultaat houdt in dat een negatief resultaat bij het Schap wordt gecompenseerd door een garantietoekenning door de BV. Het uiteindelijke resultaat van het Schap is daarmee in elk rekeningjaar minimaal € 0. In de loop van 2019 werd duidelijk dat de nieuwe strategie niet zonder meer uitvoerbaar		

Naam		Werkvoorzieningsschap Tomingroep	
	<p>was. Het werken net mensen uit de participatiewet bracht meer kosten met zich mee dan het werken met SW-medewerkers, terwijl de arbeidsproductiviteit niet hoger bleek. Daarnaast werd de Tomingroep BV in 2019 getroffen door een combinatie van incidentele en meer structurele ontwikkelingen zoals vervanging van langdurige zieken, tegenvallers in omzet en veel extra inhur van uitzendkrachten die tot een verlies leidde. Het eigen vermogen van de Tomingroep is echter ruim genoeg om het ontstane tekort te dekken en om in 2019 een garantietoekenning aan het Werkvoorzieningsschap te betalen.</p>		
Financiële gegevens		1-1-2019	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 1.906	€ 1.906
	Vreemd vermogen	€ 9.909	€ 9.770
	Financieel resultaat 2019	Resultaat	€ 0
	Financieel resultaat 2018	Resultaat	€ 0
	Financieel resultaat 2017	Positief resultaat	€ 307
	Bijdrage		2019: € 666
	<p>De gemeenten betalen het voor de WSW bestemde deel van hun Participatiebudget (de WSW-subsidie) volledig aan het Werkvoorzieningsschap Tomingroep. Voor Wijdmeren is dit in 2018 € 601.862</p>		
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Onvoldoende resultaat in Tomingroep BV. De Tomingroep BV is winstgevend en compenseert negatieve resultaten van het Schap. • Sociaal-economische ontwikkelingen die leiden tot verdere bezuinigingen op de rijkssubsidie dan nu voorzien in de begroting. <p>In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdmeren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij.</p>		

Naam		Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek (OFGV)	
Vestigingsplaats	Lelystad		
Vorm	Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wgr		
Visie/Openbaar belang	Adequate uitvoering van milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de provincie Flevoland en de regio Gooi en Vechtstreek		
Taken	De OFGV heeft een producten-en dienstencatalogus (PDC). De door de OFGV overgenomen taken van de gemeenten betreffen grotendeels basistaken conform de wet VTH. Daarnaast zijn er deelnemers die plustaken hebben overgedragen. Dit zijn 'extra' taken die per deelnemende partij kunnen verschillen. Ook zijn er deelnemers die meerwerk hebben belegd bij de OFGV. Het uitvoeren van meerwerk gaat via uitgebrachte offertes.		
Bevoegdheden	Bevoegdheden die voortvloeien uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)		
Link met programma	Programma 2 Veiligheid		
Beleidsrealisatie	De dienst voert het beleid uit ten aanzien van toezicht, handhaving en vergunningverlening op gebied van milieu.		
Deelnemende partijen en stemverhouding	<p>Provincie Flevoland en de provincie Noord-Holland en de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Zeewolde, Blaricum, Bussum, Hilversum, Huizen, Laren, Muiden, Naarden, Weesp en Wijdmeren.</p> <p>De verdeling van de stemmen geschiedt naar rato van de omvang van de ingebrachte taken en derhalve naar rato van de financiële bijdrage per deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling, met dien verstande dat een deelnemer niet meer dan 49 % van het totaal aantal stemmen kan hebben.</p>		
Bestuurder(s)	<p>AB: een lid van het college van B&W per gemeente of uit GS provincie</p> <p>DB: dagelijks bestuur bestaat uit één lid namens de provincies, twee leden namens de Noord-Hollandse gemeenten en twee leden namens de Flevolandse gemeenten. Deze leden worden door en uit het AB aangewezen.</p> <p>Wethouder Boermans neemt deel in het AB en DB.</p>		
Financiële gegevens		01-01-2019	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 1.562	€ 1.520
	Vreemd vermogen	€ 4.435	€ 5.264
	Financieel resultaat 2019	Positief resultaat	€ 189
	Financieel resultaat 2018	Positief resultaat	€ 194
	Financieel resultaat 2017	Positief resultaat	€ 729

Naam	Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek (OFGV)		
	Bijdrage	2019: €	435
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> Geen bijzonderheden 		
Naam	Plassenschap Loosdrecht en omstreken		
Vestigingsplaats	Utrecht		
Vorm	Wet gemeenschappelijke regelingen, art. 51		
Visie/Openbaar belang	Het Plassenschap Loosdrecht e.o. is verantwoordelijk voor de ontwikkeling, exploitatie, toezicht en beheer van recreatievoorzieningen en –terreinen en treedt op als belangenbehartiger op het gebied van recreatie.		
Taken	Zie visie/openbaar belang		
Bevoegdheden	Zie visie/openbaar belang		
Link met programma	Programma 4 Economische zaken, recreatie en toerisme en programma 6 Natuur en Milieu		
Deelnemende partijen en stemverhouding	Provincie Utrecht en de provincie Noord-Holland en de gemeenten Stichtse Vecht, Utrecht, en Wijdemeren. Ieder lid van de plassenraad heeft 1 stem. Voor Wijdemeren komt dit op 3/9= Het stemrecht is 33,3%.		
Bestuurder(s)	<p>De Plassenraad bestaat uit 9 leden, te weten: drie vertegenwoordigers van de gemeente Stichtse Vecht, drie vertegenwoordigers van de gemeente Wijdemeren, één vertegenwoordiger van de gemeente Utrecht, één vertegenwoordiger van de provincie Noord-Holland, één vertegenwoordiger van de provincie Utrecht. Iedere deelnemende gemeente en provincie dient met één lid in het dagelijks bestuur te zijn vertegenwoordigd.</p> <p>De burgemeester van Wijdemeren is voorzitter van het dagelijks bestuur en voorzitter van de plassenraad. In de plassenraad nemen daarnaast 1 raadslid en 1 wethouder (J.J. de Kloet) deel namens de gemeente Wijdemeren.</p>		
Financiële gegevens	(bedragen x € 1.000)		
		31-12-2017	31-12-2018
		31-12-2019	
Eigen vermogen	€ 1.795	€ 1.091	€ 0
Vreemd vermogen	€ 1.463	€ 3.277	€ 2.592
Financieel resultaat 2019	Positief resultaat	€ 0	
Financieel resultaat 2018	Positief resultaat	€ 76	
Financieel resultaat 2017	Positief resultaat	€ 285	
Bijdrage		2018: € 361	2019: € 378
Risico's	In 2019 is gebleken dat bij de uitvoeringsorganisatie Recreatie Midden-Nederland financiële problemen aan de orde zijn en dat dit heeft effect op de begroting 2020 van het plassenschap Loosdrecht e.o.		

Naam	Belastingen SWW																										
Vestigingsplaats	Loosdrecht																										
Vorm	Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wet gemeenschappelijke regelingen																										
Visie/Openbaar belang	Het op een zo efficiënte en effectieve mogelijke wijze uitvoeren van de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen en het vaststellen van de WOZ waarden voor de 3 gemeenten																										
Taken	Zie visie/openbaar belang																										
Bevoegdheden	Zie visie/openbaar belang																										
Link met programma	Programma 1 Bestuur en Burger en paragraaf Lokale heffingen.																										
Beleidsrealisatie	De aanslagen 2018 zijn opgelegd en voor de gemeente Wijdmeren heeft de waarderingskamer het oordeel 'goed' afgegeven voor de op te leggen aanslagen 2019.																										
Deelnemende partijen en stemverhouding	Stichtse Vecht, Weesp en Wijdmeren. Het stemrecht is 33,3%.																										
Bestuurder(s)	De burgemeester is voorzitter van het bestuur. Beide andere gemeenten zijn door hun burgemeester in het bestuur vertegenwoordigd. Na het vertrek van burgemeester Ossel, is de burgemeester van Weesp voorzitter geworden en is wethouder Klink toegetreden tot het bestuur namens de gemeente Wijdmeren.																										
Ontwikkelingen/veranderingen in het belang	Opheffen BSWW De colleges van de deelnemende gemeenten hebben een besluit genomen tot het opheffen van de gemeenschappelijke regeling Belastingen SWW per 1 januari 2020. Dit betekent dat de werkzaamheden van de BSWW in de loop van 2019 zijn opgeheven en dat de taken van de gemeente Wijdmeren zijn ondergebracht bij de gemeente Hilversum. De belastingtaken zijn in 2019 geleidelijk overgedragen, waardoor de bedrijfsvoering niet in gevaar is gekomen. De incidentele kosten van opheffing van de BSWW zijn verantwoord in een liquidatieplan en bestaan voornamelijk uit kapitaallasten. Voor deze kosten is een voorziening gevormd per 31 december 2018. Voor Wijdmeren betekent het einde van BSWW m.i.v. 2020 gederfde inkomsten voor de uitvoering van de overheadtaken ICT, huisvesting en financiën. De 2,89 fte uit Wijdmeren afkomstige medewerkers hebben een terugkeergarantie. Het invlechten van de belastingtaak bij Hilversum brengt frictiekosten met zich mee; deze zijn conform raadsbesluit van 13 december 2018 in 2018 en 2019 ten laste van de algemene reserve gebracht. De extra structurele kosten van het gastheerschap Belastingen bij Hilversum zijn verwerkt in de begroting 2020 voor de jaarschijf 2020 en verder.																										
Financiële gegevens	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th colspan="2">(bedragen x € 1.000)</th> </tr> <tr> <th></th> <th>31-12-2018</th> <th>31-12-2019</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 0</td> <td>€ 0</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 358</td> <td>€ 0</td> </tr> <tr> <td>Financieel resultaat 2019</td> <td>Negatief resultaat</td> <td>€ 33</td> </tr> <tr> <td>Financieel resultaat 2018</td> <td>Geen resultaat</td> <td>€ 0</td> </tr> <tr> <td>Financieel resultaat 2017</td> <td>Positief resultaat</td> <td>€ 57</td> </tr> <tr> <td>Bijdrage</td> <td>2018: € 453</td> <td>2019: € 228 (voorschot € 219)</td> </tr> </tbody> </table>				(bedragen x € 1.000)			31-12-2018	31-12-2019	Eigen vermogen	€ 0	€ 0	Vreemd vermogen	€ 358	€ 0	Financieel resultaat 2019	Negatief resultaat	€ 33	Financieel resultaat 2018	Geen resultaat	€ 0	Financieel resultaat 2017	Positief resultaat	€ 57	Bijdrage	2018: € 453	2019: € 228 (voorschot € 219)
	(bedragen x € 1.000)																										
	31-12-2018	31-12-2019																									
Eigen vermogen	€ 0	€ 0																									
Vreemd vermogen	€ 358	€ 0																									
Financieel resultaat 2019	Negatief resultaat	€ 33																									
Financieel resultaat 2018	Geen resultaat	€ 0																									
Financieel resultaat 2017	Positief resultaat	€ 57																									
Bijdrage	2018: € 453	2019: € 228 (voorschot € 219)																									
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Frictiekosten bij liquidatie BSWW. Hiervoor is een voorziening gevormd van € 60.000 per 31-12-2018. Met de frictiekosten in verband met gederfde inkomsten van de overheadtaken ICT, huisvesting en financiën is geen rekening gehouden. • Continuïteit inningen vanwege overheveling taken naar andere organisatie. 																										

Vennootschappen en coöperaties

Naam	Bank Nederlandse Gemeenten	
Vestigingsplaats	Den Haag	
Vorm	Naamloze Vennootschap	
Visie/Openbaar belang	De BNG bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger en is het voor de gemeente mogelijk om op eenvoudige wijze toegang te krijgen tot de geldmarkt.	
Deelnemende partijen en stemverhouding	De BNG, opgericht in 1914, is een structuurvennootschap. De aandelen zijn voor de helft in handen van de Staat; de andere helft is geplaatst bij decentrale overheden (gemeenten, provincies en hoogheemraadschap).	
Bestuurder(s)	Algemene vergadering van aandeelhouders	
Financiële gegevens	(bedragen x € 1.000)	
	31-12-2018	31-12-2019
Eigen vermogen	€ 4.991.000	€ 4.887.000
Vreemd vermogen	€ 132.502	€ 144.791
Financieel resultaat 2019 (positief)		€ 163.000
Financieel resultaat 2018 (positief)		€ 337.000
Ontvangen dividend in 2019: € 25		
Ontvangen dividend in 2018: € 86		
Risico's	Geen bijzonderheden.	

Naam	Vitens	
Vestigingsplaats	Zwolle	
Vorm	Naamloze Vennootschap	
Visie/Openbaar belang	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf in Nederland en verzorgt de drinkwatervoorziening in de gemeente Wijdmeren. Vitens is in 2006 ontstaan uit fusies van lokale en regionale drinkwaterbedrijven. De gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied van Vitens zijn de publieke aandeelhouders.	
Deelnemende partijen en stemverhouding	De gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied van Vitens zijn de publieke aandeelhouders.	
Bestuurder(s)	Algemene vergadering van aandeelhouders	
Financiële gegevens	(bedragen x € 1.000)	
	31-12-2018	31-12-2019
Eigen vermogen	€ 533.000	€ 533.300
Vreemd vermogen	€ 1.233.500	€ 1.275.000
Financieel resultaat 2019		€ 11.100
Financieel resultaat 2018		€ 13.300
Ontvangen dividend in 2019: € 0		
Ontvangen dividend in 2018: € 30.000		
Risico's	Geen bijzonderheden.	

§7. Grondbeleid

► Inleiding

Kern van de paragraaf Grondbeleid is het – als ware de gemeente een bedrijf – door de gemeente exploiteren van de in gemeentelijk eigendom zijnde (bouw)gronden. De gemeente zet het grondbeleid in ten behoeve van de ontwikkeling van woningbouw in de gemeente en om daar waar mogelijk bij te dragen aan een goede ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente.

► Beleidskader

De paragraaf grondbeleid geeft inzicht in het grondbeleid en de doelstellingen die worden nagestreefd. Tevens wordt in deze paragraaf zoveel mogelijk de financiële positie van de (grond)exploitaties uiteengezet.

► Doelstellingen grondbeleid

In 2019 is de nota Grondbeleid 2020-2024 voorbereid. In de nota is vastgelegd dat de gemeente kiest voor een situationeel grondbeleid. Een situationeel grondbeleid betekent dat de gemeente per ontwikkeling overweegt welk type grondbeleid het meest geschikt is voor die ontwikkeling en de motivering daarvoor vastlegt in een startdocument per project. De faciliterende rol past de gemeente nog steeds goed en is de voorkeursrol, maar daar waar marktpartijen niet (tijdig) in staat en bereid zijn om de gemeentelijke ambities op die plek te realiseren, kan de gemeente een actievere rol overwegen.

De gemeente scheidt bij faciliterend grondbeleid de voorwaarden voor de locatie ontwikkeling via een structuurvisie en het bestemmingsplan en legt de actieve rol neer bij marktpartijen/grondeigenaren. Wanneer de gemeente er niet in slaagt vooraf een overeenkomst af te sluiten, kan kostenverhaal afgedwongen worden via het exploitatieplan dat gelijktijdig met het bestemmingsplan vastgesteld dient te worden.

Het voeren van actief grondbeleid bij het ontwikkelen van locaties houdt in dat de gemeente zelf probeert de benodigde gronden in handen te krijgen om deze vervolgens zelf te verkopen. De gemeente kan vervolgens kiezen om grond zelf bouwen/of woonrijp te maken en uit te geven of de grond in concessie te geven. Een manier voor de gemeente om de risico's te beperken is het weer verkopen van eventueel aangekochte gronden aan het einde van de planvormingsfase.

Het belangrijkste argument voor de gemeente om te kiezen voor een situationeel grondbeleid is dat dit de mogelijkheid biedt om maatwerk te leveren. De gemeente ziet een opgave om de komende 10 jaar een aanzienlijke woningopgave te realiseren, voldoende werkgelegenheid te hebben en tegelijk zorgvuldig de kwetsbare natuur te beschermen. Hierbij is bovendien een versnelling gewenst. Verwachting is dat hiervoor in sommige gevallen een actievere rol dan voorheen nodig is, overigens met nadrukkelijk oog voor de daarmee gepaard gaande (financiële) risico's. Met de nu voorliggende nota en daarin opgenomen, deels nieuwe, instrumenten verwacht de gemeente deze ambities het best te kunnen realiseren. Het belangrijkste nieuwe instrument in de Nota Grondbeleid 2020 – 2024 is het hanteren van een aparte reserve (Stimuleringsreserve Ruimtelijke ontwikkelingen) om plussen en minnen die samenhangen met (nieuwe) gebiedsontwikkelingen te verevenen.

Op 6 februari 2020 is de Nota geamendeerd vastgesteld door de gemeenteraad.

► Faciliterend (passief) / actief grondbeleid

Voor faciliterend (passief) grondbeleid geldt:

- Toerekenen van de door de gemeente gemaakte plan- en uitvoeringskosten inclusief kosten voor bovenwijkse voorzieningen als dit kostenverhaal juridisch is toegestaan; Op basis een extern advies zijn hiervoor nadere richtlijnen opgesteld, waaronder het sluiten van voorovereenkomsten voor het verhalen van gemeentelijke kosten van de initiatieven.
- Zo optimaal mogelijke borging van de gewenste ruimtelijke kwaliteit en fasering in de tijd.

Voor actief grondbeleid geldt:

- Opstellen van een globale grondexploitatieberekening waarbij eveneens een inschatting wordt gemaakt van de beschikbare interne capaciteit en risico's;

- Grond wordt in exploitatie genomen indien uit een exploitatieberekening blijkt dat het verwachte resultaat positief zal zijn of, indien een negatief resultaat wordt geprognosticeerd, het verwachte tekort wordt afgedekt door een verliesvoorziening;
- Het mogelijk maken van een gewenste ontwikkeling door het tijdig doen van strategische aankopen binnen de randvoorwaarden voor het strategisch verwervingsbeleid;
- In een vroeg stadium bepalen waarop de aankoopstrategie gericht is en hoe het eigen bezit wordt geëxploiteerd;
- Zorgen dat de verworven gronden en opstallen tijdelijk beschikbaar komen voor gemeentelijke grondexploitatie, of bij tijdelijk beheer marktconform worden verhuurd.

► **Vennootschapsbelasting (VpB)**

De wet modernisering vennootschapsbelasting heeft als gevolg dat ondernemingsactiviteiten van overheden vanaf 2016 belastingplichtig zijn geworden, tenzij er een vrijstelling van toepassing is. Uit een eerste inventarisatie en impactanalyse blijkt dat vooralsnog de grondexploitaties de belangrijkste Vpb-belaste prestaties van de gemeente zijn.

De VpB belast behaalde winsten ten opzichte van de openingsbalans van de grondexploitaties. Gezien de bij de jaarrekening 2019 getroffen extra verliesvoorzieningen voor de grondexploitaties is winstbelasting (vooralsnog) niet aan de orde.

► **Structuurvisie & Omgevingsvisie**

In de Structuurvisie wordt primair bepaald waar grondbeleid zal worden ingezet om gewenste ontwikkelingen te initiëren. De structuurvisie voor de gemeente Wijdemeren is in 2012 vastgesteld. De Structuurvisie is van belang in verband met (eventueel) publiekrechtelijk kostenverhaal. Het primaire streven bij het kostenverhaal is de privaatrechtelijke (anterieure) overeenkomst tussen gemeente en private partij(en). Echter, in het geval dit niet mogelijk blijkt te zijn, zal de gemeente terugvallen op het publiekrechtelijke kostenverhaal door middel van het exploitatieplan. Inmiddels heeft de raad begin 2019 een krediet vastgesteld voor de voorbereidingen op de Omgevingswet. Een deel daarvan zal worden aangewend voor de voorbereidingen voor de Omgevingsvisie. Deze visie zal de structuurvisie vervangen.

► **Woonvisie**

De doelstellingen c.q. uitgangspunten van de woonvisie zijn eveneens leidend voor het te voeren grondbeleid en ook bij het actualiseren van de bestemmingsplannen worden keuzes mede bepaald door het te voeren grondbeleid. In 2019 zijn de voorbereidingen getroffen voor een actualisatie van de woonvisie. In januari 2020 is een beeldvormende sessie voor de gemeenteraad gehouden.

► **Risico's**

De nota Risicomanagement is in 2019 geactualiseerd. Deze nota bevat de kaders en uitgangspunten voor het gemeentelijk risicomanagement dat ook voor de grondexploitaties geldt.

Het voeren van een grondexploitatie brengt financiële risico's met zich mee. Risico's doen zich in alle stadia van het proces voor. De risico's verschillen van aard en omvang. Tijdig vooronderzoek in de beginfase brengt de risico's in beeld. In dat stadium gaat het in hoofdzaak om onderzoek op het gebied van archeologie en milieu. Zodra er sprake is van een vastgesteld bestemmingsplan en het project in exploitatie is genomen veranderen de risico's van aard. In deze fase krijgt de gemeente (meer) te maken met risico's waarop zij geen invloed heeft, renteschommelingen, economische conjunctuur e.d.

Het uitsluiten van risico's is onmogelijk. Het zo goed mogelijk beheersen van risico's kan natuurlijk wel. In de grondexploitaties wordt gewerkt met het geïndexeerd laten stijgen van de kosten en de opbrengsten. Verder bevatten de grondexploitaties posten onvoorzien, om eerste tegenvallers op te kunnen vangen. Om de risico's financieel af te dekken is een voldoende hoog weerstandsvermogen nodig.

► **Budgetbewaking grondexploitaties**

Het bewaken van grondexploitaties geschiedt ambtelijk op basis van de door de raad vastgestelde grondexploitaties. Uit de grondexploitaties worden kredieten beschikbaar gesteld. Op basis van deze jaarschijven worden budgetten afgegeven ten behoeve van te verrichten werkzaamheden in het kader van het project. De jaarschijven worden door toetsing van de budgetaanvragen aan de onderbouwing van de grondexploitatie en aframing van restbudgetten bewaakt.

Mutaties van meer dan € 50.000 op het eindresultaat van de grondexploitaties worden op grond van de actieve informatieplicht van het college, buiten de p & c-cyclus om, gemeld aan de raad.

Bouwgrond In Exploitatie (BIE)

Er is sprake van BIE wanneer door de gemeenteraad een grondexploitatie wordt vastgesteld voor een bepaald ruimtelijk plan waar de gemeente grond in eigendom heeft en deze wenst te transformeren naar woningbouw of een andere (bouw-)bestemming. De gemeente kent op dit moment drie grondexploitaties welke hieronder worden toegelicht.

Ter Sype

Ter Sype betreft een integraal plan voor ca. 600 woningen, maar doordat het Luchthavenbesluit in 2014 is gewijzigd, kan door de ligging van vliegveld Hilversum, voorlopig slechts een deel van het oorspronkelijke plan worden ontwikkeld. Er kunnen nu nog 60 tot 80 woningen worden gerealiseerd, waarvoor het stedenbouwkundig plan wordt aangepast. Onderzocht wordt of er mogelijkheden zijn om tot een ontwikkeling van het terrein te komen. In 2019 is, in verband met de ontwikkeling van het Achtererf, ook een aanpassing aangebracht in de samenwerkingsafspraken met de ontwikkelaar (en mede – eigenaar van het te ontwikkelen terrein).

De Porseleinhaven

Het project De Porseleinhaven kent een lange historie. Het project betreft de realisatie van een kleinschalig dorpscentrum. Het plan voorziet zowel in ruimte voor woningen als voor winkels en andere commerciële activiteiten aan een aantrekkelijk plein aan het water. De gemeente heeft een ontwikkelovereenkomst met een ontwikkelaar gesloten, waarbij uitgangspunt is dat de gemeente de gronden bouw- en woonrijp maakt en de ontwikkelaar het beoogde bouwprogramma realiseert.

Nedervecht

Het project Nedervecht betreft een herontwikkeling aan de zuidzijde van Nederhorst den Berg waarbij sportvoorzieningen zijn verplaatst en nieuwe woningen worden gerealiseerd. Een geselecteerde projectontwikkelaar realiseert het grootste deel van de woningen en maakt de gronden onder de woningen bouw- en woonrijp. De gemeente koopt bouwrijpe kavels van de ontwikkelaar en verkoopt deze door aan particulieren.

Actualisatie grondexploitaties per 1-1-2020

De grondexploitatie van bovengenoemde projecten zijn geactualiseerd, waarbij de werkelijke kosten en opbrengsten uit 2019 zijn verwerkt en waar nodig nieuwe ramingen voor de nog te maken kosten en opbrengsten zijn opgenomen.

In onderstaande tabel zijn de resultaten op eindwaarde vermeld.

Project	Eindwaarde	Einddatum
Nedervecht	-2.123.000	31-12-2021
Porseleinhaven	-7.811.000	31-12-2022
Ter Sype	85.000	31-12-2022

Daar waar sprake is van verliesvoorzieningen, zijn deze aangepast op basis van bovenstaande uitkomsten.

4. Jaarrekening

1. Balans per 31 december 2019

Balans per 31 december (bedragen x € 1.000,-)				
ACTIVA	Ultimo 2019		Ultimo 2018	
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		16		17
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	16		17	
Materiële vaste activa		49.421		46.389
- Investerings met een economisch nut				
- gronden uitgegeven in erfpacht	0			
- overige investeringen met een economisch nut	19.762		19.507	
- Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	12.869		12.102	
- Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	16.790		14.780	
Financiële vaste activa		1.446		1.533
- Kapitaalverstrekkingen aan:				
- deelnemingen	85		85	
- gemeenschappelijke regelingen				
- overige verbonden partijen				
- Leningen aan:				
- woningbouwcorporaties	958		1.002	
- deelnemingen				
- overige verbonden partijen				
- Overige langlopende leningen u/g	403		446	
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer				
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden				
Totaal vaste activa		50.883		47.939
Vlottende activa				
Voorraden		2.055		7.983
- Grond- en hulpstoffen:				
- niet in exploitatie genomen bouwgronden				
- overige grond- en hulpstoffen				
- Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	2.055		7.681	
- Gereed product en handelsgoederen			302	
- Vooruitbetalingen				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		1.568		1.095
- Vorderingen op openbare lichamen	38		47	
- Verstrekte kasgeldleningen				
- Rekening-courant verhouding met het Rijk			0	
- Overige vorderingen	1.530		1.047	
- Overige uitzettingen				
Liquide middelen		25		320
- Kassaldi	4		4	
- Bank- en girosaldi	21		315	
Overlopende activa		4.285		5.284
- Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	4.285		5.284	
Totaal vlottende activa		7.933		14.681
Totaal generaal		58.816		62.620

Balans per 31 december (bedragen x € 1.000,-)				
PASSIVA	Ultimo 2019		Ultimo 2018	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		19.184		24.169
- Algemene reserve	5.004		7.486	
- Bestemmingsreserves	16.409		15.423	
- Resultaat	-2.229		1.260	
Voorzieningen		8.014		6.651
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.662		1.276	
- Egalisatievoorzieningen	226		176	
- Door derden bekleemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	6.126		5.199	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		21.281		23.811
- Obligatieleningen				
- Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	14.512		16.809	
- openbare lichamen	6.767		7.000	
- binnenlandse bedrijven				
- overige binnenlandse sectoren				
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren				
- Waarborgsommen	2		2	
- Verplichtingen uit hoofde van financial leaseovereenkomsten				
Totaal vaste passiva		48.479		54.631
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		4.812		5.499
- Kasgeldleningen	0		2.500	
- Bank- en giroaldi	864		81	
- Overige schulden	3.947		2.918	
Overlopende passiva		5.525		2.490
- Nog te betalen bedragen	5.525		2.448	
- Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen	0		36	
- Overige vooruit ontvangen bedragen	0		6	
Totaal vlottende passiva		10.337		7.989
Totaal generaal		58.816		62.620
Gewaarborgde geldleningen		56.369		51.148
Garantstellingen		892		0

2. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

	Raming begrotingsjaar vóór wijziging			Raming begrotingsjaar ná wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma's									
Bestuur en Burger	-258.000	2.811.659	2.553.659	-288.000	3.095.559	2.807.559	-390.832	3.624.509	3.233.677
Veiligheid	-57.000	2.880.392	2.823.392	-48.000	2.879.892	2.831.892	-53.108	2.736.959	2.683.851
Openbare ruimte	-6.515.600	9.879.418	3.363.818	-6.710.900	10.149.117	3.438.217	-6.939.422	10.045.662	3.106.241
Econ.zaken, recr. & toerisme	-40.900	2.239.562	2.198.662	-40.900	2.379.662	2.338.762	-310.205	2.578.249	2.268.044
Sociaal Domein	-3.617.175	18.236.154	14.618.979	-5.133.175	19.415.454	14.282.279	-5.339.400	20.244.533	14.905.133
Natuur en milieu	0	620.275	620.275	0	626.275	626.275	-7.524	642.649	635.126
Ruimtelijke Ontwikkeling	-3.641.547	4.546.402	904.855	-6.507.117	7.470.061	962.944	-7.270.665	9.097.677	1.827.012
Subtotaal programma's	-14.130.222	41.213.862	27.083.640	-/-18.728.093	46.016.019	27.287.927	-20.311.157	48.970.240	28.659.083
Overhead									
	-9.603	7.319.464	7.309.861	-9.603	8.498.346	8.488.743	-62.996	8.648.407	8.585.411
Lokale heffingen									
	-7.330.500	445.000	-6.885.500	-7.274.500	247.407	-7.027.093	-7.208.627	275.979	-6.932.648
Algemene uitkeringen									
	-25.027.000	0	-25.027.000	-25.161.800	0	-25.161.800	-25.201.418	0	-25.201.418
Dividend									
	-69.000	797	-68.203	-126.700	797	-125.903	-112.165		-112.165
Overige algemene dekkingsmiddelen									
	-641.982	637.382	-4.600	-85.000	-900	-85.900	-121.909	80.964	-40.945
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	-33.068.482	1.083.179	-31.985.303	-32.648.000	247.304	-32.400.696	-32.605.528	346.196	-32.259.332
Onvoorzien									
	0	67.000	67.000	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-47.208.307	49.683.505	2.475.198	-51.385.695	54.761.670	3.375.975	-52.979.681	57.964.842	4.985.161
Bestuur en Burger									
	0	0	0	-87.900	13.200	-74.700	-87.900	10.848	-77.052
Veiligheid									
	-75.000	0	-75.000	-75.000	0	-75.000	-31.310	0	-31.310
Openbare ruimte									
	-154.403	548.551	394.148	-/-922.787	762.535	-160.252	-857.002	788.535	-68.467
Economische zaken, R.&Toerisme									
	-1.502.721	72.100	-1.430.621	1.647.821	77.100	-1.570.721	-1.633.890	103.027	-1.530.863
Sociaal Domein									
	-740.244	51.000	-689.244	1.166.544	1.179.000	12.456	-1.469.424	1.511.991	42.567
Natuur en Milieu									
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ruimtelijke Ontwikkeling									
	-27.700	0	-27.700	-62.100	0	-62.100	-46.205	0	-46.205
Algemene baten & lasten									
	-653.000	351.815	-301.185	-653.000	351.815	-301.185	-653.000	351.815	-301.185
Overhead									
	-465.800	0	-465.800	-692.700	0	-692.700	-743.424	0	-743.424
Subtotaal mutaties reserves	-3.618.868	1.023.466	-2.595.402	-5.307.852	2.383.650	-2.924.202	-5.522.154	2.766.216	-2.755.937
Gerealiseerde resultaat	-50.827.175	50.706.971	-120.204	-56.693.547	57.145.320	451.773	-58.501.835	60.731.059	2.229.224

3. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft en is in euro's.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende verlofaanspraken en dergelijke.

Immateriële vaste activa

Dit onderdeel is niet van toepassing.

In erfpacht uitgegeven gronden

In 2019 zijn een viertal percelen grond bij de Schutse (naast Kasteel Sypestein) voor onbepaalde tijd in erfpacht uitgegeven. Conform de regelgeving uit de BBV zijn deze percelen tegen registratiewaarde van € 1,00 onder de materiele vaste activa verantwoord. De jaarlijks te ontvangen erfpachtcanon voor deze vier percelen bedraagt € 15.000.

Materiele vaste activa

Afschrijvingsmethode materiele vaste activa

Op nieuwe materiele vaste activa wordt gestart met afschrijven vanaf het jaar volgend op het jaar van aanschaf of ingebruikname van het betreffende actief.

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Deze investeringen worden geactiveerd op basis van de bruto-methode, dat wil zeggen dat er geen bijdragen uit reserves in mindering zijn gebracht. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut tot 1-1-2016

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Deze investeringen worden geactiveerd op basis van de netto-methode, dat wil zeggen dat er wel bijdragen uit reserves in mindering kunnen zijn gebracht. Indien er voldoende reserve aanwezig was, werden deze investeringen in één jaar afgeschreven conform de besluitvorming in de raad.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut na 1-1-2016

Op basis van een wijziging van de BBV moeten ook investeringen met een uitsluitend maatschappelijk nut worden geactiveerd via de bruto-methode. Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en worden geactiveerd op basis van de bruto-methode, dat wil zeggen dat er geen bijdragen uit reserves in mindering zijn gebracht en ook afschrijving ineens is niet langer toegestaan.

De afschrijvingsmethodiek is lineair. De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gronden	Op gronden wordt niet afgeschreven.
Terreinen	10 tot 40
Bedrijfsgebouwen,	10 tot 40 (incl. vervangingsinvesteringen)
Grond-weg-en waterbouwkundige werken	10 tot 40
Vervoermiddelen	5 en 10
Machines, apparaten en installaties	5 tot 30
Overige materiële vaste activa	5 tot 40

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde of lagere marktwaarde.

Participaties in het aandelenkapitaal van N.V. 's en B.V. 's (kapitaalverstrekingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een N.V. of B.V.

Vorraden

De voorraad "onderhanden werken"(grondexploitaties) werd tot en met 2012 gewaardeerd op basis van de werkelijk gemaakte kosten vermeerderd met de bijgeboekte rente en verminderd met de gerealiseerde opbrengst verkopen en eventueel ontvangen subsidies. Sinds 2013 wordt geen rente meer toegevoegd aan de grondexploitaties, omdat het risico groot is dat deze kosten niet als opbrengst gerealiseerd kan worden.

Winstneming vindt plaats op het moment dat de exploitatie van een complex wordt beëindigd of wanneer tussentijds met redelijke zekerheid vast te stellen is, dat er winst gerealiseerd wordt. Voor het bepalen van de hoogte van tussentijdse winstneming wordt de Percentage of completion (POC) methode gehanteerd. Deze methode wordt voorgeschreven door de BBV. Door gebruik te maken van de POC methode wordt naar rato van de voortgang van het project tussentijds winst genomen. Verliezen worden genomen zodra deze zich voordoen. Bij eventuele geprognosticeerde verliezen is/wordt een voorziening gevormd.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten.

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden zoveel mogelijk gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

De voorziening pensioen wethouders is bepaald op basis van de contante waarde van de jaarlijkse actuariële berekening. In de BBV is bepaald dat voor middelen van derden, die bestemd zijn voor een specifiek doel of een specifieke activiteit, een voorziening gevormd moet worden. Deze voorziening wordt opgenomen in "door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting". De voorziening afvalstoffenheffing is in deze jaarrekening derhalve opgenomen onder de "voorziening door derden beklemde middelen".

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Flottende passiva

De flottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Eigen bijdrage CAK

Bij de WMO vraagt de gemeente een eigen bijdrage aan de burger. De oplegging en inning is landelijk belegd bij het Centraal Administratie Kantoor (CAK). Tot 2018 kreeg de gemeente middels een Third Party Mededeling van de huisaccountant van het CAK waarmee de gemeente voldoende zekerheid kreeg over de juistheid van de eigen bijdrages. Sinds 2018 is het CAK hiermee gestopt. Diverse gemeenten en de VNG hebben gevraagd of dit gevolgen heeft voor de externe accountantscontrole op het Wmo-proces. De Sectorcommissie Decentrale Overheden (SDO) van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) heeft dit beoordeeld. De SDO heeft vastgesteld dat de TPM niet nodig is voor de externe accountantscontrole van een gemeente. Het afschaffen van de TPM van 2018 heeft dus geen gevolgen voor de controle op het Wmo-proces van gemeenten

4. Toelichting op de balans

Vaste Activa

Immateriële vaste activa	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	16.380	17.220
Totaal	16.380	17.220

Dit overzicht geeft het verloop van de immateriële vaste activa weer:

	Boekwaarde 31-12-2018	Van fin. vaste activa	Desinvesteringen	Afschrijvingen/aflossingen	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2019
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	17.220	0		840		16.380
	17.220	0		840		16.380

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
De materiële activa bestaan uit de volgende onderdelen:		
In erfpacht uitgegeven gronden	1	0
Overige investeringen met een economisch nut	19.761.892	19.506.699
Investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	12.868.813	12.102.273
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	16.789.957	14.779.637
Totaal	49.420.663	46.388.609

De **overige investeringen met economisch nut** worden als volgt onderverdeeld

	Boekwaarde	Boekwaarde
	31-12-2019	31-12-2018
Gronden en terreinen	673.187	535.443
Bedrijfsgebouwen	16.665.374	16.758.187
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.243.190	884.350
Vervoermiddelen	237.830	272.759
Machines, apparaten en installaties	830.994	939.418
Overige materiële vaste activa	111.317	116.542
Totaal	19.761.892	19.506.699

Dit overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer:

	Boekwaarde 31-12-2018	Naar MVA	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Desinvestering afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	535.443	121.834	37.952	0	22.043	0	673.187
Bedrijfsgebouwen	16.758.187	0	693.556	0	786.369	0	16.665.374
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	884.350	0	422.852	0	64.012	0	1.243.190
Vervoermiddelen	272.759	0	0	0	34.929	0	237.830
Machines, apparaten en installaties	939.418	0	204.840	0	313.265	0	830.994
Overige materiële vaste activa	116.542	0	14.516	0	19.741	0	111.317
Totaal	19.506.699	121.834	1.373.717	0	1.240.359	0	19.761.892

Het onderstaande overzicht heeft betrekking op de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding een heffing kan worden geheven, welke in deze jaarrekening apart zijn genoemd.

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	12.868.813	12.102.273
Totaal	12.868.813	12.102.273

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven weer:

	Boekwaarde 31-12-2018	Van economisch nut	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2019
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	12.102.273		1.284.848		518.308			12.868.813
Totaal	12.102.273		1.284.848		518.308			12.868.813

De **overige investeringen met maatschappelijk nut** kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde	Boekwaarde
	31-12-2019	31-12-2018
Gronden en terreinen		0
Bedrijfsgebouwen		0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	16.789.957	14.779.637
Overige materiële vaste activa/Machines, apparaten, installaties		0
Totaal	16.789.957	14.779.637

Dit overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met maatschappelijk nut weer:

	Boekwaarde 31-12-2018	Naar economisch nut	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrijv- ingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen*								
Bedrijfsgebouwen*								
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	14.779.637		2.600.938	0	590.619			16.789.957
Overige materiële vaste activa / Machines, apparaten, installaties								
Totaal	14.779.637	0	2.600.938	0	590.619	0	0	16.789.957

Financiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2018	Investeringen	naar immateriele vaste activa	Afschrij- vingen/af- lossingen	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2019
Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen	84.891					84.891
- gemeenschappelijke regelingen						
- overige verbonden partijen						
Leningen aan:						
- openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden						
- woningbouwcorporaties	1.001.984			43.417		958.567
- deelnemingen						
- overige verbonden partijen						
Overige langlopende leningen	445.721			42.962		402.759
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer						
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer						
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar						
Totaal	1.532.596		0	86.379	0	1.446.217

Vlottende activa

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categoriën:		Balanswaarde	Balanswaarde
		31-12-2019	31-12-2018
Grond- en hulpstoffen, gespecificeerd naar:		0	0
- niet in exploitatie genomen bouwgronden		0	0
- overige grond- en hulpstoffen		0	0
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie		2.055.349	7.681.174
Gereed product en handelsgoederen		0	302.251
Vooruitbetalingen		0	0
Totaal		2.055.349	7.983.425

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2019 het volgende overzicht worden weergegeven:								
	Boekwaarde	Van Nieg	Investerings	Verminderings	Winstuitname	Boekwaarde	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde
	31-12-2018					31-12-2019		31-12-2019
Porseleinhaven	10.489.331		269.142	3.017.912		7.740.561		7.740.561
Nedervecht	5.745.772		609.135	2.399.245		3.955.662		3.955.662
Ter Sype	391.759		23.523	121.834		293.448		293.448
Af: Voorziening GREXEN	-/- 8.945.688					-/- 8.945.688	-988.634	-/- 9.934.322
Totaal	7.681.174	0	901.800	5.538.991	0	3.043.983	-/- 988.634	2.055.349

Uitgangspunten die gehanteerd zijn bij het opstellen van exploitatieprognoses

De (grond)exploitaties van de gebieden waar zich ontwikkelingen voordoen, worden jaarlijks herzien/ geactualiseerd.

Waardering

Op grond van het BBV wordt grond gewaardeerd tegen (historische) verkrijgingsprijs en bijkomende kosten. Op grond wordt niet afgeschreven. Als er sprake is van een (duurzaam) lagere marktwaarde wordt de grond afgewaardeerd. De bouwgronden van de gemeente worden in de balans gepresenteerd onder de vlottende activa. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen in exploitatie genomen gronden (onderhanden werk) en niet in exploitatie genomen gronden (grond- en hulpstoffen). Uitgangspunt voor dit onderscheid is of er sprake is van een vervaardigingsproces.

Voorziene verliezen

Conform het voorzichtigheidsbeginsel dienen voorziene verliezen genomen te worden zodra deze bekend zijn. Voor een grondexploitatie traject met een verwachte negatieve exploitatie wordt dus direct een voorziening getroffen. Deze voorziening wordt als een waardecorrectie in mindering gebracht op de boekwaarde van het betreffende grondcomplex. Evenals in 2019, heeft ook begin 2020 er een externe doorlichting van de grondexploitaties plaatsgevonden, dit heeft geleid tot aanpassingen van de voorzieningen Nedervecht en Porseleinhaven.

Berekeningswijze

In een grondexploitatie wordt rekening gehouden met een stijging van de kosten en opbrengsten en met de rentelasten- en baten. In de berekening van de grondexploitaties van de gemeente Wijdemeren is de rentecomponent in de verantwoording in de jaarrekening sinds 2013 buiten beschouwing gelaten.

Om een goede inschatting te krijgen van de totale kosten en opbrengsten, is bij de doorrekening van de grondexploitatie gebruik gemaakt van de eindwaardeberekening.

Geraamde lasten en baten tot voltooiing grondexploitaties.

Naar verwachting wordt de grondexploitatie Porseleinhaven eind 2022 afgerond. De grondexploitaties Nedervecht en Ter Sype worden in 2021 voltooid. De nog te maken kosten voor deze drie grondexploitaties zullen afgerond € 2.944.000 bedragen, deze bestaan hoofdzakelijk uit het woonrijp maken, plan- en overige kosten. De totaal nog te realiseren opbrengsten worden afgerond op € 5.084.000 geraamd, deze bestaan voor het grootste deel uit grondverkoop ten behoeve van woningbouw.

De eindwaarde van de 3 grondexploitaties is negatief. De voorziening is met per saldo € 988.634 verhoogd om zo gelijk te zijn aan de berekende eindwaarde. De hoogte van de op dit moment getroffen voorziening grondexploitaties bedraagt per ultimo 2019 € 9.934.322 (2018 € 8.945.688).

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2019	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2019	Balanswaarde 31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen	37.591	0	37.591	47.294
Verstreckte kasgeldleningen	0			0
Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	0	0		0
Overige vorderingen	1.775.864	245.844	1.530.020	1.047.410
Overige uitzettingen				
Totaal	1.813.455	245.844	1.567.611	1.094.704

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Kassaldi	3.942	4.197
Banksaldi	20.938	315.324
Totaal	24.879	319.521

Schatkistbankieren

Vanaf 1 januari 2014 zijn gemeenten verplicht om overtollige middelen in de Rijksschatkist aan te houden. Ingevolge artikel 52c van de BBV wordt in de toelichting op de balans het drempelbedrag vermeld voor het begrotingsjaar waarover verantwoording wordt afgelegd en het totaal aan middelen dat, uitsluitend in het kader van het drempelbedrag, per kwartaal van dat jaar de gemeente buiten 's Rijks schatkist wordt gehouden.

Het drempelbedrag bedraagt 0,75% van het begrotingstotaal. Het drempelbedrag over 2019 was uitgaande van de primaire begroting € 373.000. Behoudens het drempelbedrag zijn er in 2019 geen middelen buiten de schatkist aangehouden.

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Vooruitbetaalde bedragen	603.053	353.891
Nog te ontvangen bedragen	3.681.562	4.929.711
Totaal	4.284.615	5.283.601

Eigen Vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Algemene reserve	5.004.357	7.485.594
Bestemmingsreserves	16.408.842	15.423.318
Resultaat na bestemming	-2.229.224	1.260.225
Totaal	19.183.975	24.169.137

Reserves	Boekwaarde 1-1-2019	Toevoe- gingen	Verminde- ringen	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Verminde- ringen ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2019	I/S
Algemene reserves							
Resultaat voor bestemming	1.260.225	0	0	1.260.225		0	I
Algemene reserve	7.485.594	147.273	2.628.510			5.004.357	I
Subtotaal	8.745.819	147.273	2.628.510	1.260.225	0	5.004.357	
Bestemmingsreserves							
Reserve Alg. Open Bejaardenwerk	143.493		-3.894			147.387	S
Reserve Kwaliteit Woonomgeving	30.000				30.000	0	I
Reserve Bouwgrondexploitatie	10.000		0			10.000	I
Reserve Volkshuisvesting	665.323		2.260			663.063	I
Reserve Duurzaamheid	85.201	56.500				141.701	I
Reserve Omgevingswet	500.000	100.000	44.005			555.995	I
Reserve Reconstructie LSD	32.500					32.500	I
Reserve Begraafplaatsen	8.760					8.760	I
Reserve Sociaal Domein	1.163.787	100.000	357.748			906.039	I
Reserve Arbeidsmarktwerking	447.499					447.499	I
Reserve Rationeel Wegbeheer	5.822.627	637.535	10.000		545.927	5.904.235	S
Reserve Recreatie en Toerisme	181.430	69.343	19.740		23.684	207.349	S
Reserve Verkeer	354.895	25.000	0			379.895	S
Reserve Inburgering	290.520	0	156.889			133.631	I
Reserve Onderhoud gebouwen	1.169.696	351.815	275.457			1.246.054	S
Reserve Bruggen	14.392					14.392	I
Reserve Speeltoestellen	175.547	51.000			50.797	175.750	S
Reserve MOP Onderwijshuisvesting	154.770					154.770	I
Reserve Groeninrichting	150.000	100.000	12.014			237.986	S
Reserve Afschrijving activa	4.022.879	777.788			215.345	4.585.321	S
Reserve Revitalisering Meenthof	0	1.127.750	7.426		663.811	456.513	I
Subtotaal	15.423.318	3.396.731	881.644	0	1.529.564	16.408.842	
Totaal reserves	24.169.137	3.544.004	3.510.153	1.260.225	1.529.564	21.413.199	

I/S = Incidenteel/Structureel

Op de volgende pagina's geven wij per reserve de bestemming aan en een toelichting op de stortingen en onttrekkingen:

Algemene reserve (alle bedragen in euro's)

Onderstaand het verloop van de algemene reserve in 2019. Op het saldo per 31-12-2019 moet nog het resultaat 2019 na bestemming in mindering worden gebracht.

Saldo 1-1-2019	7.485.594
Bij: Resultaatbestemming rekening 2018 (saldo)	136.425
Bij: Overschot budget rekenkamer. 2019	10.848
Af: Onttrekking t.b.v. gebiedsakkoord	1.275.000
Af: Afspraken uit bestuursakkoord	653.000
Af: Implementatiekosten Gastheerschap belastingen Hilversum	357.400
Af: Organisatieontwikkeling (restant)	211.800
Af: Extra storting reserve rationeel wegbeheer	100.000
Af: Meerjarig veiligheidsplan	31.310
Saldo 31-12-2019	5.004.357

Bestemmingsreserves

De nota en reserves en voorzieningen is eind 2017 door de raad vastgesteld. De nota wordt in 2020 geactualiseerd.

Bij de kadernota 2018 is besloten om t.b.v. financiering van het gebiedsakkoord in 2018 en 2019 aan een aantal bestemmingsreserves middelen te onttrekken en deze vrij te laten vallen ten gunste van de exploitatie. Voor 2019 heeft dit nog invloed op de reserve sociaal domein.

Reserve Algemeen Open Bejaardenwerk

De bestemmingsreserve Algemeen Open Bejaardenwerk dient als ondersteuning van het algemeen open bejaardenwerk.

In 2018 is teveel in rekening gebracht, in 2019 heeft restitutie plaatsgevonden. De eerdere onttrekking uit 2018 resulteert nu in een storting in 2019.

Saldo 1-1-2019	143.493
Bij: Per saldo restitutie maaltijdvergoeding	3.894
Saldo 31-12-2019	147.387

Reserve Kwaliteit Woonomgeving

De bestemmingsreserve Kwaliteit Woonomgeving is ten behoeve van toekomstige projecten in het kader van het optimaliseren van de woonomgeving. Bij het vaststellen van de nota reserves en voorzieningen eind 2017 is besloten deze reserve te laten vervallen. Met de onttrekking t.b.v. verbetering kwaliteit woonomgeving Voorstraat NdB. is dit het geval.

Saldo 1-1-2019	30.000
Af: Verbetering kwaliteit woonomgeving Voorstraat NdB naar RAA	30.000
Saldo 31-12-2019	0

Bouwgrondexploitatie

De bestemmingsreserve Bouwgrondexploitatie diende als financiële buffer voor (toekomstige) grondexploitaties. Besloten is om deze reserve op te heffen en daarvoor in de plaats de reserve Volkshuisvesting in te stellen. In 2017 is van het saldo van de reserve bouwgrondexploitatie € 215.707 toegevoegd aan de reserve Volkshuisvesting. Het nog resterende bedrag ad. € 10.000 dient ter dekking van een nog op te stellen structuurvisie.

Saldo 1-1-2019	10.000
Geen mutaties 2019	0
Saldo 31-12-2019	10.000

Volkshuisvesting

De bestemmingsreserve Volkshuisvesting is ingesteld per december 2017 met als doel betaalbare woningbouw in de gemeente Wijdemeren te stimuleren. Het maximum van deze reserve is vastgesteld op € 2.000.000. Bij de vaststelling van de notagrondbeleid 2020 is besloten de reserve Volkshuisvesting om te zetten in de reserve Stimulering ruimtelijke ontwikkelingen. De feitelijke instelling van deze reserve, onder gelijktijdige opheffing van de reserve Volkshuisvesting, vindt plaats bij de herziening van de nota Reserves en voorzieningen in 2020.

Saldo 1-1-2019	665.323
Af: Bijdrage aan Wonen in Metropoolregio	2.260
Saldo 31-12-2019	663.063

Duurzaamheid

De bestemmingsreserve Duurzaamheid is in het leven geroepen om extra duurzaamheidsmaatregelen te kunnen uitvoeren aan gemeentelijke gebouwen. De toevoeging 2019 bestaat uit een storting die volgt uit de resultaatbestemming van het overschot van de jaarrekening 2018.

Saldo 1-1-2019	85.201
Bij: Resultaatbestemming 2018	56.500
Saldo 31-12-2019	141.701

Omgevingswet

Bij de resultaatbestemming van de rekening 2018 is besloten om een bedrag van 100.000 extra te storten in de reserve omgevingswet.

Saldo 1-1-2019	500.000
Bij: Resultaatbestemming rekening 2018, budget t.b.v. invoering omgevingswet	100.000
Kosten in kader invoering omgevingswet	44.005
Saldo 31-12-2019	555.995

Reconstructie Oud-Loosdrechtsdijk (OLD)

De bestemmingsreserve Reconstructie Oud-Loosdrechtsdijk dient voor het realiseren van de reconstructie van de Oud-Loosdrechtsdijk bij het dorpscentrum. Er zijn in 2019 geen mutaties geweest.

Saldo 1-1-2019	32.500
Geen mutaties	0
Saldo 31-12-2019	32.500

Begraafplaatsen

De bestemmingsreserve Begraafplaatsen dient ter financiering van toekomstige aanpassingen aan de graven.

Saldo 1-1-2019	8.760
Geen mutaties	0
Saldo 31-12-2019	8.760

Sociaal Domein

De bestemmingsreserve Sociaal Domein dient ter neutralisatie van de extra uitgaven in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Bij de resultaatbestemming van het overschot van de jaarrekening 2018 is € 100.000 toegevoegd aan de reserve. Bij het vaststellen van de begroting 2019 is besloten een bedrag van maximaal € 200.000 uit deze reserve te laten vrijvallen t.b.v. het gebiedsakkoord, dit is € 157.748 geworden.

Bij de najaarsnota is besloten ter gedeeltelijke financiering van de tekorten in de jeugdzorg een bedrag van € 200.000 aan de

reserve te onttrekken.

Saldo 1-1-2019	1.163.787
Bij: Resultaatbestemming rekening 2018	100.000
Af: Najaarsnota, vrijval reserve t.b.v. financiering jeugdzorg	200.000
Af: Onttrekking t.b.v. gebiedsakkoord	157.748
Saldo 31-12-2019	906.039

Arbeidsmarktwerking

Deze in 2018 ingestelde reserve is een budget op basis van het door de regio op te stellen "Marktwerkingsplan 2019" en een plan van de gemeente. In 2019 is het plan "Werken naar werk" ter uitvoering door de raad vastgesteld. Besloten is daarbij om van deze reserve € 197.400 te voldoen aan de regio ter gedeeltelijke financiering van het plan. De totale bijdrage aan de regio wordt geraamd op afgerond € 260.000. De overige middelen ad € 250.100 zijn ter financiering van de uitvoering van het gemeentelijke plan m.b.t. dit onderwerp. In 2019 zijn geen uitgaven gedaan.

Saldo 1-1-2019	447.499
Geen mutaties in 2019	0
Saldo 31-12-2019	447.499

Rationeel Wegbeheer

De bestemmingsreserve Rationeel wegbeheer dient voor de bekostiging van toekomstig (groot) onderhoud en ter dekking van de kapitaallasten van investeringen aan gemeentelijke verhardingen. Op 21 september 2017 heeft de raad de lange termijn kapitaalbehoefte wegbeheer 2018-2021 vastgesteld, waarbij is besloten de structurele bijdrage aan deze reserve te verhogen met € 100.000 tot € 637.535.

Saldo 1-1-2019	5.822.627
Bij: Jaarlijkse structurele storting	637.535
Af: Kapitaallasten investeringen wegen	545.927
Af: Bijdrage aan straatreiniging	10.000
Saldo 31-12-2019	5.904.235

Recreatie en toerisme

De bestemmingsreserve Recreatie en toerisme dient ter financiering van uitgaven op het gebied van recreatie en toerisme. Jaarlijks wordt deze reserve gevoed met 10% van de opbrengsten uit toeristen- en forensenbelasting.

Saldo 1-1-2019	181.430
Bij: 10% van forensen- en toeristenbelastingen	69.343
Af: Diverse bijdragen recreatie en toerisme	19.740
Af: Toiletvoorziening Wijde Blik naar RAA	23.684
Saldo 31-12-2019	207.349

Reserve Verkeer

De bestemmingsreserve Verkeer dient voor (toekomstige) investeringen inzake verkeers(veiligheids)maatregelen. In 2019 is € 25.000 gestort conform de geraamde toevoeging in de begroting 2018. In deze reserve is een ontvangen subsidie voor uitvoering plannen m.b.t. verkeerslawaaai te 's Graveland opgenomen van in totaal € 175.900.

Saldo 1-1-2019	354.895
-----------------------	----------------

Bij: Structurele storting	25.000
Saldo 31-12-2019	379.895

Reserve Inburgering

Deze bestemmingsreserve dient voor de bekostiging van de kosten van inburgering.

Saldo 1-1-2019	290.520
Af: Uitgaven inzake vluchtelingenwerk	156.889
Saldo 31-12-2019	133.631

Reserve Onderhoud Gebouwen

Deze reserve is bestemd voor egalisatie van de kosten van (groot) onderhoud van de gemeentegebouwen. Eind 2019 is een nieuw meerjarenonderhoudsplan vastgesteld voor de periode 2019-2028. In 2019 is in totaal voor ruim afgerond € 275.000 aan onderhoud gebouwen uitgevoerd. Deze uitgaven in het kader van onderhoud gebouwen zijn regulier ten laste van deze reserve gebracht.

Saldo 1-1-2019	1.169.696
Bij: Jaarlijkse storting o.g.v. primaire begroting	351.815
<i>Verminderingen</i>	
Af: Sporthallen	103.850
Af: Overige accommodaties	73.684
Af: Gemeentehuis	87.565
Af: Gemeentewerf	10.358
Saldo 31-12-2019	1.246.054

Bruggen

De bestemmingsreserve Bruggen dient voor (toekomstige) investeringen inzake bruggen. Er zijn in 2019 geen mutaties geweest.

Saldo 1-1-2019	14.392
Geen mutaties	0
Saldo 31-12-2019	14.392

Speeltoestellen

De reserve Speeltoestellen is bedoeld voor de dekking van toekomstige uitgaven inzake speeltoestellen. Volgend uit het plan herinrichting speelplekken wordt een deel van de inrichtingskosten gedekt uit deze reserve. Voor 2019 geldt dat voor investeringen in Horn- Kuijerpolder in Nederhorst en de Botenbuurt in Loosdrecht. Voor de gelijktijdige vrijval van de reserve met de afschrijving van de activa wordt het voor de dekking beschikbare bedrag toegevoegd aan de reserve afschrijving activa.

Saldo 1-1-2019	175.547
Bij: Structurele storting van bijdrage in deze reserve	51.000
Af: Uitvoeringen plan inzake speeltoestellen naar RAA.	50.797
Saldo 31-12-2019	175.750

MOP Onderwijshuisvesting

De bestemmingsreserve MOP dient ter bekostiging van de uitgaven van het meerjarenonderhoudsplan in het kader van de onderwijshuisvesting. Bij de vaststelling van het plan inzake de integrale kindcentra is besloten deze bestemmingsreserve aan te wenden ter dekking van de ineens af te schrijven boekwaarde van de betrokken schoolpanden. Evenals in voorgaande jaren, zijn er in 2019 geen mutaties geweest.

Saldo 1-1-2019	154.770
-----------------------	----------------

Geen mutaties	0
Saldo 31-12-2019	154.770

Groeninrichting

Dit betreft de structurele storting in de reserve Groeninrichting van € 100.000. Besloten is t.b.v. de evaluatie van het boomebeleidsplan een maximaal bedrag van € 30.000 aan deze reserve te onttrekken. In 2019 bedroegen de gemaakte kosten € 12.014.

Saldo 1-1-2019	150.000
Bij: Storting in reserve	100.000
Af: Onttrekking t.b.v. evaluatie bomenbeleidsplan	12.014
Saldo 31-12-2019	237.986

Afschrijving activa

De bestemmingsreserve Afschrijving activa (RAA) wordt gevormd door onttrekking uit andere bestemmingsreserves waarbij sprake is van investeringen met een economisch nut, waarvan de afschrijvingen gedekt worden door die reserves.

Saldo 1-1-2019	4.022.879
Bij: Overboeking uit reserve Revit. Meenthof, Aankoop de Blinker	381.367
Bij: Overboeking uit reserve Revit. Meenthof Bestrating Meenthof	282.444
Bij: Overboeking uit reserve speeltoestellen t.b.v. aanschaf speeltoestellen	50.797
Bij: Overboeking uit reserve Rationeel wegbeheer, aanschaf Smiley 's	9.496
Bij: Overboeking uit reserve kwaliteit woonomgeving m.b.t. diverse investeringen	30.000
Bij: Overboeking uit reserve Recreatie en Toerisme m.b.t. investering toiletvoorziening Wijde Blik	23.684
Af: Dekking van diverse afschrijvingen	215.345
Saldo 31-12-2019	4.585.321

Voorzieningen

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2019	Toevoegingen	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2019
Voorz. Pensioen ex- en huidige wethouders	1.216.190	435.588			1.651.778
Voorziening liquidatie B.S.W.W.	60.000			50.100	9.900
Voorziening bestemmingsplannen	176.005	50.000			226.005
Voorziening Afvalstoffenheffing	199.117	142.478	19.000	199.117	123.478
Voorziening VGRP	4.999.525	1.012.828		10.000	6.002.353
Balanspost voorzieningen	6.650.837	1.640.894	0	259.217	8.013.514
Voorziening dubieuze debiteuren	66.000	218.000		38.156	245.844
Voorziening grondexploitaties	8.945.688	988.634			9.934.322
Totaal voorzieningen	15.662.525	2.847.528	19.000	297.373	18.193.680

Op de balans zijn de voorzieningen van Porseleinhaven (voorheen Loosdrechts Terras) en Nedervecht conform de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) in mindering gebracht op de voorraden, terwijl de voorziening Dubieuze Debiteuren in mindering is gebracht op de vorderingen (Debiteuren).

Hieronder geven wij per voorziening de bestemming aan:

Afvalstoffenheffing

De voorziening Afvalstoffenheffing is bedoeld voor tariefsverlaging met betrekking tot de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval. Conform het beleid zijn de terugontvangen bedragen van het GAD in deze voorziening gestort.

Voorziening bestemmingsplannen

De voorziening bestemmingsplannen is bedoeld om de lasten van de wettelijke herziening van de bestemmingsplannen te egaliseren. Na de invoering van de omgevingswet zullen een aantal bestemmingsplannen opnieuw moeten worden opgesteld. De storting is conform de primaire begroting. In afwachting van de implementatie van de omgevingswet zijn geen kosten gemaakt die tot een onttrekking aan de voorziening hebben geleid.

Voorzieningen pensioenen huidige en ex-wethouders

In 2013 is in overeenstemming met de nieuwe regels van de BBV een bedrag gestort voor de nog niet ingegane pensioenen van ex-wethouders. Jaarlijks worden aan de hand van actuariële berekening de benodigde omvang van deze voorziening berekend en op het vereiste niveau gebracht. Ook voor de thans in functie zijnde wethouders wordt een actuariële berekening voor de pensioenen uitgevoerd. In de berekening per ultimo 2019 is de door het rijk vastgestelde rekenrente naar 0,3% verlaagd, tevens is de sterftetabel aangepast. Deze factoren hebben geleid tot een forse extra dotatie aan de voorziening. De hoogte van de voorziening is daaraan aangepast.

Voorziening VGRP

In verband met gewijzigde BBV-voorschriften is de Reserve VGRP omgevormd tot een voorziening. De storting, dan wel onttrekking betreft het saldo tussen lasten en baten inzake de uitgevoerde rioolwerkzaamheden en de gerealiseerde opbrengsten. De in 2019 en eerder niet uitgevoerde rioolwerkzaamheden worden in een latere fase uitgevoerd en aan de voorziening onttrokken. Het begin 2018 vastgestelde GRP 2018-2021 is ambitieus en er zullen grootscheepse investeringen in het gebied nodig zijn om de doelstellingen uit het plan te realiseren. De opgebouwde voorziening dient daarbij als gedeeltelijke buffer voor deze toekomstige investeringen. Verder wordt jaarlijks een bedrag van € 10.000 onttrokken als bijdrage voor de straatreiniging.

Voorziening Dubieuze debiteuren

De voorziening dubieuze debiteuren is bedoeld voor het afboeken van vorderingen in verband met oninbaarheid. De onttrekking is het bedrag van de oninbare vorderingen in 2019. Het saldo per 31 december is het bedrag van de debiteuren die als dubieus aangemerkt worden en bedraagt € 245.844.

Voorziening GREXEN (Porseleinhaven en Nedervecht)

De voorziening GREXEN dient ter dekking van een eventueel negatief exploitatieresultaat van de grondexploitaties. De grondexploitaties zijn evenals in 2019, begin 2020 doorgelicht en de cijfers herzien door een in grondzaken gespecialiseerd extern bureau. De uitkomst van deze herziening heeft ertoe geleid dat een aanpassing van de hoogte van de voorzieningen van de Grexen nodig is. De herziening is berekend op de verwachte eindwaarde. De voorziening Porseleinhaven is met afgerond € 1.040.050 verhoogd en de voorziening Nedervecht is verlaagd met € 51.416, totaal € 988.634. De totale omvang van de voorzieningen komt hiermee per ultimo 2019 op afgerond € 9.934.322.

Vaste Schulden met een looptijd langer dan 1 jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	Boekwaarde	Boekwaarde
	per 31-12-2019	per 31-12-2018
Obligatieleningen		
Onderhandse leningen		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	21.278.568	23.808.652
- binnenlandse bedrijven		
- overige binnenlandse sectoren		
- buitenlandse instellingen		
Totaal leningen	21.278.568	23.808.652
Door derden belegde gelden		
Waarborgsommen	2.450	2.450
Verplichtingen uit hoofde van financial lease-overeenkomsten		
Totaal	21.281.018	23.811.102

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2019:

	Saldo	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo
	31-12-2018			31-12-2019
Obligatieleningen				
Onderhandse leningen	23.808.652	0	2.530.084	21.278.568
Door derden belegde gelden				
Waarborgsommen	2.450	0	0	2.450
Verplichtingen uit hoofde van financial lease-overeenkomsten				
Totaal	23.811.102	0	2.530.084	21.281.018

Rentelasten 2019 vaste schulden > 1 jaar: € 494.384 (2018 € 589.140). Aflossingen op korte termijn (< 1 jaar): € 2.530.628

Vlottende Passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde	Boekwaarde
	per 31-12-2019	per 31-12-2018
Schulden < 1 jaar	4.811.533	5.498.755
Overlopende passiva	5.816.155	2.489.847
Totaal	10.627.688	7.988.602

Netto-vlottende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Aard/omschrijving	Boekwaarde	Boekwaarde
	per 31-12-2019	per 31-12-2018
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1a, van de Wet Fido	0	2.500.000
Overige kasgeldleningen	0	0
Bank- en girosaldi	864.009	80.866
Overige schulden	3.947.524	2.917.889
Totaal	4.811.533	5.498.755

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Aard/omschrijving	Boekwaarde	Boekwaarde
	per 31-12-2019	per 31-12-2018
Vooruit ontvangen bedragen	0	5.473
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden voorschotten op specifieke uitkeringen	0	36.127
Nog te betalen bedragen	5.525.674	2.448.247
Totaal	5.525.674	2.489.847

Toelichting gegarandeerde geldleningen

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Aard/omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Gegarandeerde geldleningen (100%)	1.411.000	100%	892.000	0
Gegarandeerde geldleningen (50%)	75.092.000	50%	56.369.000	51.148.000
Totaal	76.503.000		57.261.000	51.148.000

Gebeurtenissen na balansdatum

“Het COVID-19 (corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting veel beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.”

5. Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

In de tellingen kunnen afrondingsverschillen van € 2 voorkomen.

Programma	Lasten	Baten	Saldo vóór bestemming	Mutaties reserves	Saldo na bestemming
Bestuur en burger	3.624.509	-390.832	3.233.677	-77.052	3.156.625
Veiligheid	2.736.959	-53.108	2.683.851	-31.310	2.652.542
Openbare ruimte	10.045.662	-6.939.422	3.106.241	-68.467	3.037.774
Economische zaken, Recreatie en Toerisme	2.578.249	-310.205	2.268.044	-1.530.863	737.181
Sociaal Domein	20.244.533	-5.339.400	14.905.133	42.567	14.947.700
Natuur en Milieu	642.649	-7.524	635.126	0	635.126
Ruimtelijke Ontwikkeling	9.097.677	-7.270.665	1.827.012	-46.205	1.780.807
Saldo Programmaplan	48.970.240	-20.311.157	28.659.083	-1.711.329	26.947.754
Overhead	8.648.407	-62.996	8.585.411	-743.424	7.841.987
Algemene baten & lasten	346.196	-32.605.528	-32.259.332	-301.185	-32.560.517
Subtotaal	8.994.603	-32.668.524	-23.673.921	-1.044.609	-24.718.530
Totalen Programmarekening	57.964.842	-52.979.681	4.985.161	-2.755.937	2.229.224

6. Exploitatie resultaat voor en na bestemming

In de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) is als eis gesteld dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen het gerealiseerde resultaat vóór en na bestemming. Hiermee wordt bedoeld inzicht te geven de samenstelling van het resultaat. De bestemming van het resultaat wordt expliciet in het besluit tot vaststelling van de jaarrekening opgenomen. De bestemming heeft alleen betrekking op mutaties van reserves gedurende het jaar 2019 en heeft geen betrekking op het resultaat over 2019.

Exploitatieresultaat exclusief mutaties reserves m.b.t. exploitatie	4.985.161
Bij: Toevoeging reserves m.b.t. exploitatie	2.766.216
Af: Onttrekking reserves m.b.t. exploitatie	5.522.154
Exploitatieresultaat na mutaties reserves m.b.t. exploitatie	2.229.224

Overzicht van het verschil tussen het saldo van de gewijzigde Begroting 2019 en Rekening 2019

	Begroting	Rekening	Afwijking	
Lasten	54.761.670	57.964.842	3.203.172	
Baten	-51.385.695	-52.979.681	-1.593.986	
Saldo vóór bestemming	3.375.975	4.985.161	1.609.186	(*)
Mutaties reserves	-2.924.202	-2.755.937	168.265	
Saldo na bestemming	451.773	2.229.224	1.777.451	

(*) De afwijkingen zijn bij de programmaverantwoording toegelicht en deze maakt onderdeel uit van de jaarstukken.

Afwijkingen per programma

	Saldi vóór bestemming *				Verklaring afwijking op pagina
	Begroting	Rekening	Afwijking	Afwijking in %	
1. Bestuur en Burger	2.807.559	3.233.677	426.118	15,18%	pag. 116-118
2. Veiligheid	2.831.892	2.683.851	-148.041	-5,23%	pag. 119-120
3. Openbare Ruimte	3.438.217	3.106.241	-331.977	-9,66%	pag. 121-124
4. Economische zaken, Recreatie & Toerisme	2.338.762	2.268.044	-70.718	-3,02%	pag. 125-127
5. Sociaal Domein	14.282.279	14.905.133	622.854	4,36%	pag. 128-132
6. Natuur en Milieu	626.275	635.126	8.851	1,41%	pag. 133
7. Ruimtelijke Ontwikkeling	962.944	1.827.012	864.068	89,73%	Pag. 134-137
Overhead	8.488.743	8.585.411	96.668	1,14%	pag. 141-143
Algemene baten en lasten	-32.400.696	-32.259.332	141.364	-0,44%	pag. 138-140
Onvoorzien	0	0	0		pag. 143
Totaal vóór bestemming	3.375.975	4.985.161	1.609.186	47,67%	

* Afwijking bedrag/gedeeld door begroot bedrag.

Wat heeft het gekost?

Programma 1	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Afwijking
Lasten	2.880.736	3.095.559	3.624.509	528.950
Baten	-500.521	-288.000	-390.832	-102.832
Saldo vóór bestemming	2.380.215	2.807.559	3.233.677	426.118
Mutaties reserves	-51.600	-74.700	-77.052	-2.352
Saldo na bestemming	2.328.615	2.732.859	3.156.625	423.766

Per product

Product nr	Product omschrijving	Lasten apparaat	Materiele lasten	Kapitaal-lasten	Totaal lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Mutaties reserves	Totaal exploitatie
401001	Raad & Raadscommissies	€ 424.398	€ 181.650		€ 606.048	€ -	€ 606.048		€ 606.048
401003	Rekenkamer		€ 2.352		€ 2.352		€ 2.352	€ 10.848	€ 13.200
401501	College	€ 742.933	€ 473.080		€ 1.216.013	€ -	€ 1.216.013		€ 1.216.013
401701	Rechtsbescherming	€ 113.696	€ 92.720		€ 206.416	€ 20.259	€ 186.158		€ 186.158
401702	Juridische kwaliteitszorg	€ 151.729			€ 151.729		€ 151.729		€ 151.729
402001	Bestuurlijke samenwerking		€ 124.189		€ 124.189		€ 124.189		€ 124.189
404001	Communicatie	€ 237.969	€ 241.360		€ 479.329		€ 479.329	€ -87.900	€ 391.429
404003	Representatie		€ 8.738		€ 8.738		€ 8.738		€ 8.738
404004	Ondernemingsraad	€ 64.815	€ 1.867		€ 66.682	€ -25	€ 66.706		€ 66.706
420001	Gem. Basis Administratie	€ 180.573	€ 114.905	€ 18.598	€ 314.075	€ 22.225	€ 291.850		€ 291.850
420002	Reisdocumenten	€ 66.431	€ 59.053		€ 125.485	€ 123.655	€ 1.830		€ 1.830
420003	Verkiezingen	€ 9.496	€ 92.165		€ 101.661	€ 0	€ 101.661		€ 101.661
420004	Burgerlijke stand	€ 66.431	€ 22.635		€ 89.067	€ 49.788	€ 39.279		€ 39.279
420005	Naturalisatie	€ 9.496	€ 17.356		€ 26.852	€ 24.761	€ 2.091		€ 2.091
420007	Rijbewijzen	€ 56.975	€ 48.900		€ 105.874	€ 150.170	€ -44.295		€ -44.295
Eindtotaal		€ 2.124.942	€ 1.480.970	€ 18.598	€ 3.624.509	€ 390.832	€ 3.233.677	€ -77.052	€ 3.156.625

Kosten per product voor bestemming

Product omschrijving	Lasten, baten	Rekening 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijz.	Rekening 2019	Afwijking realisatie t.o.v. begroting	Voordeel/ Nadeel
☐ Raad & Raadscommissies	Lasten	497	477	568	606	-38	N
	Baten						
Totaal Raad & Raadscommissies		497	477	568	606	-38	N
☐ Rekenkamer	Lasten	3	13		2	-2	N
Totaal Rekenkamer		3	13		2	-2	N
☐ College	Lasten	917	819	819	1.216	-397	N
Totaal College		917	819	819	1.216	-397	N
☐ Rechtsbescherming	Lasten	260	194	207	206		
	Baten				-20	20	V
Totaal Rechtsbescherming		260	194	207	186	20	V
☐ Juridische kwaliteitszorg	Lasten	50	188	188	152	36	V
Totaal Juridische kwaliteitszorg		50	188	188	152	36	V
☐ Bestuurlijke samenwerking	Lasten	142	62	122	124	-2	N
Totaal Bestuurlijke samenwerking		142	62	122	124	-2	N
☐ Communicatie	Lasten	307	407	515	479	36	V
Totaal Communicatie		307	407	515	479	36	V
☐ Representatie	Lasten	18	11	11	9	2	V
Totaal Representatie		18	11	11	9	2	V
☐ Ondernemingsraad	Lasten	14	75	75	67	8	V
Totaal Ondernemingsraad		14	75	75	67	8	V
☐ Gem. Basis Administratie	Lasten	249	252	250	314	-64	N
	Baten	-23	-29	-29	-22	-7	N
Totaal Gem. Basis Administratie		225	223	221	292	-71	N
☐ Reisdocumenten	Lasten	189	80	80	125	-45	N
	Baten	-268	-70	-70	-124	54	V
Totaal Reisdocumenten		-79	10	10	2	8	V
☐ Verkiezingen	Lasten	58	75	91	102	-11	N
Totaal Verkiezingen		58	75	91	102	-11	N
☐ Burgerlijke stand	Lasten	64	61	61	89	-28	N
	Baten	-42	-31	-31	-50	19	V
Totaal Burgerlijke stand		22	30	30	39	-9	N
☐ Naturalisatie	Lasten	18	18	18	27	-9	N
	Baten	-15	-15	-15	-25	10	V
Totaal Naturalisatie		3	3	3	2	1	V
☐ Rijbewijzen	Lasten	94	81	91	106	-15	N
	Baten	-153	-113	-143	-150	7	V
Totaal Rijbewijzen		-59	-32	-52	-44	-8	N
		2.380	2.554	2.808	3.234	-426	N

<i>Toelichting per product 1</i>	<i>Bedragen x 1.000</i>	
<i>Het programma Bestuur en Burger kent op product niveau een aantal onder- en overschrijdingen. Op totaalniveau is het saldo van lasten en baten in dit programma lager dan de raming 2019. Hierna worden de grootste afwijkingen per product toegelicht.</i>		
Product College Hogere lasten met name door de dotatie aan de voorziening pensioen huidige wethouders op basis actuariële berekening, per saldo toename € 408.000. De extreem lage rentestand en de bijgestelde levensverwachting zijn van grote invloed op de omvang van deze dotatie (zie ook RIB).	397	N
Product Raad & Raadscommissie Hogere lasten Raad & Raadcommissies door verhoging vergoeding raadsleden kleine gemeenten die ten tijde van de begroting 2019 niet geraamd was.	38	N
Product Juridische kwaliteitsvoordeel De onderschrijding van de geraamde lasten met € 36.000 wordt veroorzaakt door een lagere toerekening van de salarislasten aan dit product, dan waarmee bij de begroting rekening was gehouden.	36	V
Product Communicatie De kosten van het product communicatie zijn per saldo lager uitgevallen. De uitgaven in het kader van informatievoorziening aan de burgers en het burgerpanel zijn per saldo € 23.000 lager dan begroot. Ook de hier geraamde budget voor het dorpenfonds is met ruim € 14.000 onderschreden. Daar staat echter tegenover, dat bij programma 3 "Openbare ruimte" een overschrijding van de uitgaven in het kader van het product Openbaar Groen (omvormen groen/soc. cohesie) van in totaal € 15.000 is verantwoord. Met ingang van 2020 zijn deze budgetten, conform raadsbesluit, samengevoegd.	36	V
Product Gemeentelijke basis administratie Hogere lasten Licentiekosten BRP en Gemeentelijke administratie. Hier staan tegenover hogere baten van rijbewijzen, reisdocumenten en burgerlijke stand. Zie Baten.	64	N
Product Verkiezingen De verkiezingskosten zijn hoger dan geraamd, door verkiezingen voor het Europees parlement. Daar staat tegenover dat in het programma "Algemene baten en lasten" hogere baten zijn verantwoord ontvangen via de algemene uitkering.	11	N
Product Reisproducten Hogere lasten reisdocumenten hier staat tegenover hogere baten voor de uitgifte van reisdocumenten. Zie baten.	45	N
Product Burgerlijke stand Hogere lasten door meer huwelijken, hier staat tegenover hogere baten leges huwelijk. Zie baten.	28	N
Product Rijbewijzen Hogere lasten uitgifte rijbewijzen. Hier staan tegenover hogere baten van rijbewijzen. Zie baten.	15	N
Overig per saldo	3	N
	Totaal lasten	529 N

<i>Baten:</i>		
Product Rijbewijzen De baten zijn hoger, doordat het aantal uitgegeven rijbewijzen hoger is dan begroot. Zie ook lasten.	7	V
Product Reisdocumenten De baten zijn hoger door meer uitgegeven reisdocumenten. Zie ook lasten.	54	V
Product Burgerlijke stand De baten zijn hoger door met name meer ontvangen leges voor huwelijken. Zie ook lasten.	19	V
Overige baten zijn per saldo hoger dan geraamd.	23	V
	Totaal baten	103 V
	Verklaring afwijking saldo vóór bestemming	426 N

Mutaties Reserves:

(Bedragen x € 1)

Algemene reserve: Overschot budget Rekenkamer toegevoegd aan algemene reserve, t.b.v. inzet middelen in 2020	10.848	N
Algemene reserve: Onttrekking t.b.v. dorpenfonds (resultaatbestemming 2018)	87.900	V

Wat heeft het gekost?

Programma 2	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Afwijking
Lasten	3.605.566	2.879.892	2.736.959	- 142.933
Baten	-1.239.476	-48.000	-53.108	-5.108
Saldo vóór bestemming	2.366.091	2.831.892	2.683.851	-148.041
Mutaties reserves	-16.980	-75.000	-31.310	43.690
Saldo na bestemming	2.349.110	2.756.892	2.652.542	-104.350

Per product

Product nr	Product omschrijving	Lasten apparaat	Materiele lasten	Kapitaal-lasten	Totaal lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Mutaties reserves	Totaal exploitatie
405001	APV, bijz. wetten en evenement	€ 212.863	€ 14.341		€ 227.204	€ 54.147	€ 173.057		€ 173.057
405002	Integrale veilig/crimi.prev.	€ 82.771	€ 99.155		€ 181.926		€ 181.926	€ -31.310	€ 150.616
405003	Handh/toezicht openbare ruimte	€ 110.190	€ 19.512	€ 2.728	€ 132.430		€ 132.430		€ 132.430
406005	Brandweer	€ 21.695	€ 2.028.837	€ 3.101	€ 2.053.633	€ -1.014	€ 2.054.647		€ 2.054.647
407001	Rampenbestrijding	€ 59.601	€ 82.166		€ 141.767	€ -25	€ 141.792		€ 141.792
Eindtotaal		€ 487.119	€ 2.244.011	€ 5.829	€ 2.736.959	€ 53.108	€ 2.683.851	€ -31.310	€ 2.652.542

Kosten per product voor bestemming

Product omschrijving	Lasten, baten	Rekening 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijz.	Rekening 2019	Afwijking realisatie t.o.v. begroting	Voordeel/Nadeel
☐ APV, bijz. wetten en evenement	Lasten	165	244	244	227	16	V
	Baten	-53	-46	-46	-54	8	V
Totaal APV, bijz. wetten en evenement		113	198	198	173	25	V
☐ Integrale veilig/crimi.prev.	Lasten	225	253	253	182	71	V
Totaal Integrale veilig/crimi.prev.		225	253	253	182	71	V
☐ Handh/toezicht openbare ruimte	Lasten	80	136	136	132	3	V
	Baten	1	-1	-1		-1	N
Totaal Handh/toezicht openbare ruimte		81	135	135	132	2	V
☐ Brandweer	Lasten	3.050	2.106	2.106	2.054	52	V
	Baten	-1.175			1	-1	N
Totaal Brandweer		1.874	2.106	2.106	2.055	51	V
☐ Rampenbestrijding	Lasten	85	142	142	142		
	Baten	-12	-10	-1		-1	N
Totaal Rampenbestrijding		73	132	141	142	-1	N
		2.366	2.824	2.832	2.684	148	V

(Bedragen x €1.000)

<i>Toelichting per product 2</i>	<i>Bedragen x 1.000</i>
<i>Het programma Veiligheid kent op product niveau een aantal onder- en overschrijdingen. Op totaalniveau is het saldo van lasten en baten in dit programma lager dan de raming 2019. Hierna worden de grootste afwijkingen per product toegelicht.</i>	
Product AVP, bijzondere wetten en evenementen. De onderschrijding van de lasten van dit product met in totaal 16.000 wordt voor € 12.000 veroorzaakt door lagere toerekening van de salarislasten aan dit product.	16 V
Product Integrale veiligheid en criminaliteitspreventie Het budget 2019 voor het Meerjarig Veiligheidsplan bedraagt bijna € 108.000. De uitgaven komen in 2019 uit op € 64.000 een onderschrijding met bijna € 44.000. Van deze kosten wordt maximaal € 75.000 gedekt uit de algemene reserve. In deze rekening wordt € 31.000 hiervan aangewend. Zie ook mutatie reserves bij dit programma. De ontwikkeling en uitgaven t.b.v. het meerjarig Veiligheidsplan worden in 2020 gecontinueerd. De overige onderschrijding van deze post wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de lagere salarislasten, die aan deze post zijn toegerekend.	71 V
Product Brandweer De aan dit programma toegerekende salarislasten zijn € 9.000 lager dan de raming. Daarnaast is de bijdrage aan de regio € 42.000 lager dan geraamd. Dit bedrag betreft de restitutie van de teveel betaalde bijdrage over 2018.	52 V
Per saldo over- en onderschrijdingen van diverse posten binnen het programma (baten en lasten).	9 V
Totaal lasten en baten	148 V
Verklaring afwijking saldo vóór bestemming	148 V

(Bedragen x € 1)

Mutaties Reserves	
Algemene reserve: Onttrekking in het kader van ontwikkeling van het meerjarig Veiligheidsplan	31.310 V

Wat heeft het gekost?

Programma 3	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Afwijking
Lasten	9.552.749	10.149.117	10.045.662	103.455
Baten	-7.426.942	-6.710.900	-6.939.422	-228.522
Saldo vóór bestemming	2.125.807	3.438.217	3.106.241	-331.977
Mutaties reserves	330.727	-160.252	-68.467	-91.786
Saldo na bestemming	2.456.533	3.277.965	3.037.774	-240.191

Per product

Product nr	Product omschrijving	Lasten apparaat	Materiele lasten	Kapitaal-lasten	Totaal lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Mutaties reserves	Totaal exploitatie
450001	Rationeel wegbeheer	€ 286.810	€ 399.566	€ 537.575	€ 1.223.951	€ 137.780	€ 1.086.171	€ -10.041	€ 1.076.130
450002	Overig beheer van wegen	€ 255.014	€ 97.320	€ 40.960	€ 393.294	€ -	€ 393.294	€ -	€ 393.294
450003	Straatmeubilair	€ 24.786	€ 13.519	€ -	€ 38.305	€ -	€ 38.305	€ -	€ 38.305
450004	Openbare verlichting	€ 70.408	€ 133.849	€ 111.186	€ 315.444	€ -	€ 315.444	€ -	€ 315.444
450005	Straatreiniging	€ 82.546	€ 205.095	€ 16.432	€ 304.073	€ 10.000	€ 294.073	€ -	€ 294.073
450006	Gladheidsbestrijding	€ 8.262	€ 109.383	€ -	€ 117.645	€ 5.000	€ 112.645	€ -	€ 112.645
450007	Werken voor derden	€ -	€ 2.634	€ -	€ 2.634	€ 1.579	€ 1.055	€ -	€ 1.055
451001	Bruggen	€ 43.640	€ 243.105	€ 33.980	€ 320.726	€ 6.191	€ 314.535	€ -153.532	€ 161.003
452001	Borden/verkeersregelinstall	€ 48.641	€ 61.076	€ 27.603	€ 137.320	€ 958	€ 136.362	€ -	€ 136.362
452002	Verkeersbeleid	€ 137.620	€ 57.125	€ -	€ 194.745	€ -131	€ 194.876	€ 25.000	€ 219.876
454001	Afwatering	€ 56.849	€ 67.613	€ 31.204	€ 155.665	€ -	€ 155.665	€ -	€ 155.665
456001	Openbaar groen (w.o. kapverg)	€ 363.613	€ 1.098.196	€ 46.357	€ 1.508.166	€ 40.654	€ 1.467.512	€ 87.986	€ 1.555.498
457001	Vuilafvoer- en verwerking	€ -	€ 2.144.088	€ -	€ 2.144.088	€ 142.478	€ 2.001.611	€ -	€ 2.001.611
457003	Afvalstoffenheffing	€ -	€ 142.478	€ -	€ 142.478	€ 2.760.461	€ -2.617.983	€ -	€ -2.617.983
458001	Gemeentelijk rioleringsplan	€ 221.521	€ 1.830.007	€ 619.355	€ 2.670.883	€ -	€ 2.670.883	€ -	€ 2.670.883
458002	Werken voor derden	€ -	€ 33.607	€ -	€ 33.607	€ 43.375	€ -9.767	€ -	€ -9.767
458003	Rioolheffing	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 3.431.360	€ -3.431.360	€ -	€ -3.431.360
459001	Lijkbezorging	€ 164.291	€ 134.624	€ 43.723	€ 342.638	€ 359.718	€ -17.080	€ -17.880	€ -34.959
Eindtotaal		€ 1.764.001	€ 6.773.285	€ 1.508.376	€ 10.045.662	€ 6.939.422	€ 3.106.241	€ -68.467	€ 3.037.774

Product omschrijving	Lasten, baten	Rekening 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijz.	Rekening 2019	Afwijking realisatie t.o.v. begroting	Voordeel/ Nadeel
☐ Rationeel wegbeheer	Lasten	1.431	1.550	1.414	1.224	190	V
	Baten	-280	-61	-61	-138	77	V
Totaal Rationeel wegbeheer		1.151	1.490	1.354	1.086	267	V
☐ Overig beheer van wegen	Lasten	149	414	396	393	3	V
	Baten	-9					
Totaal Overig beheer van wegen		140	414	396	393	3	V
☐ Straatmeubilair	Lasten	25	42	42	38	4	V
Totaal Straatmeubilair		25	42	42	38	4	V
☐ Openbare verlichting	Lasten	373	316	312	315	-4	N
Totaal Openbare verlichting		373	316	312	315	-4	N
☐ Straatreiniging	Lasten	291	313	312	304	8	V
	Baten	-14	-10	-10	-10		
Totaal Straatreiniging		277	303	302	294	8	V
☐ Gladheidsbestrijding	Lasten	123	180	150	118	32	V
	Baten	-5	-5	-5	-5		
Totaal Gladheidsbestrijding		118	175	145	113	32	V
☐ Werken voor derden	Lasten	10	5	5	3	2	V
	Baten	-10	-5	-5	-2	-3	N
Totaal Werken voor derden					1	-1	N
☐ Bruggen	Lasten	115	223	372	321	51	V
	Baten				-6	6	V
Totaal Bruggen		115	223	372	315	58	V
☐ Borden/verkeersregelinstall	Lasten	178	210	197	137	60	V
	Baten	-182			-1	1	V
Totaal Borden/verkeersregelinstall		-4	210	197	136	61	V
☐ Verkeersbeleid	Lasten	68	207	237	195	43	V
Totaal Verkeersbeleid		68	207	237	195	43	V
☐ Afwatering	Lasten	109	191	171	156	16	V
Totaal Afwatering		109	191	171	156	16	V
☐ Openbaar groen (w.o. kapverg)	Lasten	1.356	1.274	1.452	1.508	-56	N
	Baten	-11		-40	-41	1	V
Totaal Openbaar groen (w.o. kapverg)		1.345	1.274	1.412	1.468	-55	N
☐ Vuilafvoer- en verwerking	Lasten	2.273	2.153	2.153	2.144	9	V
	Baten	-264		-142	-142		
Totaal Vuilafvoer- en verwerking		2.009	2.153	2.011	2.002	9	V
☐ Afvalstoffenheffing	Lasten			142	142		
	Baten	-2.666	-2.737	-2.756	-2.760	4	V
Totaal Afvalstoffenheffing		-2.666	-2.737	-2.614	-2.618	4	V
☐ Gemeentelijk rioleringsplan	Lasten	2.724	2.423	2.423	2.671	-247	N
	Baten						V
Totaal Gemeentelijk rioleringsplan		2.724	2.423	2.423	2.671	-247	N
☐ Werken voor derden	Lasten	9	5	5	34	-29	N
	Baten	-51	-11	-11	-43	32	V
Totaal Werken voor derden		-42	-6	-6	-10	4	V
☐ Rioolheffing	Baten	-3.560	-3.338	-3.338	-3.431	94	V
Totaal Rioolheffing		-3.560	-3.338	-3.338	-3.431	94	V
☐ Lijkbezorging	Lasten	323	372	370	343	28	V
	Baten	-380	-349	-349	-360	11	V
Totaal Lijkbezorging		-57	23	21	-17	38	V
		2.126	3.364	3.438	3.106	332	V

Toelichting per product van programma 3	Bedragen x 1.000	
<p>Het programma Openbare ruimte kent op product niveau een aantal onder- en overschrijdingen. Op totaalniveau is het saldo van lasten en baten in dit programma lager dan de raming 2019. Hierna worden de grootste afwijkingen per product toegelicht.</p>		
<p>Product Rationeel wegbeheer (1). De kapitaallasten m.b.t. de wegen zijn lager dan waarmee bij de gewijzigde begroting rekening is gehouden. De kapitaallasten komen ten laste van de reserve rationeel wegbeheer en zijn niet van invloed op het resultaat 2019.</p>	56	V
<p>Product Rationeel wegbeheer (2). De uitgaven voor projectmatig en regulier onderhoud aan de wegen zijn per saldo € 128.000 lager dan begroot. Dit wordt € 128.000 veroorzaakt doordat werkzaamheden aan de riool die later of nog niet zijn gestart ervoor hebben gezorgd dat deze budgetten voor herstel wegen slechts gedeeltelijk zijn aangesproken.</p>	134	V
<p>Product Gladheidsbestrijding Dit budget is bij de najaarsnota al met per saldo € 30.000 naar beneden bijgesteld voor zowel de gladheidsbestrijding, als ook voor de aankoop van zout. Daar kwam nog bij dat in de herfst van 2019 er nauwelijks is uitgerukt voor gladheidsbestrijding, ook de reeds eerder aangelegde voorraad zout bleek qua omvang meer dan voldoende.</p>	32	V
<p>Product Bruggen De in 2017 en 2018 niet aangewende budgetten t.b.v. regulier en groot onderhoud bruggen, totaal € 148.700, zijn via de resultaatbestemming 2018 beschikbaar gesteld voor het uit te voeren groot onderhoud in 2019. Deze werkzaamheden zijn middels een omvangrijk onderhoudsbestek voor een belangrijk deel uitgevoerd. Van de beschikbaar gestelde extra middelen is per ultimo 2019 € 51.000 over. De intentie is om de resterende middelen aan te wenden in 2020 voor verder groot onderhoud aan de bruggen in onze gemeente.</p>	51	V
<p>Product Borden en verkeersregelininstallaties De lasten van dit product zijn aanzienlijk lager dan geraamd. Dit heeft diverse overigens gelijksoortige redenen. Derden hebben nauwelijks kosten in rekening gebracht voor aanpassing van de bewegwijzering, lagere lasten € 19.500. De in rekening gebrachte kosten van onderhoud aan de verkeersregelininstallaties zijn aanzienlijk lager dan geraamd, eveneens € 19.500. Tot slot zijn ook de reguliere kosten m.b.t. de bebording zoals kleinschalige vervanging, klein onderhoud, alsmede vandalisme ver achtergebleven bij de raming, lagere lasten per saldo € 21.000.</p>	60	V
<p>Product Verkeersbeleid. In 2019 is gestart met het opstellen van een verkeersbeleidsplan voor de gemeente. De uitvoering daarvan vindt in 2019 en 2020 plaats. De toegerekende salarislasten vanuit de organisatie zijn bijna € 36.000 lager dan geraamd. De overige onderschrijving van de lasten betreft lagere uitgaven in het kader van onderzoek naar verkeerslawaaai in de gemeente.</p>	43	V
<p>Product Afwatering De onderschrijving betreft vnl. een lagere toerekening van salarislasten vanuit de organisatie, totaal afgerond € 10.000 en lager dan begrote kapitaallasten afgerond € 5.000.</p>	16	V
<p>Product Openbaar groen Het product openbaar groen is op enkele onderdelen overschreden. Zo waren als gevolg van de zeer warme zomer van 2018 en door stormschade aanzienlijk meer middelen nodig voor de uitvoering van een adequaat boombeheer, dan waarmee ook na de verhoging van het budget bij de najaarsnota rekening was gehouden, extra € 26.000. Ook het onderhoud aan het openbaar groen, het bijbehorende budget voor omvormen groen, in combinatie met het budget sociale cohesie vielen mede als gevolg van hiervoor genoemde oorzaken aanzienlijk hoger uit. Per saldo € 53.000. Een deel van deze overschrijving moet in samenhang worden gezien met het beschikbare budget Dorpenfonds, dat met afgerond € 14.000 is overschreden. Vanaf 2020 worden deze budgetten, conform raadsbesluit, samengevoegd. Zie programma 1.</p>	56	N

Tegenover deze overschrijdingen staat een onderschrijding van de geraamde kosten voor de "Evaluatie boombeheer" in 2019 met € 18.000. Deze kosten worden overigens volledig gedekt uit de reserve Groen.

Van Nedvang is voor in totaal € 40.000 retour ontvangen, bij de najaarsnota zijn deze middelen bestemd voor Appelboomprojecten. Van die middelen is € 30.000 voor het bestemde doel aangewend. Een bedrag van € 10.000 is in 2019 niet uitgegeven, de intentie is om dit bedrag in 2020, conform raadsbesluit, in te zetten bij het project "Verplaatsing van het Oorlogsmonument".

Product Riool (Gemeentelijk rioleringsplan en rioolheffing).

De lasten en baten m.b.t. het riool dienen zoveel mogelijk in evenwicht te zijn. In 2019 zijn de uitgaven aanzienlijk lager dan geraamd, met name omdat een aantal projecten later gereed zijn dan verwacht en omdat een aantal werkzaamheden zich nog in de voorbereidende fase bevinden. Vanaf 2020 zullen de uitgaven sterk toenemen. De geraamde baten zijn hoger dan begroot. Als gevolg daarvan bedraagt de dotatie aan de voorziening € 1.000.000. Door de dotatie aan de voorziening zijn de lasten van dit product hoger dan de raming.

247 N

Product Lijkbezorging

De onderschrijding van de uitgaven heeft volledig betrekking op de lager toegerekende salarislasten van de organisatie aan dit product.

28 V

Overig (per saldo)

8 N

TOTAAL LASTEN**109 V****BATEN:**

Product Rationeel wegbeheer

De baten zijn hoger, doordat de vergoeding van nutsbedrijven, die in de grond werkzaamheden dienden uit te voeren, aanzienlijk hoger zijn uitgevallen dan geraamd. Begroot € 60.000, realisatie € 110.000

49 V

Product Rationeel wegbeheer

In 2019 is afwikkeling van een subsidie ontvangen, die is toegekend in het kader van de herinrichting van de Kwakel in 2017.

28 V

Product Rioolheffing.

Zie ook de toelichting onder de uitgaven. De geraamde opbrengsten bedroegen totaal € 3.337.500. per saldo is een bedrag van € 3.431.400 als opbrengsten verantwoord. Het opleggen van de aanslagen is in 2019 nog het werk van de BSWW geweest. De meeropbrengst van bijna € 94.000 wordt voor bijna € 60.000 veroorzaakt door hogere opbrengst van grootgebruikers van water. Deze aanslagen zijn in 2019 ook nog over voorgaande jaren opgelegd.

94 V

Product Lijkbezorging

De opbrengsten van lijkbezorging in 2019 zijn geraamd op € 349.000. De werkelijke opbrengst is 3% hoger en is uitgekomen op € 360.000.

11 V

Overig (per saldo)

41 V

TOTAAL BATEN**223 V****VERKLARING AFWIJING SALDO VÓÓR BESTEMMING****332 V**

Mutaties Reserves:

De mutaties betreffen vrijval van (-) of stortingen in (+) onderstaande reserves.

(Bedragen x € 1)

Reserve	Bedrag in €	Toelichting
Bij: Rationeel wegbeheer	637.535	Storting in reserve Rationeel wegbeheer
Bij: Groen(inrichting)	100.000	Storting in reserve Groen
Bij: Afschrijving activa	39.496	Overhevelen uit reserve Kwaliteit woonomgeving € 30.000 en uit de reserve Rationeel wegbeheer € 9.496 naar de reserve Afschrijving activa.
Bij: Verkeer	25.000	Storting in reserve Verkeer
Af: Rationeel wegbeheer	-555.927	Onttrekking van kapitaallasten in kader investeringen wegen (vnl.)
Af: Algemene reserve	-148.700	Resultaatbestemming 2018 t.b.v. budget bruggen
Af: Algemene reserve	-100.000	Onttrekking t.b.v. dekking extra storting reserve Rationeel wegbeheer
Af: Kwaliteit woonomgeving	-30.000	Onttrekking in het kader van het project Voorstraat Nederhorst den Berg.
Af: Afschrijving activa	-12.103	Vrijval t.b.v. dekking afschrijvingen
Af: Groen	-12.014	Evaluatie bomenbeleidsplan t.l.v. reserve Groen
Af: Onderhoud gebouwen	-11.754	Uitvoering MJOP komt t.l.v. reserve Onderhoud gebouwen
Totaal mutaties reserves	-68.467	Saldo diverse mutaties

Wat heeft het gekost?

Programma 4	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Afwijking
Lasten	2.080.693	2.379.662	2.578.249	198.587
Baten	-80.122	-40.900	-310.205	-269.305
Saldo vóór bestemming	2.000.571	2.338.762	2.268.044	-70.718
Mutaties reserves	-1.298.476	-1.570.721	-1.530.863	-39.858
Saldo na bestemming	702.095	768.041	737.181	-30.860

Kosten per product 2019

Product nr	Product omschrijving	Lasten apparaat	Materiele lasten	Kapitaal-lasten	Totaal lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Mutaties reserves	Totaal exploitatie
470001	Economisch beleid		€ 160.290	€ 10.249	€ 170.539	€ 41.211	€ 129.328	€ -21.829	€ 107.498
473001	Recreatie- en toerismebeleid	€ 95.208	€ 42.514	€ 8.604	€ 146.326		€ 146.326	€ 59.603	€ 205.929
473002	Plassenschap Loosdrecht e.o.	€ 25.083	€ 378.739		€ 403.822	€ -	€ 403.822		€ 403.822
473004	Openbare recreatievoorzieningen	€ 12.202	€ 741.280	€ 11.255	€ 764.737	€ 268.994	€ 495.743	€ -503.089	€ -7.346
473005	Waterbeleid	€ 103.224	€ 988.376	€ 1.226	€ 1.092.827	€ -	€ 1.092.827	€ -1.065.547	€ 27.279
Eindtotaal		€ 235.717	€ 2.311.199	€ 31.333	€ 2.578.249	€ 310.205	€ 2.268.044	€ -1.530.863	€ 737.181

Kosten per product voor bestemming

Product omschrijving	Lasten, baten	Rekening 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijz.	Rekening 2019	Afwijking realisatie t.o.v. begroting	Voordeel / Nadeel
☐ Economisch beleid	Lasten	170	165	170	171	-1	N
	Baten	-41	-41	-41	-41		
Totaal Economisch beleid		128	124	129	129		
☐ Recreatie- en toerismebeleid	Lasten	22	64	69	146	-77	N
Totaal Recreatie- en toerismebeleid		22	64	69	146	-77	N
☐ Plassenschap Loosdrecht e.o.	Lasten	369	404	404	404		
Totaal Plassenschap Loosdrecht e.o.		369	404	404	404		
☐ Openbare recreatievoorzieningen	Lasten	476	552	549	765	-216	N
	Baten	-19			-269	269	V
Totaal Openbare recreatievoorzieningen		457	552	549	496	53	V
☐ Waterbeleid	Lasten	1.024	1.055	1.187	1.093	94	V
Totaal Waterbeleid		1.024	1.055	1.187	1.093	94	V
		2.001	2.199	2.339	2.268	71	V

Toelichting per product van programma 4

Bedragen x 1.000

Het programma Economische zaken, recreatie en toerisme kent op product niveau een aantal onder- en overschrijdingen. Op totaalniveau is het saldo van lasten en baten in dit programma lager dan de raming 2019. Hierna worden de grootste afwijkingen per product toegelicht.

Product Recreatie- en toerisme beleid.

Dit product heeft een directe samenhang met de producten openbare recreatievoorzieningen en waterbeleid. De hogere lasten van het product recreatie en toerismebeleid worden voornamelijk veroorzaakt door de verdeling van de salarislasten binnen dit programma.

De lasten zijn voor een belangrijk deel ten laste van dit product verantwoord, terwijl ze ook betrekking hebben op de andere producten binnen dit programma.

77 N

Producten Recreatie en toerisme beleid, Openbare recreatievoorzieningen en Waterbeleid. De producten Openbare recreatievoorzieningen, Recreatie en toerisme en Waterbeleid kunnen in 2019 niet los van elkaar worden beoordeeld.

De uitgaven hebben voor het grootste deel betrekking op de betaling van het tweede termijn van het gebiedsakkoord van afgerond € 1.416.000. De financiering van de bijdrage aan het gebiedsakkoord komt uit de reserves.

216 N

De hogere uitgaven hebben met name betrekking op de lasten die zijn gemaakt in het kader van inhuur van personeel t.b.v. voorbereiding van de uitvoering van het gebiedsakkoord. Deze extra lasten worden voor een belangrijk deel gefinancierd uit de middelen van het gebiedsakkoord, maar ook uit extra middelen die aan dit product zijn toegevoegd bij de resultaatbestemming van de rekening 2018. Zie ook hogere baten bij dit product.

Product Waterbeleid

Dit betreft lagere lasten (zie de toelichting hiervoor)

94 V

Overige inclusief afrondingsverschillen

1 V

TOTAAL LASTEN

198 N

BATEN:

Producten Recreatie en toerismebeleid, Openbare recreatievoorzieningen en Waterbeleid .
De producten Openbare recreatievoorzieningen, Recreatie en toerisme en Waterbeleid kunnen in 2019 niet los van elkaar worden beoordeeld.

De hogere baten hebben betrekking op de niet geraamde vergoeding van de inhuur uit de middelen van het gebiedsakkoord. Zie hiervoor. Tevens is via resultaatbestemming van de jaarrekening 2018 een bedrag van € 132.800 (geraamd na wijziging) aan dit product toegevoegd ter financiering van incidentele lasten t.b.v. het gebiedsakkoord, die niet rechtstreeks uit de middelen van het gebiedsakkoord worden betaald. Deze middelen zijn in 2019 slechts ten dele aangewend. De intentie was om ze meerjarig in te zetten voor inhuur van medewerkers t.b.v. het gebiedsakkoord.

269 V

TOTAAL BATEN

269 V

VERKLARING AFWIJING SALDO VÓÓR BESTEMMING

71 V

Mutaties Reserves:

De mutaties betreffen vrijval van (-) of stortingen in (+) onderstaande reserves.

(Bedragen x € 1)

Reserve	Bedrag in €	Toelichting
Bij: Recreatie en toerisme	69.343	Storting 10% van raming baten forensen – en toeristenbelasting 2019
Bij: Afschrijving activa	23.684	Storting t.b.v. realisatie toiletvoorziening Wijde Blik
Af: Algemene reserve	-1.275.000	Financiering bijdrage gebiedsakkoord
Af: Sociaal domein	-157.747	Financiering bijdrage gebiedsakkoord
Af: Algemene reserve	-132.800	Resultaatbestemming 2018 t.b.v. gebiedsakkoord
Af: Recreatie en toerisme	-23.684	Onttrekking t.b.v. realisatie toiletvoorziening Wijde Blik
Af: Recreatie en toerisme	-19.740	Onttrekking t.b.v. financiering div. recreatieve activiteiten
Af: Afschrijving activa	-12.658	Vrijval afschrijving activa
Af: Volkshuisvesting	-2.260	Bijdrage onderzoek wonen in metropoolregio
Totaal mutaties reserves	-1.530.863	Saldo diverse mutaties

Wat heeft het gekost?

Programma 5 – Sociaal Domein

Programma 5	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Afwijking
Lasten	17.808.124	19.415.454	20.244.533	829.079
Baten	-10.499.492	-5.133.175	-5.339.400	-206.225
Saldo vóór bestemming	7.308.632	14.282.279	14.905.133	622.584
Mutaties reserves	-956.675	12.456	42.567	30.111
Saldo na bestemming	6.351.957	14.295.735	14.947.700	652.965

Kosten per product

Product nr	Product omschrijving	Lasten apparaat	Materiele lasten	Kapitaal-lasten	Totaal lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Mutaties reserves	Totaal exploitatie
423001	BO: Lokaal onderwijsbeleid	€ 11.283	€ 77.533		€ 88.816	€ 67.824	€ 20.993		€ 20.993
423002	BO: huisvesting basisonderwijs	€ 11.283	€ 55.316	€ 413.234	€ 479.832		€ 479.832	€ -74.748	€ 405.085
423003	BO: onderwijsbegeleiding		€ 32.210		€ 32.210		€ 32.210		€ 32.210
423004	BO: leerlingenvervoer	€ 22.763	€ 264.212		€ 286.976	€ 503	€ 286.472		€ 286.472
423006	BO: aanvullende voorzieningen	€ 30.500	€ 223.004	€ 48.313	€ 301.817	€ 72.130	€ 229.687	€ -492.973	€ -263.286
424001	Leerplicht		€ 53.674		€ 53.674		€ 53.674		€ 53.674
427001	Openbare bibliotheek	€ 4.872	€ 326.265	€ 5.120	€ 336.257		€ 336.257		€ 336.257
429001	Sportstimulering	€ 16.908	€ 190.474	€ 21.926	€ 229.308		€ 229.308	€ -1.106	€ 228.202
429002	Sportcomplex Loosdrecht		€ 99.242	€ 18.256	€ 117.499	€ 26.548	€ 90.951		€ 90.951
429003	Sportcomplex 's-Graveland		€ 65.041	€ 10.878	€ 75.919	€ 6.360	€ 69.559		€ 69.559
429004	Sportcomplex Ned. den Berg		€ 31.752	€ 221	€ 31.973	€ 12.220	€ 19.753		€ 19.753
429005	Binnensport accommodaties	€ 31.592	€ 209.880	€ 72.469	€ 313.941	€ 108.232	€ 205.709	€ -1.751	€ 203.958
430001	Kunstzinnige vorming		€ 57.181	€ 9	€ 57.190		€ 57.190		€ 57.190
430002	Beheer kunstbezit		€ 36.739		€ 36.739		€ 36.739		€ 36.739
430003	Cultuurhistorie		€ 33.625		€ 33.625		€ 33.625		€ 33.625
432001	Participatiewet(Wwb)	€ 381.617	€ 2.696.129		€ 3.077.746	€ 3.097.115	€ -19.369		€ -19.369
432002	Participatiewet(IOAW/IOAZ/BBZ)	€ 33.949	€ 448.081		€ 482.030	€ 67.233	€ 414.797		€ 414.797
432005	Onderzoek en bijz. controles	€ 65.382	€ 57.785		€ 123.167		€ 123.167		€ 123.167
432006	Clëntenraad	€ 4.872	€ 2.723		€ 7.595		€ 7.595		€ 7.595
433001	Bijzondere bijstand	€ 46.872	€ 383.958		€ 430.830	€ 4.715	€ 426.115		€ 426.115
433002	Schuldhelpverlening	€ 11.336	€ 99.327		€ 110.662	€ -25	€ 110.687		€ 110.687
433004	Kwijtschelding belastingen		€ 64.660		€ 64.660		€ 64.660		€ 64.660
434001	Sociale werkvoorziening	€ 9.786	€ 668.191		€ 677.977		€ 677.977		€ 677.977
434002	Participatiebudget(werkdeel)	€ 49.903	€ 262.300		€ 312.203	€ -50	€ 312.253		€ 312.253
435001	Maatschappel. dienstverlening	€ 306.453	€ 467.119	€ 11.644	€ 785.216	€ -99	€ 785.315		€ 785.315
435002	Vormings- en ontwikkelingswerk	€ 9.786			€ 9.786		€ 9.786		€ 9.786
436001	Ouderenbeleid	€ 24.402			€ 24.402		€ 24.402		€ 24.402
437001	Wet Inburgering	€ 16.208	€ 205.331		€ 221.539	€ 20.918	€ 200.621	€ -156.889	€ 43.732
438001	Uitvoering voorzieningen WMO	€ 337.833	€ 2.845.922		€ 3.183.755	€ 188.932	€ 2.994.823		€ 2.994.823
438002	Gehandicaptenparkeerkaarten		€ 2.250		€ 2.250	€ 7.711	€ -5.461		€ -5.461
438005	Decentralisatie Awbz naar Wmo	€ 9.786	€ 1.933.557		€ 1.943.344		€ 1.943.344		€ 1.943.344
439001	Jeugd- en jongerenwerk		€ 73.633	€ 67	€ 73.700		€ 73.700		€ 73.700
439002	Kinderdagverblijven	€ 29.317	€ 2.415	€ 4.533	€ 36.264		€ 36.264		€ 36.264
439003	Kinderopvang	€ 20.283	€ 171.919	€ 12.146	€ 204.348	€ 129.206	€ 75.142	€ -8.593	€ 66.549
439004	Speeltuinen/speelplaatsen	€ 81.849	€ 24.333	€ 31.487	€ 137.669	€ -	€ 137.669	€ 24.401	€ 162.070
440001	Dorpshuis de Dobber		€ 4.592	€ 302.250	€ 306.842	€ 1.430.000	€ -1.123.158	€ 456.513	€ -666.645
440002	Overige accommodaties	€ 67.863	€ 78.266	€ 38.050	€ 184.179	€ 100.250	€ 83.929	€ 497.712	€ 581.641
441001	Volksgezondheid	€ 24.402	€ 730.427	€ 2.244	€ 757.073		€ 757.073		€ 757.073
442001	Jeugdzorg	€ 428.614	€ 4.182.904		€ 4.611.518	€ -323	€ 4.611.841	€ -200.000	€ 4.411.841
Eindtotaal		€ 2.089.717	€ 17.161.970	€ 992.846	€ 20.244.533	€ 5.339.400	€ 14.905.133	€ 42.567	€ 14.947.700

Kosten per product voor bestemming

Product nr	Product omschrijving	Lasten, baten	Rekening 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijz.	Rekening 2019	Afwijking realisatie t.o.v. begroting	Voordeel/Nadeel
423001	BO: Lokaal onderwijsbeleid	Lasten	78	94	133	89	44	
		Baten	-53	-64	-64	-68	4	
	Totaal BO: Lokaal onderwijsbeleid		25	30	69	21	48	V
423002	BO: huisvesting basisonderwijs	Lasten	531	493	493	480	13	
		Baten	-5					
	Totaal BO: huisvesting basisonderwijs		526	493	493	480	13	V
423003	BO: onderwijsbegeleiding	Lasten	17	37	37	32	5	
	Totaal BO: onderwijsbegeleiding		17	37	37	32	5	V
423004	BO: leerlingenvervoer	Lasten	340	325	315	287	28	
		Baten	-1	-2	-2	-1	-1	
	Totaal BO: leerlingenvervoer		339	324	314	286	27	V
423006	BO: aanvullende voorzieningen	Lasten	350	483	262	302	-40	
		Baten	-66	-67	-67	-72	6	
	Totaal BO: aanvullende voorzieningen		284	416	195	230	-34	N
424001	Leerplicht	Lasten	50	55	55	54	1	
	Totaal Leerplicht		50	55	55	54	1	V
427001	Openbare bibliotheek	Lasten	306	346	320	336	-16	
	Totaal Openbare bibliotheek		306	346	320	336	-16	N
429001	Sportstimulering	Lasten	225	246	237	229	7	
	Totaal Sportstimulering		225	246	237	229	7	V
429002	Sportcomplex Loosdrecht	Lasten	232	93	120	117	3	
		Baten	-27	-27	-27	-27	-1	
	Totaal Sportcomplex Loosdrecht		205	66	93	91	2	V
429003	Sportcomplex 's-Graveland	Lasten	80	83	87	76	11	
		Baten	-6	-6	-6	-6		
	Totaal Sportcomplex 's-Graveland		74	77	81	70	11	V
429004	Sportcomplex Ned. den Berg	Lasten	26	34	36	32	4	
		Baten	-12	-12	-12	-12		
	Totaal Sportcomplex Ned. den Berg		14	22	24	20	4	V
429005	Binnensport accomodaties	Lasten	400	604	462	314	148	
		Baten	-99	-100	-100	-108	8	
	Totaal Binnensport accomodaties		301	504	362	206	156	V
430001	Kunstzinnige vorming	Lasten	16	32	39	57	-18	
	Totaal Kunstzinnige vorming		16	32	39	57	-18	N
430002	Beheer kunstbezit	Lasten	30	51	51	37	14	
	Totaal Beheer kunstbezit		30	51	51	37	14	V
430003	Cultuurhistorie	Lasten	42	29	13	34	-21	
	Totaal Cultuurhistorie		42	29	13	34	-21	N
432001	Participatiewet(Wwb)	Lasten	3.276	3.378	3.330	3.078	252	
		Baten	-3.316	-2.840	-2.840	-3.097	257	
	Totaal Participatiewet(Wwb)		-39	538	490	-19	509	V
432002	Participatiewet(IOAW/IOAZ/BBZ)	Lasten	442	507	507	482	25	
		Baten	-25	-78	-78	-67	-11	
	Totaal Participatiewet(IOAW/IOAZ/BBZ)		417	429	429	415	15	V
432005	Onderzoek en bijz. controles	Lasten	131	133	133	123	10	
	Totaal Onderzoek en bijz. controles		131	133	133	123	10	V

Kosten per product voor bestemming (2)

Product nr	Product omschrijving	Lasten, baten	Rekening 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijz.	Rekening 2019	Afwijking realisatie t.o.v. begroting	Voordeel/ Nadeel
432006	Cliëntenraad	Lasten	3	11	11	8	3	
	Totaal Cliëntenraad		3	11	11	8	3	V
433001	Bijzondere bijstand	Lasten	322	632	688	431	258	
		Baten	-3	-2	-2	-5	3	
	Totaal Bijzondere bijstand		319	630	686	426	260	V
433002	Schuldhelpverlening	Lasten	114	130	130	111	20	
	Totaal Schuldhelpverlening		114	130	130	111	20	V
433004	Kwijtschelding belastingen	Lasten	80	70	70	65	5	
	Totaal Kwijtschelding belastingen		80	70	70	65	5	V
434001	Sociale werkvoorziening	Lasten	630	619	619	678	-59	
		Baten	-676					
	Totaal Sociale werkvoorziening		-46	619	619	678	-59	N
434002	Participatiebudget(werkdeel)	Lasten	210	215	434	312	122	
		Baten	-126	-1	-1		-1	
	Totaal Participatiebudget(werkdeel)		84	214	433	312	121	V
435001	Maatschappel. dienstverlening	Lasten	395	766	823	785	38	
		Baten						
	Totaal Maatschappel. dienstverlening		395	766	823	785	38	V
435002	Vormings- en ontwikkelingswerk	Lasten	0	10	10	10		
	Totaal Vormings- en ontwikkelingswerk		0	10	10	10		
436001	Ouderenbeleid	Lasten	12	24	24	24		
	Totaal Ouderenbeleid		12	24	24	24		V
437001	Wet Inburgering	Lasten	117	114	141	222	-80	
		Baten	-5	-10	-10	-21	11	
	Totaal Wet Inburgering		113	104	131	201	-69	N
438001	Uitvoering voorzieningen WMO	Lasten	2.903	2.796	2.804	3.184	-380	
		Baten	-753	-300	-300	-189	-111	
	Totaal Uitvoering voorzieningen WMO		2.150	2.496	2.504	2.995	-491	N
438002	Gehandicaptenparkeerkaarten	Lasten	2	6	6	2	4	
		Baten	-9	-7	-7	-8	1	
	Totaal Gehandicaptenparkeerkaarten		-8	-1	-1	-5	4	V
438004	Activiteiten gehandicapten	Lasten	1					
	Totaal Activiteiten gehandicapten		1					V
438005	Decentralisatie Awbz naar Wmo	Lasten	1.516	1.163	1.468	1.943	-475	
		Baten	-2.521					
	Totaal Decentralisatie Awbz naar Wmo		-1.005	1.163	1.468	1.943	-475	N
439001	Jeugd- en jongerenwerk	Lasten	77	33	96	74	22	
	Totaal Jeugd- en jongerenwerk		77	33	96	74	22	V
439002	Kinderdagverblijven	Lasten	54	34	34	36	-3	
	Totaal Kinderdagverblijven		54	34	34	36	-3	N
439003	Kinderopvang	Lasten	169	137	178	204	-26	
		Baten	-134	-10	-96	-129	33	
	Totaal Kinderopvang		35	127	82	75	7	V
439004	Speeltuinen/speelplaatsen	Lasten	86	133	130	138	-8	
	Totaal Speeltuinen/speelplaatsen		86	133	130	138	-8	N

** Met betrekking tot de "Uitvoering voorzieningen WMO" moet nog €267.000 worden gedeclareerd bij de Regio, dit bedrag is verwerkt in de voorjaarsnota 2020.

Kosten per product voor bestemming (3)

Product nr	Product omschrijving	Lasten, baten	Rekening 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijz.	Rekening 2019	Afwijking realisatie t.o.v. begroting	Voordeel/ Nadeel
440001	Dorpshuis de Dobber	Lasten	21	2	304	307	-3	
		Baten	-20	-8	-1.438	-1.430	-8	
	Totaal Dorpshuis de Dobber		1	-7	-1.135	-1.123	-11	N
440002	Overige accommodaties	Lasten	208	221	204	184	20	
		Baten	-83	-84	-84	-100	17	
	Totaal Overige accommodaties		124	138	121	84	37	V
441001	Volksgezondheid	Lasten	734	735	735	757	-22	
	Totaal Volksgezondheid		734	735	735	757	-22	N
442001	Jeugdzorg	Lasten	3.588	3.362	3.877	4.612	-735	
		Baten	-2.560					
	Totaal Jeugdzorg		1.029	3.362	3.877	4.612	-735	N
442002	Veilig Thuis	Lasten	-7					
	Totaal Veilig Thuis		-7					N
Eindtotaal			7.308	14.618	14.282	14.905	-623	N

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen in programma 5 Sociaal Domein

LASTEN

(Bedragen x € 1.000)

De grootste afwijkingen betreffen:		
- Hogere uitgaven Jeugdzorg. In RIB (2019-RI-70) gingen we uit van een overschrijding van 0.7 mln,, de werkelijke overschrijding ligt in die lijn.	735	N
- Hogere uitgaven inburgering; er is succesvol geïnvesteerd in verhogen van de uitstroom naar werk.	80	N
- Hogere uitgaven Wmo; verrekening kosten voor beschermd wonen (270K)	270	N
- Uitvoering voorzieningen Wmo; hogere uitgaven chronisch zieken – gerealiseerde uitgaven zijn op dit product verantwoord, maar het budget staat op product bijzondere bijstand.	90	N
- BO: Aanvullende voorzieningen m.b.t. sporthallen	40	N
- Volksgezondheid; een hogere bijdrage aan de Regio dan begroot	22	N
- Kinderopvang – strengere wetgeving op toezicht en hoger gebruik van SMI hebben de kosten verhoogd	26	N
- Decentralisatie Awbz naar Wmo; in RIB (2019-RI-70) gingen we uit van een overschrijding van Wmo begeleiding van 0,3 mln. Deze blijkt 0,475 mln te zijn.	475	N
- Lagere uitgaven lokaal onderwijsbeleid	44	V
- Lagere uitgaven op Leerlingen vervoer; minder kinderen hebben hiervan gebruik gemaakt	28	V
- Lagere uitgaven op Maatschappelijke dienstverlening – lagere inzet innovatiebudget	38	V
- Lagere kosten op Binnensport accommodaties	148	V
- Lagere uitgaven op Bijzondere bijstand – lagere beroep op minimabeleid en toeslagen	168	V
- Bijzondere bijstand: lagere uitgaven chronisch zieken doordat de gerealiseerde uitgaven op product uitvoering voorzieningen Wmo zijn verantwoord	90	V
- Lagere kosten op schuldhulpverlening	20	V
- Lagere uitgaven op Participatie (incl. werkdeel) – hogere rijksuitkering dan begroot en minder aantal uitkeringen	374	V
- Overige hogere uitgaven	23	N
	TOTAAL LASTEN	829 N

BATEN:		
- Meer ontvangsten op Participatie	257	V
- Lagere inkomsten op Uitvoering voorzieningen WMO	111	N
- Extra baten kinderopvang	33	V
- Overige hogere baten	27	V
TOTAAL BATEN	206	V
VERKLARING AFWIJING SALDO VÓÓR BESTEMMING		
	623	N

Mutaties Reserves:

De mutaties betreffen vrijval van (-) of stortingen in (+) onderstaande reserves.

(Bedragen x € 1)

Reserve	Bedrag in €	Toelichting
Bij: Revitalisering Meenthof	1.127.750	Opbrengst verkoop de Dobber (na aftrek boekwaarde)
Bij: Afschrijving activa	333.241	De bestrating Meenthof en investering speeltoestellen
Bij: Speeltoestellen	51.000	Storting in reserve t.b.v. vervanging speeltoestellen
Af: Bejaardenwerk	3.894	Storting in reserve wegens teveel betaald in 2018
Af: Algemene reserve	-495.700	Toevoegen budgetten uit resultaat bestemming 2018
Af: Revitalisering Meenthof	-289.870	Onttrekking afschrijving activa € 282.444, onttrekking cultuur € 7.426
Af: Sociaal domein	-200.000	Jeugdzorg. Overschrijding programma gedeeltelijk geneutraliseerd.
Af: Inburgering	-156.889	Uitgaven inburgeringsprogramma t.l.v. deze reserve
Af: Onderhoud gebouwen	-165.780	Uitgevoerd onderhoud aan gebouwen sociaal domein
Af: Afschrijving activa	-114.283	Vrijval gelijk aan afschrijving van reguliere activa
Af: Speeltoestellen	-50.797	Investeringen zoals bepaald in speelplan uit 2016, gaat naar afschrijving activa
Totaal mutaties reserves	42.567	

Wat heeft het gekost?

Programma 6	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Afwijking
Lasten	585.542	626.275	642.649	16.374
Baten	-6.103	0	-7.524	-7.524
Saldo vóór bestemming	579.439	626.275	635.126	8.851
Mutaties reserves	-100.000	0	0	0
Saldo na bestemming	479.439	626.275	635.126	8.851

Per product

Product nr	Product omschrijving	Lasten apparaat	Materiele lasten	Kapitaal-lasten	Totaal lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Mutaties reserves	Totaal exploitatie
474001	Algemeen milieubeleid	€ 47.604	€ 103.434	€ 10.374	€ 161.412	€ 7.524	€ 153.888		€ 153.888
474003	Handhaving Wet milieubeheer		€ 441.887		€ 441.887		€ 441.887		€ 441.887
474004	Bodem, Geluid en Energie		€ 39.350		€ 39.350		€ 39.350		€ 39.350
Eindtotaal		€ 47.604	€ 584.671	€ 10.374	€ 642.649	€ 7.524	€ 635.126		€ 635.126

Kosten per product voor bestemming

Product nr	Product omschrijving	Lasten, baten	Rekening 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijz.	Rekening 2019	Afwijking realisatie t.o.v. begroting	Voordeel/Nadeel
474001	Algemeen milieubeleid	Lasten	164	152	152	161	-9	N
		Baten	-6			-8	8	V
	Totaal Algemeen milieubeleid		158	152	152	154	-2	N
474003	Handhaving Wet milieubeheer	Lasten	382	429	435	442	-7	V
	Totaal Handhaving Wet milieubeheer		382	429	435	442	-7	N
474004	Bodem, Geluid en Energie	Lasten	39	39	39	39		
	Totaal Bodem, Geluid en Energie		39	39	39	39		
Eindtotaal			579	620	626	635	-9	N

Gezien de omvang van de verschillen is er bij dit programma geen nadere analyse toegepast.

Wat heeft het gekost?

Programma 7	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Afwijking (*)
Lasten	6.554.536	7.470.061	9.097.677	1.627.616
Baten	-5.432.273	-6.507.117	-7.270.665	-763.548
Saldo vóór bestemming	1.122.263	962.944	1.827.012	864.068
Mutaties reserves	179.102	-62.100	-46.205	15.895
Saldo na bestemming	1.301.365	900.844	1.780.807	879.963

7. Ruimtelijke Ontwikkeling: Toelichting op de belangrijkste afwijkingen

In dit programma zijn opgenomen de kosten inzake het programma Ruimtelijke Ontwikkeling, met daarin opgenomen de grondexploitaties en de reguliere kosten van de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling. Dit programma wordt als volgt gesplitst:

Grondexploitaties

Programma 7	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Afwijking (*)
Lasten	4.674.940	1.204.694	1.890.434	685.740
Baten	-1.982.376	-5.280.041	-5.417.157	-137.116
Naar onderhanden werk	-1.026.437	4.075.347	4.515.357	440.010
Saldo	1.666.127	0	988.634	988.634

Overige producten

Programma 7	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Afwijking (*)
Lasten	1.879.596	2.190.020	2.691.886	501.866
Baten	-2.423.460	-1.227.076	-1.853.508	-626.432
Saldo vóór bestemming	-543.864	962.944	838.378	124.566
Mutaties reserves	179.102	-62.100	-46.205	-15.895
Saldo na bestemming	-364.762	900.844	792.173	-108.671

Per product

Product nr	Product omschrijving	Lasten apparaat	Materiele lasten	Kapitaal- lasten	Totaal lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Mutaties reserves	Totaal exploitatie
420006	Huisnummering/straatnaamgeving		€ 122		€ 122		€ 122		€ 122
443001	Volkshuisvesting	€ 43.975	€ 55.528		€ 99.502	€ 23.899	€ 75.603		€ 75.603
472001	Uitvoering monumentenwet	€ 18.658	€ 10.960	€ 483	€ 30.100		€ 30.100	€ -	€ 30.100
475001	Bestemmingsplannen	€ 119.169	€ 107.735		€ 226.903	€ 60.391	€ 166.512	€ -46.205	€ 120.307
475002	Alg. ruimtelijk ordeningsbel.	€ 59.700	€ 72.710	€ 873	€ 133.283	€ 622	€ 132.661		€ 132.661
479002	Bouw en woningtoezicht/handh.	€ 387.632	€ 18.470		€ 406.101		€ 406.101		€ 406.101
479003	Kadastrale informatieverstr.	€ 22.833	€ 41.583		€ 64.415	€ -8.116	€ 72.531		€ 72.531
479004	Omgevingsvergunning (Wabo)	€ 387.979	€ 149.691		€ 537.670	€ 693.199	€ -155.529		€ -155.529
480001	Woningen en gebouwen	€ 12.737	€ 7.179	€ 25.680	€ 45.596	€ 14.999	€ 30.597		€ 30.597
480002	Huur en pacht gronden	€ 68.920	€ 30.444		€ 99.364	€ 81.530	€ 17.834		€ 17.834
480003	Aan- en verkoop gronden	€ 103.932	€ 89.992		€ 193.924	€ 132.080	€ 61.844		€ 61.844
481001	Loosdrechts Terras		€ 4.837.928		€ 4.837.928	€ 3.797.878	€ 1.040.050		€ 1.040.050
481002	Ter Sype		€ 23.523	€ -	€ 23.523	€ 23.523	€ -		€ -
481016	Nedervecht		€ 2.399.245		€ 2.399.245	€ 2.450.661	€ -51.416		€ -51.416
Eindtotaal		€ 1.225.533	€ 7.845.108	€ 27.036	€ 9.097.677	€ 7.270.665	€ 1.827.012	€ -46.205	€ 1.780.807

Kosten per product voor bestemming

Product omschrijving	Lasten, baten	Rekening 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijz.	Rekening 2019	Afwijking realisatie t.o.v. begroting	Voordeel/ Nadeel
☐ Huisnummering/straatnaamg	Lasten	2	1	1		1	V
Totaal Huisnummering/straatnaamgeving		2	1	1		1	V
☐ Volkshuisvesting	Lasten	53	57	57	100	-42	N
	Baten		-3	-3	-24	21	V
Totaal Volkshuisvesting		53	54	54	76	-21	N
☐ Uitvoering monumentenwet	Lasten	25	51	43	30	13	
Totaal Uitvoering monumentenwet		25	51	43	30	13	V
☐ Bestemmingsplannen	Lasten	281	262	304	227	77	V
	Baten	-106	-5	-55	-60	5	V
Totaal Bestemmingsplannen		175	257	249	167	82	V
☐ Alg. ruimtelijk ordeningsbel.	Lasten	262	103	213	133	80	V
	Baten	-14	-1	-36	-1	-35	N
Totaal Alg. ruimtelijk ordeningsbel.		249	102	177	133	45	V
☐ Bouw en woningtoezicht/han	Lasten	374	396	396	406	-10	N
Totaal Bouw en woningtoezicht/handh.		374	396	396	406	-10	N
☐ Kadastrale informatieverstr.	Lasten	144	168	168	64	104	V
	Baten				8	-8	N
Totaal Kadastrale informatieverstr.		144	168	168	73	96	V
☐ Omgevingsvergunning (Wabo)	Lasten	180	557	557	538	19	V
	Baten	-845	-637	-637	-693	57	V
Totaal Omgevingsvergunning (Wabo)		-664	-80	-80	-156	76	V
☐ Woningen en gebouwen	Lasten	369	83	83	46	38	V
	Baten	-56	-72	-72	-15	-57	N
Totaal Woningen en gebouwen		314	11	11	31	-20	N
☐ Huur en pacht gronden	Lasten	37	85	90	99	-10	N
	Baten	-67	-55	-55	-82	27	V
Totaal Huur en pacht gronden		-30	30	35	18	17	V
☐ Aan- en verkoop gronden	Lasten	129	125	219	194	25	V
	Baten	-1.314	-210	-310	-132	-178	N
Totaal Aan- en verkoop gronden		-1.185	-85	-91	62	-153	N
☐ Loosdrechts Terras	Lasten	1.872	3.152	3.152	4.838	-1.686	N
	Baten	-898	-3.152	-3.152	-3.798	646	V
Totaal Loosdrechts Terras		974			1.040	-1.040	N
☐ Ter Sype	Lasten	37	59	59	24	36	V
	Baten	-37	-59	-59	-24	-36	N
Totaal Ter Sype							
☐ Nedervecht	Lasten	2.765	2.128	2.128	2.399	-271	N
	Baten	-2.073	-2.128	-2.128	-2.451	323	V
Totaal Nedervecht		692			-51	51	V
		1.122	905	963	1.827	-864	N

<i>Programma 7 Ruimtelijke ontwikkeling</i>	<i>Bedragen x 1.000</i>	
<i>Het programma Ruimtelijke ontwikkeling kent op product niveau een aantal onder- en overschrijdingen. Op totaalniveau is het saldo van lasten en baten in dit programma hoger dan de raming 2019. Hierna worden de grootste afwijkingen per product toegelicht.</i>		
Product Volkshuisvesting. Er zijn een op een aantal locaties voorbereidingen gestart voor woningbouw op particulier initiatief. Daartoe zijn voorbereidingskosten gemaakt door de organisatie, deze zijn voor een deel reeds verhaald op de initiatiefnemers. Mogelijk kunnen de in 2019 gemaakte kosten in 2020 verder worden verhaald op initiatiefnemers. De hogere salarislasten zoals ze hier zijn verantwoord, leidt tot lagere salarislasten bij andere producten. Zie verder ook baten.	42	N
Product Uitvoering Monumentenwet. De totale onderschrijving van dit product bedraagt € 13.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de uitgaven aan het onderhoud van kerktorens € 12.000 lager is dan geraamd. Dit resulteert automatisch ook in een lagere onttrekking aan de reserve Onderhoud gebouwen.	13	V
De producten Bestemmingsplannen en Algemeen ruimtelijk ordeningsbeleid staan in een directe relatie tot elkaar. De aan deze producten toegerekende salarislasten zijn per saldo ruim € 136.000 lager dan geraamd, dit wordt mede veroorzaakt doordat een deel van de kosten zijn verantwoord onder het product Volkshuisvesting. Verder zijn de lasten lager in afwachting van de invoering van de Omgevingswet in 2021. Ook het budget voor onderzoek en advies is per saldo ruim € 21.000 lager dan de raming. Zie ook de baten.	157	V
Product Kadastrale informatieverstrekking. De lasten zijn lager doordat de activiteiten t.b.v. dit product minder zijn geweest, met als gevolg een lagere toerekening van de salarislasten aan dit product.	104	V
Product Omgevingsvergunning (Wabo) De totale lasten van dit product bestaan uit toegerekende salarislasten, kosten Welstandscie., kosten constructieberekeningen, licentiekosten en kosten erfgoedfonds. De uitgaven zijn in totaal € 538.000. Een bedrag van € 557.000 was geraamd.	19	V
Product Woningen en gebouwen. De hier verantwoorde kapitaallasten zijn per saldo € 32.000 lager dan begroot, doordat investeringen pas later worden gerealiseerd. De correctie op deze kapitaallasten had in een eerdere fase reeds meegenomen moeten worden.	38	V
Product Verhuur gronden De lasten zijn per saldo € 10.000 hoger dan geraamd. Zie ook de baten van dit product.	10	N
Product Aan- en verkoop gronden. Voor een complete inventarisatie van de gronden van de gemeente, de bepaling van een strategische grondpositie en de verkoop van bezittingen is extra personeel ingehuurd. De inventarisatie is afgerond. De kosten van de van inhuur en eigen personeel zijn per saldo € 25.000 onder de raming gebleven.	25	V
Product Grex Porseleinhaven. Het saldo van lasten en baten is regulier overgeboekt naar onderhanden werk. De verliesvoorziening is verhoogd op basis van de herziene eindwaarde. Per saldo € 1.040.500. Zie paragraaf 7. Grondbeleid en de baten.	1.686	N
Product Grex Nedervecht. Het saldo van lasten en baten is regulier overgeboekt naar onderhanden werk. Op basis van de herziening van de grondexploitaties kan de verliesvoorziening worden verlaagd met ruim € 51.000. Zie paragraaf 7. Grondbeleid.	271	N
Overige (niet nader genoemde afwijkingen)	25	V
Totaal lasten	1.628	N

BATEN:		
Product Volkshuisvesting. Zie de toelichting onder de lasten.	21	V
Product Bestemmingsplannen en algemeen ruimtelijke ordeningsbeleid. De geraamde leges bij deze twee producten bedragen per saldo € 91.000 en betreffen leges bestemmingsplannen en kostenverhaal. Verantwoord is een bedrag van € 61.000, terwijl een bedrag van € 21.000 onder het product Volkshuisvesting is verantwoord. Zie hiervoor.	30	N
Product Omgevingsvergunning (Wabo) De opbrengsten van de bouwvergunningen zijn geraamd op € 637.000. Uiteindelijk is de opbrengst op € 693.000 uitgekomen. Dat is overigens substantieel minder dan de opbrengsten uit resp. 2017 en 2018 € 845.000.	57	V
Product Woningen en gebouwen. De afwijking kent twee oorzaken. Dit betreft ten eerste een aan de woningbouw verstrekte geldlening. Er heeft een renteherziening plaatsgevonden waardoor de rentebaten met € 34.000 zijn afgenomen. Hier staat tegenover dat de rentelasten voor de gemeente met dat zelfde bedrag zijn verminderd. De eveneens bij dit project verantwoorde huuropbrengst zijn ruim € 21.000 lager dan geraamd, de verantwoording van deze baten zijn terecht gekomen bij het product verhuur gronden. Zie hierna.	57	N
Product Verhuur gronden . De opbrengst is aanzienlijk hoger dan geraamd, dit wordt veroorzaakt doordat een deel van de baten die horen onder het product woningen en gebouwen hier zijn verantwoord.	27	V
Product: Aan- en verkoop gronden. In de raming is er van uitgegaan dat in 2019 voor € 310.000 aan grondverkoop zouden plaatsvinden. De opbrengst bedroeg echter € 133.000, dat is per saldo ruim € 177.000 minder. Gebleken is dat een aantal van de geraamde grondverkoop niet in 2019 konden worden gerealiseerd, maar dat er meer tijd nodig was om de transacties te voltooien. De betreffende grondtransacties zullen in 2020 plaatsvinden.	177	N
Grex Porseleinhaven. Het saldo van lasten en baten is regulier overgeboekt naar onderhanden werk. De verliesvoorziening is verhoogd op basis van de herziene eindwaarde. Zie paragraaf 7. Grondbeleid en de lasten.	646	V
Grex Nedervecht. Het saldo van lasten en baten is regulier overgeboekt naar onderhanden werk. Op basis van de herziening van de grondexploitaties kan de verliesvoorziening worden verlaagd met ruim € 51.000. Zie paragraaf 7. Grondbeleid en de lasten.	323	V
Overige baten (per saldo)	46	N
Totaal baten	764	V
VERKLARING AFWIJKING SALDO VÓÓR BESTEMMING	864	N

Mutaties Reserves:

De mutaties betreffen vrijval/onttrekkingen van (-) of stortingen in (+) onderstaande reserves.

(Bedragen x € 1)

Reserve	Bedrag in €	Toelichting
Af: Omgevingswet	-44.005	Onttrekking kosten inzake omgevingswet
Af: Algemene reserve	-2.200	Onttrekking kosten inzake omgevingswet, uit resultaatbestemming 2018
Totaal mutaties reserves	-46.205	Saldo diverse mutaties

Wat heeft het gekost?

Algemene baten en lasten	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Afwijking (*)
Lasten	1.367.525	247.304	346.196	98.892
Baten	-25.585.937	-32.648.000	-32.605.528	42.472
Saldo vóór bestemming	-24.218.412	-32.400.696	-32.259.332	141.364
Mutaties reserves	219.173	-301.185	-301.185	0
Saldo na bestemming	-23.999.239	-32.701.881	-32.560.517	141.364

Per product

Product nr	Product omschrijving	Lasten apparaat	Materiele lasten	Kapitaal- lasten	Totaal lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Mutaties reserves	Totaal exploitatie
404005	Tijdelijk personeel		€ 4.781		€ 4.781		€ 4.781		€ 4.781
410002	Beleggingen		€ 1.349	€ 796	€ 2.144	€ 112.165	€ -110.021		€ -110.021
411001	Onroerende zaakbelastingen					€ 6.338.275	€ -6.338.275		€ -6.338.275
411002	Roerende zaakbelastingen					€ 61.688	€ -61.688		€ -61.688
411003	Hondenbelasting					€ 115.236	€ -115.236		€ -115.236
411005	Toeristenbelasting					€ 285.491	€ -285.491		€ -285.491
411008	Forensenbelasting					€ 407.937	€ -407.937		€ -407.937
411010	Belastingsamenwerking SWW		€ 237.388		€ 237.388	€ 75.036	€ 162.352		€ 162.352
412001	Algemene Uitkering					€ 25.201.418	€ -25.201.418		€ -25.201.418
413001	Algemene Baten en Lasten		€ 74.196		€ 74.196	€ 181	€ 74.015	€ -301.185	€ -227.170
415001	Saldo rekening baten en lasten							€ -	€ -
494001	Kapitaallasten		€ 494.384	€ -466.698	€ 27.686	€ 8.100	€ 19.586		€ 19.586
Eindtotaal			€ 812.098	€ -465.903	€ 346.196	€ 32.605.528	€ -32.259.332	€ -301.185	€ -32.560.517

Kosten per product voor bestemming

Product omschrijving	Lasten, baten	Rekening 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijz.	Rekening 2019	Afwijking realisatie t.o.v. begroting	Voordeel/Nadeel
Tijdelijk personeel	Lasten		25	25	5	20	V
Totaal Tijdelijk personeel			25	25	5	20	V
Beleggingen	Lasten	1	1	1	2	-1	N
	Baten	-124	-69	-136	-112	-24	N
Totaal Beleggingen		-123	-68	-135	-110	-25	N
Onroerende zaakbelastingen	Baten	-6.084	-6.421	-6.375	-6.338	-36	N
Totaal Onroerende zaakbelastingen		-6.084	-6.421	-6.375	-6.338	-36	N
Roerende zaakbelastingen	Baten	-61	-64	-64	-62	-2	N
Totaal Roerende zaakbelastingen		-61	-64	-64	-62	-2	N
Hondenbelasting	Baten	-119	-125	-115	-115		
Totaal Hondenbelasting		-119	-125	-115	-115		
Toeristenbelasting	Baten	-290	-295	-295	-285	-9	N
Totaal Toeristenbelasting		-290	-295	-295	-285	-9	N
Forensenbelasting	Baten	-408	-426	-426	-408	-18	N
Totaal Forensenbelasting		-408	-426	-426	-408	-18	N
Belastingsamenwerking SWW	Lasten	469	445	247	237	10	V
	Baten	-78	-69	-69	-75	6	V
Totaal Belastingsamenwerking SWW		391	376	178	162	16	V
Algemene Uitkering	Baten	-17.577	-25.027	-25.162	-25.201	40	V
Totaal Algemene Uitkering		-17.577	-25.027	-25.162	-25.201	40	V
Algemene Baten en Lasten	Lasten	308	106	6	74	-69	N
	Baten	-254					
Totaal Algemene Baten en Lasten		54	106	6	74	-68	N
Kapitaallasten	Lasten	589	573	-32	28	-60	N
	Baten	-589	-573	-7	-8	1	V
Totaal Kapitaallasten				-39	20	-59	N
		-24.218	-31.918	-32.401	-32.259	-142	N

Toelichting per product bij Algemene baten en lasten

Bedragen x 1.000

Het programma Algemene baten en lasten kent op productniveau een aantal onder- en overschrijdingen. Op totaalniveau is het saldo van baten en lasten in dit programma lager dan de raming 2019. Hierna worden de grootste afwijkingen per product toegelicht.

Product Tijdelijk personeel.

Het budget kent hier een onderschrijding van de lasten, de kosten zijn bij het programma Overhead verantwoord. De onderschrijding hier moet in samenhang worden gezien met de overschrijding daar.

20 V

Product Belastingsamenwerking SWW

De activiteiten van de BSWW zijn aan het einde van 2019 gestaakt. De gemeentelijke bijdrage is in 2019 aanzienlijk naar beneden bijgesteld. De geraamde bijdrage 2019 bedroeg afgerond € 224.000. Deze raming is onder meer aangevuld met de afrekening 2018 en enkele andere kosten, totaal € 247.000.

10 V

De jaarrekening over 2019 was bij het ter perse gaan van deze rekening nog niet beschikbaar, hierdoor zijn bij dit product de voorlopige bijdragen 2019, de afrekening 2018 en de kosten van de Waarderingskamer verantwoord, totaal € 237.000.

Product Algemene baten en lasten

Betreft het saldo van de lasten en baten, die volgen uit het afboeken van debiteuren en crediteuren en de dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren. Deze lasten zijn niet geraamd.

69 N

Product Kapitaallasten		
Dit betreft het saldo van de werkelijk betaalde en ontvangen rente versus de aan de vaste activa van de gemeente toegerekende omslagrente van 1,04%. Deze omslagrente is gelijk aan het rentepercentage dat in de begroting 2019 is gehanteerd. Het saldo komt hier uit op afgerond € 20.000. Dit is het bedrag dat via dit product niet toegerekend is aan de vaste activa.	59	N
Het verschil met de raming bedraagt per saldo € 59.000, omdat in de raming is uitgegaan van een hoger bedrag dat via dit product wordt doorbelast aan de afzonderlijke programma's, geraamd overschot € 39.000 .		
Overig (per saldo)	1	N
TOTAAL LASTEN	99	N

BATEN:		
Product Beleggingen		
Het grootste verschil bij dit product betreft het van Vitens ontvangen dividendbedrag, dat is aanzienlijk lager dan geraamd. Raming € 39.000 realisatie ruim € 15.000.	24	N
Product Onroerende Zaakbelasting		
De uiteindelijke opbrengst bij dit product is achtergebleven bij tussentijds bijgestelde raming. De oorzaak ligt in de te hoog geraamde opbrengsten uit areaaluitbreiding, met name door latere realisatie van bouwplannen worden deze baten pas later gerealiseerd. De opbrengst uit OZB ligt overigens wel € 254.000 hoger dan in 2018.	36	N
Product Forensen- en toeristenbelasting.		
Dit betreft een raming van de opbrengsten. Deze raming is gebaseerd op de realisatie over 2018. De aanslagen forensen- en toeristenbelasting worden eerst opgelegd in het jaar volgend op het betreffende heffingsjaar. De feitelijke opbrengst 2018 was lager dan geraamd. Het in de rekening 2019 opgenomen bedrag is hieraan gekoppeld.	27	N
Product Algemene uitkering		
Op basis van de diverse van het Rijk ontvangen circulaire wordt berekend wat de algemene uitkering voor een bepaald jaar zal zijn. Op basis van de gegevens, die tot en met de najaarsrapportage beschikbaar waren is een Algemene uitkering van afgerond € 25.162.000 berekend. Op basis van de thans bekende gegevens komt de algemene uitkering op € 25.201.000 uit. Dat is ca. € 40.000 meer dan geraamd.	40	V
Overig (per saldo)	5	V
TOTAAL BATEN	42	N
VERKLARING AFWIJKING SALDO VÓÓR BESTEMMING	141	N

Mutaties Reserves:

De mutaties betreffen vrijval/onttrekkingen van (-) of stortingen in (+) onderstaande reserves.

(Bedragen x € 1)

Reserve	Bedrag in €	Toelichting
Af: Algemene reserve	-653.000	Conform besluit bij vaststelling begroting 2019
Bij: Onderhoud gebouwen	351.815	Structurele storting in reserve Onderhoud gebouwen
Totaal mutaties reserves	-301.185	Saldo diverse mutaties

Wat heeft het gekost?

Overhead	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Afwijking (*)
Lasten	7.939.539	8.498.346	8.648.407	150.061
Baten	-183.869	-9.603	-62.996	-53.393
Saldo vóór bestemming	7.755.670	8.488.743	8.585.411	96.668
Mutaties reserves	-985.769	-692.700	-743.424	-50.724
Saldo na bestemming	6.769.901	7.796.043	7.841.987	45.944

Per product

Product nr	Product omschrijving	Lasten apparaat	Materiele lasten	Kapitaal- lasten	Totaal lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Mutaties reserves	Totaal exploitatie
490501	Personeelszorg en rechtpositie		€ 304.212	€ 2.190	€ 306.401	€ 2.190	€ 304.212		€ 304.212
490510	Vorming en opleiding personeel		€ 65.543		€ 65.543		€ 65.543		€ 65.543
490511	Organisatie ontwikkeling		€ 373.806		€ 373.806	€ 16.000	€ 357.806	€ -211.800	€ 146.006
491001	Huisvesting gemeentehuis		€ 240.587	€ 262.362	€ 502.950	€ 3.025	€ 499.924	€ -166.253	€ 333.671
491501	Automatisering en informatis.		€ 1.048.476	€ 259.554	€ 1.308.030		€ 1.308.030	€ -7.970	€ 1.300.060
492001	Financiën		€ 1.086.337		€ 1.086.337		€ 1.086.337	€ -357.400	€ 728.937
492502	DIV		€ 111.355		€ 111.355		€ 111.355		€ 111.355
492503	Algemeen beheer/Receptie		€ 386.195		€ 386.195		€ 386.195		€ 386.195
495001	STAF	€ 482.981	€ 46.041		€ 529.021		€ 529.021		€ 529.021
495002	BOR	€ 1.000.782			€ 1.000.782		€ 1.000.782		€ 1.000.782
495004	Fysiek domein	€ 148.834			€ 148.834		€ 148.834		€ 148.834
495005	SDO Backoffice	€ 2.829.153			€ 2.829.153	€ 41.781	€ 2.787.372		€ 2.787.372
Eindtotaal		€ 4.461.750	€ 3.662.551	€ 524.106	€ 8.648.407	€ 62.996	€ 8.585.411	€ -743.424	€ 7.841.987

Kosten per product voor bestemming

Product omschrijving	Lasten, baten	Rekening 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2019 na wijz.	Rekening 2019	Afwijking realisatie t.o.v. begroting	Voordeel/Nadeel
☐ Personeelszorg en rechtpositie	Lasten	202	240	290	306	-16	N
	Baten	-3	-4	-4	-2	-2	N
Totaal Personeelszorg en rechtpositie		199	236	286	304	-18	N
☐ Vorming en opleiding personeel	Lasten	103	86	86	66	20	V
Totaal Vorming en opleiding personeel		103	86	86	66	20	V
☐ Organisatie ontwikkeling	Lasten	468		366	374	-7	N
	Baten				-16	16	V
Totaal Organisatie ontwikkeling		468		366	358	9	V
☐ Huisvesting gemeentehuis	Lasten	554	933	484	503	-19	N
	Baten	-15	-5	-5	-3	-2	N
Totaal Huisvesting gemeentehuis		539	927	479	500	-21	N
☐ Algemeen beheer/Receptie	Lasten	298	304	393	386	7	V
Totaal Algemeen beheer/Receptie		298	304	393	386	7	V
☐ Automatisering en informatis.	Lasten	1.360	1.256	1.316	1.308	8	V
Totaal Automatisering en informatis.		1.360	1.256	1.316	1.308	8	V
☐ Financiën	Lasten	59	132	1.010	1.086	-77	N
Totaal Financiën		59	132	1.010	1.086	-77	N
☐ DIV	Lasten	107	121	121	111	9	V
Totaal DIV		107	121	121	111	9	V
☐ STAF	Lasten	762	514	514	529	-15	N
Totaal STAF		762	514	514	529	-15	N
☐ BOR	Lasten	433	927	927	1.001	-74	N
Totaal BOR		433	927	927	1.001	-74	N
☐ Fysiek domein	Lasten	602	20	135	149	-14	N
Totaal Fysiek domein		602	20	135	149	-14	N
☐ SDO Backoffice	Lasten	2.895	2.787	2.856	2.829	27	V
	Baten	-70			-42	42	V
Totaal SDO Backoffice		2.825	2.787	2.856	2.787	69	V
		7.756	7.310	8.489	8.585	-97	N

Toelichting per product bij Algemene baten en lasten

Bedragen x 1.000

Het programma Overhead kent vier nader te benoemen onderdelen personeelskosten, restant budget organisatieontwikkeling, beheers- en huisvestingskosten gemeentehuis en salarislasten medewerkers die vallen onder de overhead. Op totaalniveau is het saldo van lasten en baten in dit programma hoger dan de raming 2019. Hierna worden afwijkingen per onderdeel kort toegelicht.

Producten Personeelskosten en Opleidingskosten.

Voor personele, rechtspositionele en opleidingskosten was een totaal budget beschikbaar van € 372.000, het saldo van de lasten en baten komt uit op € 370.000

n.v.t.

Product Organisatieontwikkeling

Betreft het restant van de eerder door de raad beschikbaar gestelde budget van € 800.000 t.b.v. de organisatieontwikkeling. Aan dit bedrag is in 2019, via de najaarsrapportage, nog extra budget toegevoegd benodigd voor inhuur extra expertise. Van het voor 2019 resterende budget was een belangrijk deel beschikbaar voor de verbouwing van de eerste verdieping van het gemeentehuis, daar zijn een groot aantal eigentijdse flexwerkplekken gerealiseerd.

n.v.t.

Product Gemeentehuis, onderhoud, huisvesting, beheer e.d. Betreft alle kosten die te maken hebben met huisvesting, beheer, schoonmaak, onderhoud, beveiliging, koffie- thee, kapitaallasten, verzekeringen etc. Het totaal geraamde budget bedroeg € 872.000, totale lasten € 886.000.	14 N
Product Financiën De uitvoerende kosten van financiën, die hier worden verantwoord hebben met name betrekking op het gastheerschap. Het budget is hoofdzakelijk overschreden door de gemaakte kosten ter vervanging van een langdurige zieke medewerker en de extra werkzaamheden, die moesten worden uitgevoerd in het kader van de conversie van de bestanden naar de nieuwe omgeving.	79 N
Product Overhead Betreft de salarislasten van alle medewerkers die volgens de definitie vallen onder het product Overhead. Het betreft de directeuren, de managers, medewerkers ICT, financiën, klantcontactcentrum, administratieve medewerkers, bestuurssecretariaat, postregistratie en DIV, personeelszaken en communicatie.	n.v.t.
Saldo posten genoemd zonder afwijking	4 N

VERKLARING AFWIJKING SALDO VÓÓR BESTEMMING
97 N
Mutaties Reserves:

De mutaties betreffen vrijval/onttrekkingen van (-) of stortingen in (+) onderstaande reserves.

(Bedragen x € 1)

Reserve	Bedrag in €	Toelichting
Af: Algemene reserve	-357.400	Budget t.b.v. implementatie gastheerschap
Af: Algemene reserve	-211.800	Budget restant organisatieontwikkeling
Af: Onderhoud gebouwen	-97.923	Onttrekking t.l.v. reserve onderhoud gebouwen
Af: Afschrijving activa	-76.301	Vrijval afschrijving activa, gelijk aan werkelijke afschrijving op activa
Totaal mutaties reserves	-743.424	Saldo diverse mutaties

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de begroting is het college door de raad gemandateerd voor de inkomsten en uitgaven die daarin zijn opgenomen. Bij het mandaat hoort dat het college binnen een programma over- en onderschrijdingen mag realiseren zolang het totaal van het saldo van een programma dat door de raad is vastgesteld, niet wordt overschreden.

In de Kadernota rechtmatigheid is bepaald, dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Dit laatste is het geval als:

- kostenoverschrijdingen direct worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten;
- kostenoverschrijdingen passen binnen het beleid;
- kostenoverschrijdingen het gevolg zijn van open-einde regelingen.

Kostenoverschrijdingen bij open einde-regelingen zijn vaak wettelijk of bij verordening verplicht. Kostenoverschrijdingen die direct gerelateerd zijn aan extra opbrengsten komen rechtstreeks ten goede aan de gemeenschap zonder feitelijke financiële consequenties.

In onderstaand overzicht zijn de overschrijdingen van de lasten gemarkeerd (*).

	Raming begrotingsjaar ná wijziging			Realisatie begrotingsjaar			Afwijking realisatie t.o.v. begroting			
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	
Programma's										
Bestuur en Burger	-288.000	3.095.559	2.807.559	-390.832	3.624.509	3.233.677	-102.832	528.950	426.118	
Veiligheid	-48.000	2.879.892	2.831.892	-53.108	2.736.959	2.683.851	-5.108	-142.933	-148.041	
Openbare ruimte	-6.710.900	10.149.117	3.438.217	-6.939.422	10.045.662	3.106.241	-200.515	-131.462	-331.977	
Economische zaken, recreatie & toerisme	-40.900	2.379.662	2.338.762	-310.205	2.578.249	2.268.044	-269.305	198.587	-70.718	
Sociaal Domein	-5.133.175	19.415.454	14.282.279	-5.339.400	20.244.533	14.905.133	-206.225	829.079	622.854	*
Natuur en milieu	0	626.275	626.275	-7.524	642.649	635.126	-7.524	16.374	8.851	
Ruimtelijke ontwikkeling	-6.507.117	7.470.061	962.944	-7.270.665	9.097.677	1.827.012	-763.548	1.627.616	864.068	*
Subtotaal programma's	-/-	46.016.019	27.287.927	-/-	48.970.240	28.659.083	-1.555.057	2.926.210	1.371.153	
Overhead	-9.603	8.498.346	8.488.743	-62.996	8.648.407	8.585.411	-53.393	150.061	96.668	*
Algemene dekkingsmiddelen										
Algemene baten & lasten	-/-		-/-	-/-		-/-				
	32.648.000	247.304	32.400.696	32.605.528	346.196	32.259.332	3.881	137.483	141.364	
Onvoorzien	0	0	0		0	0	0	0	0	
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	-/-	247.304	32.400.696	-/-	346.196	32.259.332	3.881	137.483	141.364	
Resultaat voor bestemming										
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-/-	54.761.670	3.375.975	-/-	57.964.842	4.985.161	-1.604.570	3.213.754	1.609.186	

De verschillen op de diverse programma's zijn in de hoofdstukken 1 t/m 8 en in hoofdstuk Saldi programmaplan en Algemene Baten en Lasten toegelicht (volgt nog). Het programma zorg en welzijn (Sociaal Domein) is overschreden, met name door de veel hogere kosten voor jeugdzorg en WMO. De jeugdzorg is een open einde regeling.

7. Overzicht aanwending bedrag onvoorzien

Budget onvoorzien per 1-1-2019		67.000
Bij de najaarsnota 2019 is bepaald dat deze post niet wordt aangewend	Af:	67.000
Niet uitgegeven budget onvoorzien 2019		0

8. Overzicht incidentele baten en lasten

OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN				bedragen x 1.000
	2019 incidentele lasten	2019 incidentele baten	2019 storting reserves	2019 onttrekking reserves
Resultaatsbestemming 2018	74			88
Overheveling budget rekenkamer			11	
Totaal programma 1 Bestuur en Burger	74	0	11	88
Meerjaren Veiligheidsplan	31			31
Totaal programma 2 Veiligheid	31	0	0	31
Resultaatsbestemming 2018	97			149
Restitutie GAD 2018	142	142		
participatietrajecten Appelboom	40	40		
Nedvang	51			
Extra boombeheer door stormschade	76			
Evaluatie bomenbeleidsplan	12			12
Achterstallig onderhoud sportvelden	25			
Vrijval surplus Algemene reserve				100
Totaal programma 3 Openbare ruimte	443	182	0	261
Resultaatsbestemming 2018	43			133
Oostelijke Vechtplassen baggeren	975			
Oostelijke Vechtplassen recreatievoorzieningen	458			
Vrijval deel reserve Sociaal domein				158
Vrijval surplus Algemene reserve				1.275
Totaal programma 4 Economische zaken, recreatie en toerisme	1.476	0	0	1.566
Resultaatsbestemming 2018	279			496
Verhuiskosten school	30			
Verkoop de Dobber	302	1.430	1.128	
Dekking tekort jeugdzorg				200
Totaal programma 5 Sociaal domein	611	1.430	1.128	696
Verplaatsing monument				
Actualiseren nota Grondbeleid	61			
Afwikkeling planschade Porseleinhaven	1.040			
Grondexploitaties	6.261	6.272		
Totaal programma 7 Ruimtelijke Ontwikkeling	7.362	6.272	0	0
Gastheerschap Belastingen	420			357
Organisatieontwikkeling	410			212
Totaal Overhead	830	0	0	569
Onttrekking algemene reserve				653
Totaal Algemene baten en lasten	0	0	0	653
Totaal incidentele baten en lasten 2019	10.827	7.884	1.139	3.864

Volgens het BBV moet vanaf het jaar 2019 inzicht worden gegeven in het structurele saldo van de (meerjaren)begroting en jaarrekening. Het structurele saldo geeft beeld over de financiële gezondheid van de gemeente. Het structurele saldo wordt berekend door de incidentele baten, incidentele lasten en incidentele mutaties in reserves uit het eindsaldo van de jaarrekening te verwijderen.

SAMENVATTING VAN INCIDENTELE POSTEN 2019	bedragen x € 1.000	
Eenmalige baten	€	7.884
Eenmalige lasten	€	-10.827
Eenmalige stortingen in reserves	€	-1.139
Eenmalige onttrekkingen aan reserves	€	3.864
Totaal van incidentele posten	€	-218

Uit de bovenstaande samenvatting van alle incidentele posten blijkt dat er in 2019 sprake is van per saldo € 218.000 incidentele lasten (de eenmalige lasten / toevoegingen aan reserves zijn hoger dan de eenmalige baten / onttrekkingen aan de reserves). Voor incidentele lasten geldt dat ze het rekeningssaldo negatief beïnvloeden, zonder het effect van de incidentele lasten wordt het rekeningssaldo 2019 minder negatief. Door de incidentele posten buiten beschouwing te laten, ontstaat het beeld van het structurele saldo.

EFFECT VAN INCIDENTELE POSTEN OP HET REKENINGSALDO 2019	bedragen x € 1.000	
Gerealiseerd rekeningssaldo	€	-2.229
Effect op rekeningssaldo	€	218
Structureel saldo = saldo zonder eenmalige posten	€	-2.011

Voor het bepalen of uitgaven structureel of incidenteel zijn is de BBV-notitie structurele en incidentele baten en lasten 2018 leidend. Fluctuaties die van incidentele aard zijn worden als structureel gekenmerkt als de uitgavencategorie structureel is. Analyse van het structureel rekeningresultaat 2019 laat zien dat deze wordt veroorzaakt door:

- dat het structureel negatief resultaat in 2019 deels al was begroot. In de programmabegroting 2019 is uitgegaan van een negatief structureel begrotingsresultaat van € 0,7 mln.
- fluctuatie van dotatie aan voorziening pensioenen wethouders € 0,4 mln.
- lagere gerealiseerde opbrengst grondverkoop dan begroot € 0,2 mln.
- toename van de uitgaven aan voorzieningen jeugd en WMO een verslechtering van het structureel resultaat over 2019 € 0,7 mln.

9. Niet uit de balans blijvende verplichtingen en rechten

Onderstaand een overzicht van de belangrijkste verplichtingen volgend uit lopende kredieten per ultimo 2019:

Korte beschrijving, aard werkzaamheden	Uitvoering werkzaamheden (schatting)/termijn	Totaalbedrag (afgerond op 1.000-tallen)
Realisatie IKC Loosdrecht (Rehobothschool)	Gereed 2020	€ 2.932.000
Overmeer –Zuid, wegen en riolering	Gereed 2021	€ 853.000
Oud Loosdrechtsdijk tussen de rotondes, wegen en riool	Afgerond april 2020	€ 511.000
Diverse kleinere verplichtingen		€ 41.000
Totaal verplichtingen kredieten 2019		€ 4.337.000

Onderstaand is een overzicht gegeven van een aantal belangrijke meerjarige verplichtingen:

Korte beschrijving, aard werkzaamheden	Contractduur (schatting)/termijn	Totaalbedrag
Onderhoud gemalen	Contract tot 1-11-2021	€ 137.000 per jaar
Gladheidbestrijding	01-08-2018 t/m 31-07-2020	€ 100.000
Schuldhelpverlening minvermogenen; bijdrage kredietbank	Onbepaalde tijd	Raming € 100.000 jaarlijks
Schoonmaakdienstverlening en glasbewassing	Contract tot 31-12-2023. Regionaal samenwerking.	€ 50.000 per jaar
Accountantsdiensten	Contract tot 30-03-2020	€ 50.000 per jaar <i>(is in werkelijkheid hoger)</i>
Huur multifunctionals en printers	Contract tot 1-9-2024	Raming € 50.000 per jaar
WGA verzekering (werkherhating gedeeltelijk arbeidsongeschikten)	Onbepaalde tijd	€ 43.000 per jaar
Arbo, bedrijfsarts, verzuimbegeleiding	Stilzwijgende verlenging van telkens 1 jaar	Jaarlijks bedrag varieert. Raming € 7.600

Niet uit de balans blijvende rechten

Korte beschrijving, aard werkzaamheden	Contractduur (schatting)	Totaalbedrag
Lichtmastreclame	Tot aan 31-05-2024	€ 6.063 per jaar

10. Sisa-bijlage

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)			
lenW	E3	Gemeenten	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 03</i>			
			€ 83.202	€ 0	€ 0			
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid			
		<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: D8 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: D8 / 06</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 07</i>			
		1						
		Subsidiereregeling verkeerslawaaai	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen
		Subsidiereregeling sanering verkeerslawaaai	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E3 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E3 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E3 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E3 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E3 / 05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E3 / 06</i>
		Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	1	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording Ja/Nee	
		<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E3 / 07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E3 / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E3 / 09</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E3 / 10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E3 / 11</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E3 / 12</i>	
		1	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

VWS	H4	Specifieke uitkering Sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
		Gemeenten	Aard controle R. Indicatornummer: H4 / 01	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 02	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 03	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 04	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 05	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 06
			1	€ 101.757	633041	€ 70.388	€ 60.284	€ 10.104
				Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (Jaar T) per project ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (Jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld
				Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 07	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 08	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 09	Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 10	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 11
				1	633041		Bij de berekening van de SPUK bedragen is uitgegaan van 17,5% van de uitgaven inclusief omzetbelasting.	€ 101.757
BZK	C7C	Investering stedelijke vernieuwing (ISV) II	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Cumulatieve bestedingen ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T)	Cumulative overige bestedingen tot en met (jaar T)	Toelichting afwijking
		Provinciale beschikking en/of verordening	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C7C / 01	Aard controle R Indicatornummer: C7C / 02	Aard controle R Indicatornummer: C7C / 03	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C7C / 04	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C7C / 05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C7C / 06
		Project-gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)	1	2010-9014	€ 138.285	€ 2.532.489	€ 473.815	€ 9.600.993
				Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording Ja/Nee	Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen)	Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen)	Activiteiten stedelijke vernieuwing
				Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C7C / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C7C / 08	Aard controle D1 Indicatornummer: C7C / 09	Aard controle D1 Indicatornummer: C7C / 10	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C7C / 11
				1	2010-9014	Ja	1	1
								Voorgaande Sisa-bijlagen waren onjuist ingevuld.

11. Wet Normering Topinkomens

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013 en is in de plaats gekomen van de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (Wopt). De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan ontslagvergoedingen.

De WNT is van toepassing op gemeenten uit hoofde van artikel 1.2 WNT. De WNT kent het begrip topfunctionaris, dit wordt omschreven in artikel 1.1, onderdeel b. Voor bepaalde publieke lichamen is opgesomd welke functies kwalificeren als topfunctionaris. Zo is voor gemeenten de functie van gemeentesecretaris en van griffier aangewezen als topfunctionaris in de zin van de WNT.

De WNT kent een maximale bezoldigingsnorm voor een topfunctionaris. Indien de maximale bezoldigingsnorm wordt overschreden, is sprake van een onverschuldigde betaling, die teruggevorderd moet worden. Het betreft hier een wettelijk verbod dat voortgaat op tussen partijen gemaakte civielrechtelijke afspraken en een van toepassing zijnde cao. De maximale bezoldiging mag voor een topfunctionaris in 2019 niet meer bedragen dan € 194.000 inclusief belaste kostenvergoedingen en de pensioenbijdrage van de werkgever.

Ook kent de WNT voor topfunctionarissen een maximale ontslagvergoeding die partijen kunnen overeenkomen. Deze is gelijk aan de som van de beloning en de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (pensioen) over de twaalf maanden voorafgaand aan de beëindiging van het dienstverband, maar niet meer dan € 75.000. Alleen indien sprake is geweest van een ontslagprocedure via de rechter kan sprake zijn van een ontslagvergoeding die uitgaat boven deze norm.

Publicatieverplichting

De wijze van verantwoording van de WNT in de jaarrekening is vergelijkbaar met de Wopt. Een belangrijk verschil is wel dat uit hoofde van de WNT de bezoldiging van alle topfunctionarissen ook moet worden verantwoord als de norm niet is overschreden. Van overige medewerkers moet alleen een vermelding plaatsvinden bij overschrijding van de norm. De hieronder genoemde salarissen hebben betrekking op heel 2019.

Van elke topfunctionaris moet de gemeente op grond van de WNT en het gewijzigde artikel 28 BBV in de toelichting op de programmarekening onderstaande gegevens opnemen:

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Naam	C.M de Heus	W. Heeg
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievulling in 2019	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband in fte	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Individueel toepasselijk WNT-maximum	194.000	194.000
Beloning + belastbare onkostenvergoeding	71.316	94.001
Beloningen betaalbaar op termijn	11.327	16.538
Subtotaal	82.643	110.539
Totaal bezoldiging 2019	82.643	110.539

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Omvang dienstverband in fte	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Individueel toepasselijk WNT-maximum	189.000	189.000
Beloning + belastbare onkostenvergoeding	67.866	92.914
Beloningen betaalbaar op termijn	10.261	14.724
Totaal bezoldiging 2018	78.127	107.638

12. Overzicht investeringskredieten

								Afgerond op 100-tallen
Krediet	Omschrijving	Totaal krediet	Uitgaven 2019	Totaal uitgaven	Overschrijding krediet	Restant krediet	Afronding	Toelichting
Programma 1: Bestuur en Burger								
7260000	Modernisering GBA/Cipers 2010	100.000	7.200	97.700	0	2.300	niet bekend	Het programma modernisering GBA werd vanuit het rijk ontwikkeld en is stopgezet en wordt door de 4 grote gemeenten voortgezet. We bereiden ons wel voor op de aansluiting van de BRP door implementatie van nieuwe versie software. De uitgaven 2019 bedragen € 7.600.
Programma 3: Openbare ruimte								
7360001/ 7360006	Vervangen OV-masten	243.200	45.500	111.300	0	131.900	2020	Betreft een volgende fase in de uitvoering van het beleidsplan openbare Verlichting. Doorlopend
7360003/ 7360007	Vervangen OV-armaturen	145.400	37.600	39.400	0	106.000	2020	Betreft een volgende fase in de uitvoering van het beleidsplan openbare Verlichting. Doorlopend
	Openbare verlichting totaal	388.600	83.100	150.700	0	237.900		
7340004	Herinrichting Zoddeland en De Vijnen	409.000	120.900	375.600	0	33.400	2019	Raadsbesluit is van 21 september 2017, Zoddeland 379.000 en de Vijnen € 30.000. Betreft integrale aanpak van gevel tot gevel Zoddeland en groenvoorziening De Vijnen. Werk Zoddeland is voltooid. De reguliere kosten 2019 betreffen o.a. herplantplicht. In 2019 is toegevoegd correctie van foutief geboekte factuur uit 2018 van € 115.000. Was ten onrechte bij project Eikenlaan verantwoord. Krediet de Vijnen 30.000 wordt in 2020 uitgevoerd. Krediet Zoddeland afsluiten.
7340007	Herinrichting plein NdB fase 1	202.500	0	195.000	0	7.500	2019	Het project is afgerond. Zie ook 7240003 en 7340010. hoort bij volgende regel.
7240003- 7340010	Weg- en rioolwerkzaamheden herinrichting plein e.o. NDB	1.567.500	45.500	1.565.900	0	1.600	2019	De uitvoering van dit project is afgerond, de eindafrekening volgt. Zie ook 7340007. Overschrijding heeft diverse oorzaken, in die R&E heeft in 2018 tussentijdse verantwoording over een overschrijding van tot dan toe plaatsgevonden. In 2020 is subsidie aangevraagd voor een bedrag van ca. € 20.000, waardoor totale overschrijding per saldo afneemt. De accountant heeft de overschrijding uit 2018 als onrechtmatig meegenomen in de rapportage bij de rekening 2018. Voor de totale overschrijding extra krediet ad. € 92.500 bij de raad in december.
	Plein Nedden Berg totaal	1.770.000	45.500	1.760.900	0	9.100		Zie hiervoor
7340008	Herinr. Zuidereinde-Zuid - wegen en riolering	0	0	0	0	0	2019	Overschrijding omdat in de raming de directiekosten niet waren geraamd. Er worden nog aanvullende werkzaamheden uitgevoerd van ca. € 12.500. Er is een niet geraamde BDU-subsidie ontvangen van € 110.900. Deze subsidie is bij de rek. 2018 toegevoegd aan de "reserve rationeel watergebeheer" en dient ter gedeeltelijke dekking van de kapitaallasten van dit project. Per saldo is er dus een overschrijding van de investering van ruim € 61.000.
7240002- 7340009	Herinr. Overmeer-Zuid - wegen en riolering	3.308.000	246.100	2.445.700	0	862.300	2021	Project is gestart. Uitvoering in 2017/2021. Afronding gepland voor 2021. De overschrijding zal naar verwachting € 180.000 bedragen. Oorzaak diverse kleine reguliere overschrijdingen, meerwerk park en meerwerk sanering speelplaats. Extra krediet verstrekt bij de raad in december € 180.000.
7370015	Herinrichting Dekkerplantsoen/Herbestraten Oude Molenmeent	146.000	25.000	25.000	0	121.000	2020	Raadsbesluit 17 oktober 2019. Klimaatbestendig inrichten Dekkerplantsoen en herbestraten Oude Molenmeent.

								Afgerond op 100-tallen
Krediet	Omschrijving	Totaal krediet	Uitgaven 2019	Totaal uitgaven	Overschrijding krediet	Restant krediet	Afronding	Toelichting
7240009/7340029	Herinrichting Overmeer Noord	1.309.000	21.200	21.200	0	1.287.800	2021	Raadsbesluit 17 oktober 2019. Herinrichting klimaatbestendig en kindvriendelijk.
7370011	Projectleiding civiele projecten 2019(K)	1.777.000	302.600	302.600	0	1.474.400	2027	Raadsbesluit 9 mei 2019. Betreft krediet tbv voorbereiding projecten, ing. bureaus onderzoeken, projectleiders etc. voor totaal 1,77 miljoen.
7370014	Gele Brug	250.000	20.000	20.000	0	230.000	2020	Raadsbesluit 9 mei 2019. Gele brug, beschikbaar gesteld krediet. In voorbereiding.
7240005-7340012	Herinrichting Eikenlaan, Beukenlaan en Nootweg - w egen en riolering.	3.185.400	2.127.600	2.968.300	0	217.100	2020	Raadsbesluit 19 oktober 2017. Werk wordt uitgevoerd in 2018 en 2019. De werkzaamheden zijn in 2020 voltooid.
7240006-7340013	Herinrichting Oudloosdrechtsedijk tussen de rotondes w egen en riolering	1.917.000	427.500	967.300	0	949.700	2020	Raadsbesluit 19 oktober 2017. Werk is in najaar 2017 gestart, maar opgeschort als gevolg van problemen met de in de grond aanwezige waterleiding. Werk wordt nu uitgevoerd in 2019/2020. Krediet is verhoogd met € 214.400, zie Raadsbesluit 11 juli 19 en nogmaals verhoogd in Raad van maart 2020 met € 417.000. Dit laatste bedrag is geen onderdeel van deze raming.
7340014	Duurzame herinrichting Lindeplein	75.000	7.800	15.400	0	59.600	n.n.b.	Raadsbesluit 19 juli 2018. Massa studie en parkeeronderzoek is uitgevoerd. Project ligt nu stil.
7340023	Tiny houses: bouw rijp maken	140.000	7.900	7.900	0	132.100	2020	Raadsbesluit 31 mei 2018. Er is een aanvullend voorstel gemaakt voor verhoging van voorbereidingskrediet van € 102.000 is verantwoord (ciestuk R&E). De dekking van dit extra krediet komt uit de verkoop van grond aan woningbouwcorporatie. Raadsbesluit december 2019.
7370004	Beboddingsplan	100.000	5.000	96.300	0	3.700	2020	Raadsbesluit 6 juli 2017. In 2019 nog voor € 5.000 uitgaven gedaan, restantbudget € 3.700. Loopt nog.
7370005	Verbeteren verkeersveiligheid scholen	100.000	6.900	53.600	0	46.400	2020	Project loopt nog. Afw ikkeling naar verw achting in 2020.
7370004	Smileys, aanschaf 2x	12.000	9.500	9.500	0	2.500	2019	Raadsbesluit 8 nov. 2018. Aanschaf smiley's. Werk gereed. Krediet afsluiten
7360004-7360005	Vervangen 2 geregelde oversteekplaatsen	160.000	65.000	107.400	0	52.600	2020	1 oversteekplaats gerealiseerd en 1 oversteekplaats is ontmanteld. Krediet tbv geregelde oversteekplaats Nederhorst den Berg toegevoegd, uitvoering heeft plaatsgevonden. Resterende deel met name OVP Beukenhof wacht op bouw bij Beukenhof. Wordt dan meegenomen.
7340019-7340022	Vervanging beschoeiing tm 2019	580.600	62.300	62.300	0	518.300	2021	Div. beschoeiingswerkzaamheden. Betreft een meerjarig plan. In 2019 worden het huidige plan door ingenieursbureau herijkt en nader in beeld gebracht. Uitgaven 2019 € 62.300. Werkzaamheden lopen daarna door op basis van de herijking.
7370013	Herinrichting Machineweg Kruising Middenweg	130.000	114.700	114.700	0	15.300	2019	Raadsbesluit dd 4-4-2019. Werk is uitgevoerd. Krediet afsluiten bij rekening 2019
7240008	Riolering Goog- en Bergsepad	150.000	3.600	3.600	0	146.400	2020	Raadsbesluit 11 juli 2019. Het project heeft vertraging opgelopen door de stikstofcrisis.
7340026	Bestrating Meenthof	290.500	282.400	282.400	0	8.100	2020	Raadsbesluit 11 juli 2019. Werk is uitgevoerd.
7240007-7340027-28	Herinrichting Kortenhoefsedijk	4.129.000	17.100	17.100	0	4.111.900	2021	Raadsbesluit 11 juli 2019. Werk is in voorbereiding.
7340024	Woningbouw - ontv ikkeling Achtererf	106.500	30.000	30.000	0	76.500	2023	Raadsbesluit dd 4-4-2019. Betreft voorbereidingskrediet. Er is een bedrag ontvangen van € 25.000 van initiatiefnemers. Dit onderdeel loopt.

Afgerond op 100-tallen								
Krediet	Omschrijving	Totaal krediet	Uitgaven 2019	Totaal uitgaven	Overschrijding krediet	Restant krediet	Afronding	Toelichting
7340001	Omvormen openbaar groen 2017	200.000	112.200	181.100	0	18.900	2020/2021	Werkzaamheden w orden gefaseerd uitgevoerd. Dit project loopt nog.
7240004	Riool/Kw al.beeld by Voorstr.35	238.800	145.400	188.700	-	50.100	2020	Project w ordt in 2019/2020 uitgevoerd. Kosten van de rioolw erkzaamheden zijn overschreden. Extra krediet bij de raad in december € 60.000.
7130014	Bouw Cultureel Centrum Kortenhoef	380.000	381.400	381.400	1.400	-	2019	Raadsbesluit november 2017. Nieuw CCK is inmiddels gereed, overdracht heeft in 2019 plaatsgevonden, gelijk met verkoop de Dobber. Bouw CCK uit opbrengst verkoop. Overschrijding betreft met name logo de Blinker, de extra kosten komen t.l.v. de reserve revitalisering Meenthof
Programma 4: Economische Zaken, Recreatie en Toerisme								
7130010	Toiletgebouw strandje Wijde Blik	30.000	23.700	28.500	-	1.500	2019	Raadsbesluit 8 maart 2018 om een eco-toilet aan te schaffen, € 25.000 en verhoging met 5.000 (RB 31 jan. 2019). Werk gereed. Krediet kan w orden afgesloten.
Programma 5: Sociaal domein								
7130001/ 7130010	Realisatie integrale kindcentra	8.063.700	229.200	2.242.500	0	5.821.200	2020	Vorbereiding is gestart door verstrekking van voorbereidingskredieten aan de schoolbesturen en de aankoop van de Pinkenstal in december 2017. Vorbereiding loopt. Met de bouw van de Rheobothschool is in 2019 een aanvang w orden gemaakt. Het krediet van de Rheobothschool is met € 190.000 verhoogd voor gasloos bouw en. Raad 9 mei 2019. Voor de 1e fase is aanbesteding gew eest, dit leidt tot extra verhoging krediet met nog eens € 345.000.
7370001/ 7370002	Herinrichting speelplekken 2017/2019	241.300	98.500	174.400	0	66.900	2019	Betreft de gefaseerde vervanging speelplekken conform het in 2016 door de Raad vastgestelde "Uitvoeringsplan spelen 2017-2024". In dat plan w orden ook integrale vervanging bij grootschalige projecten benoemd. Vervanging speelplekken Hornen Kуйjer en Botenbuurt zijn gedeeltelijk naar voren gehaald en uitgevoerd. De investeringen komen tv reserve speeltoestellen.
7360000	13 AED's voor de gemeenschap	13.000	10.800	10.800	0	2.200	2019	In aanvulling op de 1e fase, die in 2018 is afgerond, w orden in fase 2 alle verouderde AED 's vervangen. Krediet afsluiten.
Algemene baten en lasten/Overhead								
7170000	Aanschaf meubilair 2017	81.900	5.600	81.900	0	0	2019	Uitgaven 2019 € 5.600. Extra krediet bij raad in december € 1.900. Krediet afsluiten.
7130011	Duurzaamheidsmaatregelen Gemeentehuis	105.400	4.600	105.400	0	0	2019	Werkzaamheden voltooid, slotnota in 2019 ontvangen ad € 4.600. Extra krediet € 400 bij raad in december. Krediet afsluiten.
7170002	Vervangen afsprakensysteem	20.500	0	20.500	0	0	2019	Project is klaar. Krediet is verminderd en afsluiten.
7170001	Aanschaf diverse modules Youpp	58.700	24.700	58.700	0	0	2019	Dit onderdeel van het project invoering Youpp (P&O modules) is afgerond. Extra krediet bij raad in december € 18.700. Afsluiten.
7170005	Invest. informatisering etc. 2019	29.700	0	0	0	29.700	2019	Dit krediet is verminderd en afsluiten.
7170004	Project beheer BGT/BOR 2017	70.000	5.300	48.400	0	21.600	2019/2020	Het project loopt nog.
7160000	Vervanging PC Netw erk computerruimte	250.000	61.600	61.600	0	188.400	2020	Betreft investeringen in hard- en softw are.
7170006	Gastheerschap financien	243.000	68.400	203.000	0	40.000	2020	Krediet raadsbesluit september 2018. Financieel pakket w ordt gehost vanuit Hilversum.
7130012	Renoveren/Moderniseren Publieksruimtes gemeentehuis 2015	56.000	49.100	49.100	0	6.900	2020	Betreft aanpassen receptie gemeentehuis w erkzaamheden w orden uitgevoerd. In 2019 voor belangrijk deel uitgevoerd, voltooiing in 2020.
7150001	Vervanging voertuigen 2017	105.000	0	74.200	0	30.800	2019	Dit krediet afsluiten. Zie ook hierna.
7150003	Vervanging voertuigen 2018	105.000	0	0	0	105.000	2020	Uitvoering op basis plan duurzame vervanging materieel en voertuigen.
7150004	Vervanging voertuigen 2019	105.000	0	0	0	105.000	2020	Uitvoering op basis plan duurzame vervanging materieel en voertuigen.
	Totaal	30.930.600	5.259.400	13.845.400	1.400	17.086.600		

13. Taakveldenoverzicht

Vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording zijn er verplichte taakvelden aangegeven. De totalen per taakveld en de herleiding naar de programma's zoals gehanteerd door Gemeente Wijdmeren wordt hieronder weergegeven.

Programma nr	Programma omschrijving	Taakveld BBV	Omschrijving taakveld BBV	Lasten	Baten	Mutatie reserves	Totaal saldo
P001	Bestuur en burger	0.1	Bestuur	1.100.687	20.259		1.080.429
		0.2	Burgerzaken	767.189	370.599		396.590
		0.4	Overhead	1.735.540	-25		1.735.565
		5.6	Media	21.093			21.093
		8.1	Ruimtelijke ordening			-	-
		0.10	Mutaties reserves				-77.052
Totaal P001				3.624.509	390.832	-77.052	3.156.625
P002	Veiligheid	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.195.400	-1.039		2.196.439
		1.2	Openbare orde en veiligheid	541.239	21.327		519.912
		3.1	Economische ontwikkeling	321			321
		3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregel.		32.820		-32.820
		4.3	Onderwijsbel. en leerlingenzaken		-		-
		0.10	Mutaties reserves				-31.310
Totaal P002				2.736.959	53.108	-31.310	2.652.542
P003	Openbare ruimte	2.1	Verkeer en vervoer	3.048.137	161.377		2.886.760
		2.4	Economische havens en waterwegen	155.665	-		155.665
		5.1	Sportbeleid en activering	-			-
		5.2	Sportaccommodaties	-			-
		5.7	Openbaar groen en recreatie	1.449.567	-		1.449.567
		7.2	Riolering	2.704.490	3.474.734		-770.244
		7.3	Afval	2.368.120	2.943.592		-575.472
		7.5	Begraafplaatsen en crematoria	319.683	359.718		-40.035
0.10	Mutaties reserves				-68.467	-68.467	
Totaal P003				10.045.662	6.939.422	-68.467	3.037.774
P004	Economische zaken, recreatie en toerisme	2.1	Verkeer en vervoer	8.567	41.211		-32.645
		3.1	Economische ontwikkeling	154.939			154.939
		5.7	Openbaar groen en recreatie	2.407.710	268.994		2.138.716
		8.1	Ruimtelijke ordening	7.034			7.034
		0.10	Mutaties reserves				-1.530.863
Totaal P004				2.578.249	310.205	-1.530.863	737.181

Programma nr	Programma omschrijving	Taakveld BBV	Omschrijving taakveld BBV	Lasten	Baten	Mutatie reserves	Totaal saldo
☐ P005	☐ Sociaal	☐ 4.2	Onderwijshuisvesting	768.596	201.336		567.260
		☐ 4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	715.341	68.327		647.014
		☐ 5.1	Sportbeleid en activering	454.699	45.128		409.571
		☐ 5.2	Sportaccommodaties	313.941	108.232		205.709
		☐ 5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	105.801			105.801
		☐ 5.4	Musea	10.700			10.700
		☐ 5.6	Media	336.257			336.257
		☐ 5.7	Openbaar groen en (openluchtrecreatie) recreatie	147.441	-		147.441
		☐ 6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.739.114	1.530.150	-	208.963
		☐ 6.3	Inkomensregelingen	4.291.955	3.169.039		1.122.917
		☐ 6.4	Begeleide participatie	3.841.141	32.890		3.808.251
		☐ 6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.949.356	7.711		1.941.645
		☐ 6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	199.141	176.910		22.231
		☐ 6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	4.105.395			4.105.395
		☐ 6.82	Geëscaleerde zorg 18-	79.967			79.967
		☐ 7.1	Volksgesondheid	1.185.687	-323		1.186.010
		☐ 0.10	Mutaties reserves			42.567	42.567
	Totaal Sociaal domein			20.244.533	5.339.400	42.567	14.947.700
Totaal P005				20.244.533	5.339.400	42.567	14.947.700
☐ P006	☐ Natuur en milieu	☐ 7.4	Milieubeheer	642.649	7.524		635.126
Totaal P006				642.649	7.524		635.126
☐ P007	☐ Ruimtelijke ontwikkeling	☐ 0.5	Treasury		14.724		-14.724
		☐ 0.8	Overige baten en lasten	89.992	132.080		-42.088
		☐ 3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	6.480.730	5.492.096		988.634
		☐ 4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-			-
		☐ 5.4	Musea	34.350	897		33.454
		☐ 5.7	Openbaar groen en (openluchtrecreatie) recreatie	8.158			8.158
		☐ 6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-			-
		☐ 8.1	Ruimtelijke ordening	462.455	76.796		385.659
		☐ 8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	779.966	779.966		-
		☐ 8.3	Wonen en bouwen	1.242.026	774.107		467.919
		☐ 0.10	Mutaties reserves			-46.205	-46.205
	Totaal Ruimtelijke ontwikkeling			9.097.677	7.270.665	-46.205	1.780.807
Totaal P007				9.097.677	7.270.665	-46.205	1.780.807

Programma nr	Programma omschrijving	Taakveld BBV	Omschrijving taakveld BBV	Lasten	Baten	Mutatie reserves	Totaal saldo
☐ P998	Algemene baten en lasten	☐ 0.4	Overhead	436	436		-
		☐ 0.5	Treasury	29.830	120.266		-90.435
		☐ 0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		25.201.418		-25.201.418
		☐ 0.8	Overige baten en lasten	78.978	181		78.796
		☐ 0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten				
		☐ 0.61	OZB woningen	236.952	5.145.186		-4.908.234
		☐ 0.62	OZB niet-woningen		1.267.689		-1.267.689
		☐ 0.64	Belastingen overig		176.924		-176.924
		☐ 3.4	Economische promotie		693.427		-693.427
		☐ 0.10	Mutaties reserves			-301.185	-301.185
Totaal P998				346.196	32.605.528	-301.185	-32.560.517
☐ P999	Overhead	☐ 0.4	Overhead	7.700.228	60.807		7.639.421
		☐ 0.5	Treasury		2.190		-2.190
		☐ 0.64	Belastingen overig	708.773			708.773
		☐ 2.1	Verkeer en vervoer	-			-
		☐ 8.3	Wonen en bouwen	239.406			239.406
		☐ 0.10	Mutaties reserves			-743.424	-743.424
Totaal P999				8.648.407	62.996	-743.424	7.841.987
Eindtotaal				57.964.842	52.979.681	-2.755.938	2.229.224